

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**KOSSUTH LAJOS EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

„Nem az a mi világunk, amit el kell fogadnunk, hanem amit megteremtünk magunknak!”

(Ranschburg Jenő)

Küldetésünk a gyermekekért, a gyermekek és a szülők bevonásával végzett tudásátadó, nevelő, fejlesztő, oktató munka, hogy ezzel megalapozzuk sikeres társadalmi beilleszkedésüket, tehetségük kibontakoztatását a krisztusi evangélium ereje által.

Tartalomjegyzék

1	IGAZGATÓI AJÁNLÓ	8
2	INTÉZMÉNYI ADATOK	9
3	HELYZETELEMZÉS	11
4	ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM	14
4.1	Alapvetés (Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez).....	14
4.1.1	A köznevelés feladata és értékei	14
4.1.2	Az evangélikus iskola teológiai-pedagógiai alapvetése	15
4.1.3	Fejlesztési területek - nevelési célok	17
4.1.4	Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek.....	22
4.1.5	Az eredményes tanulás segítésének elvei.....	23
4.2	Nevelési, pedagógiai alapelvek	30
4.2.1	Erkölcsei nevelés – értékrend.....	36
4.2.2	Nevelési-oktatási céljaink, tanulóképünk.....	38
4.2.3	A kulcskompetenciák fejlesztése, a kompetencia alapú oktatás céljai.....	40
4.2.4	Intézményünk tanulóképe.....	48
4.2.5	Mérhető intézményi célok	50
4.3	Nevelési feladatok, eszközök és eljárások, tevékenységek	51
4.3.1	Az intézmény közfeladat-ellátásának funkciója.....	51
4.3.2	Pedagógiai hivatás és munka.....	53
4.3.3	Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai.....	56
4.3.4	Gyerekekért, tanulókért érzett felelősség	64
4.3.5	Szakszerűség és eredményesség.....	66
4.3.6	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	67
4.3.7	Személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.....	68
4.3.8	A tanuló személyiségének megismerése, kiemelt figyelemmel a serdülőkor és az ifjúkor sajátosságaira	68
4.3.9	A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladatok	69
4.3.10	A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai	71
4.4	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	78
4.4.1	A közösségnevelés folyamata, feladatai, formái intézményünkben.....	78
4.4.2	A közösségi nevelés speciális feladatai, eszközei és elvárásai:	80
4.4.3	A diákközösségek nevelési céljai, feladatai:	81

4.4.4	A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi formák	83
4.4.5	Tanórán kívüli tevékenységformák, a szabadidő hasznos eltöltése	84
4.5	Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység, egységes alapokra épülő differenciálás	92
4.6	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	95
4.6.1	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	96
4.6.2	A tanulók pályaválasztását segítő tevékenység.....	98
4.7	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	102
4.7.1	Az információcsere helyei, formái és tartalma.....	103
4.7.2	Az együttműködés területei és a szociális munkás feladatai.....	105
4.8	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	107
4.8.1	Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása	110
4.9	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	117
4.10	A hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítő programja 119	
4.10.1	Integrációs stratégia	120
4.10.2	A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei	122
4.11	A szülő, tanuló, iskolai pedagógus együttműködésének formái, a továbbfejlesztés lehetőségei.....	125
4.11.1	A tanulói közösség és kapcsolattartásának rendje	125
4.11.2	A diákönkormányzat működése	127
4.11.3	A szülői közösség és kapcsolattartásának rendje.....	130
4.11.4	Az intézmény szakmai kapcsolatai	134
4.11.5	Testvériskolai kapcsolataink.....	137
4.11.6	Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei	138
4.12	Egyéb kapcsolatrendszer	138
4.12.1	Iskola külső kapcsolatrendszere	138
AZ ISKOLA HELYI TANTERVE.....		149
5	AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS (1-4. évfolyam)	149
5.1	Célok és feladatok	149
5.2	Kiemelt fejlesztési feladatok	152
6	AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS 5–8. évfolyam	157
6.1	Célok és feladatok	157
6.2	Kiemelt fejlesztési feladatok	158

7	NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁS	165
7.1	A nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása.....	165
7.2	A nemzetiségi oktatás fejlesztési feladatai	166
7.3	A német nyelv és irodalom kapcsolata az európai nyelvi szintekkel	166
7.4	A nemzetiségi népismeret.....	166
7.5	A nemzetiségi oktatás helyi megvalósulása	167
7.6	Belső vizsga:.....	168
7.7	Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	171
8	ANGOL NYELV OKTATÁSA AZ 2-8. ÉVFOLYAMON	172
9	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS	181
9.1	Általános rendelkezések	181
9.2	Alapelvek, célok.....	181
9.3	Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében.....	182
9.4	Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei.....	183
9.4.1	Az alapfokú zeneművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei.....	183
9.4.2	A színművészet- bábművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	184
9.4.3	A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	186
9.4.4	A táncművészet oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	187
9.5	Az egyes művészeti ágak képzési struktúrája, tartalma	188
10	A KÖZNEVELÉSI TÍPUSÚ SPORTISKOLAI KÉPZÉS.....	189
11	EGÉSZ NAPOS ISKOLA.....	194
11.1	Az egész napos iskolai nevelés feltételei, értékei.....	194
12	A NÍVÓCSOPORTOS MATEMATIKAOKTATÁS	196
13	A NÍVÓCSOPORTOS IDEGEN NYELVI OKTATÁS	196
14	KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS	198
14.1	A kulcskompetenciák fejlesztése.....	199
14.2	Kompetencia alapú oktatás során bevezetésre került új tanulásszervezési módszerek	211
15	TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS HETEDIKESEKNEK	213
16	TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK 1-4. ÉVFOLYAMON	215
17	TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK 5-8. ÉVFOLYAM.....	216
18	AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, FIGYELEMBE	

VÉVE A TANKÖNYV INGYENES IGÉNYBEVÉTELE BIZTOSÍTÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGÉT	217
19 AZ INTÉZMÉNYBE TÖRTÉNŐ FELVÉTEL ÉS A MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA VALÓ LÉPÉS FELTÉTELEI.....	219
19.1 Az intézmény első évfolyamára történő felvétel.....	219
19.2 Általános iskolai magasabb évfolyamára történő felvétel.....	221
19.3 A magasabb évfolyamra való lépés az 1-8 évfolyamon.....	221
19.4 Alapfokú művészeti iskolába történő felvétel és magasabb évfolyamra lépés.....	221
20 AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI.....	222
20.1 A tanulók értékelése az általános iskola alsó tagozatán	223
20.2 Kompetencia alapú oktatás: a nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere	229
20.3 Az 5-8. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái. A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje és korlátai.....	231
20.4 A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése, értékelése:.....	236
20.5 Tanulmányok alatti vizsgák.....	239
20.5.1 Osztályozó vizsga	239
20.5.2 Különbözeti vizsga	240
20.5.3 Pótló vizsga.....	240
20.5.4 Javítóvizsga	240
20.5.5 Belső vizsga.....	241
20.6 Tanulók értékelése az alapfokú művészeti iskolában.....	250
20.6.1 Beszámoltatás formái	251
20.6.2 A tanuló teljesítményének értékelése, minősítésének formái.....	251
21 EGYSÉGES ELVEK A TANULÓK DICSÉRETÉNÉL, JUTALMAZÁSÁNÁL ÉS FEGYELMEZŐ, FEGYELMI BÜNTETÉSÉNÉL	254
22 AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	255
23 TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	255
24 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI PROGRAMJA	257
24.1 Az egészségnevelés folyamata, célja.....	257
24.2 Helyzetelemzés.....	258
24.3 Az iskola egészségnevelési céljai.....	259

24.4	Egészségnevelési programunk.....	260
24.5	Intézményünk középtávú egészségnevelési programja	261
24.6	Egészségnevelési részprogramok és a kidolgozás követelményei	263
24.7	Egészség, egészségfejlesztés	264
24.8	Egészségfejlesztés területei	265
24.9	Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben	266
24.10	Egészségnevelés és egészségfejlesztési kommunikáció területei.....	267
24.11	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenységek 1-4 évfolyamokon	268
24.12	Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenységek 5-8 évfolyamokon	269
24.13	Étkezés az iskolában.....	272
24.14	Egészségnevelés tantárgyi programokban.....	273
25	A MINDENNAPOS TESTEDZÉS PROGRAMJA.....	278
26	ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA	279
26.1	Jogi háttér	279
26.2	A környezeti nevelés céljai:.....	279
26.3	A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai:	280
26.4	Környezeti nevelési program keretei.....	280
26.5	A programok erőforrásai	281
26.6	A környezetnevelés tantárgyi programjai.....	282
27	ÖKOISKOLAI PROGRAM	291
28	JELES NAPOK JEGYZÉKE	293
29	FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS ISKOLAI FELADATOK	295
29.1	Jogi háttér	295
29.2	A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei	295
29.3	A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	298
29.4	Módszertani elemek	299
29.5	A bűnmegelőzés, kábítószeres és a káros szenvedélyek elleni küzdelem.....	300
30	A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	300
31	ZÁRADÉK.....	319
31.1	A pedagógiai program érvényességi ideje.....	319
31.2	A pedagógiai program módosítása	319
31.3	A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	319

1 IGAZGATÓI AJÁNLÓ

Tisztelt Szülő, Tisztelt Érdeklődő!

A Magyarországi Evangélikus Egyház segítő jobbát elfogadva, a soltvadkerti gyermekek neveléséért, oktatásáért felelősséggel tartozó közös szándékkal, akarattal létesített, ökomenikusság jegyében működő iskolánk alapidokumentuma hivatott lefektetni mindazokat az alapelveket, célokat, programokat, feladatokat, melyek rövid, közép és talán hosszú távra meghatározzák pedagógiai tevékenységünket. Ezzel megteremtve a lehetőségét annak, hogy vallási hovatartozás nélkül, de a keresztyén hitvallás, szeretet szellemiségében minden tanulónk számára a lehető legtöbbet adhassuk egyéniségének, képességeinek eredményes és hasznos kifejtéséhez.

Bízom abban, hogy pedagógiai programunk nemcsak szépen zengő szavak, mondatok, fikciók halmaza, hanem tartalommal teli, a gyakorlatban megvalósuló és megvalósítandó követelményekhez útmutatást adó, azokat közvetítő kézikönyv, melynek használata egyformán fontos diáknak, szülőnek, nevelőnek és az intézményünk valamennyi partnerének, támogatójának!

Adjon az Isten erőt, szakértelmet, alázatos szorgalmat és elhivatottságot a mindennapi munkánk, valamint a terveink, az elképzeléseink sikerre viteléhez!

Soltvadkert, 2015. 03. 31.

Udvarhelyi Attila
igazgató

2 INTÉZMÉNYI ADATOK

1. **Intézmény neve:** Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
2. **Intézmény OM azonosítója:** 201674
3. **Intézmény feladat-ellátási helye**
székhely: 6230 Soltvadkert, Bocskai u. 2.
4. **Intézmény alapítása**
alapító neve Magyarországi Evangélikus Egyház
és székhelye: 1085 Budapest, Üllői út 24
alapítás éve: 2012
alapításról szóló határozat száma: Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata 11/2012. (II.24.) évi határozata
5. **A fenntartó neve és székhelye:** Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24.
6. **Az intézmény felügyelete**
felügyeleti szerv: Magyarországi Evangélikus Egyház
(1085 Budapest, Üllői út 24.)
A Magyarországi Evangélikus Egyház az intézmény feletti szakmai, törvényességi és gazdasági felügyeletet az egyházi törvényben meghatározottak szerint látja el.
7. **Az intézmény felett hatósági ellenőrzési jogkört gyakorol:** Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal
(6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.)
8. **Az intézmény típusa:** Általános iskola, Alapfokú művészeti iskola

- Az intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik.
9. **Intézmény jogállása:** Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény (Ehtv. 12 § (1) bekezdés szerinti belső egyházi jogi személy). amely fenntartójától elkülönült költségvetéssel rendelkezik.
10. **Az intézmény munkarendje:** nappali
11. **Az intézmény évfolyamainak száma:** 8

3 HELYZETELEMZÉS

Soltvadkerten az elemi oktatás egyházi keretekben kezdődött 1745-ben. Elsőként a református és az evangélikus gyülekezet közösen működtetett iskolát lévita tanítóval. 1784-ben, a Türelmi Rendeletet követően indulhatott el az önálló evangélikus oktatás. Az evangélikus iskola épületei nagyrészt éppen a jelenlegi intézmény területén álltak egészen az 1948-as államosításig. Soltvadkert központjában a napjainkban működő iskola fő épülete 8 tanteremmel 1959-ben épült, s mellette az egyes évfolyamok számára a település területén szétszórva különálló épületekben folyt az oktató-nevelő munka. Az évek során folyamatosan bővült és épült ki a jelenlegi épületegyüttes, mely egy helyszínen biztosítja a tanítást-tanulást az 1-8. évfolyamosok számára. A város költségvetése és pályázati források az utóbbi években nagyobb felújításokra nyújtottak lehetőséget, így korszerű, jó állagú infrastruktúra jellemzi iskolánkat.

Az intézmény rendelkezik könyvtárral, mely alkalmanként díszterem, hangversenyterem is. Itt tartja foglalkozásait a művészeti alapiskola dráma tagozata.

Tanulóink számára az iskolai illetve a délutáni sportfoglalkozások színvonalas működését biztosítja az iskolai tornaterem, a füves pálya és a város sportcsarnoka.

Az iskola az 1959-es központosítást követően folyamatosan fejlődött, s alakította a saját arculatát. 1993-tól az alaptevékenysége a művészeti alapiskolai oktatással egészült ki. Egy újabb változás révén 2007-ben az intézmény fenntartója a Kiskőrösi Többcélú Kistérségi Társulás lett, s iskolánk az ekkor megalakult kistérségi egységes iskola tagintézményévé vált. Az oktatási rendszer további változása adta azt a lehetőséget, hogy 2012. szeptember 1-jétől az evangélikus egyház átvegye a soltvadkerti iskola működtetését, s megalapította a Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskolát.

Soltvadkerten a tanulói létszáma a gyermekek születési számának csökkenése miatt 600 fő alá esett, s sajnos ez a szám várhatóan az 500-530 fő között fog mozogni.

Az elmúlt időszakban az oktatásban zajló innovatív lehetőségekre az iskolavezetés és a nevelőtestület nyitott volt. Kezdetben a szakirodalomban való búvárkodás volt a jellemző, majd megkezdődött iskolánkban a mai napig tartó fejlesztőmunka. Az iskolavezetés igyekszik a pályán lévő nevelők szaktudását úgy bővíteni, és új területekre kiterjeszteni, hogy az új kihívásoknak is minél jobban megfeleljenek. A nevelőtestületünk fontosnak tartja az egymástól tanulást, a csoportos aktív tréningeket és a helyzetgyakorlatokat, a módszertani megújulást, a folyamatos pályázati lehetőségek kihasználását. Nevelőink

törekcszenek a tanulói programok színesítésére, új motivációs lehetőségek kihasználásával igyeckszenek a tanulói aktivitást biztosítani a tanórakon.

Iskolánk részt vett a HEFOP 3.1.3 pályázat megvalósításában a szövegértés-szövegalkotás, a matematika, az IKT területen, és felmenő rendszerben ezt bevezette. A 2009-2010-es tanévben a TÁMOP 3.1.4-es pályázat keretében újabb tanulócsopórtokat vontunk be a kompetencia alapú oktatásba, és új kompetenciaterületként lépett be az idegen nyelv angol nyelvből és német nyelvből. A pályázatokban részt vett nevelők elvégezték a 120 órás képzéseket, és az implementáció során átadták a tapasztalataikat az újonnan belépő kollégáknak belső képzés keretében. Rendszeresen részt veszünk az Erasmus+ pályázatok tanárképző kurzusain, az ott elsajátított új módszereket beépítjük a mindennapi munkánkba.

Iskolánkban több szakmai munkaközösség működik, mely közösségek számos területre kiterjedő munkát végeznek. Nagy szerepet vállalnak a helyi programok kidolgozásában, a taneszközök kiválasztásában, a gyakran változó programok, követelmények alapos megismerésében. Alapvető feladatunknak tekintjük, hogy a kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapjanak tehetségük kibontakoztatására különböző szakkörökben, emelt szintű nyelvoktatási programokat nyújtó tanulócsopórtokban, illetve egyéni kiscsoportos foglalkozásokon. Minden szaktanár igyeckszik tanítási óráit differenciáltan szervezni, hogy a különleges adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulók gondozása, fejlesztése a tanórán megvalósuljon.

A nevelőtestület által elfogadott alapelvek között szerepel az esélyegyenlőség biztosítása az iskolai életben, ezért fontos feladatnak tekintjük a felzárkóztató programok szervezését.

2005-től biztosítjuk a német nemzetiségi nyelvoktatást azon tanulóknak, akiknek a szülei ezt a jogszabályokban meghatározott módon igénylik.

A tanulók délutáni foglalkoztatását az alsó tagozaton az egész napos iskolai oktatás megszervezésével és napközis csoportok működtetésével biztosítjuk, ahol a nevelők a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását segítik.

Az intézmény alapító okirata, humán erőforrása és tárgyi feltételei lehetővé teszik, hogy az iskola a sajátos nevelési igényű tanuló szükségleteit is ellássa.

A gyógypedagógusok rehabilitációs és habilitációs foglalkozások keretében végzik a fejlesztő tevékenységüket. Iskolánkban a logopédiai és konduktori ellátás is biztosított. A felső tagozaton az egyéni fejlesztésre alakított nívó- és felzárkóztató csoportokat

működtetünk matematikából és anyanyelvből a személyi és tárgyi feltételek figyelembe vételével.

Az 1-8. évfolyamon enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók oktatása integrált formában speciális tanterv szerint folyik. A kulcskompetenciák kiemelt fejlesztése gyógypedagógusok vezetésével történik csoportbontásban.

A beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók ellátását a tanítók és szaktanárok biztosítják erre a célra kialakított csoportokban.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megsegítésére indult tevékenységünk főbb céljai:

- integráció segítése a szociális hátrányok kompenzálásával,
- csökkenjen a bukások és igazolatlan hiányzások száma
- minél több tanuló szerezzen végzettséget, érettségit adó intézményben.

Iskolánkra jellemző a nyitott munkakultúra, a partnerközpontú működés. Kidolgozott és sokrétű külső és belső szakmai együttműködések valósítunk meg.

Iskolánk három testvériskolai kapcsolatot ápol. A legrégebbi és talán legintenzívebb együttműködés a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiummal alakult ki. Rendszeresen részt veszünk egymás ünnepségein, több közös pályázatot valósítottunk meg, melybe bevontuk a másik két testvériskolát: a romániai sarmasági iskolát és a németországi Bodelshausen iskoláját is.

4 ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

4.1 Alapvetés (Melléklet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelethez)

4.1.1 A köznevelés feladata és értékei

A hazánk Alaptörvényében megfogalmazott feladatokat szem előtt tartva és a nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt célok elérése érdekében, a törvény elveinek és szabályozásának megfelelően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése az alapvető feladatunk. Feladatunk továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célunk továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljük diákjainkat az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt. Fejlesszük a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járuljunk hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak mindenkor összhangban kell lennie hazánk Alaptörvényével, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének

elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

Fontos szerepet szánunk az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolását is. Ebből következően a nemzetiségekre vonatkozó tudástartalmak főbb tartalmi jellemzői (illeszkedve a regionális és lokális sajátosságokhoz) az alapfokú oktatás során megjelenítjük. Kiemelten kezeljük az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. Figyelmet fordít az egész világot érintő átfogó kérdésekre, hangsúlyozva a fenntarthatóság iránti közös felelősséget.

Az együttműködés a szülőkkel, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért az iskoláknak meg kell teremtenie azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

Szándékunk, hogy a teljesítmény növelésére sarkalljuk tanítványainkat és tanárainkat egyaránt, hogy az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen, ennél fogva egyensúlyra törekszünk a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.

4.1.2 Az evangélikus iskola teológiai-pedagógiai alapvetése

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló iskolánk fenntartásában és működtetésében. Intézményünkben csak Krisztusra figyelő Isten-hitünk vezérelhet minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus iskola legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus iskolában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus iskolában alapvetően nem a teljesítmény határozza meg az egyes ember értékét. Személyes elköteleződésünk a ránk bízottak iránt nem függ elért tanulmányi

eredményeiktől. Ebben az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának, az önálló döntésekre való nevelésnek, az igényes tanulmányi munka magas színvonalának kulcsát.

Ezért iskolánk

arra törekszik, hogy megismerje és elfogadja tanulói teljes személyiségét, és lehetőségeinek távlatát szem előtt tartva végezze napi munkáját. Ennek érdekében a diák-tanár, diák-diák, szülő-tanár és tanár-tanár kapcsolat magas minőségére törekszünk. Figyelünk arra, hogy az oktatás minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson munkája végzéséhez és saját kiteljesedéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus iskola szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában elsősorban nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli aktuális döntésekhez ragaszkodik, melyeket nem akar ettől független törvénné tenni. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni tanulóiban.

Ezért iskolánk

olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a hit megerősödésére. Diszkréciót, védelmet, személyességet nyújtunk tanulóinknak a hit megélésére. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, iskolalelkészeink, tanáraink nem hatalmi helyzetből hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A Biblia

Az evangélikus iskola a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós foglalkozást, a benne olvasottak aktuális megértését, hogy Isten igéje szabjon irányt és mértéket gondolkodásának és cselekedeteinek.

Ezért iskolánk

minden tanulót eljuttat a magabiztos bibliahasználat szintjére. Tanáraink a Bibliát a technikai használaton és tárgyi ismereteken messze túlmutató forrásként és alapként láttatják, mely Krisztusra mutat, s melyen keresztül Isten keres minket.

A közösség

Az evangélikus iskola Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség tagjai arra hívtak el, hogy Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya. Ugyanakkor tanítványaink – ha kell – legyenek képesek felmutatni evangélikus hitüket és képviselni keresztény értékeiket a kor kihívásaiban.

Ezért iskolánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, a tanulmányi versenyek megnyerése vagy a jó magaviselet áll. Amikor tanulóinkat elfogadásra, megbocsátásra, a társadalmi előítéletek elvetésére, a megalázottak és megszomorítottak védelmére neveljük, akkor Krisztus embereiként tesszük ezt. Így segítjük őket az emberi értékek csendes és határozott képviselésére.

4.1.3 Fejlesztési területek - nevelési célok

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;

- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek

megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Ösztönözzük a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek

változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskoláknak - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés

megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

4.1.4 Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot - a tanuló szükségleteinek megfelelően - közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására. Több olyan tanórát is megszervezünk, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

4.1.5 Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeink, osztálytermeink lehetővé teszik a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazását a berendezések rugalmas és gyors átalakíthatóságával. Illeszkednek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet biztosítanak valamennyi tanulónk számára. Diákjaink foglalkoztatásához IKT és digitális eszközök, internetkapcsolatot és prezentációs eszközök állnak rendelkezésre, vehetők igénybe, valamint hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárt is használhatnak.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszeden alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusainknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása az igazgató és pedagógusok állandó felelőssége is.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Tantermen kívüli, digitális távoktatás

Az oktatásban a pedagógus szerepe összetett. Egyfelől a pedagógus mint információforrás, tudás átadója és a különféle kompetenciák fejlesztője áll a tanulók rendelkezésére, másfelől a tanuló önálló tanulását támogató motiváló, irányító, tutor szerepe is van. Különleges, speciális esetekben (járvány, társadalmi vészhelyzetek), amikor az intézményen belül nem oldható meg a tanítás, s a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, az utóbbi szerepköre válik hangsúlyosabbá: támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, információ - felkutatását és - feldolgozását. A tanuláshoz való jog érvényesítése érdekében ilyen helyzetekben a lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, távolról, online adunk tájékoztatást a tanulóknak, támogatjuk őket a tanulásban, jelöljük

meg számukra a feldolgozandó tananyagrészeket és határozzák meg a számonkérés vagy a beszámolás módját.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemléletnek megfelelően fejlesztési céljainkban nemcsak a tanulótól várunk illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettel is alkalmazkodunk a tanulók egyedi jellemzőihez. Különösen fontosnak tartjuk, hogy biztosítsuk a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítsük a hátrányok hatásait, optimális esetben képesek legyünk kiküszöbölni azokat.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógusfejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában nagy szerepe van a gyógypedagógusainknak, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenységének.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító pedagógusaink kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, szociális munkás, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként alkalmazzuk a teamtanítást, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, esetenként pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett

tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazzuk a különböző pedagógiai színtereken.

A tehetséges tanulók tekintetében is fontos a differenciálás, a megkülönböztetett figyelem, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozás kiemelt feladataink közé tartozik.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil

ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulástámogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Természettudományos nevelés

A természettudományos gondolkodás megalapozása az alapfokú képzés első szakaszában a magyar nyelv és irodalom tanulási területének tudásbővítést és olvasásfejlődést segítő olvasmányai (1-2. évfolyam) ágyazva kezdődik, és a Természettudomány és földrajz tanulási terület környezetismeret (3-4. évfolyam) és természettudomány (5-6. évfolyam) tantárgyainak keretében folytatódik.

A természettudomány oktatása a 7-8. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg.

A mindennapos művészeti nevelés

Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés, amely az iskola délutáni foglalkozási keretének felhasználásával is megvalósulhat, így teremtve alkalmat a tanulók különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.

Az 5-8. évfolyamokon folyamatosan biztosítjuk a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli iskolai feltételeit, lehetőségeit.

A zene újszerű szerepe a mindennapi képességfejlesztésben pályázati munka révén a mindennapos művészeti nevelés céljait szolgálva a zene, zenei elemek integrálását valósítjuk meg 1-8. évfolyamon a matematika, magyar nyelv- és irodalom, idegen nyelvek (angol, német), hittan, testnevelés, a vizuális kultúra, fizika, informatika, történelem, természetismeret, földrajz, biológia, kémia tantárgyak tanításában, valamint a gyógypedagógiai foglalkozásokon.

Kihasználva az informális, tanórán kívüli tevékenységeket kapcsoljuk össze a művészeti nevelést a közösségfejlesztéssel, melynek területei:

- Zsibongó zene (sorozat) – nagyszünetekben
- Zenélő udvar (sorozat)
- Együtt énekelni jó!
- Muzsikáljunk együtt!
- Te is lehetsz zenekaros!
- Zenei Világnap
- Alkossunk együtt zenére! (grafikai, kerámia alkotások)
- Kicsinyek játékudvara zenével – sorozat
- Műhelymunkák gyerekeknek, felnőtteknek adott téma alapján
- Zenei konferencia
- Kiállítások
- Népi játékok napja
- Ünnepi műsorok összeállítása a gyerekek ötletei, javaslatai, gyűjtőmunkája alapján (október 23., karácsony, március 15.; anyák napja; egyházi ünnepek)
- Zenés áhítatok dallal, szólóhangszeresekkel, együttesek közreműködésével
- Flashmob
- Médiaszakkör
- Énekkar
- Könyvtári foglalkozások: zene – irodalom - képzőművészet párhuzamai, esetenként internetes felfedezéssel.
- Művészeti napok szervezése

Elemek a kompetenciák tükrében:

- **célkitűzések** – problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése
- **a tudásátadás új formáinak megtalálása** – informális tanulás tartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek kidolgozása
- **komplexitás** – problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése
- **érdeklődés szintjének fenntartása megértést adó bevonás útján** – problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése
- **megtapasztaltatás** – problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése
- **a kreativitás gyakorlatban** – kreatív készségek fejlesztése
- **átjárhatóság a korosztályok közötti kapcsolat lehetőségeinek megteremtése** – problémamegoldó gondolkodás és kreatív készségek fejlesztése
- **örömmel átadni, örömmel tanulni** – informális tanulás tartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek kidolgozása
- **zene és zenei elemek használata más tantárgyakhoz rendelve** – alap-és kulcskompetenciák fejlesztése
- **rögtönzés zenében, más tantárgyakban, valamint adott helyzetekben** – kreatív készségek fejlesztése
- **rendszeres közös megmutatkozások** – közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztése
- **a zene szerepe a kétirányú kommunikáció létrejöttében** – informális tanulás tartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek kidolgozása
- **a tehetség felismerése, elismerése, megnyilvánulásának segítése, jövőkép alakítása** – alap és kulcskompetenciák, munkaerő-piaci kompetenciák fejlesztése
- **műveltség igényének felkeltése, gondozása** – közösségfejlesztő programok, közös játékok, vetélkedők, versenyek tartalmi fejlesztése

4.2 Nevelési, pedagógiai alapelvek

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. évi VIII. törvénye alapján

Az evangélikus egyház közoktatási intézményeiben tanulókat evangélikus szellemben, a magyar haza hű polgáraivá, egyházunk öntudatos, hű és áldozatkész tagjaivá kell tenni. A más felekezetű tanulókat egyházunk megbecsülésére, és a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával, a lehetőségekhez képest saját egyházuk segítségével kell nevelni.

Mindezeket az érvényes nemzeti köznevelési törvényben meghatározottakkal egyetemben, azokkal párhuzamosan kell az iskolának megvalósítania.

Ez egyben iskolánk keresztény világnézeti eredetű funkciója.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 10.§ alapján

Az általános iskolában nyolc évfolyamon országosan egységes követelmények szerint alapfokú nevelés-oktatás folyik. Az általános iskola a tanulót az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészíti a középfokú iskolai továbbtanulásra.

Az "Emberi jogok egyetemes nyilatkozata" és "A gyermekek alapvető jogainak és szükségleteinek nemzetközi chartája" alapján

Az iskola biztosítja a személyiség teljes körű kibontakoztatását a szellemi és fizikai munka, valamint a magatartás, jellem, érzelmek összehangolt fejlesztésével.

Növelje a továbbtanulási esélyeket, lehetőségeket (felzárkóztatás, tehetséggondozás).

Fokozottan lássa el a gyermekvédelemmel kapcsolatos funkciókat, valamint a közvetlen társadalmi környezet igényei által meghatározott funkciókat.

Iskolánk feladatát egységes, közös alapelvek és célok mentén, ehhez kapcsolódó tananyag és követelményrendszer alkalmazásával látja el. A gyermekek és a tanulók mindenek felett álló érdekének tekintjük, hogy a nemzeti köznevelési törvényben meghatározott szolgáltatásokat megfelelő színvonalon biztosítsuk részükre oly módon, hogy annak igénybevétele ne jelentsen aránytalan terhet a családoknak.

Intézményünkben nevelő, oktató, tanító pedagógusok a mindennapi nevelő, tanító és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket kívánják érvényre juttatni:

Intézményünk a komplexitás elve alapján, olyan pedagógiai munka végzésére törekszik, amelynek központjában a kulcskompetenciák fejlesztése, a gyermekek, tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a környezeti feltételek figyelembe vétele és bevonása segítségével.

Célunk, hogy a család által reánk bízott gyermekből, tanulóból a szülőkkel együttműködve szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket neveljünk. Munkánk során mindig figyelemmel leszünk az életkori sajátosságokra.

Ennek érdekében intézményünk:

- a tervszerű nevelő-oktató munka során előtérbe helyezi a kulcskompetenciák kialakítását: a tanulók alapkészségeit kialakítja, fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújt;
- lehetőséget ad az ismeretek alkotó alkalmazására, a tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosításra;
- kiemelt figyelmet fordít a tehetségek felismerésére, tehetségük kibontakoztatásának segítésére;
- törekszik a gyermeki, tanulói érdeklődés felkeltésére, a motivációra;
- olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a technikára vonatkozó ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben;
- kialakítja az egyéni tanulás módszereit;
- arra törekszik, hogy a tanulók körében becsülete legyen a szorgalomnak, tanulásnak és a munkának;
- elvárja pedagógusaitól, hogy járuljanak hozzá a diákok életmódjának, motívumaik, szokásaik, értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, éljenek a szemléletesség és az aktivitás elvével, a tantárgyi koncentrációval és az új pedagógiai módszerekkel;
- törekszik a humánusra, az egyén és közösségek iránti tiszteletre;
- folyamatos ellenőrző, értékelő tevékenységgel javítja munkájának színvonalát, és ezzel biztosítja a minőséget a nevelő-oktató tevékenységben;
- segíti a diákoknak észrevenni és értékelni a jót, megelőzni és felismerni a rosszat;
- fontosnak tartja a visszajelzés elvét, mind a gyermek, mind a szülő részére, ezért folyamatosan tájékoztat a tanulói teljesítményekről, ezek változásairól és javításuk akadályairól;
- törekszik az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására;
- fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, a reális énkép kialakításának készségét;
- a tanulókat megismerteti nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel, országunk, térségünk és településeink

hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén megerősödjék a haza és a szülőföld iránti szeretetük. Emellett fontosnak tartja az európai azonosságtudat kialakítását, az egyetemes kultúra megismerését, tiszteletét is.

- kiemelt fontosságúnak tartja a halmozottan hátrányos tanulókkal való foglalkozást, fejlesztésüket és beilleszkedésüket, valamint továbbtanulásukat.

Az intézmény szükségesnek tartja a közösséghez tartozás elvének gyakorlati megvalósítását, ezért teret biztosít a sokoldalú, színes iskolai életnek. Olyan légkört kívánunk teremteni, hogy iskolánkban a tanulók második otthonukban érezhessék magukat. Építünk az egyenrangúság elvére, átadjuk és gyakoroltatjuk a demokrácia alapelveit, de tisztában vagyunk a pedagógus vezető szerepének fontosságával is.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét, jogait tiszteletben tartjuk, a kötelességeit számon kérjük,
- intézményünkben tilos a hátrányos megkülönböztetés. Ennek minősül minden olyan – közvetlen vagy közvetett – különbségtétel, melynek célja vagy következménye az egyenlő bánásmód megszüntetése vagy akadályozása, továbbá a gyermek zaklatása;
- építünk a gyermeki, tanulói nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra,
- a diákokat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják mit várunk el tőlük,
- minden gyermek, diák számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére fejlődése minden időszakában, tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az intézmény életében egymást megbecsülő, tiszteletet adó, toleráns kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- a tanulók az adott lehetőségek közül választhatnak tantárgyakat, emeltszintű oktatást, szakkört, valamint egyéb tanórán kívüli tevékenységet,
- az iskola pedagógusai számolnak a nevelés ellentmondásosságának elvével is.

Intézményünk a külső hatások erejének ismerete alapján támaszkodik mindazon közösségekre, intézményekre, nevelési forrásokra, amelyek tapasztalatokat, ismereteket, pozitív életmintákat közvetítenek. Intézményünk fontosnak tartja, hogy nevelő-oktató munkájában alapozzon a családra, ezért munkájában nyitott és befogadó.

E területen:

A szülőkkel folyamatos kapcsolattartásra törekszünk, mert tudatában vagyunk annak, hogy bármit adhatunk a gyermekeknek, de semmi sem pótolja a szülői szeretet.

- Munkánkat és tevékenységünket úgy szervezzük, hogy az átlátható legyen. Intézményünk szívesen fogad minden segítséget.
- Igénybe vesszük a térség, a települések oktatási, művelődési, sport, egészségügyi, szociális intézményei, egyházai, civil szervezetei, gazdasági szereplői által felkínált lehetőségeket. A tanulók érdekében törekszünk a széles együttműködésre.

A kompetencia alapú oktatás területén vallott alapelveink és az ezekhez kapcsolódó feladataink

Mindennapi munkánknak elsősorban a gyerekek fejlődésének érdekét kell szolgálnia, így minden tevékenységet annak rendelünk alá, mindenekelőtt azt vesszük figyelembe, hogy azok miként hatnak a tanulókra.

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

Arra törekszünk, hogy tanulóink a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényének megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia és megszereztetnie.

Ismeretbe ágyazott képességfejlesztés

A kompetencia alapú oktatás alkalmazásával lehetővé válik az ismeretbe ágyazott képességfejlesztés. A képességeket ismeretek nélkül nem lehet fejleszteni, ezért az oktatás során mindkettőnek megfelelő teret biztosítunk. Az adaptálási folyamat során arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel megfelelő arányban, együtt alkalmazzuk.

A tanulói személyiség egészének fejlesztése

Az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket, az énkép, önismeret, a nonverbális készségek, a kreativitás, a divergens gondolkodás és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Tevékenységek központú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

A tanítási folyamatok során olyan élményszerű helyzeteket teremtünk, - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten -, mely által a tanulók tapasztalatokat szerezhettek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják. Lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit, a differenciált tanulásszervezési módszereket, lehetővé téve a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltségének megfelelő fejlesztést, biztosítva ezzel a hatékony tanulás szempontjából nélkülözhetetlen helyes énkép alakulását.

Valóságos tanulási környezet biztosítása

Az ismeretszerzésnek a hagyományosnál nagyobb mértékben kell épülnie a valóságra annak közvetlen és közvetett megtapasztalása, megfigyelése és vizsgálata által. Hozzásegítjük a tanulókat ahhoz, hogy a tanulás során kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk, hogy a tanulási helyzeteket a terepmunkán keresztül tapasztalják meg.

Új típusú tanári attitűd

Iskolánk nyitott, befogadó az új elképzelésekre, módszertani eljárásokra, az innovációra. Felkészültek vagyunk az innovációval járó szerepváltásra, szemléletváltásra, szakmailag együttműködünk a jó gyakorlat jegyében.

Érzékenyen reagálunk a társadalmi-gazdasági kontextus igényeire. A szülőkkel való kapcsolattartásunkban nagy hangsúlyt fektetünk a szemléletformálásra.

A pedagógiai módszertani kultúra megújítása

Ennek eszközeként a problémaközpontú tanítást, a projekt módszert tekintjük, melyek a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedező tanítás-tanulás, a megértésen alapuló fejlesztést célozzák meg. Pedagógusaink szakmai kompetenciájának bővítését mentori tevékenységek, módszertani továbbképzések, tréningek, szakmai konzultációk, bemutató foglalkozások, műhelyfoglalkozások segítik.

Fokozatosság és folyamatosság

A kompetencia alapú oktatással biztosítjuk a folyamatosságot és a folytonosságot, számolva a tanulók különbözőütemű mentális- és képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával. Arra törekszünk, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény arra, hogy – egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével – egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

Integrációs elv

Az önálló matematikai, informatikai és szövegértés-szövegalkotás programok mellett a hatékony kompetenciafejlesztés érdekében olyan modulok és modellek alkalmazását is szorgalmazzuk, amelyek az egyes műveltségi területek más műveltségi területekkel és az alaptanterv közös követelményeivel („keresztntantervekkel”) való kapcsolatának megteremtését, erősítését jelentik. Nemcsak a tantárgyi, hanem a képességterületi és a nevelési integrációs lehetősége

4.2.1 Erkölcsi nevelés – értékrend

A nevelési rendszer épüljön a tanulók életkori sajátosságaira. Ügyelni kell arra, hogy a gyerekek maguktól fogadják el az intézményünk által közvetített értékeket, személyes szabadságuk tiszteletben tartásával, indirekt módszerekkel kell rávezetni a helyes út választására.

Meg kell tanítani őket:

- Együtt élni a világban tapasztaltakkal, ugyan akkor meg kell tanítani azt is, hogyan kell megőrizniük identitásukat és értékeiket.
- Az életükben az értelem és érzelem kettős mozgató szerepére.
- Az önhittség és az egészséges önbizalom különbségére.
- Arra, hogy nem értéktelenebbek (de nem is értékesebbek) másoknál, hogy életük, egészségük is érték, életüknek transzcendens távlatai is vannak.
- Az élet és a család tiszteletére, a szenvedés nevelő erejére, saját, valamint mások testi épségének megóvására.
- Hitük okos megvédésére, véleményük bátor, de másokat nem sértő kimondására, és arra, hogy belső értékeikért is meg kell dolgozniuk.

Erkölcsei elvárások az intézetben

Tanároktól

- A gyermek nevelése felelősségteljes, örök életre szóló feladat. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyellemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Isten és embertársat szerető felnőttekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük, hiszen az evangélikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén, tanúságtételén múlik.
- Az intézményben azok a pedagógusok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül – akik elfogadják az iskola evangélikus sajátosságait, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanításaira.
- Az iskolában dolgozó, más felekezetű hitoktatók is tartsák tiszteletben egyházunk tanításait, iskolánk rendjét, tegyenek eleget az iskola erkölcsi elvárásainak.
- Az intézmény vezetőségének meg kell teremtenie azokat a feltételeket, amelyek között a nevelőtestület az elvárások szerint dolgozhat. Fáradoznia kell a szeretetteljes, derűs légkör kialakításán.

Tanulóktól:

- Részvétel az iskola és vallásának megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, kulturált beszéd a felnőttekkel, egymással egyaránt.
- Alapos, rendszeres, pontos munka.
- A rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.
- Vállalja hitét és ez fejeződjön ki tetteiben.
- Képességének megfelelő eredményeket érjen el.

Szülőktől:

- Az iskola létét, szükségességét a mögötte álló társadalom igazolja. Az intézmény igazi keresztény szellemisége csak akkor születhet meg, ha a szülői ház támogatja az egyház nevelési elképzeléseit.
- Elvárható, hogy a szülők elfogadják, tiszteljék az intézmények evangélikus jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az ott dolgozó pedagógusokat. A családban is próbálják felelősen, a keresztény értékrend szerint nevelni gyermekeiket.

- A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás formái: szülői értekezletek, fogadóórák, igazgatói tájékoztatás, szülői levelek, közös rendezvények, kirándulások, és személyes beszélgetések.
- Kívánatos, hogy erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák az iskolát. Problémáikat beszéljék meg az érintettekkel, s közösen keressenek megnyugtató megoldást a gyerekek érdekében.

4.2.2 Nevelési-oktatási céljaink, tanulóképünk

Az intézményünkben folyó iskolai nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és nemzeti értékek, az egyházi, keresztyén erkölcsi értékek, és a nemzeti alaptantervben megfogalmazottak tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása, átadása, valamint annak következetes számonkérése határozza meg.

Fő céljaink:

- A tanulók ismerjék meg a Biblia és az egyház tanításait, hogy ezek által indíttatást kapjanak a keresztyén világnézet, a személyes meggyőződés kialakításához.
- A tanulók sajátítsák el egyházuk hagyományait és szokásait, értsék meg és gyakorolják az istentisztelet rendjét, szokásrendszerükbe épüljön be az imádkozó élet és egyéb lelki tevékenység.
- A tanulók ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztyén egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.
- Az iskola nevelje szeretetre tanítványait felebarátjai iránt, tanítsa őket az együttélésre és megértésre a másként gondolkodókkal.
- Alakuljon ki a tanulóban derűs magabiztos keresztyén világszemléletet, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő nézeteket, élethelyzeteket helyesen és szeretettel kezelni.
- A nevelés során a tanulók sajátítsák el a Biblia tanításain alapuló keresztyén etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba, életvezetésükbe, értékrendjükbe, segítse őket arra, hogy az erkölcsi élet választásain helyes döntéseket hozzanak.
- Az iskola fejlessze a tanulók teljes személyiségét, valamint segítse korszerű ismereteik, egyéni képességeik, készségeik, kompetenciáik kialakítását, bővítését.
- A tanulók teljesítsék tankötelezettségüket, találják meg a képességeiknek megfelelő, és iskola által biztosított továbbtanulási lehetőségeket.

- Az iskola teremtsen olyan környezetet, amely épít települése és saját hagyományaira, az ott élők elvárásaira.
- Az intézményben tanulók az alpműveltséget megfelelő szinten sajátítsák el, és ezen túlmenően – az adott lehetőségek szerint – bontakoztassák ki tehetségüket, képességeiket.
- Az iskolai nevelőmunka olyan értékeket közvetítsen, melyek a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, jövőjére, a családra, a társadalmi környezetre is pozitív hatást gyakorolnak.
- Aktív egészségnevelési program kidolgozása tanulóink mentális és fizikai megterhelésének ellensúlyozására.
- A testnevelés és a sport által kialakítani a rendszeres mozgás és egészséges életmód iránti igényt, egészséges testi fejlődésüket biztosítani.
- A köznevelési típusú sportiskolai programmal célunk a testnevelés tanításával elérni, hogy tanulóink az átlagnál edzettebbek legyenek, sportegyesületben folytassák munkájukat.
- Az iskola biztosítsa a digitális technika bevonását az oktatásba.
- Az iskola ösztönözze az intézményi innovációt és kreativitást.
- Az iskola törekedjen a partneri igények kielégítésére, rugalmasan alkalmazkodva az intézményt érintő kihívásokhoz.

Az iskola nevelési céljai közül elsőbbséget kapnak a következő, emberi tényezők:

- a tanulók és a pedagógusok keresztyén szellemiségének erősítése,
- szeretet, erkölcsösség
- humanitás,
- kreativitás,
- műveltség, tudás
- művészetek iránti érzékenység, érdeklődés erősítése
- értékek, érzelmek befogadása és átadása,
- önismeret, önfejlesztés képessége,
- fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra, a demokráciára
- mások elfogadása és segítése

Az iskola oktatási céljai közül a következő tényezők kapnak nagy hangsúlyt (szellemiség és kulcskompetencia)

- maradandó és az életben felhasználható ismeretanyag átadása,
- a világ megismerésének igénye,
- az élet tisztelete, védelme, testi és lelki egészség,
- tehetséggondozás és a felzárkóztatás,
- integráció az iskolában, osztályban és a társadalomban,
- készség és képességfejlesztés, kompetenciák tudatos kialakítása és ennek egyéni kibontakozása, a kulcskompetenciák fejlesztése
- a tanulás tanítása,
- a továbbhaladáshoz, a nyolc osztály elvégzéséhez és a középiskolába való továbbtanuláshoz nyújtott segítség,
- a képességeknek és az igényeknek megfelelő továbbtanulás lehetőségeinek megteremtése az önálló gondolkodás és tanulás elsajátítása,
- reális énkép, önismeret kialakításának képessége,
- az ember testi és lelki egészsége, és harmóniája,
- környezettudatos magatartásra való felkészítés,
- aktív állampolgárságra, demokráciára való felkészítés,
- gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztése,
- a szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása,
- az egyetemes kultúra tisztelete, az európai azonosságtudat kialakítása,
- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete,
- a nemzeti és a nemzetiségi tudat ápolása, elmélyítése.

4.2.3 A kulcskompetenciák fejlesztése, a kompetencia alapú oktatás céljai

Cél, hogy a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek, nem lemondva az ismeretek elsajátításáról, vagyis az „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására törekszik.

A kompetencia alapú oktatás céljai:

- a sikeres munkaerő piaci alkalmazkodás
- az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése,
- kompetencia alapú oktatás elterjesztése.

- A kompetencia-alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése, és megvalósítása,
- a nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése,
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- az esélyegyenlőség érvényesítése
- újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása
- egyéni fejlesztési tervek készítése
- digitális írástudás elterjesztése

Célunk a személyes és társas kapcsolati kompetencia fejlesztése, a teljes személyiség fejlődésének messzemenő figyelembevétele

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Gyermekközpontú pedagógiai szemlélet megvalósítása.
- A képességek kialakulásának, fejlődésének, a fogalmak épülésének tapasztalati megalapozottsága. A szemléletesség elvének érvényesítése.
- A fejlődéshez szükséges idő biztosítása. A tanultak alkalmazása.
- A tananyag feldolgozása úgy történik, hogy az ismeretek elsajátítása mellett szolgálja az önálló ismeretszerzéshez szükséges egyéni tanulási módszerek kialakítását és az önértékelés fejlesztését.
- A kreativitás fejlesztése a játék, a művészetek és az önkifejezés eszközeinek széleskörű alkalmazása.
- A mozgásnak, az ének-zenei, a vizuális tevékenységeknek, a drámajátéknak (a személyiségfejlesztés egészére ható) szerepüknek megfelelő idő és tér biztosítása az iskolai tevékenységek összegében.
- Környezet érzékeny szemlélet, környezettudatos magatartás kialakítása.
- A szociális készségek gyakorlására hangsúlyt helyező pedagógiai módszerek alkalmazása.
- A tevékenység-központú oktatási szemlélet gyakorlati megvalósítása
- Változatos tanulásszervezési megoldások, kooperáció, csapatmunka
- A tantárgyi széttagoltság csökkentése, tantárgyak integrálása.

Célunk a szegregáció csökkentése

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- A készségek képességek kiépüléséhez szükséges egyénenként különböző hosszúságú fejlesztő időszak biztosítása.
- A frontális oktatás túlsúlyát csökkentő, az egyéni különbségek figyelembevételére alkalmas differenciált tanulásirányítási módok és haladási tempó alkalmazása.
- A kiemelkedő képességű és/vagy tehetséges gyerekek közösségben (osztályban, iskolában) tartásának elősegítése.
- A kooperatív tanulási technikák segítségével a gyerekek közötti információcsere elősegítése.
- Heterogén tanulói csoportok kialakítása, az integrált nevelés feltételeinek megteremtése.
- A verbalitás túlsúlyának megszüntetése.

Célunk az az anyanyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése, az olvasás, a szövegértés és a szövegalkotás szintjének emelése

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- Az írás és olvasás tanulására fordított idő szükség szerinti meghosszabbítása.
- Az írástanulás előkészítése mozgásokkal és a mozgás vizuális megjelenítésével.
- Az első osztályosok hallásának fejlesztése.
- Integrált magyartanítás keretében a szövegértés-szövegalkotás adta lehetőségek kihasználásával az anyanyelvi kompetenciák, a gondolkodási képességek, kommunikációs képességek fejlesztésének előtérbe helyezése a testnevelés és a matematika órán. Matematika órán például a vitakultúra, az érvelés képességének fejlesztése, a szöveges feladatok értelmezésének segítése. Testnevelés órán a fegyelmezett feladat-végrehajtás, szabálykövetés, konfliktuskezelés fejlesztése verbálisan és játékba ágyazottan. A pozitív transzfer kihasználása a megfigyelés, ismeretszerzés és – alkalmazás területien.
- A beszédhanghallás zavaraiából, a szó nyelvi egységként való felismerésének fejletlenségéből fakadó problémák csökkentése, illetve megfelelő kezelése.
- Az információgyűjtést, az információ-feldolgozást (vételt, kódolást, dekódolást, átalakítást, létrehozást, közlést, tárolást) segítő stratégiák alkalmazása, megvalósító kognitív, szociális és egyéni képességek fejlesztése.
- A háttérközlemények felfedezésének és értelmezésének segítése.

- A kérdésfeltevés, kérdéstechnika fejlesztése érdekében a tanulókat arra kell ösztönözni, hogy felmerülő gondjaikkal kapcsolatosan tegyék fel kérdéseiket a tanárnak vagy egymásnak úgy, hogy a kérdésre választ is kapjanak.
- Az olvasástanulás egyéni tempójához való alkalmazkodás.
- Az értelmező olvasás fejlesztése.
- Az önálló tanulás képességének fejlesztése.
- A szókincs fejlesztése, a beszélgető kör, a szabad beszélgetés lehetőségének megteremtése, egymás meghallgatásának „tanítása”.
- A vizuális tömegkultúra példatárként és hivatkozási mezőként való felhasználásának segítése.
- Az olvasás iránti kedv felkeltése, fenntartása.
- A szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése tanórán kívüli foglalkozások keretében a tanulók kreativitásukra, önállósodási törekvéseikre építve, érdeklődési körüknek és motivációjuknak megfelelően. A fejlesztés módszertani keretét a differenciálás, a báb- és drámapedagógia adja.

Célunk a matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztése

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- A kognitív önszabályozás kialakulásának segítése, a tanulók önálló tanulási képességének fejlesztése.
- A kezdő szakaszban a cselekvő, személyes tapasztalatszerzésre építünk.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése és a tanulási folyamatban az aktív részvételhez a motiváció biztosítása.
- A matematika értelmező és problémamegoldó tevékenység kialakítása, segítése, melynek alapját a problémák manipulatív, tárgyi tevékenységgel való cselekvő megoldása képezi. A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a problémák önálló megoldása által, az alkotó gondolkodásra nevelés az alkotások létrehozásával történik.
- Olyan autentikus, életszerű helyzetek teremtése, amelyek személyes jelentéssel bírnak a tanulók számára és jellemzőek azokra a feladatokra és problémákra, amelyekre a diákoknak a későbbiekben alkalmazniuk kell tudásukat és készségeiket.
- A tanulók „iskolába kívülről behozott” előzetes tudásának felhasználása.

- A diákok fogalmi és metakognitív felfogásának fejlesztése azáltal, hogy kis csoportban megvitatják azokat és reagálnak rájuk. Ösztönözni kell őket arra, hogy saját tanulási tevékenységüket felidézzék és reflektáljanak rá.
- A matematika-specifikus gondolkodási képességek fejlesztése. Ezek közül a rendszerzés és a kombinativitás fejlesztése a kisiskolás korban a legintenzívebb. Felsőbb évfolyamokon az absztraháció szintje is emelhető. Az induktív és deduktív gondolkodás fejlesztése és fejlődési szintjének folyamatos ellenőrzése.
- A matematikai kifejezések tárházának fokozatos bővítése. Az eljátszás, megjelenítés, modellezés, rajzolás elősegíti a fogalomfejlődést, a szakszavak, jelölések, jelölésrendszerek használatát.
- Matematikatörténeti érdekességek megismertetése önálló vagy csoportos kutatómunkák szervezésével, interaktív számítógépes matematikai programok alkalmazásával.
- A matematikai készségek – számlálás, számolás, mennyiségi következtetés, becslés, mérés, mértékegységváltás – fejlesztése a matematikai tevékenység végzése során.
- A determinisztikus, illetve nem determinisztikus események területén való tájékozódás képességének fejlesztése. A valószínűségi következtetés fejlesztése és értékelése végigköveti az iskoláztatás egyes szakaszait.
- A matematikai feladatok, a definíciók, tételek alakítása, matematikai szövegek értelmezése érdekében fontos feladat a szövegértés és a szövegesfeladat-megoldó képesség fejlesztése.
- A matematika tranzverzió jellegének tükröztetése a szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterületen (például a problémamegoldás, érvelés, a nyelvi és vizuális kommunikáció szerepeltetésével). Ennek alárendelten a magyar órán a problémamegoldás, az érvelés, kreativitás, a térszemlélet, gondolkodási képesség (induktív, deduktív gondolkodás), érvelés, kommunikációs képesség fejlesztése.

Célunk az idegen nyelvi kommunikációs kompetencia fejlesztése:

- a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának, ezen belül elsősorban a tanulók beszédképességének fejlesztése,
- a tanulók életkori sajátosságainak, érdeklődésének és meglévő ismereteinek megfelelő témakörök, szituációk segítségével sajátítsa el az idegen nyelvet,

- életszerű, értelmes cselekvések, kommunikatív feladatok segítsék a tanulók nyelvtanulását,
- az idegen nyelv tanulása iránti kedvező attitűd és a motiváció, kialakítása és ébren tartása, ami alapvető az élethosszig tartó nyelvtanulás szempontjából,
- elsődlegesen a beszédértés és a beszédkésztség területén érjen el eredményeket, de legyen képes az olvasást és az írást is ezek fejlesztésének szolgálatába állítani,
- legyen képes a hatékony nyelvtanulási stratégiák használatára a továbbhaladás és az önálló nyelvtanulás céljából,
- legyen képes a megszerzett nyelvtudást fenntartani, továbbfejleszteni, és további idegen nyelveket elsajátítani,
- ismerje meg a más anyanyelvűek kultúráját, szokásait,
- vegyen részt iskolai, települési cserekapcsolatokon, legyen képes személyes kapcsolatokat kialakítani idegen nyelvű társaival,
- használja a modern kommunikációs eszközöket nyelvtanulása és a kapcsolattartás során,
- a 6. évfolyam végére minden diák elérje a KER szerinti A1-es szintet (minimumszintet), a 8. évfolyam végére az A2-es nyelvi szintet (alapszintet): tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére ismer és tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat, valamint ezeket más tanulási területeken is alkalmazza kompetenciáinak elmélyítésére. Ezen a szinten a nyelvhasználó képes egyszerű mondatokat és gyakori kifejezéseket használni, amelyek hétköznapi, egyszerű, rutin helyzetekben előfordulnak. Képes beszélni magáról és a családról, közvetlen környezetéről és az őt közvetlenül érintő dolgokról

Feladataink a kompetencia alapú nyelvtanítás céljainak megvalósításával kapcsolatban:

- Új módszerek és munkaformák bevezetése és alkalmazása az idegen nyelvi kompetencia fejlesztésében: a felfedezés, a megbeszélés, a vita, a dráma, a játék, a páros és csoportmunka és a projektmunka
- Az osztálytermi környezetben végzett tevékenységek, feladatok változatos szervezése, amely számos lehetőséget kínál a tanulóknak a csoportos, páros vagy egyéni munkára

- A munkaformák váltakozásával motiváljuk a tanulókat, valamint alkalmat teremtünk ezzel az új szerepek kipróbálására tanuló és tanár számára egyaránt
- A tanár, mint szervező, monitoráló, segítő szerepel egy-egy feladat elvégzése során
- Integráció alkalmazása más kompetenciaterületekkel: így anyanyelvi, szociális és környezeti valamint az életpálya-építési kompetenciákkal.
- Nyilvánvalóvá tenni az idegen nyelvet tanuló számára, hogy az internet, a televízió, a könyvek, újságok kiváló lehetőséget nyújtanak a nyelv kommunikatív helyzetekben való alkalmazására. Az életszerű helyzetekben idegen nyelven megfelelni tudó tanuló a nyelvet, mint eszközt használja céljai elérésére. Az így szerzett sikerélmény önbizalmat ad, és a további tanulásra is motiválóan hat.

Célunk a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetencia fejlesztése

- A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:
- A számítógépes kultúra iránti attitűdök kialakítása: előítéletek, elvárások, preferenciák élmények, tapasztalatok.
- A megismerési képességek fejlesztése.
- A komplex, inspiráló tanulási környezet biztosítása.
- Az IKT eszközökhöz köthető differenciálás megoldása.
- A kooperatív tanulási képességrendszerben a gondolkodási képességek fejlesztése.
- A tananyag feldolgozása úgy történik, hogy az ismeretek elsajátítása mellett szolgálja az önálló ismeretszerzéshez szükséges egyéni tanulási módszerek kialakítását és az önértékelés fejlesztését.
- A kreativitás fejlesztése a játék, a művészetek és az önkifejezés eszközeinek széleskörű alkalmazása.
- Az információszerzés, szelektálás és feldolgozás módszereinek megismerése.
- A könyvtárak, elektronikus információhordozók, nyomtatott taneszközök ésszerű és célszerű használatának támogatása.
- A speciális multimédiás hardvereszközök megismertetése.
- A digitális tananyagok, technikák az informatika, földrajz és természetismeret órákon történő alkalmazása.
- A számítógéppel való együtt tanulás (SZET) módszereinek alkalmazása.
- A vizuális és kommunikációs formák kezelésének fejlesztése.

- A számítógéppel segített kollaboratív tanulásbiztosítása.
- Az elektronikus írástudás fejlesztése.
- Digitális tananyagfejlesztés. A multimédiás oktatóprogramok alkalmazása.

A cél elérését szolgáló feladataink:

Az óvoda és az iskola közötti átmenet törésmentes, természetes folyamattá, gyermekközpontúvá alakítása.

Teret adunk a szabad képzelettársításon alapuló spontán játékoknak a tanórán kívüli idejüket iskolában töltő diákok iskolai életében.

Motiváló tanulási környezet kialakítása az osztályban és az iskolában.

Az iskola szereplői (diákok, szülők, pedagógusok) közötti kapcsolatok személyesebbé tétele, különös tekintettel az iskola és a szülők kapcsolatára.

A személyiség fejlődését szolgáló, a minősítés helyett a fejlődés követésére és a továbblépés lehetőségeire hangsúlyt helyező értékelési módszerek alkalmazása.

A játékos módszerek alkalmazásában rejlő, tanulást segítő értékek felhasználása.

Célunk a munkavállalói, vállalkozói kompetencia fejlesztése, a diákok élethosszig tartó tanulási igényének megalapozása

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- A „jó tanuló” hagyományos jellemzőit kiegészítő személyiségjegyek erősítése: az önállóság, a belső kontroll, az önszabályozó tanulási készség, a nyitottság, rugalmasság, kreativitás, a toleráns attitűd, az együttműködési készség fejlesztése.
- A várható többszöri pályamódosítás érdekében a tanulni tanulás kognitív kompetenciájának fejlesztése.
- A digitális tanulási módszerek, technikák fejlesztése.
- A pozitív tanulási és tantárgyi attitűd kialakítása.

Célunk pedagógiai módszertani kultúránk megújítása

- A kompetencia alapú oktatásba újonnan belépő pedagógusok képzését belső képzés keretében valósítjuk meg.
- A kollégák fejlesztő munkájának segítése, mentorálása.
- Szakmai konzultációk, műhelymunkák, tapasztalatcserék megszervezése és más intézmények programjain való részvétel.
- A digitális tananyagot oktató pedagógusaink óralátogatásokon vesznek részt a más intézményekben, és ők maguk is bemutató órákat, szakmai konzultációkat tartanak nevelőtestületünk többi tagjainak.

**Célunk a kompetencia alapú oktatás tapasztalatára építve, hogy a saját nevelési-
oktatási jó gyakorlatának továbbadására legyen képes szervezetünk.**

Az intézmény a kidolgozott „jó gyakorlatai” alapján a következő területekhez kínál adaptálható mintát:

- Kompetencia alapú nevelési, oktatási, programot átfogóan, mintaadóan alkalmazó intézmény
- Tehetséggondozó programmal dolgozó intézmény, "kiválóan akkreditált tehetségpont"
- Új típusú felsőoktatási gyakorlóhely, partnerintézmény, mely a modernizáció területein szervezeti kultúrája és módszertana szempontjából mintaközvetítő

A projekt megvalósulása által az intézmény szervezeti, oktatásszervezési és szolgáltatásszervezeti feltételrendszere bővül.

4.2.4 Intézményünk tanulóképe

A tanulásban olyan gyermeket szeretnénk, aki:

- szellemileg fogékony, érdeklődő, nyitott, kíváncsi, a megismerési vágy hajtja,
- ismeri a tanulási technikákat, tanulni tudó és akaró,
- képes tudását tovább fejleszteni, és önállóan ismereteket szerezni,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát, a tudást,
- jó eredmények elérésére törekszik,
- probléma- és feladatorientált, képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- teljesíti kötelességeit, munkája pontos kidolgozott, egyedi és változatos megoldások keresésére törekszik, gyakorlatias,
- szilárd alapkészségekkel rendelkezik, az egyetemes értékek megismerésére törekszik,
- az iskola megfelelő szakaszain megalapozza alpműveltségét, majd az általános műveltségét,
- értelmi képességeit, érzelmi, erkölcsi életét, egészségét egyaránt fejleszti, önkifejezési igénye magas,
- van akaraterője, fegyelmezettsége, képes a kudarcokat feldolgozni és leküzdeni,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:

- nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket,
- a természetet, a környezet értékeit,
- más népek értékeit,
- az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- szűkebb és tágabb környezetének hagyományait.

Önmagához, társaihoz, közösséghez való viszonyában olyan tanulót szeretnénk, aki:

- humánus, erkölcsös, fegyelmezett, művelt, kötelességtudó,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- szereti hazáját,
- szellemileg, testileg egészséges edzett, egészségesen él, szeret sportolni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápoltság és gondozott,
- viselkedése udvarias, beszéde kulturált, tud a helyzethez illően viselkedni,
- sikerorientált, van önbizalma, tud dönteni és cselekedni,
- továbbtanulási elképzeléseit képességeire és eredményeire építi, reális énképpel rendelkezik,
- a tartós emberi lét szokásait, magatartásmódját ismeri és gyakorolja,
- közösségi céljainak megvalósításában tevékenyen részt vesz, segítőkész,
- előítéletektől mentes, nyitott környezete iránt, érdekli mások problémája és gondja, szolidáris,
- tiszteltudó, elfogadja az egyén szabadságát, tolerálja a másságot,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- önmagáért és másokért felelősséget érez, vállal,
- eredményesen használja a kommunikációs technikákat, általános iskola végére ismeri legalább egy idegen nyelv alapjait.
- az emberi kapcsolatokban a feszültségek elkerülését keresi, és a konfliktusokat rugalmasan kezeli,
- szereti az emberi életet, mások és a világ értékeinek megismerésére törekszik, hisz saját boldogságában, jövőjében,
- szereti a természetet, környezettudatos gondolkodása pozitív, cselekvésre elkötelezett,

- a kudarcok, lemaradások okának megszüntetéséért mindent megtesz,
- tud csoportban, közösségben együttműködni,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében.
- Kompetencia alapú oktatás területén:
- tud csoportban, közösségben együttműködni, elfogadja társait, tud segítséget adni és képes a segítséget elfogadni.

4.2.5 Mérhető intézményi célok

Oktatási területen célokat és mérhető arányokat határoz meg:

- továbbtanulók aránya (általános és középiskolában),
- középiskolai tanulmányi eredményekben történő visszaesés,
- tantárgyi kompetenciamérésekben elérendő eredmények,
- integrációban résztvevők továbbhaladása,
- szaktárgyi versenyek eredményei,
- intézményi belső mérések és tantárgyi átlagok,
- évismétlők aránya,
- sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése.

A különböző nevelési területen célokat, és kritériumokat határoz meg:

- iskolán kívüli nevelési programok megvalósítására,
- magatartás és szorgalom jegyek átlagára,
- diákönkormányzatok működésére,
- osztályközösségek kialakítására,
- hagyományok ápolására, nemzeti ünnepek és helyi ünnepségek tartására,
- tanórán kívüli nevelési lehetőségek hatékonyságára (szakkörök, tanulószoba, diákkörök, napközi, táborok, kirándulások, színház- és múzeumlátogatások, stb.)

Intézményi környezet területén mérhető célok:

- az iskolai baleseti kockázatok lehetőségeinek csökkentése,
- az energia felhasználás racionalizálása,
- akadálymentesítés,
- takarékos és hatékony gazdálkodás,
- ÁNTSZ előírások betartása,
- szertárak és szaktantermek fejlesztése,

- iskola környékének rendben tartása.

4.3 Nevelési feladatok, eszközök és eljárások, tevékenységek

Intézményünk ellátja a törvényben meghatározott feladatait, és biztosítja a tanulói jogok érvényesülését:

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka sajátos feladata, hogy az alapelvekben, és a célokban felsorolt értékeknek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli oktatási - nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés, mérés, ellenőrzés. Az intézményi önértékelés alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az Önértékelési Szabályzat tartalmazza.

4.3.1 Az intézmény közfeladat-ellátásának funkciója

A tanulói felvételi, átvételi kérelmek teljesítésének sorrendjére vonatkozó helyi szabályok

Iskolánk, településünk egyetlen általános iskolája, így a településen élő valamennyi tanuló felvételét biztosítjuk.

A szabad iskolaválasztás elvét szem előtt tartva lehetőség szerint fogadjuk a más településről hozzánk jelentkező vagy átjelentkező tanulókat is. Túljelentkezés esetén a más településről hozzánk beiratkozni szándékozók közül előnyben részesítjük azt,

- aki evangélikus vallású,
- aki halmozottan hátrányos helyzetű,
- aki Soltvadkerthez közeli külterületen lakik,
- akinek jó a korábbi tanulmányi eredménye,
- akinek szülője soltvadkerti munkavállaló.

Amennyiben ezeket a szempontokat figyelembe véve sem lehet döntést hozni, akkor sorsolással döntünk a felvételtől.

A tankötelessé váló gyermekek általános iskolai beíratásáról a Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal határozza meg az időpontot ill. a beíratáshoz szükséges dokumentumokat.

A felsőbb évfolyamra járó tanulóknál angol nyelv tanulását vagy német nemzetiségi programba való jelentkezés lehetőségét tudjuk biztosítani. A megfelelő csoportba való felvétel szintfelmérő dolgozat sikeres megírásával lehetséges. Amennyiben a tanuló

korábban alap óraszámú német nyelvet tanult, a szülőnek kell vállalnia a felzárkóztatást bármely nyelvi képzést választja, illetve választhatja azt is, hogy egyénileg készül fel a tanuló német tantárgyból, és osztályozó vizsga letételével teljesíti az évfolyam követelményeit.

Törekvésünk az, hogy az iskolai élet területén teljes szakos ellátást biztosítsunk.

Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy az iskolánkban beiratkozott tanulók eltérő képességűek és szociális helyzetűek.

Az iskola helyi tantervében szereplő képzési specialitások (drámapedagógia, projekt módszer, kooperatív oktatás, integrált oktatás, gyógy-, fejlesztő- pedagógia alkalmazása), választható tantárgyak (elsőtől idegen nyelvek, angol és német nemzetiségi nyelvoktatás), emeltszintű tantárgyak és ehhez kapcsolódó csoportbontások, a kialakított nevelő-oktató értékek (társastánc, kézművesség, sportolás, szakkörök,) valamint az egyéni képességfejlesztés és kompetenciafejlesztés - a kompetencia alapú oktatás bevezetése - szolgálják a gyerekek, tanulók tehetséggondozását, felzárkóztatását, felkészítését a továbbhaladásra, továbbtanulásra. Arra törekszünk, hogy a tartalmas szabadidős programok, érzelmi nevelést és közösségformálást segítő rendezvények adjanak lehetőséget az egyéni érdeklődés kielégítésére.

Nevelő tevékenységünk figyelemmel van a tanulók családi körülményeire, anyagi helyzetére

Nevelési programunkra jellemző az ingyenesség. Csak olyan programra kérhető szülőktől anyagi hozzájárulás, amely nem része a kötelező és a számonkérésre kijelölt tananyagnak. A költségtérítéssel program nem tehető kötelezővé a tanulók számára.

Feladatunk a tanulók szociális segítése (egész napos oktatás, napközi, menza, tankönyvtámogatás, tartós tankönyv biztosítása).

A hátrányok enyhítését, leküzdését az intézmény segíti és gyógypedagógus alkalmazásával – készség- és képességfejlesztéssel, csoportbontással, differenciált foglalkozásokkal, tehetséggondozással, versenyre felkészítéssel, szakkörökkel és diákkörökkel, közösségi foglalkozásokkal).

A kompetencia alapú oktatás bevezetésével alkalmazott új módszerek és tanulásszervezési eljárások szintén segítik a hátrányok leküzdését.

Az iskola nyitott a környezeti változásokra, azokra érzékenyen reagál. A helyi programjainkkal kielégítjük a környezet, a település elvárásait és igényeit. Tevékenységünket, nevelő-oktató munkánkat a szülőkkel közösen szeretnénk végezni.

Iskolánk szeretne megfelelni a tantárgyi versenyek, a kultúra és a sport területén jelentkező elvárásoknak.

Rendezvényeinkkel igényes szórakozási lehetőséget kívánunk nyújtani a tanulóknak és szüleiknek.

Az a törekvésünk, hogy intézményünk minden fiatal számára lehetőséget biztosítson a továbblépésre, az érdeklődésének és eredményeinek megfelelő képzési forma eléréséhez.

4.3.2 Pedagógiai hivatás és munka

Az intézményben dolgozók tevékenységüket olyan szolgálatként élik meg, amelyben nagy szerepet kap a hivatástudat, a szakmaiság, a szeretet. A pedagógus ismeri jogait és betartja a kötelességeit a nemzeti köznevelési törvény, Szervezeti Működési Szabályzatban és a munkaköri leírásban foglaltak alapján. Minden kollegánk alapvető feladatának tartja a rábízott tanulók nevelését és oktatását, és minden esetben a tanulók érdekében tevékenykedik.

A pedagógus:

- hisz önmagában, nevelési elveiben, a nevelőközösségben, a gyermekekben, tanulóiban,
- gondoskodik a gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, valamint átadja az etikus viselkedéshez szükséges ismereteket,
- tiszteletben tartja a tanulók és szülők emberi méltóságát,
- szakmai területen folyamatosan képezi önmagát, új metodikai eljárásokat keres, megismeri a kompetencia alapú oktatás módszereit, s ezeket alkalmazva munkáját eredményesebben látja el,
- arra törekszik, hogy integrálja az eltérő szociális környezetből élőket, és egyénileg fejlessze a gyerekek, tanulók készségeit, képességeit és kompetenciáit, segíti a tehetségek kibontakoztatását, és a lemaradók vagy hátrányos helyzetűek felzárkóztatását,
- figyelembe veszi a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét,
- közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,

- a tanítványait úgy neveli, hogy azok bízzanak benne, és bízzanak saját adottságaikban, lehetőségeikben, elősegíti a reális énkép kialakításának képességét,
- munkájában nyitott, az emberi kapcsolatokra épít, folyamatosan együttműködik a szülői házzal,
- példát ad szeretetből, fegyelmezettségből, közéletiségből, együttműködésből, tisztességből, munkából, a törvények betartásából, aktív állampolgárságra, demokráciára neveli tanítványait,
- a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttatja a közösségi együttműködés szabályait és törekszik azok betartatására,
- mindig megszólítható, biztosítja a kérdésés szabadságát, és érdemi választ ad a szülő és tanuló javaslataira, kérdéseire,
- épít a tanuló kreativitására, és fejleszti azt,
- a tanuló egész személyiségét fejleszti, melynek részeként megtanítja a tanulás módszereit,
- munkájában hangsúlyt kap az alternatív megoldások keresése, hogy elősegítse az alternatív gondolkodási képesség kialakítását.
- tiszteletben tartja a tanuló személyiségi jogait, betartja a titoktartásból adódó kötelelességeit,
- a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződik. Ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megteszi,
- a nevelésben fontosnak tartja a környezettudatos magatartás kialakítását,
- tanulóit felkészíti a felnőtt lét szerepeire tudatos pályaorientációval, ennek összetevőjeként fejleszti a tanulók önismeretét,
- elősegíti a tanulók tudatos fogyasztóvá válását, ennek részeként fejleszti a gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességeket az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

Alapkövetelmény a szakmai, gyakorlati alkalmasság a készségek, képességek fejlesztésére, és hogy az érintett korosztállyal képes legyen foglalkozni a pedagógus:

- **alkalmas legyen** az alapvető készségek fejlesztésére,

- **rendelkezzen** azokkal az ismeretekkel, amelyek a tanulók sajátosságaiból adódó oktatásszervezési feladatokhoz szükségesek,
- **járuljon hozzá** az alapvető készségek és képességek fejlesztéséhez,
- **tudjon foglalkozni** az érintett korosztállyal.

Nevelőtestületünk vár és befogad minden segítőt, aki hozzájárul céljaink megvalósításához, a gyermekek személyiségének, tudásának, képességeinek fejlesztéséhez. Számítunk az egyházak, szülői szervezetek, nemzetiségi, kisebbségi és civil szervezetek, a települések önkormányzatainak és intézményeinek, valamint olyan egyének segítségére, akik az ifjúság nevelésében elkötelezettek és együttműködők.

Az iskola biztosítja a nevelés tanórai, és azon kívüli lehetőségeit és feltételeit, az iskolai diákönkormányzatok optimális működésének feltételeit.

A kompetenciaalapú oktatásban, résztvevő pedagógus iránti elvárások:

- fejlődést követő ismeretekkel rendelkezzen
- az új iránti fogékonyság a pedagógiai módszerek alkalmazásában.
- az oktatás adaptálása az egyéni szükségletekhez
- többféle oktatási stratégia alkalmazása
- motivációs és tanulásszervezési készségek
- kommunikációs készségek
- tervezési készségek
- szakmai elkötelezettség és felelősség
- együttműködés
- olyan tanulási feltételek teremtése, amelyek elősegítik a gyermekek intellektuális, szociális és személyes fejlődését.

4.3.3 Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoportnak. Az osztályfőnök az oktató-nevelő munkával és a tanulókkal összefüggő pedagógiai feladatokat lát el. Ezt a munkáját felelősséggel és önállóan, a pedagógia program és a kerettantervi előírások szerint végzi.

Az osztályfőnöki megbízás egy adott tanévre szól, de lehetőség szerint biztosítjuk, hogy ugyanaz a pedagógus lássa el a feladatot egy adott gyermekcsoportban 1-4. osztályig illetve 5-8. osztályig.

Az osztályfőnöknek jelentős szerepe van a rá bízott osztályközösség kialakításában.

Az osztály közösségi életét szervezi. Közös programokkal, közösségi játékokkal segíti elő, hogy a gyerekek minél előbb megismerjék egymást. Különösen fontos a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók helyzetére való odafigyelés. A közös programokban való részvételük segítheti az osztályközösségbe történő beilleszkedésüket.

Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében:

- törekszik tanulói személyiségének, család és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit: az osztályon belül uralkodó értékrendet;
- együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel;
- látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait, tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli;
- szükség esetén az osztályban tanító tanárok és az érintett más pedagógusokat tanácskozásra hívja össze;
- értékeli az osztályában az osztállyal együtt a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását és szorgalmát, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit

Osztálya tanulmányi munkáját figyelemmel kíséri, segíti a tanulókat a sikeres és eredményes tanulmányi munka elvégzésében.

Elsősorban pozitív megerősítéssel ösztönzi a tanulókat a tanulás területén, igyekszik bennük növelni a tanulás iránti motivációt. Saját hatáskörében dicséreteket ad a versenyeken részt vevőknek, felterjeszti őket magasabb elismerésekre, ha az indokolt. Fejleszti a diákok tanulás módszertani ismereteit. A tanulásban lemaradó gyermekeknél közreműködik a lemaradás okainak felderítésében és azok megszüntetésében. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is tájékoztatja, de be is hívhatja az iskolába

Figyelemmel kíséri az SNI-s és BTM-s tanulók fejlesztő foglalkozásait, kapcsolatot tart a gyógypedagógusokkal.

A szülőket rendszeresen informálja az ellenőrzőkön keresztül, negyedévente ellenőrzi, hogy a tanulók aláírták-e az ellenőrzőbe került jegyeket és bejegyzéseket. Negyedévente értesíti a szülőket, ha gyermekük bármely tantárgyból bukásra áll. A javítóvizsgára utasított tanulók számára eljuttatja a minimumkövetelményt. Tájékoztatja a diákokat és a szülőket a korrepetálási, konzultációs lehetőségekről.

Vezeti a tanulók hiányzását, és elvégzi az igazolásokat. Igazolatlan hiányzás esetén megteszi a szükséges lépéseket, jelzi a hiányzást a szülőnek és a gyermekvédelmi felelősnek.

A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezeket és a szabad időben szervezett foglalkozásokat használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására. Osztályát és annak tanulóit érintő iskolai fejlesztő hatásokat koordinálja; a nevelési tényezőket összefogja a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében.

Az osztályfőnöki órák számos oktatási – nevelési feladat megoldásának színterei. Ezeket az órákat 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki munkaközösség szakmai koordinálásával tartja meg. A munkaközösség által javasolt tanmenemben feltüntetett témákat változatos és újszerű pedagógiai módszerekkel dolgozza fel. (Pl.: Kooperatív és differenciált tanulásszervezési módok, IKT eszközök kínálta lehetőségek bevonása.)

Fontos feladat a beilleszkedési problémák kezelése. Észrevétlenül, de irányítani kell, hogy az osztályban a jól tanuló, emberileg is értékes személyek legyenek a népszerűek, a vezető egyéniségek. A negatív hatást kifejtő tanulók tevékenységét határozottan más irányba kell terelni.

A közösség fejlesztésére jó lehetőséget biztosít az osztálykirándulás. Szorgalmazzuk, hogy az anyagi lehetőségek függvényében évente 1 tanítási napot biztosítsunk arra, hogy tanulóink megismerjék az ország különböző területeinek nevezetességeit, természeti tájait. Színház- és múzeumlátogatásokat szervezünk. Ezekben a feladatokban az osztályfőnök kezdeményező és /vagy szervező és résztvevő szerepeket vállal. A pályázati lehetőségek függvényében törekszik arra, hogy osztályának nyári tábor szervezzen, bekapcsolódjon osztályával a határon túli magyarság jobb megismerését célzó programokba.

Az osztályfőnök fontos feladata az iskolai egészségnevelési és környezetnevelési program végrehajtásában való aktív közreműködés.

Ezeket a feladatokat nem elsősorban tanórákhoz köthetően valósítjuk meg, így ezek koordinálása, a szabadidőben történő programok szervezése az osztályfőnök feladata. Ebben a munkájában a munkaközösségek és az iskola SKDSE segíti az általuk szervezett programokkal. Részt vesz ezek szervezésében, lebonyolításában, különös tekintettel az osztályába járó tanulók aktivizálásában.

Az osztályfőnökök kiemelten foglalkoznak a következő témákkal:

- egészséges táplálkozás,
- szenvedélybetegségek,
- szexuális felvilágosítás-nevelés,
- testi higiénia,
- betegség és a gyógyulást segítő magatartás, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat,
- környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- személyes biztonság, balesetvédelmi rendszabályok megismerése és alkalmazása
- testedzés, a mozgás, a helyes tartás.
- egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;
- társadalom, csoportok, család, kortársak – mindezek hatása az életmódra;
- a média szerepe, reklámok, „okos” fogyasztás, társadalmi elvárások, devianciák, megfelelés az elvárásoknak;
- társadalmi együttélés szabályai, normák, eltérés az elfogadottól (táplálkozás, életmód, szexualitás, bűnözés), önismeret, pozitív gondolkodás;
- felnőtté válás, pályaválasztás, döntési helyzetek, jövőkép, tervezés.

Az osztályfőnök szoros kapcsolatot tart az osztályába járó tanulók szüleivel.

Az osztályok szülői közössége számára az iskola tanévenként a 4 szülői értekezletet tart az osztályfőnök. A szülői értekezletek idejét és témáját rögzíti a munkaterv. Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az igazgató, az osztályfőnök és a szülői szervezet képviselője a tanulóközösségben felmerülő problémák megoldására.

A tanuló szocioökonómiai hátterének minél jobb feltárása és a családdal való minél sikeresebb együttműködés céljából családlátogatáson keresi fel osztálya tanulóit és szüleit. Ezt a feladatát megbízásának első évében elvégzi, ha a szülők erre nyitottak, illetve szükség esetén igénybe véve a családsegítő szolgálat segítségét. A további években újabb családlátogatásra problémás esetekben kerül sor.

Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan. Kapcsolatot tart a Szülői Munkaközösség osztályban megválasztott képviselőjével.

A szülői értekezletekkel szemben támasztott elvárások:

- A szülői értekezlet segítse elő a szülői ház és az iskola nevelési elveinek összehangolását, a tanulók nevelésében előforduló kérdések megvitatását, személyiségfejlesztés problémáinak megoldását.
- A nevelés társadalmasításának folyamatában fontos, hogy a szülő és a pedagógus partnerként tevékenykedjék. Így új tartalommal gazdagodhat az iskola és a szülő kapcsolata. Fontos, hogy a szülők ismerjék a pedagógiai programot, az iskola nevelési alapelveit és céljait, terveit és módszereit, és ezek aktivizálják őket az együttműködésre. Szükséges, hogy a családokban folyó nevelést megismerje, hozzájárulhasson a szülők pedagógia kultúrájának fejlesztéséhez, vagy az ott alkalmazott eredményes módszereket nevelésünkbe beillesszük. Az egyéni problémák megismerésével, szülői tapasztalatok átadásával a célzott nevelőmunkát végez.
- Az osztályfőnöknek meg kell találnia azt a megfelelő időpontot, alkalmat, amely a szülők többségének megfelel és gondoskodnia kell arról, hogy minél több szülő és más érdekelt ott megjelenhessen.
- A szülői értekezleten elhangozhat rövid tájékoztató, beszámoló az iskolát, az osztályt érintő bármilyen tanulmányi, pedagógiai, oktatáspolitikai, pszichológiai,

stb. kérdésről, de az mindig kapcsolódjon az osztályban soron következő feladatokhoz, az ott folyó tevékenységekhez.

- A szülői értekezleteknek az osztályközösség előrehaladását a tanulmányi eredmények növekedését, a tanulók neveltségének javulását kell eredményeznie, az iskola és a család közreműködése által. A szülői értekezleteken foglalkozni kell az elfogadott terv alapján egy-egy nevelési kérdéssel is.
- A szülői értekezletek időpontját az éves munkaterv jelöli ki.
- Az iskola hasznosnak tartja, ha a szülői értekezletre előadókat hívnak meg: szülőt, orvost, lelkészt, pszichológust, mentálhigiénés szakembert, rendőrt, jogászt, pályaválasztási szakembert, stb.
- A szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást ad a tanulóról a szülők számára.

Az osztályfőnök részt vesz az iskola pályaorientációs programjának megvalósításában.

Ezt a feladatát az iskola pályaválasztási felelőssével együttműködve, annak szakmai irányítása szerint végzi.

Ösztönzi a tanulót, hogy fejlessze önismeretét, ismerje saját egészségi állapotát, s ezen ismeretek birtokában válasszon továbbhaladási irányt, illetve pályát. A nevelő-oktató tevékenység folyamatos értékelésével, az egyéni irányultságú tanári értékeléssel elérhető, hogy a tanuló reálisan meg tudja ítélni saját teljesítményszintjét, s mérlegelje, hogy e teljesítmények mely pályairányok esetében optimálisak. Ezek nemcsak a tanuló, hanem a szülő felé is jelzésértékkel bírnak. Fontos követelmény, hogy a pedagógus változatos tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokkal - amelyekben a tanuló képességeit és tehetségét kipróbálhatja -, hozzájáruljon ahhoz, hogy a diák képességeihez igazodó iskolatípust, felsőfokú intézményt, pályát válasszon. A diák ismerje meg pedagógusi segítséggel általános emberi vonásait, egyéniségét, hogy el tudja dönteni, rendelkezik-e azokkal a személyi tulajdonságokkal, amelyek egy-egy pályán való megfelelésnek elengedhetetlen feltételei.

A pályák megismerésének céljából az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve alapján minimum évente egy alkalommal üzemlátogatást szervez osztályának.

8. évfolyamon elvégzi a középiskolai továbbtanulással kapcsolatos adminisztratív munkát a tanév rendjében meghatározott feladatok és határidők alapján, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja. 7. és 8. évfolyamon előadásokat iskolalátogatásokat szervez a tanulók és szülők döntésének megkönnyítése érdekében.

Megszervezi az érdeklődő tanulók és esetenként szülők számára a járási, vármegyei pályaválasztási rendezvényeken való részvételt, ezeken ellátja a tanulók felügyeletét. A pályaválasztási problémákkal küzdő tanulókat pályaválasztási tanácsadóhoz és/ vagy pszichológiai tanácsadásra irányítja.

Az osztályfőnök részt vesz a gyermekvédelmi feladatok ellátásában. Ebben a munkában szorosan együttműködik az iskola ifjúsági- és gyermekvédelmi felelősével, ha szükséges, akkor a családsegítő szolgálattal, gyámügyi osztállyal.

Az e területen jelentkező problémák feltárásában az osztályfőnök tevékenysége a meghatározó, hisz ő kerül szorosabb kapcsolatba a tanulókkal, azok társaival, és ő rendelkezik a legtöbb információval.

Az osztályfőnök napi munkája, szakmai és osztályfőnöki tevékenysége keretében, személyes beszélgetések, baráti és szülői háttér-információk tudomására jutása után folyamatosan kialakítja tanulóinak egyéni és osztályképét. A munkájához felhasználja a pedagógiai és pszichológiai szakirodalom e területre vonatkozó legújabb eredményeit, kiemelten a vizsgálati és értékelési módszereket.

Az osztályfőnök preventív és diagnosztizáló tevékenységének szakmai háttérét az osztályfőnöki munkaközösség, a szociális segítő, valamint az iskolaorvos nyújtja.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.

Az iskolai élettel kapcsolatos feladatokat lát el.

A pedagógiai programban, munkatervben előírt tanulmányi kirándulásokat, iskolai rendezvényeket és ünnepélyeket szervez, illetve az iskolai szintű rendezvényeken, ünnepségeken is részt vesz.

Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozását.

Az osztályfőnöki órák témáit a munkaközösség által meghatározott formában, tanmenetben rögzíti.

Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.

Az iratkezelési szabályzatban rögzítettek szerint vezeti a törzskönyvet, bizonyítványt. Naprakészen vezeti a KRÉTA rendszerben a tanulói adatokat.

Különböző dokumentumokat kezel és vezet a tanulók iskolai életével kapcsolatban, ezeket bizalmasan kezeli.

Főbb felelősségek és tevékenységek alsó tagozaton

- Tanítóként felelős a rábízott gyerekek tanulmányi és erkölcsi fejlődéséért, jogait és kötelességeit a Köznevelési tv. tartalmazza, de kötelezőek rá nézve is a Köznevelési tv. végrehajtási rendeletei, az intézmény pedagógiai programja és belső szabályzatai.
- Az iskoláztatás kezdő szakaszában feladata a gyerekek iskolai életre szocializálása, kötelességtudatuk, alapkészségeik fejlesztése.
- Feladata az egészséges életmódnak megfelelő szokások, követelmények megismertetése, gyakoroltatása a gyerekekkel. A tanulók – az életkornak megfelelő – fejlesztő foglalkoztatása a NAT követelményeinek és az iskola pedagógiai programjának szellemében.
- A tanulók személyiség fejlesztését a tanulás-tanítás folyamatában tervszerűen végzi. Feladata a gyerekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók folyamatos tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, család látogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.
- Tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására.
- Tanórái munkáját a gyerekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi. Szükség esetén időben szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez. Gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására is, amit a tanórai differenciáláson kívül szakkörökre való javaslat, tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet.
- Munkája során kiemelten kezeli az írásbeli és szóbeli kommunikatív képességek fejlesztését.
- Tanulók kíséretét, felügyeletét szükség szerint vállalja. (orvosi vizsgálat, színház, tábor stb.)
- Gondoskodik arról, hogy minden tanuló – ha különböző ütemben is – megszerezze a NAT követelményeiben meghatározott alapkészségeket, a képességeinek megfelelő ismereteket.

- A gyerekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással; sokoldalú szemléltetéssel szolgálja. Maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről.
- A munkájával kapcsolatos adatszolgáltatásokat határidőre, felelősséggel elkészíti.
- Szakmai munkaközösségében aktívan részt vesz a szervezett önképzésben, az iskola által biztosított továbbképzési lehetőségeket kihasználja. A hétévenkénti kötelező továbbképzésben a beiskolázási terv szerinti ütemezésben vesz részt.
- Feladata a tanulók másnapi felkészülésének biztosítása, az önálló tanulás feltételeinek megteremtése, módszereinek megtanítása és szükség szerint segítségnyújtás.
- Gondoskodik arról, hogy a tanulók a heti rendben megjelölt tanulmányi foglalkozásokon elmélyülten tanuljanak, írásbeli és szóbeli házi feladataikat maradéktalanul elkészítsék.
- A szabadidős foglalkozásokon biztosítja a tanulóknak a szabad levegőn való mozgást, kikapcsolódást.
- A szabadidőnek fejlesztő hatású tevékenységnek kell hogy legyen. Az adott időkeretek szabta lehetőségek szerint kultúr-, sport-, játék-, és munka foglalkozásokat szervez.
- Felelősök választásával és azok munkájának ellenőrzésével biztosítja az ebédlő, a tanterem és az iskolaudvar rendjét.
- Az osztály tízórai és uzsonna ellátmányát kezeli.

Különleges feladatai, felelőssége (egyéb funkciókhoz kapcsolódó feladatok)

- Munkakörében ellátja az osztály tanulóival kapcsolatos iskolai adminisztrációs munkát: vezeti tanulók törzslapját, az osztályára vonatkozóan adatokat szolgáltat a statisztika elkészítéséhez. Adminisztrál a KRÉTA rendszerben.
- Szoros kapcsolatot tart fenn a szülőkkel, őket minden – az osztályt, illetve az egyes gyerekeket érintő – kérdésről haladéktalanul tájékoztatja. A tanulók előmeneteléről szóló minősítéseket, érdemjegyeket folyamatosan bejegyzí a KRÉTA rendszerbe. A munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezleteket, fogadóórákat tart. Tájékoztatja a szülőket az iskolában használatos taneszközökről.
- Nevelési program segítségével biztosítja az osztályközösség fejlődését, köteleességtudatuk fejlesztését.

- A szülőket tájékoztatja az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, az iskolai értékelési rendszerről.
- A szülői értekezleteket, fogadó órákat és osztályprogramokat az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján szervezi.
- Kapcsolatot tart az óvodával
- Részt vesz az osztályközösség többségét érintő közösségi rendezvényeken, iskolai ünnepélyeken.
- Az éves munkaterv szerint az osztályára eső műsorokat szervezi.

Bizalmas információk kezelése

A tanulók, a szülők személyiségségjogait érintő kérdésekben jogszerűen jár el, azokat bizalmasan kezeli.

Tervezés, ellenőrzés, értékelés

Együttműködik a munkaközösség-vezetőkkel az éves munkaterv összeállításában.

Tervezi tantárgyának tanévi ütemezését évfolyamonként a tanév időkeretében.

Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók tanulmányi, közösségi teljesítményét, amelyről munkaközösségi és osztályozó értekezleteken beszámol.

4.3.4 Gyerekekért, tanulókért érzett felelősség

A nevelő-oktató munkát a gyermekek tisztelete, szeretete, érzelmi viszony jellemzi. A szeretet minden gyermekre kiterjed, amely metakommunikációban, főleg tettekben nyilvánul meg.

- Fontos jellemző az egymással szembeni tolerancia. Az iskola elfogadja a másságot, az egyéniséget, az adottságbeli és a szociális különbséget. Az intézmény befogadó és nem kirekesztő. Integrál, de megőrizteti a hozott értékeket. Felzárkóztat, de megőrzi az egyéni sajátosságokat.
- Intézményünkben személyre szabott a felelősség. Minden ember felelős önmagáért és másokért. A tanuló érezze felelősségét saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nálunk a tanári felelősséggel együtt jár a követelés, a tantervi követelmények betartatása. Az elvárás személyre szabott és fejlesztő.
- Az iskola tiszteletben tartja az egyén és a közösség szabadságát az életkori sajátosságoknak megfelelően. A gyermeknek, tanulónak meg kell ismernie

szabadsága korlátait. A Szervezeti és Működési Szabályzatra épülő házirendet működtetünk, amely a tanulói jogokat és a kötelességeket egységben kezeli.

- Az iskola segít kialakítani, az autonóm személyiséget, aki a maga ura. Korlátozza indulatát, önmaga fokozatos megismerője, aki képes lesz saját életének felelős irányítójává válni. Felkészül a felnőtt lét szerepeire. Az iskola megadja a döntés lehetőségét, és megismerteti annak felelősségét, mivel ez fejleszti a tanuló jellemét. Segítjük, hogy kialakuljon a tanuló reális énképe, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom).
- Hangsúlyt fektetünk a konfliktusok kezelésére, a konfliktuskezelési technikák elsajátítására.
- Fontos érték az egészség, ezért feladat a testi és lelki egészség megőrzése, az erre való nevelés. Azt hangsúlyozzuk, hogy az ember felelős önmagáért és másokért. A felelősségének pedig csak akkor tud maradéktalanul eleget tenni, ha egységben őrzi meg testi és lelki egészségét. Kialakítjuk az egészséges és kulturált életmód, a folyamatos testedzés iránti igényt és az önellátás képességeit (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Fontosnak tartjuk az egészségvédelmet (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, balesetek megelőzése).
- Arra törekszünk, hogy a diákokban meggyőződéssé váljon az élet tisztelete és védelme, a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretete. Az élő és élettelen természet szépsége iránti fogékonyságra nevelünk. E nevelési feladatunknál felhasználjuk településeink természeti környezetének adottságait, valamint az iskolai kirándulások, túrák, testvériskolai kapcsolatok adta lehetőségeket is.

4.3.5 Szakszerűség és eredményesség

Intézményünk nagy hangsúlyt fektet az eredményes oktatás fenntartására.

- A beiratkozott tanulókat bevezetjük az értékek, az ismeretek, az érzelmek és a tudás birodalmába, ott útjelzőket és továbbhaladást segítő szellemi segítséget adunk. Megadjuk azt a lehetőséget, hogy a képességeik, kompetenciáik fejlődjenek, a tehetségek ismertté váljanak.
- A kompetencia alapú oktatás bevezetésével olyan tudáshoz juttatjuk tanulóinkat, amellyel képesek lesznek megállni helyüket a munka világában.
- Nem mondunk le senkiről akkor sem, ha szociális helyzete, egészségi állapota, körülményei akadályozzák abban, hogy a képességeit eredményesen fejlessze, vagy sikerrel vegye tanulmányi akadályait.
- Kompetencia alapú oktatást – ezen belül új módszereket, tanulásszervezési eljárásokat -, személyiségpedagógiát, integrációt, készség-, képességfejlesztést alkalmazva az eltérő adottságú, és sajátos helyzetű tanulókat a képességeik legfelső határáig igyekszünk fejleszteni.
- A tanuló cselekvésben felfedezve tanul, amelynek aktív résztvevője. A tanulás formái: egyéni, páros, csoportos, kooperatív, frontális. A magasabb évfolyamokon alkalmazott forma a vita, amely fejleszti a gondolkodást, a kommunikációs képességet, az erkölcsöt.
- A tanulói teljesítmények értékelésében a kreativitás képességeinek, összetevőinek a meglétét keressük. Fontos szerepet kap az alkotás, a valóságos alkotások és azok bemutatása.
- Az intézmény feladata a személyiség minél teljesebb kibontakoztatása, amelynek alapfeltétele a személyiség megismerése. Ez tervezett és szervezett formában jelen van az intézmény életében.
- A komplex nevelési hatások elvét alkalmazzuk. Figyelmet fordítunk a "látens" hatásokra is: helyes életviteli és viselkedési szokások, példás tanári beszéd, esztétikus környezet. Ezek beépülnek a tanulói személyiségbe, és meghatározóak lesznek a tanuló későbbi életére.
- A tapasztalható lemaradások kezelésében fő helyet kap a lemaradás okának megtalálása, az egyéni fejlesztés, önismeret, tanulási eljárások elsajátítása, jó kommunikációs képesség megszerzése.

- Iskolánk tiszteletben tartja a vallási és világnézeti sokszínűséget, emellett fontosnak tartja az alapvető keresztény ismeretek és értékek elsajátítását, és annak a magatartásban és a viselkedésben való megjelenését.
- A szakszerűségben is arra törekszünk, hogy egységes színvonalat biztosítsunk. Ez elsősorban a folyamatos tartalmi és módszertani megújulásban ölt testet. A kompetencia alapú oktatás módszereit pedagógusaink megismerik, hatékonyan alkalmazzák.
- **A kompetencia alapú oktatás** módszereit pedagógusaink megismerik, hatékonyan alkalmazzák, belső hospitálások során az ezzel kapcsolatos ismereteiket egymásnak átadják.
- Tisztában vagyunk azzal, hogy a továbbtanulásban, a munkahely keresésében, az életben és Európában való eligazodásban nagy szerep jut az idegen nyelvek tudásának, a helyes magyar beszédnek.
- **Kompetencia alapú oktatás:** A módszertani megújulás egyik útjának tekintjük, hogy a hagyományos módszerek mellett mind nagyobb hangsúlyt kapnak a kompetencia alapú oktatás új módszerei is. Az elektronikus oktatás, a digitális tananyag feldolgozása mind az egyéni tanulásban, mind pedig a csoportos felkészítésben egyre nagyobb teret fog kapni. Ennek megvalósítása érdekében – elsősorban pályázatok segítségével – folyamatosan fejlesztjük az informatikai hátteret, megteremtjük a folyamatos működés feltételeit, és a pedagógusok számára rendszeres képzéseket szervezünk.
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében biztosítjuk a sajátos nevelési igényű tanulók gyógypedagógiai ellátását gyógypedagógusok alkalmazásával. Az integrált nevelés-oktatás általános alkalmazására törekszünk.

4.3.6 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés a közoktatási intézmények kiemelt nevelési feladata, amely áthatja az iskolai élet minden területét, nem köthető sem műveltségi területhez, sem tantárgyhoz. Ezek a feladatok az értékközvetítő pedagógiai munka lényegét jelentik. A feladat ellátásában az intézmény nyitott, együttműködik a szülőkkel.

4.3.7 Személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek

Nevelési módszereink két nagy csoportba oszthatók:

- Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés. - Ösztönzés.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája.	- felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

4.3.8 A tanuló személyiségének megismerése, kiemelt figyelemmel a serdülőkor és az ifjúkor sajátosságaira

Pedagógiai folyamatunk, tervszerű és szakszerű nevelőmunkánk csak akkor lehet eredményes, ha ismerjük a tanulót, és megfelelő kapcsolatot tudunk vele és környezetével kialakítani.

Csak ezek alapján tudjuk azokat a környezeti tényezőket és tanítási módszereket kialakítani, amelyek befolyásolhatják a céljainknak megfelelő személyiség-fejlesztést.

<u>alkalmak</u>	<u>módszerek</u>	<u>következmény</u>
• tábor • kirándulás • osztályrendezvény	• megfigyelés • vizsgálat • mérés	egyéni fejlesztő program kidolgozása a) <u>fejleszt:</u>

- iskolai rendezvény
 - egyházi rendezvények
 - ünnepség
 - tanszaki hangversenyek
 - művészeti iskolai előadások, kiállítások
 - színházlátogatás
 - osztályfőnöki és szaktárgyi órák
 - családlátogatások
 - folyosói és utcai találkozások
 - sportrendezvény
 - tervezett találkozó
 - beszélgetés (szülő, volt iskola, barátok, osztálytársak)
 - konzultáció (tanító kollégák, orvos stb.)
 - osztályfőnök
 - szaktanár
 - tanszaki tanárok
 - gyermekorvos
 - szociális s egítő
- b) fejlesztési terület:
- értelmi képesség
 - szociális kompetencia
 - egyebek
- csoportalakítási technika kidolgozása, osztályközösség megteremtése, programtervezés (egyéni, közösségi célok megvalósítása)

4.3.9 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos konkrét feladatok

A tanulók erkölcsi nevelése

Iskolánk feladata az alapvető keresztyén erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Az értékek továbbadása, megfelelő magatartásminták kidolgozása a pedagógus feladata. A pedagógus megjelenésével, személyiségével, intelligenciájával is nevel.

A tanulók értelmi nevelése

Az iskola fontos feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges kompetenciák, képességek kialakítása, fejlesztése. Ez kiegészül tágabb értelemben az egész személyiség fejlesztésével.

Elengedhetetlen a különböző szaktárgyi témák iránt érdeklődés felkeltése, a tanulás tanítása. A nevelés részeként szükséges az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása. Az értelmi nevelés színterei kitágultak, ezért fontos a könyvtári és digitális ismeretszerzés technikáját elsajátíttatnunk tanulóinkkal. Ezt segítik a **kompetencia alapú oktatás** során alkalmazott új eljárások és módszerek. A nevelés során figyelembe kell vennünk a megismerés életkori és egyéni jellemzőit. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Az iskola elősegíti emberi együttélés szabályainak megismertetését. Feladata a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása a közösségi nevelés szerves részét képezi. Szükséges kialakítani az előítéletek felismerésének képességét.

A kompetencia alapú oktatás kiváló lehetőséget biztosít a tanulók együttműködési készségének kialakítására, egymás elfogadására, és az egymásnak nyújtott segítségadás képességének elsajátítására (csoportmunka, pármunka)

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Az iskola az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására törekszik. A cél annak elérése, hogy a tanulók tolerálják a másságot, tartsák tiszteletben mások érzéseit, legyen megfelelő önuralmuk. Fejleszteni szükséges a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

A tanulók akarati nevelése

A nevelési folyamatban fontos feladat az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, szorgalom, céltudatosság, elkötelezettség kialakítása. Tudatosuljon a tanulóknál, hogy eredményt csak kitartó munkával lehet elérni. Reális énképen alapuló önértékelésre, önkontrollra van szükség. Nevelésünk célja a tanulóknál az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése.

Kompetencia alapú oktatás területén: Olyan légkört kell teremtenünk, mely munkafegyelmet követel, de biztosítja a derűt, a jókedvet. Erre ad alkalmat a csoportmunka tanórán és tanórán kívül. A megvalósítás módja: a szabad véleménynyilvánítás, az emberi személyiség tisztelete, a szorongástól mentes megnyilatkozás.

A tanulók nemzeti nevelése

Nevelésünk fontos területe a haza, a kistérség, a lakóhely múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti kultúra és a hagyományok megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése alapvető fontosságú. Ettől elválaszthatatlan a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok hagyományainak megbecsülése. A nemzeti nevelés szerves része a hazaszeretet érzésének kialakítása, amely kiegészül a nemzetközi kapcsolatok, csereüdvözlések ápolásával.

A tanulók aktív állampolgári létre nevelése

Az aktív állampolgárrá nevelés alapja az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A nevelés folyamatában fontos az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és a problémák iránt. Ki kell alakítani a tanulók igényét a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése, gazdasági nevelés

Fontos az emberek által a munka világában végzett tevékenység fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek folyamatos gyakoroltatása szükséges.

Az iskolai nevelés alapvető feladata, hogy a tanulók gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességeit fejlessze annak érdekében, hogy a tanulók tudatos fogyasztóvá váljanak.

A tanulók testi nevelése

Az ifjúság testi és lelki egészségének kialakítása folyamatában fontos a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása az iskola célja. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát kell tudatosítani, az egészséges életmód iránti igényt szükséges kialakítani. A tanulókat fel kell készíteni arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki.

Fejleszteni szükséges a beteg, sérült, és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

Illemtudás

Az alapvető illemszabályokat be kell tartatni, tudatosítani, tanítani, gyakoroltatni kell. **A kompetencia alapú oktatás** területén gyakran alkalmazott drámapedagógiai módszerek, szerepjátékok segítik az eredményes munkát. A megvalósítást a szabályok mindennapi életben, órákon történő tudatos alkalmazása segíti.

4.3.10 A személyiségfejlesztés kiemelt feladatai

Kompetenciafejlesztés és motívumok kialakítása

A nevelés, a pedagógia alapfunkciója a személyiségfejlődés segítése. Ezért az iskola nagy szerepet szán a tanult motívumok kialakításának, mert a motívumok segítik az embert döntései meghozatalában.

Kompetencia alapú oktatás: Kompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmának átalakulása tette szükségessé a kompetenciák fogalmának bevezetését. Azokat a képességeket, készségeket kell az iskolának kialakítania, fejlesztenie, amelyek a tudás alapú társadalomban való boldoguláshoz szükségesek. Felértékelődik az egyén tanulási képességének kialakítása, fejlesztése, mert ez szükséges a változó világhoz való alkalmazkodás során.

Tanulási motívumok fejlesztése

Melyek azok a tanulási motívumok, amelyek képesek kiváltani a tanulókból szándékolatlan, illetve szándékos tanulást?

- **A megismerési vágy felkeltése**, a megismerési vágy alapját jelentő öröklött természetes kíváncsiság táplálása a feladatunk. Ez készíti a gyermeket a mesehallgatásra; arra, hogy mindent szétszedjen, hogy az összerakós játék darabjait összerakja. Ez az öröklött motivációs alapja például az analízisnek, a szintézisnek, a rendszerezésnek. Ez csak úgy működhet, ha az iskola változatos, gazdag fejlesztő programot kínál, hogy minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. Az érdeklődés (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a feladat.
- **A felfedezési vágy felkeltésére** alkalmas a felfedeztető tanulás, a problémamegoldó tevékenység intenzív, élményt nyújtó folyamata. Ez a folyamat a kisebb gyerekeknél alkalmas arra, hogy választ kapjanak az örökös „miért”-ekre; a serdülőkorban pedig az önálló újraértelmezésre.
- **A játékszeretet fejlesztését** egyrészt az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/megtanítása biztosítja, másrészt a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára támogatja az egyes témák feldolgozását (pl. irodalmi művek dramatizálása, különböző szerepjátékok stb.) **Az alkotás** a játékkal szemben nem szimulatív, hanem tényleges tevékenység. Célszerű úgy alakítani a tanítás-tanulást, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok.
- A nevelés, az oktatás, az iskola alapfunkciójából eredően **teljesítményorientált** tevékenység. Ezért a tanulóknál ki kell alakítani a szélsőségmentes, optimális teljesítményvágyat. Ezt előmozdítja, ha az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét.

- A tanulás értelmének megmutatása komoly feladat. Tapasztalnia kell(ene) a tanulónak, hogy a tanulásnak, a tudás megszerzésének, a készségek, képességek kialakításának, fejlesztésének gyakorlati értéke van; a továbbtanulási szándék, az önfejlesztés igényének kialakítása is tanulási motívumként működhet. Ehhez szükséges, hogy — legalábbis hosszabb távon, az iskoláztatásának ideje alatt — a tanuló meg is tapasztalhassa a tudás, a kialakult készségek, képességek gyakorlati hasznát, érzékelje saját változását, fejlődését.

Értelmi képességek fejlesztése

- **A megismerés** teljes folyamata az információk célirányos megszerzésével indul; de több, a megismerést lehetővé tevő különböző képesség vehető számba. Ilyen a megfigyelés; az átkódolás; az értelmezés; az indoklás, a bizonyítás; az értékelés. A megfigyelésnek az alsó tagozatban komoly hagyományai vannak, később megkezdődhet a megfigyelésekről jegyzőkönyvek írása, az ellenőrző és a kísérleti megfigyelések bevezetése stb. A kódolás egyik formája az (írásbeli) instrukciók cselekvéssé fordítása, dekódolása, szöveges feladatok matematikai nyelvre történő fordítása is. A kódolás képessége nélkül a megismerési folyamat elakad. Az értelmezési képesség fejlesztésére például a természettudományos tárgyak nagyon sok lehetőséget kínálnak (egyszerű természeti rendszerek viselkedésének, működésének vizsgálata stb.). A megismerés során a kísérletezés, az elemzés, az érvelés képességének elsajátíttatásában is van felelőssége az iskolának.
- **A kognitív** kommunikáció alapvető funkciója a kivitelező tevékenység és a megismerés, a gondolkodás, a tanulás szolgálata. Az ábraolvasás és az ábrázolás képességének fejlesztése valamennyi tantárgy feladata sokféle szemléltető ábra, modell használatával, vázlatok készítésével. A tapasztalati és értelmező nyelvtudás fejlesztésének legfontosabb eszköze az olvasás és a szövegtanulás, amely függ a nyelvtanulástól és nagymértékben attól, hogy a tanulók mennyit és mit olvasnak. Az írás és olvasás képessége esetében nem lehet csak az elsajátításra helyezni a hangsúlyt, legalább ilyen fontos ezek folyamatos fejlesztése: értő olvasás, szövegfeldolgozás, fogalmazási képesség fejlesztése.
- **A gondolkodás** bonyolult képességrendszer. A legfontosabbnak ítéltető gondolkodási képességek a viszonyítás, az általánosítás és osztályozás, valamint a problémamegoldás. Minden tantárgynak és tanórán kívüli tevékenységnek van feladata, felelőssége abban, hogy az adott tartalmakkal gyakorolják a tanulók a

több szempontú viszonyítást, a szelektálást, a keresést, a szortírozást. A problémamegoldó, kritikus gondolkodást, a kreativitást a felfedező tanulás, a felfedezettő oktatás fejleszti.

- **A tanulási képesség** fejlesztése a kognitív képességek fejlesztésével, a tanulási módok optimalizálásával valósulhat meg. A kognitív képességek alakítása mellett az iskola feladata, hogy rendszeresen használtassa az alapvető tanulási módokat: tapasztalati és értelmező tanulást, önálló és szociális tanulást. Ez a pedagógiai gyakorlatban a cselekedtető tanulás-tanítás, a szemléletes/szemléltető tanulás-tanítás, az értelmező tanítás-tanulás módszerének gyakori (de nem kizárólagos) alkalmazását jelenti. Az önálló tanulás mellett helyet kell kapnia a szociális tanulásnak, amikor a tanulók egymástól tanulnak: egymást utánozzák, meghallgatják mások véleményét, együttműködnek, vitatkoznak, versengenek stb.

Segítő életmódra nevelés, szociális fejlesztés

A tanulók különböző kisközösségekben élnek, tagjai lehetnek például etnikai csoportnak, nemzetiségnek, egyúttal tagjai a magyar nemzetnek; személyes kapcsolataik át- meg átszövik egész életüket. Ahhoz, hogy kapcsolataikat alakítani tudják, képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket, szükséges fejleszteni képességeiket, szociális motívumaikat.

A szociális értékrend fejlesztése (szociális motívumok)

A segítő életmódra nevelés, a szociális fejlesztés során feltétlen szólni kell a döntéseket befolyásoló szociális értékrendről. A személyiségfejlődés alapvető jellemzője az egyéni értékrend, mint motívumrendszer, amely meghatározó szerepet játszik a személyiség működésének és viselkedésének szabályozásában. A személyiségfejlődés legfontosabb tétele a pozitív egyéni értékrend kialakulása, pozitív irányú változása, megszilárdulása. A pozitív szociális értékrend alapja a proszocialitás (a másik fél érdekeit figyelembe vevő, az önérdek és a másik fél érdekeinek kölcsönös, arányos érvényesülését szolgáló, szükség szerint a másik felet segítő magatartás), magja a másik ember, a másik csoport, a másik társadalom, az emberi faj létérdekeit figyelembe vevő, szükség szerint szolgáló, segítő magatartás, cselekvés.

Szociális képességek fejlesztése

- **Szociális kommunikációs képesség** – azaz a kommunikáló felek aktivitásának (érzelmi állapotának, magatartásának, viselkedésének) aktuális befolyásolási képessége. A szociális kommunikáció lehet közvetlen vagy kétirányú. Ennek során

a közlő és a közölt információt vevő fél aktuálisan észleli egymást, azaz a kommunikáció interaktív. Ez lehet beszélgetés, vita, színházi előadás, stb. A közvetett vagy egyirányú kommunikáció során a közlő és a közölt információt vevő fél aktuálisan nem észleli egymást, azaz a kommunikáció nem interaktív: regény olvasása, festmény megtekintése, rögzített zenemű meghallgatása stb. (Nem tévesztendő össze az esztétikai befogadóképességgel, amely a személyes képességek fejlesztésének körébe tartozik.) Az iskola a tevékenységek és feladatok társas, csoportos helyzetbe hozásával segíti a szociális kommunikáció erősödését.

- **Kötődés képessége** – az emberek szociális életminőségét, szociális viselkedését és a személyiség szociális fejlődését a kötődés, a kötődési háló (az adott ember összes kötődésének) gazdagsága, ereje és minősége, a kötődési képesség fejlettsége lényegesen befolyásolja. Az iskola feladata a tanítványok kötődési hálójának megismerése, s ezen ismeret birtokában segítség nyújtása azoknak a tanulóknak, akiknek kötődési hálója szegényes. Segítségnyújtás ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek új kapcsolatok kiépítésére, kapcsolatrendszerük gazdagítására.
- **Csoportlétre, szervezeti és társadalmi létre való képesség – közösségi nevelés** bizonyos területein az iskola gazdag tevékenységrendszerrel bír, amelyek segítségével fejleszthetők a tanulói képességek. Nemzeti ünnepek életkorhoz illeszkedő megünneplése (ennek komoly hagyományai vannak az iskolánkban); optimális csoportszerveződés, ifjúsági szervezetek működése; különösen a **kompetencia alapú oktatás** során: a kooperatív tanulási technikák alkalmazása; csoportmunka alkalmazása a tanítási-tanulási folyamatban; különböző tanulói szerepek az osztályban, témahét, projektek. A közösségi nevelés területén kiemelt szerepe van a kisközösségeknek, különböző csoportoknak: amatőr művészeti csoportok, szakkörök stb.
- **Érdekérvényesítő képesség, együttműködés, a vezetés, a versengés képességének fejlesztése.** Az érdekérvényesítést négyfajta alapérdek (közérdek, közös érdek, eltérő érdek és érdekütközés) szabályozza, aminek négyféle (proszociális, kooperatív, vezetési, versengési) érdekérvényesítő képesség feleltethető meg. Az érdekérvényesítő képesség fejlesztésére alkalmas a diákönkormányzat működésének támogatása; a tanulói jogok megismertetése, gyakoroltatása stb.

- **Kompetencia alapú oktatás:** Az együttműködési képesség fejlesztését támogató feladatok: kooperatív tanulásszervezés (nem kizárólagos) alkalmazása; segítő együttműködés rendszeres alkalmazása a tanórán kívüli tevékenységekben stb. A vezetési képesség fejlesztése során a tanulók megtapasztalhatják a „segítő nevelő” magatartást, a proszociális demokratikus vezetést; a spontán csoportosulások demokratikus alakulásának segítését. A segítő versengés képességének fejlesztését támogatja a sport, a különböző versenyjátékok, ahol megkövetelik a szabálykövetést és a segítés alapszabályainak betartását.

Egészséges és kulturált életmódra nevelés, személyes fejlesztés

Az embernek önmagával harmóniában kell élnie. Ennek feltétele, hogy testileg-lelkileg egészséges legyen; meg tudja őrizni, helyre tudja állítani jó közérzetét; stabilizálni, védeni tudja önmagát; optimális legyen személyiségének működése, fejlődése. E funkció, e célok eredményes, hatékony szolgálata azt feltételezi, hogy képes lesz a személyes érdekeket szolgáló döntéseket meghozni, és azokat végrehajtani, megvalósítani.

A perszonális nevelés végső célja: az önfejlesztő személyiség, az önfejlesztésre nevelés. Ez magában foglalja az önállóságra nevelést, az egyéniségfejlesztést és az én, a személyes tudat kialakulásának, fejlődésének segítését. Az iskolai nevelés végcélja, hogy az önállóság növekedésével, az önfejlesztő személyiséggé válás elősegítésével önmagát fokozatosan mintegy fölöslegessé tegye.

Személyes motívumok fejlesztése

A személyes motívumok fontos szerepet játszanak az életmód szabályozásában. Melyek a legfontosabb kialakítandó, fejlesztendő személyes motívumok, milyen iskolai fejlesztési lehetőségük kínálkozik?

- **Az önkiszolgálási motívumok** közé tartoznak a biológiai szükségletek, a komfortszükséglet, a mozgásszükséglet és az élményszükséglet. A biológiai szükséglet és a komfortszükséglet pozitív szocializálása mellett az iskola sokat tehet a hátrányos motívumok (káros szenvedélyek, függőségek stb.) megelőzésében, szokások, minták, attitűdök és meggyőződések lebontásában. Az iskola alapvető feladata a testi, lelki egészség megőrzésére irányuló felkészítés, a bűnmegelőzés, drogprevenció, fogyasztóvédelmi nevelés, valamint tanulók mozgásszükségletének kielégítése is.
- A létezés feltétele, hogy képesek legyünk megvédeni testi és lelki épségünket, egészségünket. Ezt szolgálják az **önvédelmi motívumok**: az egészségvédő és

identitásvédő motívumok. Főbb nevelési területek az egészséges életmód, az egészségvédő motívumok fejlesztése; a konfliktusok kezelése stb.

- Az emberi lét feltételei közé tartozik, az egyén önálló döntésre, cselekvésre való lehetősége, ezt szolgálják a **szuverenitás motívumai**: szabadságvágy, önállósulási és öntevékenységi vágy. A szabadságvágy motívumának fejlesztéséhez olyan légkört, szellemet, elvárás-rendszert kell kialakítani, amelyben sem a pedagógusok, sem a tanulók szabadságvágya nem sérül; amelyben a korlátok egymás szabadságának érvényesülését szolgálják. Az önállósulási, öntevékenységi vágy fejlesztésének szolgálatába állíthatók a jól megválasztott nevelési-oktatási módszerek. Különös figyelmet kell fordítani az optimumtól feltűnően eltérő tanulókra, a serdülők konfliktusaira, problémáira.
- Az önértékelési motívumok közül az **önbecsülést** és az **önbizalmat** kell kiemelni. A reális önbecsülés, az önértékelési képesség kialakítása alapvető célja az iskolázásnak. Ezen motívumok fejlesztésében játszik szerepet a reális, a képességeket is figyelembe vevő **teljesítményértékelés**.

Személyes képességek fejlesztése

- **Az egészséges és kulturált életmód** megvalósulásának feltétele az önkiszolgálási képességek megfelelő színvonalú fejlettsége. Testi képességek kifejlesztése és folyamatos karbantartása; kondicionálás, koordinációs képességek fejlesztése és karbantartása; kézügyesség fejlesztése stb. Az önellátási képesség fejlesztése során foglalkozni kell: az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, lakás, háztartási, ház körüli munkák stb. kérdéseivel. A befogadóképesség és önkifejezés képessége minden művészeti ág területén fejlesztendő. Ez kiegészül általában a szövegértés és ezen belül a műértelmezés képességével, az improvizációs képességgel, a szövegalkotói képességgel. Az önismereti tréningek, a tanuló teljesítményének (ön)értékelése, az ifjúkorban kialakuló önfejlesztési képességet is támogató pályaválasztási tevékenység mind erről szólnak.
- **Speciális kompetenciák fejlesztése**
Valamennyi speciális kompetencia alapja az alkotóképesség és a kompetenciának megfelelő tehetség. Ahányféle speciális kompetencia létezik, annyiféle tehetség is létezhet. Természetesen az iskolának nem az a feladata, hogy sok ezer kompetenciát fejlesszen. Az iskola célja az általános alapok fejlesztése, a tehetséges

tanulók felismerése, fejlődésük elősegítése, támogatása. A mai iskola a tehetségek fejlesztését csak a tanulók közötti különbségeket figyelembe vevő pedagógiai programmal tudja megvalósítani

- **Önvédelmi képességek:** egészségvédő és identitásvédő képesség fejlesztése a megfelelő motívumok kialakítása mellett az önvédelmi fogások, a balesetvédelem, a közlekedési és a háztartási balesetek megelőzése, elhárítása stb.
- **A szuverenitás képességének** fejlesztése a független, önálló, öntevékeny személyiség kialakulásának támogatását jelenti.
- Önreflexív képesség az önértékelés, az önmegismerés és az önfejlesztés képességének fejlesztését jelenti.

4.4 Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói közösségfejlesztésre irányuló nevelő-oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és tanulók, gyerekek közvetlen személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség, szülő és család ráhatásán keresztül érvényesül.

4.4.1 A közösségnevelés folyamata, feladatai, formái intézményünkben

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

- Intézményünk ezt a folyamatot sajátos eszközeivel fejleszti. A közösségi lét alapja az a csoport vagy osztályközösség, amelynek tevékenységéért az osztályfőnök, nevelő felel. A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig. A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt

vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A pedagógusoknak segíteni kell a közösségek egyéni arculatának és hagyományainak kialakítását. Ápolni és formálni kell a tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normákat, kereteket. Rendszeressé kell tenni a közösségek tevékenységét.
- A házirendek mindazon tisztségeket felsorolják, amelyeknek munkájára az egész közösség számít.
- A megbízások adása, számonkérése, tanulók bevonása az iskolai életbe, művészeti csoportokba, sportcsapatokba, mind hozzájárulnak a közösségi neveléshez.
- A közösségfejlesztés folyamata - az előzőek alapján - figyelembe veszi az életkori sajátosságokat. Véleményünk szerint csak ott lehet közösséget kialakítani, ahol a személyiség formálásával törődnek. A kettő kölcsönös hatása segítheti pedagógiai céljaink megvalósítását. A szocializációs folyamat már a nevelés-oktatás első szakaszában elkezdődik, ahol a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozása történik. Fontosnak tartjuk, hogy már itt megismerkedjen a gyermek a helyes magatartásformákkal, és azokat a megfelelő környezetben gyakorolják is. A tanító kiemelt feladata, hogy erősítse a kortárs kapcsolatokat, valamint praktikus ismeretet adjon az elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatban. A tanárok már a demokrácia, a társadalom működési mechanizmusait leképező gyakorlati mintákat közvetítenek, és azok kialakítását szorgalmazzák. Ennek révén az iskola tudatosan fejleszti a társadalmi beilleszkedéshez elengedhetetlenül szükséges szociális és állampolgári kompetenciát, felkészítve a tanulókat a felnőtt lét szerepeire.
- Az életkor változásával nem csak a kortársi kapcsolatokat, hanem a nemzedékek és a nemek közötti együttműködést, tiszteletet is alakítjuk.
- Az iskolákban működő, diákokat is magában foglaló szervezetek, az osztályfőnöki és történelem tantárgy programjai segítik az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezését.
- A pedagógusok nevelő-oktató munkájukban, gyakorlati példaadásukkal, a mindennapi életvitellel, az emberi együttműködés formáival ismertetik meg a tanulókat. A közösségi nevelésben nagy szerepet kap az együttműködés értéke a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban.

- Fontos feladat, hogy megteremtődjön az összhang az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés között. Itt is mintát ad és példát mutat az iskola tantestülete. Meg kell mutatni, és mélyen tudatosítani kell, hogy az érzelem, az értelem, a hit és a cselekvés milyen összefüggésben van egymással.

Kompetencia alapú oktatás: az alkalmazott módszerek, tanulásszervezési eljárások elősegítik a különféle közösségek (csoportok, osztály évfolyam) kialakulását, erősödését.

4.4.2 A közösségi nevelés speciális feladatai, eszközei és elvárásai:

- A tanulók közvetlenül kapcsolódjanak be településük, közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Vegyenek részt osztálytermük, az iskola és udvara szépítésében, gondozásában. Őrizzék meg az épített és a természeti környezet szépségét, lépjenek fel a szándékos rongálás, környezetszennyezés ellen. A fiatalok lássák és érezzék át lakóhelyük értékeit, szépségeit. A pedagógusok fordítsanak időt és energiát az egyházi és világi épületeink, múzeumaink és gyűjteményeink, köztéri szobraink és természetvédelmi területeink bemutatására. A tanulók szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok kezelésében, minden évben vegyenek részt hulladékgyűjtésben, személtakarításban.
- Közvetlenül segítjük tanulóinkat az értékteremtés közös folyamatának megismerésében. Az intézmény fejlesztése, a település lakosságát szórakoztató műsorok, ünnepi megemlékezések előadása ezt a tevékenységünket szolgálja.
- A hon- és népismeret segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. A nemzetiségi hagyományok, a nyelv ápolása erősítse a kisebbségekkel, más népekkel való kapcsolat kiépítését. A térség szülöttje, Petőfi Sándor életútja szolgáljon példaként a hazafiság, a nép és ország tisztelete, valamint a szabadság eszméje iránt. Erősítsük a néphez, Magyarországhoz való kötődést, az együvé tartozás érzését.
- Az iskola segítse elő a közvetlen tanulói részvételt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában. A testvériskolai kapcsolatok, levelezések, kirándulások, közös nyelvtanulások, együttes munkák járuljanak hozzá más népekkel való együttműködés szükségességének felismeréséhez, Magyarország Európában és a világban betöltött szerepének értékeléséhez, a nyelvismeret, a kommunikáció fejlesztéséhez

- **Kompetencia alapú oktatás:** az idegen nyelvi és anyanyelvi kommunikációs kompetenciák fejlesztése ezt a célt is szolgálja.
- A nevelő-oktató munkában arra törekszünk, hogy a tanulók nyitottak és megértők legyenek a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, és becsüljék meg ezeket.
- A kommunikációs kultúra fejlesztésének középpontjába az önálló ismeretszerzést, a véleményformálást és kifejezést, a vélemények, érvek kifejezésének, értelmezésének, megvédésének képességeit állítjuk. Iskolánknak az új információs környezetben eligazodó és azt kritikai módon használó fiatalokat kell nevelnie. Ehhez ki kell használni a közösségi formákat, osztályfőnöki és tanítási órákat és az órán kívüli nevelés lehetőségeit.
- Pedagógusaink kialakítják a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Fontos feladatunknak tekintjük a közösség szakkörök, csoportok formájában kifejtett művészeti- és sporttevékenységét. A versenyek és vetélkedők jó terepet szolgáltatnak a közösség kialakításához. Ösztönözzük a közös színház-, mozi-látogatásokat, kirándulásokat és táborokat. Az iskolai zenés rendezvényeket is felhasználjuk az iskolai közösség fejlesztéséhez.
- Szabályzataink, és azok betartatása közvetíti a társadalom által elvárt magatartási és illemszabályokat. A közös szórakozás és együttlét hozzájárul a kulturált viselkedés, az ízléses öltözködés és a megjelenés, valamint a társas kapcsolatok elsajátításához.

4.4.3 A diákközösségek nevelési céljai, feladatai:

1. évfolyam: Az osztályközösség megszervezése. Az iskola belső rendjének elsajátíttatása, betartatása. A helyes tanár-diák viszony alapjai. A közös játék szabályai. A helyes étkezés, az önálló öltözködés elsajátíttatása. Felelősi rendszer kialakítása, egymás elfogadása. A szülő-iskola kapcsolat kialakítása.

2. évfolyam: Az osztályközösség erősítése, a Házirend pontos ismerete, betartása. Tanulóközösségek, tanulópárok kialakítása, differenciált munkavégzés. Munkavégzés az iskoláért. Egymás értékelésének kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért. A szakköri tagság előnyei, kötelezettségei. Az iskola környékének megismerése. A szülői kapcsolat erősítése, közös kirándulás a szülőkkel.

3. évfolyam: Az osztályközösség erősítése, a felelősi rendszer önálló kialakítása. Egymás elfogadása, az osztálytárs segítése (gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás). Az osztály rendjének önálló megtartása, a Házirend betartása. Az idősebbek helyes példáinak követése. A kulturált beszéd, a szabatos fogalmazás kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért (versenyek, rendezvények). A differenciált munkavégzés rögzítése, gyakorlata. A település megismerése, részvétel helyi rendezvényeken. Közös programok a szülőkkel (kirándulás, anyák napja, stb.).

4. évfolyam: Szaktanári rendszerbe szoktatás, a felső tagozat megismerése. A házirend betartása. Egymás elfogadása, megbecsülése. Az idősebb társakkal, a felnőttekkel kialakított kapcsolat fejlesztése. A szabadidő részben önálló megszervezése. Az osztályközösség megszilárdítása. Felelősség önmagáért, a társakért. Munkavégzés az iskoláért. Aktív részvétel a diákönkormányzat munkájában. Részvétel az iskola szakköreiben. A kitartás, az önmérséklet fejlesztése. Részben önálló rendezvények a szülőkkel közösen. Részvétel a települések ünnepein, rendezvényein, versenyeken.

5. évfolyam: Az osztályközösség erősítése. A tanulóközösségek kialakítása. Differenciált foglalkozások rendszere. Aktív részvétel a szakkörök munkájában. Kiskamasz-kori helyes kapcsolatok elsajátítása. A Házirend betartása. Aktív részvétel a diákönkormányzat munkájában. Szereplés iskolai, rendezvényeken, részvétel iskolai, települési versenyeken, ünnepeken. Munkavégzés az iskoláért, az iskola környezetének védelme. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért. Közös programok a szülőkkel. Lehetőség szerint közös nyári táborozás.

6. évfolyam: Az osztályközösség erősítése. Egymás elfogadása, megbecsülése. A kiskamasz-kori durvaságok leküzdése, az önuralom fejlesztése. Mások véleményének elfogadása, az egészséges vitaszellem kialakítása. Az egészséges életvitel elsajátítása. Az önállóság fejlesztése a tanulás, a munkaszervezés, a szabadidő hasznos eltöltése terén. A szülőkkel kialakított kapcsolat további erősítése. Aktív részvétel a diákönkormányzat munkájában. Részvétel iskolai versenyek, rendezvények megszervezésében, lebonyolításában. Önálló véleménynyilvánítás az értékelésnél, jutalmazásnál, a magatartási és szorgalmi jegyek elbírálásánál. Több napos táborozás.

7-8. évfolyam: Az osztályközösség erősítése, a Házirend betartása. Az önálló tanulás folyamatos erősítése. A kamaszkor testi és lelki problémáinak megismertetése, leküzdésükre történő nevelés. A másság és önmaguk elfogadására nevelés. Ismerjék meg önmaguk értékeit, tudjanak örömet találni mindennapjaikban. Társas kapcsolatukban a

helyes példák megtalálása, azok követése. Aktív szerepvállalás az iskola életének szervezésében, lebonyolításában (diákönkormányzat, versenyek, rendezvények, ünnepek). Az iskolán kívüli helyes magatartás megkövetelése. A rájuk leselkedő veszélyek (drog, csavargás stb.) tudatosítása, a megelőzés módjának elsajátíttatása, gyakorlata. A település közéletének megismerése. A helyes pályaválasztás kialakítása, felelősségtudatuk erősítése. A megfelelő vitaszellem gyakorlása, a szabatos, kulturált kifejezőmód erősítése. A szülői vélemény elfogadására nevelés, az önuralom erősítése. Munkavégzés az iskoláért. Részvétel táborozáson. A testi és lelki egészség iránti igény kialakításakor figyelmet fordítunk a családi életre, az örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre, lehetőséget teremtünk a iskolai környezetben is az egészséges testi, lelki, szociális fejlődésre.

A közösségfejlesztés további kiemelt területei az osztály közösségi programjai az iskolában, valamint a tanulók közösségei által létrehozott diákkörök (szakkör, sportkör, művészeti csoport) keretében végzett közösségfejlesztő tevékenység.

Az ünnepélyek, megemlékezések, a hagyományok ápolása a közösségfejlesztő tevékenységnek, ezáltal pedagógusaink nevelő-oktató munkájának részét képezik.

Alapfokú művészeti iskolai csoportok: A különböző általános iskolai osztályokból érkező növendékeket egységes csoporttá formálni. Egyes művészeti ágak elfogadására nevelni. A művészeti fellépések során az iskola arculatának formálása, hagyományok ápolása, mélyítése.

4.4.4 A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi formák

A tanítási óra

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Egységes középiskolánk tantestülete a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartja a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását, a kreativitás kibontakoztatását, a differenciálást. Fontosnak tartjuk, hogy a tanítási órákra a pedagógusok szakmai és módszertani kultúrájuk folyamatos fejlesztésével készüljenek. Az órai tevékenységet úgy alakítjuk ki, hogy a tanulók számára lehetővé váljon nevelési-oktatási céljainkban megfogalmazottak teljesítése.

Kompetencia alapú oktatás:

A motiválás célja, hogy a tanulóiban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a fiatalokat tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk. Fontosnak tartjuk az önművelés igényének és szokásának kialakítását.

A tanítási órák tervezésénél, szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, állandó aktivitását biztosítják. Előnyben részesítjük az egyénre szabott tanulási módszereket, a páros munkát, kooperatív technikát.

Fontosnak tekintjük a differenciált foglalkozást, hogy a lehetőségekhez mérten nevelő-oktató tevékenységünk a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kiemelt figyelmet kapnak a tanórai tevékenységek során.

Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnököknek jelentős szerepük van az új osztályközösségek kialakításában. Közös programokkal, közösségi játékokkal elősegíthetjük, hogy a gyerekek minél előbb megismerjék egymást. Különösen fontos a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóira való odafigyelés. A közös programokban való részvételük segítheti az osztályközösségbe történő beilleszkedésüket.

A kompetenciaalapú oktatás térnyerésével az osztályfőnöki tevékenység átalakul.

Az osztályfőnöki órák, mint a közösség-szervezés színterei a nem szakrendszerű órák bevezetésével 5-6. osztályban megszűnnek, ezért az osztályfőnöknek más alkalmat kell teremtenie a célok megvalósítása érdekében.

Fontos feladat a beilleszkedési problémák kezelése. Észrevétlenül, de irányítani kell, hogy az osztályban a jól tanuló, emberileg is értékes személyek legyenek a népszerűek, a vezető egyéniségek. A negatív hatást kifejtő tanulók tevékenységét határozottan más irányba kell terelni.

A közösség fejlesztésére jó lehetőséget biztosít az osztálykirándulás. Szorgalmazzuk, hogy az anyagi lehetőségek függvényében évente 1 napot biztosítsunk arra, hogy tanulóink megismerjék az ország különböző területeinek nevezetességeit, természeti tájait. Színház- és múzeumlátogatásokat szervezünk.

4.4.5 Tanórán kívüli tevékenységformák, a szabadidő hasznos eltöltése

„Az ember társas lény... az emberek azért élnek közösségben, mert a boldogságot keresik, és együtt könnyebben boldogulnak”

/ Arisztotelész/

Az ember természetes igénye, hogy a napi kötelező jellegű munkán és a fiziológiaiilag szükséges pihenésen, alváson, étkezésen stb. kívül az érdeklődésének megfelelő, lehetőség szerint szabadon választott tevékenységet is végezhesen. Ez nem csupán a pillanatnyi közérzet előfeltétele, hanem a harmonikus életé, a személyiség kiteljesedését, a testi – lelki, szellemi egészségé is. A minden szempontból fejlődésben lévő gyerekek és tanulók számára szabadidejük mennyisége és különösen eltöltésének minősége kiemelkedő fontosságú.

Intézményünk kiemelt helyen kezeli a tanulók szabadidős programjait, és felhasználja azokat nevelésükre is. Tudjuk, hogy a diák képességeinek számottevő része az iskolai munka során rejtve marad. Ha ezeket a tanórákon kívüli tevékenységek során fel tudjuk tárni, és a továbbiakban számításba vesszük a pedagógia valamennyi területén, a jelenleginél eredményesebbek lehetünk.

A mai oktatás legnagyobb gondja a tanulóink motiválatlansága. Ezen kívánunk változtatni úgy, hogy a tanuló személyisége felől közelítő nevelés mellett a pedagógus és diák közötti emberi, érzelmi kapcsolatot is felhasználjuk a közös siker elérése érdekében. E tevékenység jelentős energiákat szabadíthat fel mind a két oldalon. Az emberi befektetés mindig megtérül. A pedagógia elszemélytelenedése a gyermekben és a pedagógusban is kudarcérzést támaszt.

Tisztában vagyunk azzal is, hogy a fiatalok leghosszabb szabadidős tevékenysége a televíziózás, de sok időt töltenek el kortárs csoporttal, barátaikkal. Bár kevesebb időt fordítanak rá, de még olvasnak, és jelentős időt lekötő tevékenységként jelenik meg a számítógéppel való foglalkozás. A családok egy részének leterheltsége sok esetben nem teszi lehetővé a gyakori együttlétet, az anyagi terhek pedig korlátozzák a kultúrára, kirándulásra fordított forintokat.

Iskolánk a szabadidős tevékenységet prevenció eszközként is alkalmazza. Arra törekszünk, hogy az életkornak megfelelően, legalább 12 éves kortól megkezdjük a tanulók szervezett felkészítését arra, hogy sikeresen alakítsák ki pozitív értékrendjüket, különösen a konfliktusok belső és külső megoldását célzó stratégia kialakításának

képességére, valamint arra, hogy létrejöjjön kellő önismeretük saját erőnyeiket, gyengeségüket illetően. Ha a reális énkép kialakításának képessége kialakul, akkor a jó közérzet, a boldogság-sikeresség harmóniája, illetve kontrollja is megvalósulhat. Úgy véljük, a helyes magatartásminták, szokások kialakításának leghatékonyabb eszköze a tapasztalás, a közös cselekvés, a benne élés „aha”- élményei. Erre kiváló alkalmat biztosítanak a nem hagyományos tanulásszervezési módok. Az ilyen jellegű programok kialakításában, megszervezésében központi szerepet kap az osztályfőnök, a vállalkozó pedagógus, szabadidő szervező – könyvtáros.

Ezen a területen is kiemelt figyelmet kell fordítani a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókra.

Hagyományőrző tevékenységek

A hagyományőrző tevékenységek iskolánkban változatosak. Ezt továbbra is meg kívánjuk tartani. Ez segíti a gyermek és tanuló kötődését intézményéhez, iskolai közösséghez.

Intézményünk feladata, hogy tanárok és diákok egyaránt őrizzék a kialakított hagyományokat, a megteremtett értékeket, és törekedjenek újak létrehozására.

Rendezvényeinken is fontos feladatnak tartjuk a haza iránti elkötelezettség kialakítását.

A tanév folyamán intézményi ünnepséget tartunk a következő alkalmakkor:

- tanévnyitó, tanévzáró
- október 6-a, október 23.,
- karácsonyi ünnepség, húsvét
- március 15.
- ballagás

A névadónkkal kapcsolatos hagyományápolást segítő rendezvényeket szervezünk, kerek évfordulókhöz kapcsolódóan projektet, témahetet tartunk. Ennek formáit, tartalmát az éves munkatervben rögzítjük.

Diákönkormányzat

A tanulói közösségek érdekeinek képviselőjére, a szabadidős tevékenység szervezésének segítésére diákönkormányzat működik iskolánkban. A diákönkormányzat működését a Házirend illetve saját működési szabályzataik alapján szervezik. Meggyőződésünk az, hogy a diákönkormányzat segíti az iskola munkáját, másrészt igen aktív, döntéshozó testületet is alkot az iskolai szabadidő szervezésében. Szerepük azért is kulcsfontosságú, mert senki náluk jobban nem ismerheti a diákoknak a szabadidős programokra vonatkozó szokásait, igényeit. Az iskolai élet szinte minden területét van mód szabadidős

tevékenységgel kiegészíteni. A diákság érdeklődési köre, szokásai, közösségi tevékenységei mind helyet kapnak a szabadidős elfoglaltságok körében.

A diákönkormányzatok működtetése az aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés hatékony színtere. Az iskolai élet demokratikus gyakorlata az ehhez szükséges részképességek kialakításában nyújthat segítséget.

Tehetséggondozás

Intézményünk kiválóan akkreditált térségi tehetségpont. Kiemelten fontos feladatnak tekintjük a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított tehetségjegyeinek feltárását, fejlesztését. A tehetséges és érdeklődő tanulók alapfokú művészetoktatás foglalkozásain, a köznevelési típusú sportiskolai programban, szakkörökön, önképző körökön kapnak lehetőséget egyéni képességeik minél eredményesebb kibontakoztatásához, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Az alapfokú művészetoktatás keretében zene, tánc, képző- és iparművészet, valamint színjáték területén van lehetőségük a tanulóknak a tehetségük kibontakoztatására.

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálják. Jellemüket tekintve lehetnek szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Indításukról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Tanulmányi és osztálykirándulások, kirándulások

A tanulmányi és a nevelőmunka segítése céljából a nevelők tanulóink számára tanulmányi kirándulásokat szerveznek osztály- és intézményi szinten. Az osztálykirándulások témája lehet: városnézés, múzeumlátogatás, színházi előadás megtekintése. A szaktanárok tantervbe beépítve, minden tanuló számára a részvétel biztosításával tanulmányi kirándulásokat szervezhetnek.

Ösztönözzük, hogy pedagógusaink természetjáró kirándulásokat, külföldi utakat, túrákat szervezzenek, amelyeken a gyerekek, tanulók megismerkedhetnek az ország egy-egy tájegységének flórájával, történelmi, kulturális értékeivel, a történelmi Magyarország értékeivel, más népek kultúrájával. Támogatjuk a testvériskolákba történő látogatásokat is.

Kompetencia alapú oktatás: az említett programok erősítik a tapasztalat útján szerzett tudást.

Tanítási időben akkor lehet osztálykirándulást szervezni, ha annak anyagi költségei nem megterhelőek a szülők számára, s a tanulók 90%-a részt vesz rajta. A kirándulások maximális költségét az éves munkatervben állapítjuk meg. Tanítási időn kívül is szervezhető tanulmányi kirándulás, múzeumlátogatás osztályok vagy érdeklődő tanulók számára.

Az iskola lehetőségeihez mérten támogatja a rászoruló tanulók kirándulási költségeit, illetve partneri kapcsolataival élve igyekszik ezekre szponzort találni. Törekvésünk az, hogy egyetlen tanuló sem maradjon le anyagi okokból ezekről a kulturális programokról.

Osztályszintű szabadidős foglalkozások

Nagy jelentőséget tulajdonítunk az osztályszintű szabadidős foglalkozásoknak.

- közös szórakozás
- közös készülődés iskolai vetélkedőkre, rendezvényekre
- osztálykirándulás
- anyák napi ünnepély

Szünidei szabadidő szervezése

A táborok a környezeti nevelés színtereit tágtíják, hatékonyan hozzájárulnak az ismeretek elmélyítéséhez.

Kompetencia alapú oktatás: idegen nyelvi és tematikus (reneszánsz tábor,) szaktáboraink kiválóan alkalmasak a kompetenciák fejlesztésére Arra törekszünk itt is, mint minden szabadidős tevékenységünkben, hogy a tanuló ismerje meg környezetét, képes legyen felfogni, és értelmezni jelzéseit, a gondokra felelősséggel találjon válaszokat, és azoknak megfelelően cselekedjen. Meg kívánjuk mutatni, tanítani a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet fenntarthatósága érdekében szükséges ismereteket, magatartásmintákat, értékeket és életviteli szokásokat. Ösztönözzük azon törekvéseket is, amelyek „Erdei iskola” megszervezését célozzák.

Alapítványok

A tanulmányi munka színvonalának emelése érdekében, s a szabadidős tevékenységek támogatására (tanulmányi versenyek finanszírozása, táboroztatás) az iskolánkat alapítványok támogatják. Segítjük és szervezzük ezek működését, gyermek és tanulótámogató tevékenységét.

Napközis és tanulószobai foglalkozások

A napközis foglalkozások, tanulószobák a tanórai ismeretek, készségek, képességek kialakítására, elmélyítésére biztosítanak lehetőséget. A nemzeti köznevelési törvény

előírásainak megfelelően, valamint a gyermekek napközbeni ellátását biztosító jogszabályok alapján – amennyiben a szülők igénylik – és erre a fenntartó anyagi fedezetet biztosít, 1-8. évfolyamokon megszervezzük a napközis vagy tanulószobai foglalkozást.

Délutáni szabadidős foglalkozások

- sportprogramok,
- filmvetítések, mozi látogatás szervezése,
- versenyek,
- vetélkedők,
- játékos programok,
- egészségnap, drog prevenció nap,
- hétfégi iskolai programok (elsősorban osztálykeretben)

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozások.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

Kompetencia alapú oktatás: különösen fontos szerepük lehet ezeknek az alkalmaknak egy-egy témahét vagy projekt megszervezésénél.

Az e foglalkozásokon való részvétel - ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulás fontos színtere az iskola könyvtára, amely a tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti a tanítási napokon. Az iskolai, vagy településsel közösen fenntartott könyvtárak az iskolai munkát egészítik ki működésükkel. Fontosnak tartjuk, hogy ezt a lehetőséget minél több tanuló használja ki

Az intézmény létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján, előzetes megbeszélés után, az intézmény létesítményeit illetve eszközeit (sportlétesítmények, számítógép stb.) - a tanulók pedagógusi felügyelet mellett egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás

Iskolánk az órarendbe illesztve, a helyi tantervben meghatározott időkeretben biztosítja a hit- és vallásoktatást. Ezen való részvétel a tanulók számára önkéntes. Minden tanuló az általa választott felekezeti hitoktatáson vehet részt, illetve az a tanuló, aki nem kíván

hitoktatásban részesülni, az etika/erkölcstan órán köteles részt venni ebben az időkeretben.

Iskolánk tanévenként írásban nyilatkoztatja az érintett tanulókat és szülőket a hitoktatásban való részvételi szándékról.

Diákkörök

A tanulók - érdeklődésük kielégítésére - diákköröket hozhatnak létre. A diákkörök tagjai érdekeik képviselőiként a szervezéssel és a vezetéssel kapcsolatos feladatok ellátására diákvezetőséget alapíthatnak. A diák-önkormányzati szervként működő diákkör dönt a tevékenységét segítő személy felkéréséről is.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyekre is felkészítjük. A felkészítést a nevelők szakmai munkaközösségei, vagy a szaktanárok végzik.

Célunk a szabadidős tevékenységformákban, hogy a diákok majd felnőttként képesek legyenek döntéseikben életmódjukra vonatkozóan a helyes lépéseket megtenni, és képessé váljanak az egészséges életvitel kialakítására.

Az iskola vezetésének feladata az, hogy biztosítsa a tanórán kívüli nevelés számára a szakmai és anyagi feltételeket. A pedagógus munkájával hatékonyan szolgálja a szabadidős tevékenységek széles körét és hozzájáruljon a pedagógiai program általános alapelveinek megvalósításához. Az iskolavezetés koordinálja a nevelőtestület munkáját, összehangolja a rendezvényeket, működteti a tanulói szervezeteket és csoportosulásokat, megteremti ezek működésének feltételeit.

A szabadidős tevékenységet végző kollégáink a következő feladatokat kívánják megoldani:

- iskolai hagyományok, iskolaarculat kialakítása,
- tehetséggondozás,
- felzárkóztatás,
- önképzésre, önművelésre való felkészítés,
- közösségi gondolkodásmód és viselkedési norma kialakítása,
- külső intézménnyel kapcsolattartás,
- nemzeti és társadalmi ünnepekről való megemlékezés,
- kultúra és műveltség átadása,

- szórakozás, kikapcsolódás,
- egészségnevelés, szocializáció, ifjúságvédelem,
- káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése,
- drogmegelőzés,
- demokráciára nevelés, politikai kultúra,
- környezeti nevelés
- integrációba bevont tanulók hátrányainak csökkentése.

Kollégáink képesek a fent meghatározott feladatok elvégzésére, képesek önálló, kreatív munka végzésére, empátikus képességekkel rendelkeznek, jól és szívesen dolgoznak kötetlenebb munkaformák között. Kapcsolatteremtésükben mind a diákság, mint az iskola dolgozóival, illetve a mikrokörnyezettel (fenntartó, szülői szervezetek) képesek jó kapcsolatot teremteni.

4.5 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység, egységes alapokra épülő differenciálás

A beilleszkedési nehézség a hiányos vagy rossz szocializáció következménye.

A társadalmi lénné válás, vagyis a „beilleszkedés a társadalomba” folyamat, melynek során az ember megtanulja megismerni önmagát és környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, normáit és az elvárt viselkedési módokat. Csecsemőkortól a felnőttkorig tart. Ebben a folyamatban az egyén magába olvasztja a társadalom értékeit, normáit. Felnőttkorban felgyorsulhat, nagyobb ívű lehet. Ennek oka a motiválás. A szocializációt elsődlegesen a család – gyermek - környezet viszony befolyásolja. (Iskolázatlan szülők, kedvezőtlen anyagi adottságok, bűnöző, felelőtlen életmód, hibás értékrend) Kevés elvont fogalmat ismernek és használnak, csak a saját környezetükkel tudnak kapcsolatot teremteni, mással nem. A kommunikáció hiánya iskolai és munkahelyi beilleszkedési zavarokat okoz. Olyan esetben is értelmi képességek hiányára utaló jelek tapasztalhatók, amikor a tanuló ép értelmű. A nehezen nevelhető gyermekeknek hiányos az alkalmazkodóképessége. (Fimóta: figyelem – motorikus zavaros és tanulási nehézséggel küzd, alulteljesít)

A probléma feltárása egyéni beszélgetéseken és foglalkozásokon történik. Osztályfőnök, iskolalelkész, gyermek- és külső segítők együttes munkája, a többfajta probléma együttes megközelítése lehet a legeredményesebb és leggyorsabb. Ha az otthoni környezet gátolja a gyermeket a beilleszkedésben, akkor el kell érni, hogy legyen napközis, járjon minél több, az iskola által szervezett foglalkozásra, rendezvényre, vagy a családsegítő korrepetálásain, munkáltató foglalkozásain vegyen részt. Ebben az esetben nagyon fontos a családgondozás: védőnő, gyermekvédelmi szakszolgálat, nevelési tanácsadó segítsége elengedhetetlen. Ha pedagógiai eszközökkel nem érhető el változás, akkor rövidebb – hosszabb időre ki kell emelni a gyermeket a családból, de ez a fajta problémakezelés nem cél.

Iskolánk e gondok megoldására, a magatartási nehézségek enyhítésére a következő tevékenységformákat és szervezési feladatokat alkalmazza:

Kiscsoportos foglalkozások szervezése, amelyek eredménynövelő hatással bírnak.

Szakkörök indítása.

Sportfoglalkozások szervezése.

Tanulmányi kirándulások tanmenetbe történő illesztése, amelyek segíthetik a beilleszkedést, a tanulás motiválását.

Szoros kapcsolat az óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.

Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.

Nívócsoportos oktatás, képesség szerinti bontás.

Felzárkóztató órák és foglalkozások.

Napközi otthon, tanulószoba.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.

A családlátogatások.

A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A szociális kompetenciák tanulása, gyakorlása.

Kompetencia alapú oktatás során alkalmazott tevékenységformák:

Differenciált tanulásszervezés

Kooperatív technikák

Projektmódszer

Tevékenységek központú pedagógiák

Individuális tanulás előtérbe helyezése

Az alapozó időszak elnyújtása

Fejlesztő értékelés bevezetése

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználatával

Eszközeink:

Az osztályközösség nevelő szerepének felhasználása;

Fegyelmezési eszközök felhasználása;

A tanár személyes ráhatása;

A következetesség;

A fokozott figyelem.

A beilleszkedési, magatartási rendellenességgel összefüggő pedagógiai tevékenység során is figyelembe vesszük a nemzeti köznevelési törvény előírásait:

3.§ (6) bekezdés: A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

27.§ (7) bekezdés: A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanulónként tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.

47.§ (8) bekezdés: Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

Intézményünkben minden tanuló a szakértői véleményben előírt, javasolt ellátást kapja meg. A tanulási nehézségekkel, magatartás-zavarral küzdő diákjaink sikeresebb iskolai haladása és beilleszkedése érdekében gyógypedagógust alkalmazunk. E kollegák speciális feladatot látnak el a pedagógusokkal, a szociális segítővel együttműködve. A differenciál-diagnosztika eszközeivel csoportos és egyéni szűrővizsgálatokat végeznek. Kiszűrjük a tanulási problémákkal, részképeség-zavarral küzdő tanulókat. Szükség esetén munkájukba bevonnak más pedagógiai szakszolgálatot is. A diagnosztikus jellegű felmérések eredményei alapján fejlesztési tervet készítenek egyénre szabottan, konkrét programmal egy-egy időszakra vonatkozóan. A fejlesztési program tartalmazza a célokat, az alkalmazott eljárásokat, módszereket. A program alkalmazása során hatásvizsgálatokat készítenek.

A tanulók foglalkoztatását egyéni vagy csoportos formában végzik. A tanulók haladását, fejlődését egyéni fejlesztőlapon dokumentálják. Törekednek arra, hogy a kollégákkal való együttműködés kapcsán preventív tevékenységet is végezzenek, illetve a pedagógusokkal is megismertessenek minél több hatékony preventív eljárást.

Részt vesznek a szakmai munkaközösségek megbeszélésein, tantestületi értekezleteken, hogy tapasztalataik közreadásával, javaslataikkal elősegítsék a lemaradó tanulók felzárkóztatását. Azok a pedagógusok, akiknek osztályában érintett tanuló van, egyéni fejlesztési programot dolgoznak ki, amennyiben az szükséges.

A felzárkóztató, segítő program szerves része a gyermekek képességstruktúrájának vizsgálatán túl a gyermek - környezet kapcsolat megfigyelése, elemzése mind a család, mind az iskola vonatkozásában. Hospitálásokat, illetve családlátogatásokat végezhetnek a tanulói teljesítmény-elemzés, és a tanulási nehézségekkel gyakran együtt járó magatartási, beilleszkedési okok feltárására.

A fejlesztésben érintett tanulók integráltan - osztályközösségükben - teljesítik a NAT által előírt szinteket, esetükben alkalmazva az értékelés során a könnyítési lehetőségeket.

Iskolánk segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segíti a tanulókat. Az integráció mindaddig tart, amíg az illetékes szakemberek azt szükségesnek ítélik.

4.6 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetség - eget kér!

„Ha az akadályoztatott gyerekek nem segítünk abban, hogy a képességeit kibontakoztassa, az egyéni tragédia. Tragédia neki és a családjának. De ha a tehetséges gyerekek nem segítünk abban, hogy a képességeit kibontakoztassa, az már társadalmi tragédia.”

(Gallagher)

A legértékesebb nemzeti kincsünk az emberi tehetség. Jövőnk, felemelkedésünk a tehetségesek kezében van.

A tehetségfejlesztés, mint feladat bekerült a nemzeti köznevelési törvénybe és a Nemzeti Alaptantervbe, illetve iskolánk pedagógiai programjába is.

Az egyenlőségen alapuló társadalmak kiemelt feladatnak tekintik az emberi képesség kibontakoztatását, mert úgy vélik, hogy az oktatásnak valamennyi gyermek igényét ki kell elégítenie.

Oktatási rendszerünkben két olyan csoportot is találunk, amelyek a többivel összehasonlítva messze a legrosszabb helyzetben vannak: a tehetségesek és az akadályozottak.

Valamilyen módon azonosítanunk kell azokat a tanulókat, akik a különböző emberi adottságok, képességek tekintetében meghaladják kortársaikat. Pedagógusaink fontos feladata, hogy segítsék a tehetséges gyermek képességeinek maximális kibontakozását.

Komoly vizsgálati eredmények jelzik, hogy a tehetségesnek tekinthető tanulók sok esetben érzékenyebbek, érzelmileg sérülékenyebbek és kiegyensúlyozatlanabbak társaiknál. Ennek érdekében egyfelől a kivételes tehetségekben kell tudatosítanunk személyiségük sajátosságait, hogy ők is megértőbbek legyenek önmagukkal és a társadalommal szemben.

Ezért célunk, hogy:

- felismerjük a tehetséget,
- megértjük a tehetséget és megjelenési formáit,
- segítsük a tehetségeseket abban, hogy felismerjék és fejleszthessék képességeiket,

- kielégítsük a tehetséges gyermek szükségleteit,
- (megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottsági)
- ösztönözzük intellektusát és kreativitását,
- erősítsük a tehetséges személyiséget,
- felkészítsük a gyermeket arra, hogy kreatív és tehetséges felnőtté válhasson.

Intézményünk pedagógusai tisztában vannak azzal, hogy iskolánk alapfeladata a tehetséggondozás

Ennek részeként:

- Kiemelt feladatnak tartjuk a sikeres pályaválasztásra történő felkészítést.
- Intézményünk továbbra is együttműködik a működési területünkön lévő Művészetoktatási Intézményekkel.

Pedagógusaink tudják, hogy kötelességük figyelembe venni a nevelő és oktató tevékenységük során a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét, segíteniük kell a tanulók képességének, tehetségének kibontakoztatását, illetve bármilyen okban hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását tanulótársaikhoz.

4.6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség kibontakoztatásának fő színtere a tanítási óra. A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27.§ (5) bekezdése alapján: Az általános iskola, köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözőzete terhére a tehetség kibontakoztatására differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat. Tehetséggondozásra osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

Az emeltszintű oktatás, a választható órák, a nívócsoportok, az egyéni fejlesztést elősegítő pedagógiai módszerek mind a tehetségesek felfedezését, fejlesztését, gondozását, irányítását jelentik. Az iskolánkban folyó köznevelési típusú sportiskolai program és az alapfokú művészetoktatás kiemelt területei a tehetséggondozásnak. Közvetlenül asztalitenisz, atlétika, birkózás, kézilabda, labdarúgás, öttusa, sakk, szumó, tenisz és úszás sportágakban, valamint a zenében, táncban, képző- és iparművészetben, valamint színjátékban keressük és gondozzuk a tehetséges diákokat. Közvetve viszont minden tehetséges gyermeknek javasolt a művészeti nevelésben való részvétel, hisz érzelmi és gondolkodás fejlesztő hatása tudományosan is igazolt.

Nevelőtestületünk úgy tartja, hogy minden gyermekben ott rejlenek valamely terület tehetségének csírái. A szülői házzal közösen kell megadni azokat a képességeket, hajlamokat, azokat a motívumokat, érdeklődési irányokat, amelyekkel a tehetség felszínre kerülhet.

Arra törekszünk, hogy a tehetséges gyerekek megtalálják azokat a tevékenységformákat, amelyekben kreativitásukat, tudásukat, produktumukat felmutathatják. Iskolánkban megvalósuló tehetségfejlesztő programok egy része beépül a tanórákba, csoportmunkába, páros vagy egyéni munkába.

Ilyenek:

- szaktárgyi versenyek
- sportversenyek,
- pályázatok,
- vetélkedők,
- szereplés ünnepségeken, rendezvényeken,
- „kis előadások”
- újságcikkek írása,
- helytörténeti munka,
- **Kompetencia alapú oktatás:** egyéni, páros vagy csoportos feladatok, differenciált tanulásszervezés, kooperatív technikák, projekt módszer, tevékenységközpontú pedagógiák,
- szakfolyóiratok célzott olvasása.

A tanórán kívüli tehetségfejlesztő programok a gyorsítást is szolgálják. Az elkülönülés, mint a tehetséggondozás egy lehetséges útja akkor jellemző a tanórán kívüli programoknál, ha a tanórai foglalkozáson nem tudják megoldani a személyre szabott differenciált oktatást. Ki kell emelni a kreativitásfejlesztést, a társas és vezetői képességek kialakítását és a személyiség egészének fejlesztését.

Intézményünk nagy gondot fordít arra, hogy tanulók érdeklődésének és igényeinek megfelelően tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzen. Ahol lehet, és erre lehetőség van, az oktatási – nevelési színteret bővítettük napközis csoportok működtetésével is. A napközis foglalkozások keretében lehetőség nyílik a tehetségek kibontakoztatására.

A tehetséggondozási munka hatására sokan vesznek részt tanulmányi versenyeken, képzőművészeti és kézműves pályázatokon, kulturális és sportversenyeken.

Munkaközösségeinknek a törvényi előírások szerint az év elején versenynaptárat kell készíteniük, és azt a szülői szervezetekkel véleményeztetik. Nagy szerepet szánunk az iskolai tanulmányi versenyeknek.

Arra törekszünk, hogy együttműködjünk a helyi sportegyesületekkel, ezen belül kiemelten a Soltvadkerti Kossuth Diáksport egyesülettel, a Soltvadkerti Foci-Suli Egyesülettel, és a Soltvadkerti Kézisuli Utánpótlás Sportegyesülettel a sport területén kimagasló tanulók fejlesztésében.

Lehetőséget adunk arra, hogy az osztályok és szakkörök kiránduljanak, túrázzanak. A diákönkormányzatnak joga van arra, hogy egy diáknapi programját összeállítsa.

Ösztönözzük és segítjük diákjaink önálló pályázati tevékenységét minden kategóriában. Az eredményt elért tanulókat az iskola közössége előtt dicsérik meg!

Intézményünk kiválóan akkreditált tehetségpontként működve tehetséggondozó műhelyeket működtet a tehetséges tanulók számára. Rendszeresen részt veszünk az országos szervezet, a MATEHETSZ által szervezett rendezvényeken, és pályázatokon, melyek támogatják iskolánk tehetségfejlesztő tevékenységét.

Mivel intézményünkben kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, ezért egyik referenciaterületünként is megjelöltük a tehetséggondozást, és a meglevő jó gyakorlatainkat – Tehetséggondozó testnevelés oktatás az 1-4 évfolyamon, Tehetséggondozás a természettudományos tantárgyakban, „Nyiss ablakot a világra” emeltszintű idegen nyelv oktatási program - szeretnénk más iskoláknak is átadni.

4.6.2 A tanulók pályaválasztását segítő tevékenység

„ A nevelőnek nincsen nagyobb felelőssége, mint az életnek lendülő fiatalok számára utat mutatni, és ezzel részt vállalni jövőjük formálásában. De nincsen nagyobb sem, mint ugyanezeknek az ifjaknak sorsépítő helytállása – egy kicsit a mi munkánk, a mi tanácsadásunk nyomán is”.

(Dr. Völgyesi Pál)

Pályaválasztást elősegítő tevékenységünkben számítunk a vármegyei pedagógiai szakszolgálat keretében működő pályaválasztási tanácsadásra.

A sikeres pályaorientációs munka összetevői:

- a tanulók ismerete

- a tanulók önismeretének fejlesztése
- pályaismeret
- pályaalakultság

A tanulók megismerése a pályaaorientáció szempontjából

A tantestület valamennyi tagjának törekednie kell arra, hogy megismerje a tanulók:

- verbális és nem verbális képességét,
- tanulási és problémamegoldási képességét,
- intelligenciáját,
- kreativitását,
- speciális képességeit (manuális, zenei, sport, matematikai, nyelvi, stb.)
- **az érdeklődését és annak:**
 - irányait,
 - intenzitását,
 - tartósságát,
 - érzelmi telítettségét és
 - szerepét a pályaválasztásban.
- egyéni motiváltságát, attitűdjeit és azok hatását a pályaválasztásra,
- **a fizikai és szellemi teljesítményeit a pedagógiai értékelés legváltozatosabb eljárásaival:**
 - megfigyeléssel,
 - szóbeli számonkéréssel,
 - manuális tevékenységgel,
 - felméréssel (tantárgyi teszttel),
 - esszével,
 - egyéb módszerekkel.

A tantestület valamennyi tagja igyekezzon tájékozódni a tanuló egyéni, személyes tulajdonságairól:

- nyitottság,
- empátia,
- kezdeményezőképeség,
- monotónia tűrés,
- vidámság,

- előítéletesség,
- felszínesség,
- aprólékosság,
- vérmérséklet.

Tájékozódás szükséges a tanulók egészségi állapotáról:

- fizikai állóképességéről,
- súlyosabb betegségeiről,
- érzékszerveinek főbb jellemzőiről,
- mozgáskoordinációjáról.

A pedagógus tájékozódása terjedjen ki:

- a családi háttérre,
- a gyermek szűkebb települési és társadalmi környezetére,
- a család műveltségi szintjére és igényességére,
- szociokulturális szükségleteire,
- gazdasági helyzetére,
- a szülők pályaelképzelésére.

A tanuló önismeretének fejlesztése

A tantestületünk kiemelten fontos feladata, hogy a diákot segítse önmaga megismerésében, mert csak helyes, reális önismerettel, énképpel lehet személyiségének megfelelő pályát választani. A pedagógus és különösen az osztályfőnök ösztönzik a tanulót, hogy ismerje saját egészségi állapotát, s ezen ismeretek birtokában válasszon továbbhaladási irányt, illetve pályát. A nevelő-oktató tevékenység folyamatos értékelésével, az egyéni irányultságú tanári értékeléssel elérhető, hogy a tanuló reálisan meg tudja ítélni saját teljesítményszintjét, s mérlegelje, hogy e teljesítmények mely pályairányok esetében optimálisak. Ez nemcsak a tanuló, hanem a szülő felé is jelzésértékkel bírnak. Fontos követelmény, hogy a pedagógus változatos tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokkal - amelyekben a tanuló képességeit és tehetségét kipróbálhatja -, hozzájáruljon ahhoz, hogy a diák képességeihez igazodó iskolatípust, felsőfokú intézményt, pályát válasszon. A diák ismerje meg pedagógusi segítséggel általános emberi vonásait, egyéniségét, hogy el tudja dönteni, rendelkezik-e azokkal a személyi tulajdonságokkal, amelyek egy-egy pályán való megfelelésnek elengedhetetlen feltételei.

Pályaválasztási tevékenységünk céljai

Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink pályaorientációjára, a sikeres pályaválasztás elősegítésére. Arra törekszünk, hogy az iskoláinkban végzetek többsége megállja helyét a választott szakmákban, a középiskolákban.

A nemzeti köznevelési törvény az általános iskola feladatává teszi a tanulók érdeklődésének, képességeinek és tehetségének megfelelő felkészítését a középiskolai továbbtanulásra és pályaválasztásra.

Tanulóink több életkorban kerülnek pálya-, illetve intézményválasztási döntés elé:

- iskolaérettségtől függően 6-7 évesen (általános iskola)
- 10 évesen (nyolcosztályos gimnázium)
- 12 évesen (hatosztályos gimnázium)
- 14 évesen (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola)

A pályaválasztás szinterei

Osztályközösségben - osztályfőnöki óra,

- szaktanár segítsége,
- a szülői értekezlet.

Iskolai szinten:

- pályaorientációs nap keretében,
- pályaválasztási felelős segítsége,
- pályaválasztási szülői értekezlet
- faliújság,
- a pályaválasztási kiadványok terjesztése,
- egyéni szaktanácsadás.

Tanáraink pályaválasztási tevékenységében a következő célokat valósítják meg:

- Pedagógiai feladatunk és osztályfőnöki kötelességünk, hogy feltárjuk a tanulóinkban lévő adottságokat, képességeket. Gondozzuk a tehetségeket (helyi, vármegyei, országos versenyek, szakkörök), és a hátrányos helyzetűeket felzárkóztassuk.
- Tudatosítjuk diákjainkban, hogy adottságaik, felkészültségük, érdeklődésük mely pályákra, iskolákra, szakmai területekre teszik őket alkalmassá.
- Szakmai munkánkkal segítő háttérrel adunk egyéni elképzelésük realizálásához.
- Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy milyen értékekkel, pozitív tulajdonságokkal rendelkeznek.

- Pályatükörrel és információs anyagok közlésével, tanórai és választható szabadidős elfoglaltságok sorával segítjük elő a pályaorientációt, a megfelelő szakma kiválasztását.
- Nevelő munkánkkal erősítjük diákjainkban azt a követendő magatartást, hogy a kitartás hozhat elismerést és sikert számukra.
- Célunk az is, hogy önmaga is megismerje saját adottságait, és ezek kifejtési lehetőségeit.

4.7 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem sokrétű és komplex tevékenység. Felöleli mindazokat a pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, szociális és jogi feladatokat, amelyek a kiskorúak nevelését, gondozását, eltartását, munkába állítását, erkölcsi és anyagi érdekvédelmét biztosítja.

Az iskolánk maradéktalanul eleget tesz a tanulói jogok érvényesülésének (Nkt. 46.§ (3) bekezdés). Az intézmény pedagógusai pedig betartják kötelességeiket (Nkt. 62.§).

A gyermek- és fiatalkorúak egészséges szellemi és erkölcsi fejlődésének, érzelmi védettségének biztosítása, személyi és vagyoni érdekeik védelme elsősorban a szülők kötelessége. A gyermekek és fiatalok egészséges testi, szellemi, erkölcsi fejlődését, nevelését azonban több tényező akadályozza, veszélyezteti a családban és a családon kívül.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladata:

- a veszélyeztetettség megelőzése,
- a veszélyeztető okok, körülmények, következmények feltárása, megszüntetése,
- a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok speciális védelmének, nevelésének biztosítása.
- a 20/2012 EMMI rendelet alapján a halmozottan hátrányos tanulók képesség-kibontakoztató vagy integrációs felkészítés programjának megvalósítása.

Az intézmény gyermekvédelmi munkáját a 20/2012 EMMI rendelet, valamint a nemzeti köznevelési törvény szabályozza. Ehhez kötődően biztosítjuk a szociális segítő tevékenységeinek feltételrendszerét.

Az iskola főigazgatója felelős a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és annak ellátásáért.

Az iskola kiemelt figyelmet fordít a szenvedélybetegségek megelőzésére, illetve a gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedésének elősegítésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az intézmény a gyermekvédelmi szolgálatok segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni. Az intézményünk közreműködik a veszélyeztetettség megelőzésében, megszüntetésében.

A problémák feltárásában az osztályfőnök tevékenysége a meghatározó, hisz ő kerül szorosabb kapcsolatba a tanulókkal, azok társaival, és ő rendelkezik a legtöbb információval.

Az osztályfőnök napi munkája, szakmai és osztályfőnöki tevékenysége keretében, személyes beszélgetések, baráti és szülői háttér-információk tudomására jutása után folyamatosan kialakítja tanulóinak egyéni és osztályképét. A munkájához felhasználja a pedagógiai és pszichológiai szakirodalom e területre vonatkozó legújabb eredményeit, kiemelten a vizsgálati és értékelési módszereket.

Az osztályfőnök preventív és diagnosztizáló tevékenységének szakmai háttérét az osztályfőnöki munkaközösség, az ifjúságvédelmi felelős, valamint az iskolaorvos adja.

4.7.1 Az információcsere helyei, formái és tartalma

Tanuló	Szülő
osztályfőnöki órák anyaga: • emberismeret; • családi életre nevelés; • egészséges életvitel; • káros szenvedélyek; • káros következmények	• szülői értekezleten, személyes konzultációk során, fogadóórán felhívja a figyelmet és tájékoztat; • szülői értekezleten előadás megszervezése.

Előadóknak felkért személyek:

Belső:	Külső:
pályaválasztási felelős; biológia szakos tanár; testnevelés szakos tanár;	rendőrség ifjúságvédelmi csoportja; mentálhigiénés szakemberek; nevelési tanácsadó szakemberei; védőnő; iskolaorvos; felkért szakértők.

A pedagógusok közös feladata a tanulói hátrányok okainak feltárása, amelyek lehetnek:

- biológiai

- környezeti
- életviteli
- káros szokásokból eredő
- iskolai
- pedagógiai
- tantárgyi
- szocializációs

Az általános gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok közül a legfontosabb a prevenció.

További feladatok

- A személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladatok.
- Képességfejlesztés, nevelés.
- Gyermeki, tanulói jogok érvényesítése (házirend, diákönkormányzat).
- Szülők szemléletformálása, motiválása, bevonása a közös és önálló feladatok megoldásába.
- Szülő, tanuló, iskola együttműködésének segítése.
- Együttműködés a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekkel. (Családsegítő, rendőrség, védőnő, gyámhivatal, gyermekjóléti szolgálat, egyházak.)
- Együttnevelés: egyéni különbségekre alapozott nevelés.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat az arra kijelölt felelős az osztályfőnökökkel és a tantestület minden tagjával együtt kell, hogy végezze. Minden pedagógus közreműködik intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

4.7.2 Az együttműködés területei és a szociális munkás feladatai

Az iskolai szociális segítő tevékenység a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásaként a nevelési-oktatási intézményekben biztosított, elsősorban preventív jellegű megkereső és segítő tevékenység. Az iskolai szociális segítő tevékenység az iskolába járó tanulók képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával. Az iskolai szociális segítő tevékenység középpontjában a tanuló és az intézmény kapcsolata áll, legfontosabb célja a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése. A szociális segítő tevékenysége során együttműködik az iskoláskorú fiatalokkal, családjukkal és az adott intézményben dolgozókkal. Ennek megfelelően a szociális segítő elsődleges célcsoportjai a tanulók, a szülők, a pedagógusok, valamint a nevelési-oktatási intézmények közösségei. Az iskolai szociális segítő tevékenysége nem váltja ki más szociális szakemberek (családsegítő, esetmenedzser, egészségfejlesztő, bűnmegelőzési preventor) intézményi közreműködését. A szociális segítő tevékenységének fókuszában alapvetően az iskoláskorú tanuló fejlődése, jólléte áll, de a segítő tevékenysége irányulhat a családra, a pedagógusra vagy az iskolai közösség más résztvevőjére is. E tekintetben tisztázni kell, hogy adott helyzetben ki a szociális segítő kliense, hogyan történik a kapcsolatfelvétel, mi a valós szolgáltatási igény vagy szükséglet, a tanuló helyzetét milyen egyéni, családi, társas vagy tágabb környezeti folyamatok idézik elő, és a szociális szakember hogyan tudja segíteni az érintett saját, illetve az oktatási és a szociális rendszer erőforrásainak aktivizálását. Az iskolában dolgozó szociális segítő átfogó feladatrendszerének teljesítéséhez a szociális munka módszertanának, eszközrendszerének széles körű ismerete szükséges. Munkája során egyénekkal, családokkal, csoportokkal és közösségekkel egyaránt foglalkozik. Nem csupán a nevelési-oktatási intézmény és a tanuló találkozásának érintkezési pontjain, hanem a család és a nevelési-oktatási intézmény, valamint a közösség és a nevelési-oktatási intézmény köztes területein is tevékenykedik.

A szociális segítő tevékenységét meghatározó alapvető jogszabályok:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény;

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint a személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM-rendelet.

A szociális segítő az alábbi tevékenységeket végzi:

- egyéni segítség: információnyújtás, tanácsadás (direkt, edukatív), krízisintervenció, hivatalos ügyek intézésének segítése, szociális ügyintézés, konzultáció, részvétel a szülő-tanár megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, közvetítés különböző szolgáltatások eléréséhez;
- csoportban végzett tevékenységek: a gyermekek, tanulók megfigyelése csoporthelyzetben, pedagógus kérésére közösségfejlesztő csoportmunka, prevenció, edukációs csoportmunka, készségfejlesztő csoportmunka, szülőcsoportok szervezése, vezetése, közreműködés pályaorientációs célú csoportmunkában
- közösségi tevékenységek: részvétel egészségfejlesztő programok szervezésében, megvalósításában, részvétel a köznevelési intézmények rendezvényein, együttműködés diákönkormányzattal, szülői közösségekkel.

A szociális segítő támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását is, mivel része az észlelő- és jelzőrendszernek, így rá is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amennyiben egy gyermek/tanuló veszélyeztetettségét tapasztalja, ugyanakkor szociális szakemberként támogatja a nevelési-oktatási intézmény észlelő- és jelzőrendszeri tevékenységét: érzékenyítéssel, a veszélyeztetettség tüneteinek korai felismerésében való segítségnyújtással, a jelzés megtételének támogatásával.

A tanulók érdekében a törvényi előírásoknak megfelelően a házirendünk szabályozza, hogy intézményünkben, illetve azon kívül, a tanulók részére szervezett rendezvényen tilos a szervezetre káros élvezeti cikkek árusítása, fogyasztása. A nemdohányzók védelme érdekében dohányzó dolgozók számára légtérben is elkülönített helységet biztosítunk.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében az iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálatokkal,
- családsegítő szolgálatokkal,
- polgármesteri hivatalokkal,
- gyermekorvosokkal,
- továbbá a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

Intézményünk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,

- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése érdekében tett intézkedések,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés integrációs program alapján
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás)
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
- drog prevenciós program

4.8 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

„Az iskolából – életkorilag – nem lehet elkésni. Jobb későn menni, mint korábban, jobb érettebben, mint éretlenül.”

/Vekerdy Tamás/

Ahogy a nemzeti köznevelési törvény részletesen kifejti a pedagógus alapvető feladata a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatása, fejlesztése, ezzel a tanulási kudarc megelőzése. Fontosnak tartjuk, hogy minden diákunk a képességének megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön.

Intézményünk pedagógiai munkájában fontos szerepet kap a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása. Pedagógusaink együttműködnek a Családsegítő Szolgálatokkal, Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal. A statisztikák, a vizsgálatok sajnálatosan emelkedő tendenciát mutatnak a tanulási zavarral, kudarccal, és egyéb problémával küszködő diákok számáról.

Szükség van az intézményben hozzáértő szakemberekre, gyógypedagógusokra, akik a megfelelő szakemberekkel (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus) együttműködve segítik a tanítók munkáját, s a gyermek fejlődését. Speciális feladatot látnak el a pedagógusokkal, a szociális segítővel együttműködve. A differenciál-diagnosztika

eszközeivel csoportos és egyéni szűrővizsgálatokat végeznek. Kiszűrik a tanulási problémákkal, részképesség-zavarral küzdő tanulókat. Szükség esetén munkájukba bevonnak más pedagógiai szakszolgálatot is. A diagnosztikus jellegű felmérések eredményei alapján fejlesztési tervet készítenek egyénre szabottan, konkrét programmal egy-egy időszakra vonatkozóan. A fejlesztési program tartalmazza a célokat az alkalmazott eljárásokat, módszereket. A program alkalmazása során hatásvizsgálatokat készítenek.

A tanulók foglalkoztatását egyéni vagy csoportos formában végzik. A tanulók haladását, fejlődését egyéni fejlesztő lapon dokumentálják. Törekednek arra, hogy a kollégákkal való együttműködés kapcsán preventív tevékenységet is végezzenek, illetve a pedagógusokkal is megismertessenek minél több hatékony preventív eljárást.

Részt vesznek a szakmai munkaközösségek megbeszélésein, tantestületi értekezleteken, hogy tapasztalataik közreadásával, javaslataikkal elősegítsék a lemaradó tanulók felzárkóztatását.

A felzárkóztató, segítő program szerves része a gyermekek képességstruktúrájának vizsgálatán túl a gyermek - környezet kapcsolat megfigyelése, elemzése mind a család, mind az iskola vonatkozásában. Hospitálásokat, illetve családlátogatásokat végeznek a tanulói teljesítmény-elemzés, és a tanulási nehézségekkel gyakran együtt járó magatartási, beilleszkedési okok feltárására.

Mindenkinek határozott véleménye, elvárásai vannak az iskolával szemben. Kiváltképp meg kell felelni a szülők, a társadalom kihívásainak. Korigény, hogy az iskola vállalja magára az egyéni képességek szüntelen fejlesztését. Az emberek többsége, ha arra kell választ adnia, hogy mi a fontos és kevésbé fontos, az olyan feladatok fontosságát hangsúlyozza, amelyek az egyéni boldogulással, a sikeres iskolai pályafutással kapcsolatosak, így az egyéni képességek, a gondolkodás, az értelem fejlesztését. A család támogató erejének gyengülése mellett – a társadalmi okokat nem feltárva – elsősorban az iskolának kell a nevelési feladatokat átvállalnia. A pedagógusok ezt fokozottan érzik, ezért nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a nevelő-oktató munkában a személyiségfejlesztésre.

Szülők és pedagógusok nap mint nap tapasztalják, hogy gyermekeik, tanítványaik mennyire különböznek egymástól, fejlődésük és személyiségük kibontakozásának útja mennyire más és más. Akkor indulhat sikeresen egy gyermek iskolai pályafutása, ha a tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlettségében optimális szintet ér el, és a környezet, a család továbbra is támogatja. Ezért rendkívül nagy a felelőssége a

szakembereknek és a szülőknek, akik iskolába küldik a gyermeket, akik pályára orientálnak. (óvónők, nevelési tanácsadó...)

A beiskolázási gyakorlat azt mutatja, hogy az egy osztályba kerülő tanulók felkészültségük alapján heterogén csoportot alkotnak.

Az eltérés okai lehetnek:

- fejlődésbeli késés,
- értelmi erők közötti különbségek,
- felkészítés mértéke közti különbségek.

Azok a gyermekek, akik különleges tehetségük, vagy feltűnő gyengeségeik folytán szokatlanul eltérnek társaiktól, korosztályuktól, a figyelem középpontjába kerülnek.

Az emberi létezés lényegi meghatározója és fejlettségének mutatója az értelem működése, melynek jellegzetes megnyilvánulási módja a tanulásra való képesség. A tanulás tehát az értelem működésének különböző intenzitású változási folyamata, amelynek elősegítője és egyben eredménye a tanulási képesség. A tanulási képességnek nincs befejezett állapota, de van minőségi különbsége. Kialakulásához nemcsak a külvilágból érkezett információk feldolgozásának folyamata járul hozzá, hanem az eközben végbemenő önreflexiós folyamat is. A tanulási nehézség megállapítását szakemberek végzik. A gyermek egész későbbi élete szempontjából meghatározóan fontos, hogy iskolai eredményeit hogyan véleményezik, milyen döntéseket hoznak iskoláztatásával kapcsolatban.

A tanulási zavar, a gyermekek részképességeinek zavara, illetve hiánya nem indokolja állandó gyógypedagógiai foglalkoztatásukat, ezt a „normál” általános iskolákban megfelelő pedagógiai módszerekkel kezelni lehet.

A tanulási zavar tünetei a tanulás egyes részterületein jelennek meg, különösen az olvasás, írás, helyesírás, számolás területén (de egyéb tanulási területeken lehetnek jó eredmények) és az időtartamuk különböző lehet, melyet fejlesztő foglalkozásokon terápiás eljárásokat alkalmazva csökkenthetünk, megszüntethetünk.

Minden gyermeknek biztosítanunk kell azt, hogy sikeressé válhasson a tanulásban. Ezt csak akkor érhetjük el, ha a pszichikus funkciók fejlesztése, illetve megerősítése folytatódik az első osztályban. Esélyt kell adni a közel azonos szintre hozásukra. Erre a különböző tanítási programok tartalmi felépítése, a tananyag elrendezésének indokolatlanul feszített tempója nem ad lehetőséget. Nagy mennyiségű tananyagot rendkívül rövid idő alatt, minőségi szinten követelnek meg. Ezek az elvárások a jó

adottságokkal rendelkező, tudatosan az iskolára „előtanított” gyermekeknek nem jelentenek nehézséget. A jelentős többség – aki ugyan ép értelmű, de „csak” kisgyerek – hatalmas erőfeszítések árán érhet el jó teljesítményt. Ez olyan feladat, melynek megoldását a társadalom a pedagógusokra bízta, így az iskolai munkában rangra emelte a pedagógiai tervezést. Ez a tervezés új tudást, másfajta gondolkodásmódot, megfelelő szakmai kompetenciát és szakmai döntések egész sorát igényli a pedagógustól és az iskolák vezetőitől.

4.8.1 Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása

A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) iskolai oktatásának irányelvei, szabályzatai, előírásai szerint végezzük nevelő-oktató munkánkat.

Iskolánkban megtörtént az SNI tanulók felülvizsgálata. Az új szakvéleményekben meghatározott ellátást kapják a tanulók.

Intézményünkben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás minden sajátos nevelési igényű gyermeket tanító pedagógus számára külön feladatot jelent:

- A nevelés-oktatás folyamatában alkalmazza az irányelvekben megfogalmazottakat.
- Folyamatos egyeztetést végez a gyermek fejlődését illetően a gyógypedagógussal, fejlesztést végzőkkel, osztályfőnökkkel, szaktanárokkal.
- Egyéni szaktárgyi fejlesztést dolgoz ki, és ezeket dokumentálja (az egyéni szaktárgyi programban, tantervben, tanmenetben megjelöli a teendőket és feladatokat.).

A sajátos nevelési igényű tanulók nyilvántartását, a velejáró adminisztrációs kötelezettségeket a jogszabályokban meghatározottak szerint szabályszerűen végezzük:

- Az iskolában dolgozók gondoskodnak a dokumentumok elhelyezéséről, folyamatos vezetéséről, a nyilvántartások naprakészségéről.
- Az iskola alkalmazottja a beírási naplóban, az osztályfőnök és a tanszaki tanárok a törzslapon a jogszabályokban meghatározott adatokat tünteti fel az SNI-s tanulók esetében.
- A jogszabályban meghatározott módon történik tanulók a felülvizsgálatra történő küldése a határidők betartásával.

A nemzeti köznevelési törvényben megjelölt keretek között a szakértői bizottság által meghatározott óraszámban az iskola a szükséges rehabilitációs és fejlesztési órákat biztosítja.

Lehetőséget biztosítunk azon tanulóink részére is, akiknek a Bács-Kiskun vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat egy tanítási évnél hosszabb időt jelöl meg az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez.

Integráció

Az utóbbi évek gyakorlata azt mutatta, hogy a többségi általános iskola egyre gyakrabban vállalja fel a testi - érzékszervi fogyatékos, és autista gyermekek oktatását, nevelését is. Hiszen a világ ma az integrációra nyitott.

Az integráció optimális célja az, hogy a többségi intézmények, akiknek valamilyen ok miatt hosszabb-rövidebb időre szoros kapcsolatuk van vagy lesz a fogyatékos gyermekekkel, úgy döntsenek, hogy magasabb szintű értékeket kívánnak a fogyatékos gyermekeknek közvetíteni, mint a részvét és a védettség. A fogyatékos gyermekeknek is joguk van arra, hogy tehetségüket – integráltan – a legmagasabb szinten kibontakoztassák.

Az integráció előnyei, ha a kedvező körülményeket biztosítani tudjuk a következők:

- A gyermeket nem kell kiszakítani abból a szociális környezetből és gyermekközösségből, amelyben eddig élt.
- A szülőknek nem kell utazgatniuk, kísérniük a gyermeküket, nem kell kollégiumba adni.
- Általában kevesebb az iskolai kudarc, a diszkrimináció és a stigmatizálás.
- Gyengítheti az előítéleteket.
- Fokozza a pedagógusok kreativitását.
- Segíti az akadályozott, az átlagos és tehetséges gyermek fejlődését is.
- Közösségben nevelkedő gyermek szocializációja magasabb szintű.

Egy-egy osztályon belül különböző képességű sajátos nevelési igényű tanuló közös tanulása történik. Az, hogy ez gördülékenyen és hatékonyan tudjon működni, megfelelő tanulásirányítási módszerek alkalmazása szükséges. A kooperatív feladatvégzés lehetővé teszi, hogy a gyermekek meglévő ismereteik mozgósításával közös megoldási stratégiákat dolgozzanak ki, amelyek fejlesztik az együttműködési készséget, alakítják a vélemények

különbözőségének tiszteletét. A tanítónak lehetősége nyílik arra, hogy egyéni, intenzív fejlesztő munkát végezzen azokkal a tanulókkal, akiknek erre szükségük, igényük van.

A kooperatív tanulásszervezés biztosítja, hogy minden tanuló lehetőségeihez mértén hatékonyan részt vegyen a tanulás folyamatában. Jól dolgoznak a sérült tanulók a heterogén összetételű csoportban. Ebben a kooperatív tanulásszervezési formában a pedagógus építhet az ép társaik segítségére. A tanulásban akadályozott kisiskolások sokat tanulhatnak ép társaiktól, ha erre megfelelő figyelmet fordít a pedagógus.

Az egyéni fejlesztést biztosító tanulásszervezés elengedhetetlen feltétele, hogy a tanulók képesek legyenek az önálló munkára. Az integrációban dolgozók tudatosan tanítják a gyermekeknek az önálló tanulás technikáit. Fokozatosan alakítják az önálló feladatválasztás, feladatvégzés algoritmusát, a különböző eszközök, segédkönyvek, szótárak helyes használatát.

Az integrációra való alkalmasságot a Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat igazolja.

Az integrált nevelésben 1-8. évfolyamon részleges vagy teljes integráció formájában vesznek részt tanulóink. A tanulók a saját évfolyamuknak megfelelő többségi tantervű osztályokba járnak. A készségtárgyakat a tanítók, ill. felső tagozaton a szaktanárok tanítják. A közismereti tárgyakat három gyógypedagógus segítségével sajátítják el a tanulóink.

Intézményünk azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak biztosít rehabilitációs és habilitációs ellátást, akik a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozottak (pl. autizmus spektrumzavar, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, káros hyperkinetikus, nagy kóros aktivitászavar).

Külön figyelmet szentelünk az egyéni különbségek tiszteletének:

- Az iskolában tanuló gyermekek között igen nagy különbség mutatkozhat a kognitív képességek, a fejlődési ütem terén, illetve az otthonról hozott ismeretek, tanulási motiváltság szintjén.
- Fontos, hogy az iskola természetes közege legyen minden tanulónak, függetlenül egyéni adottságaitól, képességeitől, fejlődési ütemétől.
- A részleges integrációban résztvevő tanítók vállalják, hogy az alapozó iskola elsődleges kiemelt feladata minden kisgyermeknél a biztos alapkészségek kialakítása.

- A tanulók számára annyi és olyan tevékenységet kell biztosítani, amennyire és amilyenre szüksége van egy-egy ismeret biztos elsajátításához.
- Cél, hogy a kisiskolás saját lehetőségeinek megfelelő, minél optimálisabb szintre juthasson egyéni fejlődéséi ütemének figyelembevételével.

Tanév eleji feladatok				
	Általános feladatok	Szülőkkel való kapcsolattartás	Pedagógusokkal való konzultáció	Kapcsolattartás más pedagógiai szakszolgálattal, szakintézménnyel
Augusztus	Felkészülés a szeptemberi mérésekre			
Szeptember	1. Csoportos és egyéni felmérések a tanulási problémákkal küzdő vagy tanulási zavar veszélyeztetett gyermekek kiszűrése érdekében, információgyűjtés az éves tervezéshez, valamint az osztálytanítók munkájához. <i>Formái:</i> Csoportos - tantárgyi felmérések - (olvasás, írás stb.) - az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges részképességek átfogó felmérése Egyéni - a tanulási zavart mutató vagy tanulási zavar veszélyeztetett gyermekek képesség-struktúrájának feltérképezését szolgáló vizsgálatok - kontrollvizsgálatok 2. Tervezés, szervezés A diagnosztikai felmérések alapján: - fejlesztési tervek készítése adott időszakra vonatkozóan - a foglalkozások megszervezése (formájuk, rendszerességük, időtartamuk, módszereik, eljárásaik, csoportok összetétele) 3. Dokumentációs feladatok - munkanapló megnyitása - forgalmi napló vezetése - egyéni fejlesztési tervek készítése	1. Kapcsolatfelvétel szülői értekezletek alkalmával 2. Első konzultáció - a vizsgálatok eredményeinek megbeszélése - a fejlesztő foglalkozások lehetőségeinek felajánlása - az együttműködés további formáinak közös tervezése (home-tréning, terápiás tanácsadás, kapcsolatfelvétel szakszolgálatokkal)	1. Diagnosztizálás - megfigyelési szempontok közös tervezése - hospitálás, célzott megfigyelések - a megfigyelések és a diagnosztikai eljárások eredményeinek együttes elemzése 2. Tervezés - a fejlesztés irányvonainak közös megállapítása - a segítség módjának tervezése: a) fejlesztő foglalkozások: gyakoriság, rendszeresség, lehetséges időtartam, cél, forma, feladat b) a gyermek tanórai tevékenysége: - várható nehézségek - a tanmenetbe iktatható fejlesztés lehetőségei - alkalmazható kompenzációs technikák - az egyéni differenciálódás lehetőségei az értékelésben, számonkérésben	1. Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat - szakértői vizsgálatok kezdeményezése - kontrollvizsgálatok áttekintése, igénylése 2. Egyéni esettől függően kapcsolatfelvétel más pedagógiai szakszolgálatokkal, szakintézménnyel (pl. Nevelési Tanácsadó)
Tanév közbeni feladatok				
	Általános feladatok	Szülőkkel való kapcsolattartás	Pedagógusokkal való konzultáció	Kapcsolattartás más pedagógiai szakszolgálattal, szakintézménnyel
Októbertől a tanév végéig	1. A tanulási problémákkal küzdő vagy tanulási zavar területén veszélyeztetett tanulók fejlesztő foglalkoztatása az éves fejlesztési tervek alapján 2. Diagnosztikai felmérések - az egyéni tantárgyi és képességfelmérések tantárgyi és képességfelmérések tanulási zavar szűrése céljából - osztályszintű, évfolyamszintű pedagógiai teljesítménymérések (pl. olvasás, írás, matematika)	1. Rendszeres vagy időnkénti konzultáció - év közbeni felmérések eredményeinek megbeszélése - folyamatos tájékoztatás a foglalkozások menetéről, eredményeiről - tapasztalat és információcsere a tanulási nehézségek oki hátterének pontosítása érdekében - terápiás tanácsadás, home-tréning alkalmazása	1. Rendszeres vagy időnkénti esetmegbeszélések, konzultáció - a gyermekekkel kapcsolatos tapasztalatok megbeszélése - ismételt tervezés, újabb teendők megfogalmazása, a segítése módjainak szükséges módosítása - a tanórai keretben egyéni differenciálással való fejlesztés lehetőségeinek áttekintése és folyamatos tervezése	1. Egyéni esettől függően kapcsolatfelvétel más pedagógiai szakszolgálattal, szakintézménnyel 2. Bács-Kiskun Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat - szakértői vizsgálatok kezdeményezése - kiegészítő vizsgálatok igénylése, felmentések, könnyítések, egyéni haladási ütem)

	- átiratkozó gyermekek vizsgálata tanulási zavar kiszűrése miatt - kontrollvizsgálatok 3. Szervezés Szükség esetén óra vagy csoportösszetétel-módosítás. 4. Dokumentációs feladatok: - munkanapló vezetése - más pedagógiai szakintézmények vizsgálati eredményeinek a gyermek anyagához kapcsolása	- szakszolgálatok, szakintézmények eredményeinek, javaslatainak megbeszélése - kapcsolatfelvétel kezdeményezése más pedagógiai szakszolgálatokkal, szakintézményekkel	- a szakszolgálatok, szakintézmények vizsgálati eredményeinek, javaslatainak megbeszélése - a fejlesztő foglalkozásokon hospitálási lehetőségek felajánlása 2. Együttműködés az iskola szakmai munkaközösségeivel - részvétel a szakmai munkaközösségek megbeszélésein - bemutató foglalkozások tartásának felajánlása 3. Tantestületi értekezleteken beszámoló a végzett munkákról és a vizsgálatok eredményeiről	
--	---	--	--	--

Tanév közbeni aktuális feladatok				
	Általános feladatok	Szülőkkal való kapcsolattartás	Pedagógusokkal való konzultáció	Kapcsolattartás más pedagógiai szakszolgálattal, szakintézménnyel
Február	1. Kontroll és hatásvizsgálatok 2. Szervezés, tervezés a kontroll és hatásvizsgálatok alapján - fejlesztési tervek módosítása - a foglalkozások módszereinek, eljárásainak újragondolása - szükség esetén csoportösszetétel- és időbeosztás módosítása 3. Dokumentációs feladatok: Féléves értékelés	1. Féléves konzultáció - a foglalkozások eddigi eredményeinek megbeszélése, szöveges értékelése - az együttműködés további formáinak közös tervezése 2. Lehetőség szerint részvétel óvodai nyílt napokon és iskolabörzén	1. Féléves konzultáció - a foglalkozások eddigi eredményeinek megbeszélése, szöveges értékelése - a segítség további módjainak együttes tervezése, módosítása	1. Egyéni esettől függően kiegészítő szakértői javaslat kérése (pl. felmentések, egyéni haladási ütem)
Március Április	1. Részvétel a nyílt napon és a beiratkozáson - ismerkedés a leendő elsős tanulókkal és szüleikkel - információgyűjtés: (óvónőktől, Nevelési Tanácsadótól) a leendő elsős osztálytanítók következő tanévi munkájához, a tanmenetbe iktatható fejlesztés lehetőségeihez és a fejlesztés tervezéséhez – prevenció tanácsadáshoz	1. Egyéni konzultáció a leendő elsős szülők részére - terápiás tanácsadás a tanulási problémák prevenciójának, megelőzésének céljából - az iskolán kívüli segítség lehetőségeinek feltérképezése egyéni esettől függően (pl. Nevelési Tanácsadó, mozgásterápia stb.)	1. Konzultáció a leendő elsős tanítókkal - a felmérések eredményeinek megbeszélése a következő évi munka tervezése érdekében - a felmérések alapján a tanmenetbe iktatható fejlesztés lehetőségeinek áttekintése	

Tanév végi aktuális feladatok				
	Általános feladatok	Szülőkkal való kapcsolattartás	Pedagógusokkal való konzultáció	Kapcsolattartás más pedagógiai szakszolgálattal, szakintézménnyel
Május vége Június	1. Év végi kontroll és hatásvizsgálatok 2. Dokumentációs feladatok - év végi egyéni értékelő lap készítése - a Munkanapló lezárása	1. Tanév végi konzultáció - a foglalkozások eredményeinek és az év végi értékelő lapnak a megbeszélése - terápiás tanácsadás a szünetre	• Tanév végi konzultáció A foglalkozások eredményeinek és a tanulók tanulmányi előrehaladásának, valamint a tanév végi értékelő lap megbeszélése • Részvétel az osztályozó értekezleten Javaslattétel a fejlesztett gyermekek értékeléséhez (felmentések figyelembe vétele, méltányos értékelés lehetőségének érvényesítése, szöveges értékelés stb.)	

4.9 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A hátrányos helyzetű gyermeknek az értelmi képessége nem tér el az átlagtól, csak a környezeti tényezők gátolják eredményességében (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony jövedelem, időskorú környezet, a társadalmi mobilitás hiánya, pszichés hátrányok, baráti környezet, stb.).

A törvény szerint hátrányos helyzetű tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, illetve, aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

A szociális hátrányok feltárása és megszüntetése.

A „hátrány”, „hátrányos helyzet” relatív fogalmak. A tantestület együtt dönti el, hogy az adott település, adott iskolája, adott közössége milyen tényezőket vesz figyelembe a hátrányos helyzet megítélésében. A nem szociális hátrányok halmozott előfordulása vezethet szociális hátrányhoz vagy veszélyeztetettséghez.

Mindenképpen szociálisan hátrányos helyzetet okoz a szülők munkanélkülisége, alacsony jövedelme, a kereset rossz beosztása, italozó, kábítószerhasználó életmód, játékszenvedély, rövidebb és hosszabb távú tervezés hiánya, urbanizáció negatív hatásai.

A helyzetfelmérés után a hátrányos helyzet megszüntetésére irányuló tevékenység alapvetően kétféle lehet:

- Segítségnyújtás a családnak a szemléletváltatáshoz. Segíteni a káros szenvedélyektől való megszabadulást, a tervezéshez támpontokat, mintát adni, és állandó kapcsolatot tartani a családdal.
- A munkanélküliség vagy alacsony kereset miatti hátrányt szociális támogatás megszerzésével csökkenteni lehet. Ha a szülő képes arra, hogy maga intézze, akkor csak a lehetőségeket kell ismertetni, ha nem, akkor személyes segítséget kell felajánlani, és érdekében a lehető legkörültekintőbben és hatékonyan szükséges eljárni. A lehetőségek ismertetésének színterei: szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás.

A helyzetfelmérés, helyzetfeltárás folyamatos, de két időpont nagyon fontos: május – tankönyvvásárlás, szeptember – beiskolázás. Az első felmérésnek áprilisban el kell készülnie, hogy a májusi tankönyvvásárlásra szükség szerint támogatást szerezhessünk. Rendkívüli segítyt adhat a települési önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat és

esetleg az iskola. Nagyon fontos, hogy a gyermek megfelelően étkezzen. Nem fordulhat elő, hogy a szülő a gyermek étkezésén „spóroljon”.

Az iskolai munkát segítő délutáni foglalkozások a továbbtanulásra is előkészítenek.

A túlterheltség (egyszerre sokféle tevékenység vagy túl magas szintű elvárás), a siker - kudarcértékelési helytelensége pszichés sérülést, hátrányt okozhat. A tartásbetegség, részképesség kiesés, a rossz baráti környezet miatt romolhat a tanuló iskolai teljesítménye. Ilyen esetekben is kellő tapintattal közbe kell avatkozni, és segíteni a megszüntetését.

Pszichés hátrányt okozhat a csonka család, a testvérek közötti rossz viszony, rideg nevelés, a túlzott szigor vagy kényeztetés, ellenőrzés hiánya, erkölcstelen családi környezet. Ha ezek a környezeti és magatartászavarok deviáns vagy antiszociális viselkedést eredményeznek, akkor a problémakezelésnek elsősorban a családban kell megtörténnie (mert ezzel nem csak tüneti a megoldás). Ha ott nem oldható meg, akkor addig kell kiemelni a családból a gyermeket, amíg a személyiségén változtatni lehet. Ezt segítheti a személyes ismeretség. Törekedni kell a jó kapcsolat kiépítésére és a szimmetrikus viszonyra. Az iskolai kezdeti hátrányokat megelőzendő nagy hangsúlyt kell fektetni az iskola előkészítőre és az iskolaérettségi vizsgálatokra. A fejlesztő óvoda- és iskolapedagógusok alkalmazása nélkülözhetetlen. A felnőttoktatás az iskoláskorú gyermek hátrányainak leküzdésében segíthet, mert a szülő szemléletét, társadalmi helyzetét javítja.

A következő tevékenységformákat alkalmazzuk a hátrányok leküzdésére:

- Kiscsoportos foglalkozások szervezése, amelyek eredménynövelő hatással bírnak.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatalokkal és a gyermekjóléti szolgálatokkal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- **Kompetencia alapú oktatás:** differenciálás, kooperatív tanítás - tanulás
- Nívócsoportos oktatás,
- Képesség szerinti felzárkóztató órák és foglalkozások.
- Napközi otthon.
- A nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai.
- A családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.

- A diákétkeztetés.
- Étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek.

Pedagógusaink folyamatosan közreműködnek a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében és feltárásában.

4.10 A hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató és integrációs felkészítő programja

Az általános iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik. Mindkét felkészítés alapelve az oktatás méltányosságának erősítése és a tanulók iskolai sikerességének elősegítése, a tanulói előrehaladást támogató korszerű módszerek, a társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység, a tanulói közösségfejlesztés, a család bevonása és támogatása, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztés és módszertani megújulás révén. Az alapelveknek megfelelő pedagógiai rendszer magában foglalja az elvárt eredmények intézményi szintű meghatározását, célrendszerét és a szükséges beavatkozások tervezését, a tanulási és tanítási folyamatot segítő eszközrendszer keretében egyéni haladási ütemet segítő differenciált és kooperatív tanulásszervezést, az önálló tanulási képesség kialakítását, a tanulók kreatív tevékenységére épülő foglalkozásait, a tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységeket, a tanulmányi előrehaladást segítő képességfejlesztő programokat, az átmenetek segítségét a tanulói előrehaladás, valamint az intézményi, illetve telephelyi szintű teljesítmény rendszeres értékelését.

A képesség kibontakoztató felkészítés keretében - a tanuló egyedi helyzetéhez igazodva - biztosítja az iskola

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógus feladata a programhoz igazodó tevékenységek megvalósítása, így egyéni fejlesztési terv készítése és ennek alapján történő kompetenciafejlesztés, az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés, az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli

foglalkozásokon, a tanulói teljesítmény értékelése, értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel, mentori, tutori tevékenységek ellátása, a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás. A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban folyik.

A képességkibontakoztató felkészítésbe felvehető az a tanuló is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az így felvehető tanulók létszáma azonban nem haladhatja meg az adott osztályba felvett, képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók létszámának harminc százalékát, tört létszám esetén felfelé kerekítve.

A képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

A képességkibontakoztató felkészítést valamennyi évfolyamon, osztályban meg kell szervezni abban az esetben, ha az adott osztályban van hátrányos helyzetű tanuló. Ha valamelyik osztályban nincs hátrányos helyzetű tanuló, az osztályban a képességkibontakoztató felkészítést nem lehet megszervezni.

4.10.1 Integrációs stratégia

Általános helyzetkép

Soltvadkert város Bács-Kiskun vármegye középső részén fekszik. Területének döntő többsége a homokhátságon terül el. A lakosság elsősorban mezőgazdasággal, azon belül szőlőtermeléssel foglalkozik. Az 1990-es évek elejére a kezdeti iparosodást jelző nagy leányvállalatok megszűntek, helyükre új vállalkozások léptek, amelyek azonban nem biztosítják még a teljes foglalkoztatottságot, a fiatalok elhelyezkedési lehetőségeit. Talán ez is befolyásolja azt a helyzetet, hogy folyamatosan csökken a születések száma, amely hosszabb távon fokozatosan szűkíti a városban beinduló osztályok és a beiratkozó gyermekek számát.

Ez a tény felértékeli a gondos és szakszerű pedagógiai tervezést és munkát. A hat osztályos gimnázium jó eredményű diákokra gyakorolt vonzó hatása szintén fontos pedagógiai szervező és nevelő tevékenységet igényel a 7. osztálytól.

A szülők jelentős része igényli alsó tagozatban a napközis és egész napos iskolai nevelést – oktatást.

Nálunk nincsenek elkülönített osztályok vagy csoportok nemzetiség, kisebbség vagy szociális hátrány miatt. Jó a kapcsolatunk a helyi roma szervezettel. A következő években jelentős roma tanulószám növekedésre számíthatunk.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni.

Intézményünk folyamatos és hatékony párbeszédet alakít ki minden szülővel. Értékelési rendszerünket együttműködéssel alakítottuk ki. Iskolánk hosszú múltja alatt többször változtak az iskola falai, épületei, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felnövő soltvadkert polgároknak.

Szervezet-fejlesztési terv

Létrehoztuk a tanulók képességkibontakoztató és integrációs felkészítő program irányítását végző csoportot:

1 fő vezetőből és 2 fő tagból áll (1 fő 1-4. évfolyamon és 1 fő 5-8. évfolyamon tanító pedagógus), mely személyek feladatait a munkaköri leírás tartalmazza. Megbízásuk egy – egy tanévre szól.

Az éves munkatervben feladatokat határozunk meg a program működésével kapcsolatban.

Erőforrás terv

Épület infrastruktúrájának fejlesztése

A költségvetési források mellett nagyon fontos a felújításokat, beruházásokat segítő pályázatok nyomon követése.

Taneszközök, technikai felszerelés

Törekszünk arra, hogy minden tantermünket megfelelő számú és minőségű informatikai eszközökkel lássuk el. A könyvtár állományát bővíteni szükséges, valamint a könyvtárban, mint közösségi helységben is biztosítjuk tanulóink számára az internet elérhetőséget, annak használatát.

Eszközök

Minden pedagógus számára elérhetővé tesszük a fénymásolást és ehhez év elején meghatározott mennyiségű papírt biztosít az iskola.

Bútorzat

A régi bútorainkat kicseréljük. Csak variálható bútorzatot szerzünk be a jövőben, amely alkalmas a csoportbontásra, differenciálásra.

Továbbképzési terv

Személyi erőforrások az iskolában rendelkezésre állnak. Az IPR-t irányító csoportnak mindent meg kell tennie azért, hogy a kollégák tudják azt, hogy mi a feladatuk, mi a kötelességük, és mit kell megtenniük.

A pedagógusok továbbképzésénél előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésével és törődésével foglalkozó tanfolyamokon való részvételt (kooperatív tanulás, drámapedagógia).

Törekszünk arra, hogy a kollégák többsége olyan informatikai ismeretek birtokába kerüljenek, amellyel segíteni tudják a hátrányos helyzetű tanulókat.

Önismereti tréninget szervezünk minden dolgozó számára, hogy tisztában legyenek kommunikációs képességükkel, csoportvezetési technikákkal, szociális érzékenységükkel. Azt szeretnénk, ha mindenki rendelkezne a konfliktuskezelés képességével, tudna pedagógiai szituációkban jól dönteni, ne legyenek előítéleteik és megfelelően motiválják tanulóikat.

4.10.2 A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító pedagógiai rendszert azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció, - a heterogén összetételű iskolák és tanulócsoportok kialakítása - leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelentik. Így az egyes rendszerelemeket is ez a szempont befolyásolja alapvetően. Az arab számokkal jelölt fő sorok alatt megjelenő (dőlt betűvel jelölt) elemek közül legalább egyet kötelezően kell választani. Az iskola a kiválasztott programelem(ek) alkalmazását adaptálás, vagy önálló fejlesztés útján is megvalósíthatja. Amennyiben az iskola már alkalmaz egy programelemet, akkor azt kell megvizsgálni, hogy érvényesülnek-e az integrációs felkészítésre vonatkozó osztály- illetve csoportkritériumok, valamint, hogy milyen módon méri az adott elem hatékonyságát, eredményességét.

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről:

Az önálló tanulást segítő fejlesztés:

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése:

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Szociális kompetenciák fejlesztése:

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- mentálhigiénés programok
- előítéletek kezelését szolgáló programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek:

- patrónusi, mentori, vagy tutori rendszer működtetése
- együttműködés civil (pl. tanodai) programmal
- művészeti körök

Az integrációt elősegítő módszertani elemek:

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projekt módszer
- drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái:

- értékelő esetmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei:

- a szöveges értékelés – árnyalt értékelés
- egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak:

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása:

- pályaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

Várható eredmények:

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének a következő eredményekről kell számot adni, amelyek az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
- Nő az érettségig adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

A pedagógus (osztályfőnök) feladatai:

- Ismeri és alkalmazza az oktatási miniszter által kiadott pedagógiai rendszert.
- Az integráltan nevelt tanulók fejlődéséről, az egyedi fejlesztési programról feljegyzést készít.
- Az osztályfőnök 3 havonta egyeztetést kezdeményez a szülővel, és a tanulót tanító pedagógusokkal.

4.11 A szülő, tanuló, iskolai pedagógus együttműködésének formái, a továbbfejlesztés lehetőségei

4.11.1 A tanulói közösség és kapcsolattartásának rendje

A pedagógiai program a közösségfejlesztéssel foglalkozó részében részletesen kitért a nevelési elvekre és feladatokra. Ez a fejezet azt kívánja meghatározni, hogy milyen formában és feltételekkel működhetnek a tanulói szervezetek, hogyan szólhatnak bele saját sorsuk intézésébe, milyen testületeket hozhatnak létre, és miként valósul meg e rendszerek együttműködése más iskolai csoportokkal.

Az osztályközösségek és tanulócsoporthok

Az azonos évfolyamra járó és többségében azonos órarend szerint együtt tanuló diákok egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség tanulólétszáma rendeletben meghatározott, az osztályközösség élén pedagógus vezetőként az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnököt a felelős főigazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az főigazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult – az osztályközösségben tapasztalt problémák megoldására – az osztályban tanító pedagógusok osztályértekezletét összehívni.

Bontott tanulócsoporthban vesznek részt az osztályközösség diákjai azokon a tanítási órákon, melyeknek eredményessége érdekében szükséges a kisebb tanulólétszám (idegen nyelv órák, technika órák, számítástechnika stb.). A tanulócsoporthok bontását a tantárgy sajátos jellege vagy a tanrend szervezése indokolja.

A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. Az alapfokú művészeti oktatásban résztvevő diákok szintén jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

Diákkörök

Az iskola tanulói közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre, melyeknek meghirdetését, szervezését, működtetését a diákok végzik. A diákkört tíz jelentkező esetén lehet beindítani. Az intézmény a pedagógiai program céljainak megfelelő diákköri tevékenységet támogatja. Az a diákkör, amelyik az intézmény helyiségeit vagy szabadtéri területét igénybe kívánja venni, működésének engedélyezésére kérvényt nyújt be az főigazgatónak.

A kérvénynek tartalmaznia kell:

- a diákkör célját, a diákkör tagjainak nevét és osztályát,
- az intézményben tartózkodás rendjét (időtartam, helyiség igény),
- a diákkör felelős vezetőjének nevét,
- amennyiben költségdíjas, úgy a havi fizetés rendjét és módját.

Az főigazgató a diákkör céljaitól és tagjainak magatartásától függően engedélyezi az iskola épületének házirend szerinti használatát, és nem ingyenes működés esetén meghatározza az esetleges eszközpótlás díját. A diákköröket, a diákönkormányzatot segítő pedagógus tartja nyilván. A diákkörök évente kötelesek működésükről beszámolni a diákközgyűlésnek.

Diákközgyűlés

A tanulók legmagasabb tájékoztató fóruma a diákközgyűlés, amely nyilvános, és azon bármelyik diák megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. Tanévenként legalább egy alkalommal kell tartani, amelyen az osztályok minimum két fővel képviselik társaikat. Napirendjét a közgyűlés előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. A közgyűlésen az főigazgató és a diákönkormányzat vezetője, a diákkörök vezetői beszámolnak az eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről.

A közgyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a megjelölt vezetőkhez, kérhetik problémáik és gondjaik megoldását. A diákok kérdéseire a helyszínen vagy 30 napon belül választ kell adni. Rendkívüli közgyűlést kell összehívni, ha azt diákönkormányzat vagy az intézmény főigazgatója kezdeményezi.

A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A diákközgyűlésen kívül is joga a tanulóknak, hogy tájékoztatást kapjanak az őket érintő kérdésekről, és hozzájussanak a jogaik gyakorlásához szükséges információkhoz. A tájékoztatás folyamatosságát az osztályfőnök biztosítja. A tanuló javaslatával, kérdésével az iskola vezetéséhez, pedagógusaihoz fordulhat, és 30 napon belül érdemi választ kell kapnia. Kérdést az osztályfőnöki órán kell feltenni, és az osztályfőnök juttatja el érintettekhez, akik személyesen, írásban vagy az osztályfőnökön keresztül válaszolnak. Az iskolai döntések ellen a jogszabályban meghatározott módon jogorvoslással lehet élni.

Az iskolai tájékoztatás egyéb formái:

- iskolai faliújságon történő hirdetés,
- szóbeli hirdetés,
- ellenőrzőbe beírt információ,
- iskolai körlevél kiadása,
- iskolai rendezvényeken tájékoztatás,
- rendkívüli iskolagyűlés összehívása szünetben,
- iskolai hirdetés az iskolarádióon keresztül.

4.11.2 A diákönkormányzat működése

A diákönkormányzat szervezete

Intézményünkben a tanulók, a tanulóközösség érdekeik képviseletére diákönkormányzatot működtethetnek. Tevékenységük a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Munkájuk önálló, amelyet tanulók által felkért, diákmozgalmat segítő pedagógus segíti. A diákönkormányzat szervezetét az osztályközösségekre építve alakítja ki, választja meg tisztségviselőit. Az osztály diákküldöttei közül legalább egy olyan tanuló is választanak, aki alapfokú művészeti iskolába is jár, hogy azok érdekei is képviselve legyenek. Ezért nem kell külön tanulót választani a művészeti iskolai közösségből.

Az iskolai diákbizottság elnöke ellátja a tanulók érdekeinek képviseletét az iskola vezetői és nevelőtestülete előtt. Az osztályközösségek diáktitkárokat választanak, akik szervezik a közösségi életet, segítik a tanulók tanulmányi munkáját és képviselik az osztályban tanulók érdekeit. A diákönkormányzat elfogadott szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik.

A diákönkormányzat jogai

Döntési joggal rendelkezik a nevelőtestület véleményének meghallgatásával:

- működési rendjéről, saját SZMSZ elfogadásáról, hatáskörei gyakorlásáról,
- működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- iskolai diák-önkormányzati tájékoztatási rendszer (iskolaújság, iskolarádió és TV, stb.) létrehozásáról és működtetéséről, és a tájékoztatási rendszer szerkesztőségének tanuló vezetőjének és munkatársainak megbízásáról,
- 1 tanítás nélküli munkanap programjáról,
- vezetőinek megválasztásáról,
- azokban az ügyekben, amelyekben a nevelőtestület a döntési jogát átruházta.

Véleményezési és javaslattevési joggal rendelkezik az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Véleményezési jogot gyakorol a következőkben:

- pályázatok, versenyek meghirdetésében, szervezésében,
- tanév rendjének meghatározásában és a tanulókat érintő programok tekintetében, tanulók jellemzésében, fegyelmi ügyében,
- könyvtár, sportlétesítmények működési rendjének kidolgozásában,
- a tanórán kívüli foglalkozások szervezésében, formájának és rendjének meghatározásában,
- iskolai ünnepek szervezésében, az iskolai hagyományőrzésben.

Egyetértési jogot gyakorol a jogszabályokban meghatározott esetekben:

- a házirend elfogadásában és módosításában,
- tanulók kitüntetésében, jutalmazásában,
- társadalmi munkaakciókban, környezetvédelmi programok szervezésében,
- tanulók közösséget érintő tanulói, diákmozgalmi pénzeszközök felhasználásában,
- az iskolai SZMSZ elfogadásában és módosításában.

A diákönkormányzat működési feltételei

Iskolánk megadott időben és helyen biztosítja a diákönkormányzat zavartalan működésének feltételeit. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, berendezéseit az SZMSZ és a Házirend rendszabályai szerint térítésmentesen veheti igénybe.

A diákönkormányzat és az intézmény közötti kapcsolattartás

A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy (diákmozgalmat segítő pedagógus, DMSP) segíti, aki a diákönkormányzat megbízása alapján, eljárhat képviselőként. A diákönkormányzatot képviselő felnőtt személy vagy diákküldött folyamatos kapcsolatot tart az főigazgatóval. A diákönkormányzat megbízottja képviseli a tanulók közösségét a vezetőségi, a nevelőtestületi üléseken.

Az osztálytitkár járhat el az osztályközösség problémáinak megoldásában. A tanulók egyéni gondjaikkal, valamint kéréseikkel közvetlenül is felkereshetik az iskola vezetőit. A diákönkormányzat döntési és véleményezési joggal rendelkezik, ezért fontos, hogy az iskola és a diákönkormányzat rendszeres információcserére, kölcsönös együttműködésre törekedjen.

Alkalmazási terület:

- az intézmény valamennyi tanára,
- osztályfőnökök,
- a DÖK segítő tanár,
- minden diák, kiemelten a DÖK titkára, tisztségviselői és az intézmények diákbizottsága.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Diáktitkárok választása	Osztályonkénti választás	Döntés – szavazással. A jelölt mindenki bizalmát élvezze	minden év szeptember elején	osztályfőnökök
DÖK alakuló értekezlet, az éves munka tervezése	DÖK értekezlete Munkaterv véleményezése	Diákküldöttek, DÖK-segítő tanár, főigazgató, ig. helyettes jelenléte.	minden év szeptember végéig	DÖK segítő tanár főigazgató, helyettes
A tanév rendjének és feladatainak ismertetése	osztályfőnöki órák: házirend véleményezése munkaterv véleményezése	Osztályfőnökök ismertessék a munkatervet Házirend betarthatósága Közüvélemény-kutatás	minden év szeptember végéig	osztályfőnökök
Éves diákközségi gyűlés	diákok kéréseinek, észrevételeinek meghallgatása	Osztályonként 3 diákküldött Iskolavezetés jelenléte	minden év novemberében	Osztályfőnöki munkaközösség vezető ig. helyettes főigazgató
Tájékoztató az aktuális iskolai eseményekről	DÖK gyűlések	Diáktitkárok, DÖK vezető	minden hónap első hetének valamelyik napján a helyi szokások szerint	DÖK tanár főigazgató
Diáknapi	DÖK szervezésében egész napos program	Sikerese program, hasznos közösségépítő alkalom	Munkaterv szerint	DÖK vezető tanár ig. helyettes, főigazgató
Közös programok	Mikulás - karácsony farsang a hagyományok szerinti alkalmak, az iskola által szervezett programok	Nevelőtestület, DÖK közös munkája	aktuálisan	osztályfőnöki munkaközösség vezető DÖK vezető tanár ig. helyettes főigazgató

Dokumentáció: DÖK gyűlések jegyzőkönyvei, DÖK véleményei, tájékoztatók

4.11.3 A szülői közösség és kapcsolattartásának rendje

Az intézmény számít a szülők folyamatos segítésére és támogatására. A célunk közös: a gyerekeket, tanulókat a képességeiknek megfelelő legmagasabb szintre hozzuk. Tudjuk azt, hogy szülők nélkül nem lehetünk hatékonyak, nem lehetünk sikeresek. Kiemelt rendezvényeink nem valósulhatnak meg partneri együttműködés nélkül.

- Az iskola vezetőtestületi értekezletekre, ill. nevelőtestületi értekezletekre akkor hívja a szülők közösségének képviselőjét, ha a tárgyalta téma, ill. a vezetőtestület döntése ezt indokolja.
- Az iskola vezetése évente 2 alkalommal köteles tájékoztatni a Szülői Munkaközösségnek választmányát az iskola működéséről, feladatairól, aktuális kérdésekről, ill. meghatározott kérdésekben a véleményt kikérni.
- A Szülői Munkaközösségnek választmányi ülésén meghívásra bármilyen – a tanulók nagyobb csoportját érintő kérdéssel az iskolavezetése tájékoztatást ad. A folyamatos kapcsolattartás érdekében mindkét fél kezdeményezheti a véleménycserét.
- A Szülői Munkaközösség az alapfokú művészeti oktatásban érintett szülők érdekeit is képviseli. Az SZMK választmányi tagjainak megválasztásakor figyelmet fordítanak arra, hogy legalább két olyan szülőnek is lennie kell, akiknek a gyermeke részesül alapfokú művészeti oktatásban, így érdekképviselőjük eredményesebb, hatékonyabb.
- A szülők szélesebb köreivel az osztályfőnökök tartják a kapcsolatot közvetlenül szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, ill. közvetve az osztály szülői közössége által választott képviselőkön keresztül.
- A szülői értekezletek rendjét, az iskola éves munkatervét, a Házi rendet, az osztály szabadidős program- és költségtervét a tanév első szülői értekezletén az osztályfőnököknek kell ismertetni, véleményeztetni, ill. elfogadtatni.

Kompetencia alapú oktatás: az új tanulásszervezési formák lehetővé teszik, hogy a projekt munkában, a témahéten a szülők is részt vegyenek, részt vállaljanak, együtt tevékenykedjenek a gyerekekkel. A szülő így partnerré válik, belülről látja az iskolában folyó munkát.

Szülői Munkaközösség és a választmány

Intézményünkben a szülők jogaik érvényesítésére, kötelességeik teljesítése érdekében szülői szervezetet működtetnek, működtethetnek.

Osztály szülői munkaközösséget az egy osztályba járó tanulók szülei alkotják, akik soraikból elnököt és tisztségviselőt választanak.

A szülői munkaközösséget az osztályok szülői munkaközösségeinek elnökei alkotják, akik elnököt és tisztségviselőket választanak.

Az iskola gondot fordít a szülői igények megismerésére, amelynek formái:

- iskolaválasztást megelőző találkozók,
- szülői munkaközösség szervezetének működése (osztály, iskolai),
- szülői értekezlet,
- egyéni beszélgetések,
- családlátogatás,
- fogadóóra,
- rendezvények,
- minőségellenőrzés rendszerében adott válaszok, információk,
- kapcsolatépítés közös fórumai (rendezvények, szülők-nevelők bálja, kirándulások, szabadidős programok, táborok)

Az iskola gondot fordít arra, hogy a jelentkező igények megjelenjenek:

Tanítási tartalmakban:

- pedagógiai szakaszok prioritásai,
- speciális programok (felzárkóztató, tehetséggondozó, módszertani, stb.) szervezése,
- szakkörök, diákkörök,
- csoportbontás,
- tanítási módszerek választása,
- emeltszintű oktatás választása,
- szabadon tervezhető óraszám elosztása,
- napközi lehetőségének megteremtése,
- közvetítendő értékek, ismeretek.

Az iskolai élet szervezésében:

- étkezés biztosítása,
- házirend összeállítása és tartalma,
- Szervezeti és Működési Szabályzat kialakítása,
- társadalmi munkák szervezése,
- rendezvények, ünnepségek szervezése,
- testvériskolai kapcsolatok kialakítása,
- tanítási időn túli elfoglaltságok megszervezése (szabadidős programok, kirándulás, tábor stb.)

A szülői munkaközösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével az osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart. A szülői szervezet intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatait a szülői szervezet vezetői vagy a választott elnök juttatja el az főigazgatóhoz.

A választmányt az főigazgató a munkatervben rögzített időpontokban, tanévenként legalább kétszer hívja össze, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról és feladatairól, valamint meghallgatja a választmány véleményét és javaslatait. A választmány elnöke közvetlen kapcsolatot tart az főigazgatóval és tanévenként egyszer beszámol a nevelőtestületnek a szülői közösség tevékenységéről.

A szülők szóbeli tájékoztatási rendje

Az iskola a tanulókról a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást tart. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A csoportos tájékoztatásnak módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás fogadóórákon történik.

Szülői értekezletek rendje

Az osztályok szülői közössége számára tanévenként legalább három, a munkatervben rögzített időpontú rendes szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével. A szeptemberi - októberi értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól, a Házirend módosításáról. Ekkor bemutatják az osztályban oktató-nevelő pedagógusokat is. Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az főigazgató, az osztályfőnök és a szülői szervezet képviselője a tanulóközösségben felmerülő problémák megoldására.

A szülői értekezletekkel szemben támasztott elvárások:

- A szülői értekezlet segítse elő a szülői ház és az iskola, óvoda nevelési elveinek összehangolását, a tanulók nevelésében előforduló kérdések megvitatását, személyiségfejlesztés problémáinak megoldását.

- A nevelés társadalmasításának folyamatában fontos, hogy a szülő és a pedagógus partnerként tevékenykedjék. Így új tartalommal gazdagodhat az óvoda, iskola és a szülő kapcsolata. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők ismerjék a pedagógiai és nevelési programot, az iskola és óvoda nevelési alapelveit és céljait, terveit és módszereit, és ezek aktivizálják őket az együttműködésre. Szükségesnek tartjuk, hogy a családokban folyó nevelést megismerjük, hogy hozzájárulhassunk a szülők pedagógiai kultúrájának fejlesztéséhez, vagy az ott alkalmazott eredményes módszereket nevelésünkbe beillesszük. Úgy véljük, hogy az egyéni problémák megismerésével, szülői tapasztalatok átadásával a célzott nevelőmunkánkat hatékonyabban fejthetjük ki.
- A szülői értekezletekre pedagógusaink mindig alaposan felkészülnek. Az osztályfőnököknek meg kell találniuk azt a megfelelő időpontot, alkalmat, amely a szülők többségének megfelel, és gondoskodnia kell arról, hogy minél több szülő, tanár és más érdekelt ott megjelenhessen.
- A szülői értekezleten elhangozhat rövid tájékoztató, beszámoló az iskolát, az osztályt érintő bármilyen tanulmányi, pedagógiai, oktatáspolitikai, pszichológiai stb. kérdésről, de az mindig kapcsolódjon az osztályban soron következő feladatokhoz, az ott folyó tevékenységhez.
- A szülői értekezleteknek az osztályközösség előrehaladását, a tanulmányi eredmények növekedését, a tanulók neveltségének javulását kell eredményeznie, az iskola és a család együttműködése következtében. A szülői értekezleteken foglalkozni kell az elfogadott terv alapján egy-egy nevelési kérdéssel is.
- A szülői értekezletek időpontját az éves munkaterv jelöli ki.
- Az iskola hasznosnak tartja, ha a szülői értekezletre előadónak hívnak meg: szülőt, orvost, lelkészt, pszichológust, mentálhigiénés szakembert, rendőrt, jogászt, pályaválasztási szakembert, stb.

A fogadóórák rendje:

Az intézmény pedagógusai a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívhatja az iskolába. Ha a gondviselő találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal.

A szülők írásbeli tájékoztatásának rendje

A tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást adunk a hivatalos pecséttel ellátott ellenőrző könyvben. Írásban értesítjük a tanuló szüleit gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi előmeneteléről. Tájékoztatjuk a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és az aktuális információkról is.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden érdemjegyet és írásos bejegyzést a KRÉTA rendszerbe adminisztrálni. A szóbeli feleletet aznap, az írásbeli számonkérés eredményét, a feladat kiosztása napján kell beírni.

Az osztályfőnök havonta ellenőrzi KRÉTA rendszer vezetését. Az osztályfőnök indokolt esetben, telefonon vagy a KRÉTA rendszeren keresztül értesíti a szülőket a tanulók előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

A szülői munkaközösség jogai, kötelességei

A szülői munkaközösség figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését, a pedagógiai munka eredményességét, a gyermekek, tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

A szülői munkaközösség

- saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról,
- tisztségviselőinek megválasztásáról

szótöbbséggel dönt.

4.11.4 Az intézmény szakmai kapcsolatai

Az intézmény életének és működési biztonságának fontos területe a kölcsönösen gyümölcsöző partnerkapcsolatok kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás az intézmény környezetével. A kapcsolattartás fő elve a kölcsönös előnyökre való törekvés.

Óvodák és az általános iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodákkal való együttműködést, nevelési elveink összehangolását, az iskola-előkészítést és szoktatást. Beiskolázási terveinkről tájékoztatjuk az óvodásokat és szüleiket, valamint az óvónőket. Szorgalmazzuk az intézménylátogatást, órák megtekintését, a hospitálásokat, az óvodások nyomon követését, a gyermek fejlődésével kapcsolatos mérések eredményeinek megbeszélését.

Alkalmazási terület:

- az óvodák minden pedagógusa,
- az általános iskolák valamennyi tanítója, tanára, kiemelten a leendő első osztályfőnökök, nagycsoportos óvónők, szülők.

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A leendő első évfolyam szüleinek tájékoztatása	összevont szülői értekezlet az óvodákban, vagy az iskolákban szóbeli tájékoztató az iskoláról	A szülő megfelelő képet kapjon az iskoláról	minden év tavaszán (március, április)	alsós főigazgatóhelyettes leendő első osztályfőnökök érintett óvónők
Az iskola, a tanárok és a módszerek bemutatása	nyílt nap szervezése az iskolákban bemutatkozás, műsor a nagycsoportos óvodásoknak	Minél több leendő tanuló jelentkezése	Minden év tavaszán (április)	főigazgatóhelyettes érintett óvónők az iskola valamennyi tanítója leendő első osztályfőnökök
Az iskolába való beiratkozás	Írásbeli tájékoztatás (értesítés) a beíratás időpontjáról	Minden szülő, aki érdekelt, tudjon róla	Minden év tavaszán (április)	érintett óvónők, óvodavezetők főigazgató, alsós főigazgatóhelyettes iskolaittár
Az óvoda – iskola együttműködése, kapcsolattartása	Szóbeli tájékoztatások a gyermekek iskolába való beilleszkedéséről, Kapcsolat a gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok, nevelési tanácsadók között	Megfelelő átmenet az intézmények között	Február eleje	első osztályfőnökök érintett óvónők, óvodavezetők főigazgatóhelyettes , főigazgató

Iskolánk és a környező középiskolák közötti kapcsolat**A folyamat tartalma:**

Minden továbbtanuló diák számára fontos, hogy képességeihez és elképzeléseihez mérten a lehető legjobb középiskolában folytassa tanulmányait. Ennek kiválasztásában fontos szerepe van az osztályfőnöknek, akinek tanácsát a szülők szinte minden esetben kikérik. Ezért segítséget kell nyújtania iskoláknak, hogy a legszélesebb körű tájékoztatást megkapják a lehetőségekről, és a középiskolák konkrét bemutatkozásával még inkább szemléletesebbé tegyék a választást.

Alkalmazási terület:

- osztályfőnökök,
- főigazgatók
- szaktanárok tanácsadása.

A folyamat leírása:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A középiskolai követelmény-rendszer figyelembe vétele	gimnáziumi képzés alapkövetelményeinek meghatározása szóbeli egyeztetéssel vagy írásos formában	Iskolaváltáskor ne érje a diákot hátrány a tanulásban	folyamatosan	főigazgató-helyettes
Oktatási és nevelési követelmények összehangolása	partneri találkozók az érintett intézményekkel	Zökkenőmentes átmenet érdekében	tanév kezdetén, kritériumváltások előtt	főigazgató felsős főigazgatóhelyettes
Pályaválasztási szülői értekezlet	szülői értekezlet a középiskolák vezetőivel	A szülő világos képet kapjon a továbbtanulási lehetőségekről	jelentkezési lapok kitöltése előtt: novemberben és februárban	főigazgató főigazgató-helyettes
Visszajelzés a volt tanulók eredményeiről	a középiskolák az I. félévi eredményeket írásban megküldik az iskoláknak	A visszajelzés megmutatja, hogy a tantárgyak közül melyiknél voltak nagy eltérések a jegyek szempontjából pozitív ill. negatív irányban – kiküszöbölhetők a hibák	félévkor	főigazgató, helyettes, szaktanárok

4.11.5 Testvériskolai kapcsolataink

Iskolánk három intézménnyel ápol több évre visszanyúló testvériskolai kapcsolatokat: a romániai Sarmaság általános iskolájával és a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiummal, valamint a németországi Bodelshausen iskolájával.

Az elmúlt években többször fogadtuk ezeknek az iskoláknak a tanár-diák delegációját, mi is utaztattunk csoportokat mindhárom településre, és sikeres uniós pályázati programot is megvalósítottunk. Nagy örömünkre szolgált, hogy tanulóink között baráti kapcsolatok szövődtek, több esetben a családok is felvették egymással a kapcsolatot. A nálunk vendégeskedő tanulók és pedagógusok pedig egymással is megismerkedtek és megbarátkoztak.

4.11.5.1 Bodelshausen

Bodelshausen, a németországi hatezer lakosú település 1996. október óta hivatalosan is testvérvárosa Soltvadkertnek. Az együttműködési megállapodásban célul tűzte ki a két város egymás kultúrájának, hagyományainak, gazdasági életének megismerését, a nyelvtanulás lehetőségét, és a kölcsönös segítségnyújtást. Az évek során szoros kapcsolat alakult ki a két város intézményei, egyházai és lakói között. Példaértékű az evangélikus egyházak közötti kapcsolat, melynek keretében a presbitériumok, énekkarok és ifjúsági csoportok tesznek egymásnál látogatást. Ez azt is előre mozdítja, hogy Bodelshausen népessége főként evangélikus vallású.

Az iskolai csoportok két évente utaznak a testvériskolába. Ezek az alkalmak a német gyerekeknek lehetőséget nyújtanak városunk és hazánk jobb megismerésére, a mi gyermekeinknek pedig jó nyelvgyakorlási lehetőséget biztosítanak.

A tőlünk utazó tanulók a német nemzetiségi oktatásban résztvevők, akiknek alkalmuk nyílik a programokon megismerni Németországot és a testvértelepülést, annak szokásait, hagyományait, bekapcsolódhatnak az iskolai rendezvényekbe.

4.11.5.2 Sarmaság

A két település 1996 óta építi testvérvárosi kapcsolatát. A közös rendezvények alkalmával a sarmasági gyerekek lehetőségük adódik az anyaországgal, az itteni oktatással és a tanulókkal való ismerkedésre. A közös foglalkozások, vetélkedők növelik bennük a tanulási motivációt a magyar nép kultúrájának, ismeretanyagának elsajátítására. A vadkerti gyerekek számára is fontosak ezek az alkalmak, hiszen közvetlenül szerezhetnek információkat a határon túli magyarság helyzetéről, életéről, hagyományaikról.

4.11.5.3 Nagyenyed

A Bethlen Gábor Kollégiummal való testvérkapcsolat a legrégebbi és a legintenzívebb. Többször utaztattunk már tanulócsoportot, tantestületi delegációt hozzájuk, részt vettünk kulturális műsorokban, vetélkedőkben, és általában két évente fogadjuk mi is az ő csoportjaikat. A programjainkat úgy alakítjuk, hogy a határainkon túli vendégeink fellépjenek iskolai és/vagy városi rendezvényeinken. Az ilyen alkalmakon bemutatják népviseletüket, hagyományaikat, népdalaikat, meséiket, ottani írók, költők műveit. Így nemcsak tanulóinkra vannak hatással ezek a találkozások, hanem a település felnőtt lakosságára is.

Az iskola múltjából és jelentőségéből adódóan számos irodalmi, képzőművészeti személyiség emlékét őrzik, és ez a mi tanulóinknak is segít a romániai magyarság jobb megismerésében.

Minden pályázati lehetőséget kihasználunk mindkét részcsoportról a folyamatos és személyes kapcsolattartásra.

A két nevelőtestület között szakmai együttműködés is kiépült, mely a tartalmi fejlesztéseken túl a módszertani lehetőségeket is magában foglalja (pl. hospitálások, tanítóképzős hallgatók fogadása stb.)

4.11.6 Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

Az együttműködés során növelni kell a partnerek bevonását az iskolai életbe (rendezvények, szabadidős programok stb.), továbbá biztosítani kell az intézmény nyitottságát (nyílt órák, fogadó órák, dokumentumok nyilvánossága stb.). A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formáit elsősorban a közös pedagógiai feladatokra kell építeni.

4.12 Egyéb kapcsolatrendszer

4.12.1 Iskola külső kapcsolatrendszere

Az egyházak és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

Az iskolának folyamatos és korrekt kapcsolatrendszert kell kialakítania a településen működő egyházakkal és vezetőikkel, mivel az a célunk, hogy iskolánk minden vallásos tanulója hitoktatásban részesüljön, ezáltal személyiségük és hitéleti meggyőződésük erősödjék, gazdagodjék. A hitoktatókat, mint pedagógus kollegákat, partnernek és

segítőnek tekintjük nevelési feladataink megoldásában. A hitoktatókat meghívjuk iskolánk rendezvényeire, azt várjuk, hogy aktívan vegyenek részt az intézmény életében.

Alkalmazási területe:

Az intézmény valamennyi tanára, kiemelten az iskolalelkész, osztályfőnökök, hitoktatók, az iskola főigazgatója, ig. helyettese, diákok.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A középiskolai követelmény-rendszer figyelembe vétele	gimnáziumi képzés alapkövetelményeinek meghatározása szóbeli egyeztetéssel vagy írásos formában	Iskolaváltáskor ne érje a diákot hátrány a tanulásban	folyamatosan	főigazgató-helyettes
Oktatási és nevelési követelmények összehangolása	partneri találkozók az érintett intézményekkel	Zökkenőmentes átmenet érdekében	tanév kezdetén, kritériumváltások előtt	főigazgató felsős főigazgatóhelyettes
Pályaválasztási szülői értekezlet	szülői értekezlet a középiskolák vezetőivel	A szülő világos képet kapjon a továbbtanulási lehetőségekről	jelentkezési lapok kitöltése előtt: januárban	főigazgató főigazgató-helyettes
Visszajelzés a volt tanulók eredményeiről	a középiskolák az I. félévi eredményeket írásban megküldik az iskoláknak	A visszajelzés megmutatja, hogy a tantárgyak közül melyiknél voltak nagy eltérések a jegyek szempontjából pozitív ill. negatív irányban – kiküszöbölhetők a hibák	félévkor	főigazgató, helyettes, szaktanárok

Dokumentáció: tájékoztatók, meghívók, jegyzőkönyvek

Együttműködés kisebbségi önkormányzattal

Iskolánk két kisebbségi önkormányzattal ápol kapcsolatot:

- Cigány Kisebbségi Önkormányzattal,
- Német Kisebbségi Önkormányzattal.

Közös céljaink: az iskolánkban tanuló kisebbségben élő gyermekek segítése, támogatása. Pályázat alapján az önkormányzatok lehetőségeikhez mérten támogatják a gyermekek kirándulásokon, táborokban való részvételét. Szavalóversenyen való részvételt

szerveznek. Közös elemezzük, és megoldási tervet állítunk össze a kisebbségi problémák kezeléséhez.

A gyermekjóléti szolgálatok és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

A nevelő-oktató munka folyamatában az intézmény a gyermekjóléti szolgálatokkal folyamatos kapcsolat kialakítására törekszik. Minden gyermeknek joga, hogy a képességeihez mért legjobb oktatásban részesüljön, figyelemmel kísérik fejlődését, környezetét. Ezért fontos, hogy mindkét fél a kölcsönös együttműködésre, rendszeres információcserére törekedjen.

Alkalmazási területe:

- az intézmény valamennyi tanára,
- osztályfőnökök,
- gyógypedagógusok,
- szociális segítő,
- minden diák.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A belépő évfolyam pedagógiai szűrése	osztályonkénti felmérés	Főigazgatóhelyettes májusban megkapja az óvodai vizsgálatok eredményét, értékeli, tervezi	minden év május - szeptember	osztályfőnökök, gyógypedagógus főigazgató
Felsőbb évfolyam tanulóinak figyelemmel kísérése	felmérések beszámolók szülői kérések	Egyéni vagy csoportos fejlesztő foglalkozások Szülő-pedagógus mindennapi kapcsolata dokumentáció	egész évben folyamatosan	osztályfőnökök tanárok főigazgatóhelyettes
Tantárgyi felmentések intézése	írásbeli tájékoztató a nevelési tanácsadó, szakértői bizottságok javaslatáról	Folyamatos kapcsolat a nevelési tanácsadóval, szakértői bizottságokkal és gyógypedagógus közreműködésével	egész évben folyamatosan	gyógypedagógus, főigazgatóhelyettes főigazgató
Közös programok	továbbképzések tanfolyamok írásbeli tájékoztatók	Az iskola tájékoztatja nevelőit az aktuális továbbképzésekről, programokról, meghívja nevelési értekezleteire a gyermekjóléti szolgálatok szakembereit	aktuálisan	gyógypedagógus főigazgatóhelyettes főigazgató

Dokumentáció: Szakszolgálatok vizsgálatai, javaslatai, fejlesztési tervek, továbbképzési programok, jegyzőkönyvek.

Kulturális intézmények és az intézmény kapcsolata

A folyamat tartalma:

A településeken működő kulturális intézményekkel, alapfokú művészeti intézményekkel folytatjuk a kialakult jó együttműködést. Közös lehetőséget adunk arra, hogy tanulóink megismerjék és használják ezen intézmények szolgáltatásait. Ezeket a lehetőségeket az osztályfőnöki programokban, szabadidős rendezvényekben felhasználjuk. Tanulóinkat elvisszük a települések könyvtáraiba és megismertetjük őket a könyvtárhasználattal. Minden tanulóinkat legalább egyszer elviszünk a Petőfi Sándor Szülőházába, Múzeumba

és a kistérségben lévő gyűjteményekbe, kiállítóhelyekre. Tanulóinkat ösztönözzük, hogy szervezett vagy egyéni formában vegyenek részt a kulturális intézmények által szervezett rendezvényeken, kiállításokon, színházi- és mozi előadásokon.

Alkalmazási terület:

- osztályfőnökök,
- tanulók,
- az adott intézmények dolgozói.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A tanulók tájékoztatása az intézmények aktuális programjairól	szóbeli ill. írásbeli tájékoztatás a programok látogatási időpontjáról	Minél több kulturális rendezvényen való részvétel	Minden évben az adott programoktól függően	könyvtáros osztályfőnökök
Az intézmények látogatása	Szóbeli megbeszélés	A tanuló megfelelő tájékozottsága az adott intézménnyel kapcsolatban	Tananyaghoz kapcsolódóan a tanév bármely szakában	osztályfőnökök szaktanár
Közös programok	Az iskola és az adott intézmény írásbeli vagy szóbeli kapcsolattartása	Meghirdetett programokon való részvétel	Minden évben egy vagy több alkalommal	főigazgatók osztályfőnökök szaktanárok

Egészségügy és az intézmény kapcsolata

A folyamat tartalma:

A helyi egészségügyi szervekkel, iskola-egészségügyi szolgálattal a tanulók érdekében szoros kapcsolatot alakítottunk ki, melynek ápolása minden dolgozónak kötelessége. A védőnői hálózat hozzájárul a védőoltások zavartalan megszervezéséhez. Az iskolaorvosok elvégzik az előírt szűréseket. Az intézmény fontos feladatának tekinti, hogy a tanulók fogászati szűrése teljes legyen, ezért a törvényben meghatározott kötelezettségeinek eleget téve és azon túl is rendszeres kapcsolatot tart fenn az iskolafogászattal.

Alkalmazási területe:

- védőnők,

- gyermekorvos (iskolaorvos, ha van),
- iskolafogászati,
- osztályfőnökök,
- tanulók, és szülők

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A tanulók általános és szakmai alkalmassági szűrővizsgálata	Írásbeli tájékoztatás (időpont)	Minden tanuló részvétele a vizsgálatokon	Minden évben, évfolyamokon eltérő időpontban	védőnő iskolaitkár osztályfőnökök,
A tanulók kötelező védőoltásával kapcsolatos szervezési, előkészítési feladatok szervezése	Írásbeli értesítés a szülőknek, tanulóknak	Minden tanuló megkapja a védőoltást	Minden évben az egészségügyi intézmény által meghatározott időpontban	iskolaitkár osztályfőnökök védőnők
A tanulók rendszeres fogászati szűrése	szóbeli értesítés az osztályfőnök felé írásbeli értesítés a szülő felé	A tanulók egészsége	minden évben az iskola fogászati által meghatározott időpontban	iskola fogászati osztályfőnökök
Egészségügyi előadások, programok a tanulók részére	szóbeli értesítés az osztályfőnöknek és a tanulóknak saláтанap, fogászati nap, előadások szervezése	Egészséges életmódra nevelés	Minden évben, a munkatervben foglalt időpontok szerint	könyvtáros osztályfőnökök

Család és az iskola kapcsolata

A folyamat tartalma:

A nevelés – oktatás háromszereplős (diákok – iskola – szülők) folyamatában az iskola a szülőkkel való egyenrangú kapcsolat kialakítására törekszik. Hiszen a gyerekek oktatásában – nevelésében az iskola a szakmaiságot, a család pedig a biztos „háttérrel” jelenti. A kettő harmonikus egységében tud a legeredményesebben fejlődni a gyermek. Ezért fontos, hogy az iskola és a család a legfontosabb alapértékekben megegyezzen, és hogy rendszeres információcserére és kölcsönös együttműködésre törekedjen mindkét fél.

Nkt. 72. § kitér a szülők jogaira és kötelességeire az iskola és az ott tanuló gyermeke tekintetében.

Alkalmazási területe:

Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a DÖK-segítő tanár, könyvtáros. Minden diák és szülő.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
A belépő évfolyam szülőinek tájékoztatása	összevont szülői értekezlet, írásbeli tájékoztató az iskoláról, rövidített pedagógiai program, házirend átadása	Tájékozódjon az iskola életéről	minden év j márciusában	főigazgatók főigazgatóhelyettes
Az éves munka tervezése	szülői választmány (SZMK) értekezlete, a munkaterv véleményezése	A szülők jogainak érvényesítése, kötelességeik teljesítése	minden év szeptember elején	főigazgatók SZMK vezetők
A tanév rendjének és feladatainak ismertetése	osztályonkénti szülői értekezlet házirend ismertetése az osztályban tanító tanárok bemutatkozása tantárgyi követelményrendszer ismertetése	Problémamentes iskolai élet megvalósulása	minden év szeptember közepén	osztályfőnöki munkaközösség-vezető munkaközösség-vezető főigazgatóhelyettes
A félév értékelése	osztályonkénti szülői értekezlet	A szülők tájékoztatása a gyerekek első félévben elért eredményeiről	február közepe	főigazgatók, osztályfőnöki munkaközösség-vezető
A tanév értékelése	szülői választmány képviselői osztályonkénti szülői értekezlet	A szülők tájékoztatása a tanulók előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról az egész tanévben	május vége június eleje középiskolában szakmai okokból augusztusban	főigazgatók, osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Tájékoztató a diákok eredményeiről	fogadó órák szülői értekezletek	A szülő és szaktanárok kapcsolattartása	kéthavonta	főigazgatók, tantestület főigazgatóhelyettes

	osztályzatok az ellenőrzőben		október vége, január eleje, április eleje november közepe, április közepe minden hónap 30-ig az osztályfőnök által meghatározott időpontban	osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Közös programok	Olyan hagyományos programok kerülnek ide, amelyek szervezésében, lebonyolításában a szülők aktívan részt vesznek (pl. kirándulások, farsang, sportrendezvények, előadások, műsoros estek, karácsony)	A tanárok, diákok jó kapcsolatának megtartása, osztályközösségek formálása	a munkatervben foglalt időpontok alapján	főigazgatók, osztályfőnöki munkaközösség-vezetők osztályfőnökök

Egyéb kapcsolatok

Kapcsolat a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával, Kamarával

A folyamat tartalma:

Felvesszük, és rendszeressé tesszük a kapcsolatot a Munkaügyi Központtal, a BKM Kereskedelmi és Iparkamarával, hogy közös munkával a leghatékonyabb módon segítsük elő a tanulóink továbbtanulását, szakmaválasztását.

Fontosnak tartjuk, hogy az országban, megyében, városban működő gyermekeket segítő alapítványokkal folyamatos kapcsolatot tartsunk. A pályázati figyelő tevékenységet rendszeresen végezzük, és gyermekeink javára igyekszünk minél több pályázatot beadni, elkészíteni.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Kapcsolatfelvétel a Kiskőrösi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával	pályázatra rendezvényre való bejelentkezés	megvalósuló együttműködés	minden év szeptemberében	pályaválasztási felelős
Írásos pályaválasztási, ill. beiskolázási tájékoztatók	szülőknak, tanulóknak eljuttatni	Aktuális, naprakész információk	alkalomszerűen	pályaválasztási felelős osztályfőnökök
Pályaválasztási kiállítás	A Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által rendezett kiállítás megtekintése	Részletes (képi) betekintés a választandó iskola, szakma életébe, produktumaiba	október	7-8. osztályos osztályfőnökök
Tanulói irányultság felismerése (pályára irányítás)	kérdőív egyéni elbeszélgetés	Készségek és elképzelések összhangja	november	osztályfőnökök
Családlátogatás	beszélgetés szülővel és tanulóval együtt	Szülői ház elképzelése és a gyermek képességei összhangja	7.-ben év vége előtt 8.-ban október – november	osztályfőnökök
Pályaválasztási ankét	8.-osok szüleinek tájékoztató szülői értekezlet az iskolák főigazgatóival	Lehetőségek, szűkebb-tágabb társadalmi elvárások, igények ismerete. Uniós helyzet	november	főigazgatók, pályaválasztási felelős
Pályaválasztási szülői értekezlet	konzultáció	A továbbtanulási dokumentumok kitöltése, továbbbítése	január- február	pályaválasztási felelős osztályfőnökök
Pályázati munka: pályázat figyelés, pályázat írás	közlönyök, kiírások, folyóiratok, újságok naprakész áttekintése	Önerő biztosítása a költségvetésben, szakszerűség	november folyamatosan	főigazgatóhelyettesek főigazgatók

Az intézmény és a média kapcsolata

A folyamat tartalma:

Intézményünk a megfelelő iskolakép kialakítása érdekében, a tanulók és pedagógusok eredményes munkájának ismertetésére folyamatos kapcsolatot ápol a településeken működő médiákkal. A kapcsolattartásba bevonjuk a tanulókat is, hogy megismerjék a demokrácia e fontos területét, és az e terület iránt fogékony és tehetséges tanulókat bevezessük – az ott dolgozó szakemberek segítségével – a gyakorlati újságírás és műsorkészítés rejtelseibe.

Kompetencia alapú oktatás: különösen fontos, hogy a települések lakói tájékoztatást kapjanak a helyi médián keresztül az új programok, módszerek bevezetéséről.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Az iskolában zajló programok, események, rendezvények közlése	írott anyag eljuttatása a szerkesztőségek be szóban – újságíró, riportert hívni	Pontos és gyors adatszolgáltatás	havonta	főigazgató iskolaitkár
Tanulók versenyeken való részvétele, elért eredmények	írásban szóban	Gyors információ-szolgáltatás	aktuális eseményt követően	szaktanár osztályfőnökök főigazgató
Tanulók saját írásainak megjelentetése, élménybeszámolóinak közlése az iskolai életről, kirándulásokról stb.	írásban szóban	Pontos adatszolgáltatás	alkalomszerűen	osztályfőnökök
Iskolarádió működtetése tanulókkal, tanulóknak.	szóban	Gyors, pontos adatszolgáltatás az iskolai programokról, a DÖK ülésekről, a fiatalságról.	naponta	diákönkormányzat-vezető pedagógus

Az intézmény és a rendőrség kapcsolata

A folyamat tartalma:

A rendőrséggel együttműködve folytatjuk közlekedésbiztonsági tevékenységünket, internet használatának veszélye és a káros szenvedélyek elleni megelőző küzdelmet.

Teret adunk a jól működő programnak is.

Részlépések, felelősök, határidők:

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
Kerékpáros versenyek segítése, rendőri felügyelete	szakszerű szakmai segítségnyújtás a rendőrség részéről	Hatékony együttműködés a tanulókkal, a pedagógusokkal	alkalomszerűen	kerékpáros szakkörvezető

AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

5 AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS (1-4. évfolyam)

5.1 Célok és feladatok

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az első két iskolai év bevezető szakasz, szerepe szerint előkészíti az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Felhasználja és továbbfejleszti az iskolába kerülő gyermek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Széles teret enged játék- és mozgásigényének kielégítéséhez. Kedvező feltételeket teremt a természetes fejlődési, érési folyamatok kiteljesedéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A tanító feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréshez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A kezdő iskolaszakaszban, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamata a kisiskolások nevelésében a tanulók együttműködésére épül, kooperatív technikákkal operál. A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Élményszerű tanúlással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakít. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű

forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A tanító egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében. Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását.

Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szokásostól eltérő ütemű fejlődéséből adódnak.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

Értékközvetítő szerep

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

Az iskola célirányosan meghatározott értékrendjének közvetítésében – a kisiskolások nevelésében – kitüntetett szerepe van:

- az iskola légkörének, információforrásokkal kapcsolatos nyitottságának,
- a tanító és a tanulók érintkezésének és együttműködésének,
- a kortársakkal kialakított magatartási kultúrának,

- a gyerekek nevelésében a szülői házzal kiépített partneri viszonyoknak, függetlenül a szülők társadalmi és kulturális hátterétől,
- az irányított társadalmi tapasztalatszerzésnek, mely kiterjed a társadalom minél szélesebb spektrumára,
- a spontán szerzett tapasztalatok és tudás feldolgozásának (elemzésének, értékelésének) és felhasználásának,
- különféle élethelyzetek tanulmányozásának (feladathelyzetek, tanulási szituációk, konfliktushelyzetek, veszélyhelyzetek, versengések, önkiszolgálás, másság jelenléte stb.),
- az oktatás kultúraközvetítő, értékőrző hatásának, mely kultúra reprezentálja az országban lakók sokszínűségét.

E csatornákon keresztül valósulhat meg már kisiskolás korban olyan értékek megtapasztalása és - az ismétlődő helyzetek újbóli átélése során – belsővé válása, amelyek alapozzák:

- az aktív és felelős – nemzeti és uniós - állampolgári létre,
- a modern gazdálkodásban való hasznos részvételre és
- a közös nemzeti érdekek szolgálatára való eredményes felkészítést az intézményes nevelés keretein belül.

Ilyen értékek például:

- *az emberi együttélés és kapcsolattartás értékei:* egymás megbecsülése, a személyiség belső értékei iránti fogékonyság, az önértékek felismerése, az érdekérvényesítés, a kölcsönösség, a másság természetesként való elfogadása, a közösség ügyei iránti érdeklődés és feladatvállalás, a szabad véleménynyilvánítás, az önállóság;
- *a tanulás és a munka világához kapcsolódó értékek:* a tevékenységmotiváció, a megismerés és az alkotó tevékenység iránti igény, a feladatért vállalt egyéni és közös felelősség, a feladat és a munka megosztása, együttműködés, megbízhatóság, kitartás a feladatok teljesítésében, tapasztalatok az erőfeszítés, a teljesítmény, a sikeresség összefüggéseiről, a vállalkozó kedv, a sikerek és a kudarcok elviselése, az újra kezdés képessége, a tervszerűség, gazdaságosság, igényesség a tevékenységek megvalósításában, önellenőrzés;

- *az értékőrző magatartás jellemzői:* nyitottság, érdeklődés a saját és más népek kultúrája iránt, hagyományőrzés, a természeti, a társadalmi és a technikai környezet értékeinek és veszélyeztetettségének felismerése és tudatos védelme.

5.2 Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret

Az első négy iskolai év bevezető időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet és tevékenység váltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni a gyerekek számára.

A tanító biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, s megtalálják helyüket az iskolai közösségekben, egész életre szólóan megszeressék a tanulást. A társakkal és a tanítóval való együttműködés során kipróbálhatják, hogy mire képesek, meg tapasztalhatják a feladatokkal való megküzdés élményét, próbára tehetik fejlődő önállóságukat, s nem végzetes kudarcként, hanem hasznosuló tanulsággal élhetik meg sikertelen próbálkozásaikat is. A reális énkép és a jó önismeret a **szociális és állampolgári kompetencia** egyik fontos pillére.

Hon-és népismeret

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak e fejlesztési terület irányában. Ezért is olyan fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést - célirányosan használjon fel ahhoz, hogy a haza fogalmát megtöltse tartalommal, gondoskodjon a nemzeti kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti hagyományok ápolására és a hazaszeretet példáinak megmutatása mellett a hazaszeretet tevékenységekben megnyilvánuló gyakorlásához is feltételeket teremtsen. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása, a kulturális értékekkel való ismerkedés, és az elfogadásukra, a megbecsülésükre, a tiszteletükre való ráhangolás, a sztereotípiák és előítéletek kialakulásának megelőzése. A fejlesztéshez felhasznált műalkotásokkal való foglalkozás feltételt teremt az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

kompetenciáinak fejlesztéséhez, valamint a szociális és állampolgári kompetenciák gyakorlásához.

Az európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel az a fogékonyság és nyitottság, mely befogadóvá tesz más kultúrák iránt, ösztönzést ad a külföldi kortársakkal való kapcsolatépítéshez. Mindez azért fontos, mert olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába juttat, amelyik a későbbiekben utat nyithat, és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez, az egyetemes emberi kultúra értékeinek elfogadásához, a **szociális és állampolgári kompetenciák** tartalmi gazdagításához. A sikerességet befolyásoló tényező az idegen nyelvi kompetencia eredményes fejlődése.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A sokféle közös tanulási és szabadidős iskolai tevékenységben való részvétel a **szociális és állampolgári kompetenciák** kiváló gyakorlóterepe. A gyerekek többféle szerephelyzetben próbálhatják ki magukat, tapasztalatokat szerezhetnek a gyermeki jogok gyakorlásáról, a szabad véleménynyilvánításról, az együttélés, az alkalmazkodás, a társas érintkezés formáiról és működéséről, a másság elfogadásáról, valamint a rasszizmus, előítéletek elutasításáról. Elsajátíthatják azokat az alapvető ismereteket, magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív attitűdjeiket, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét. E nevelési feladat fontos tartalmi eleme a **veszélyhelyzeti magatartáskultúra** fejlesztése (*katasztrófavédelem*). A megvalósításban a hangsúly ebben az életkori szakaszban az adekvát magatartásformák kialakításán van. Különböző magatartási stratégiák megismertetésével és gyakoroltatásával fel kell készíteni a kisiskolást a veszélyhelyzetek (árvíz, tűz, veszélyes anyagokkal való találkozás, szélsőséges időjárási jelenségek, járványok, erőszakos és környezetpusztító magatartási megnyilvánulások) felismerésére és arra, hogy mit tegyen a megelőzés érdekében, illetve a már kialakult katasztrófa szituációkban. E folyamatban tanító kitüntetett feladata az is, hogy megalapozza a tanulóknál a veszélyhelyzetek megelőzéséhez szükséges felelősséget, cselekvőkészséget és elkötelezettséget. (A nevelési feladat megvalósításához különösen az ember és társadalom, az ember a természetben, valamint az életvitel és gyakorlati ismeretek műveltségterület tartalmainak feldolgozása kínál széleskörű lehetőséget.)

Gazdasági nevelés

A gyerekek általános műveltségének megalapozásához, **állampolgári kompetenciáik** fejlesztéséhez tartozik, hogy már kisiskolás korukban tisztában legyenek a munka értékteremtő és létfenntartó szerepével és korosztályuknak megfelelő szinten bánni tudjanak a pénzzel. Ismerjék a fizetőeszközöket, azok nagyságrendjét. Szerezzenek tapasztalatokat családjuk pénzfelhasználásáról, annak tervezhetőségéről és a pénzzel, az idővel, az anyaggal, az erővel stb. való takarékoságról, a közösség vagyonának keletkezéséről és megbecsüléséről.

A gazdasági nevelés fontos területe a tudatos fogyasztói szemlélet megalapozása. Eredményességében meghatározó a kisiskoláskori szemléletformálás szerepe. Ezért korán el kell kezdeni a gyerekek környezetkímélő, helyes vásárlási szokásainak alakítását, a reklámok szerepének és káros hatásainak tudatosítását, a termékek racionális kiválasztási szempontjainak megismertetését, a szükségletek kielégítésében a takarékosági szempontok jelentőségének felismertetését és gyakoroltatását.

Környezettudatosságra nevelés

Az iskolába lépő kisgyerek az óvodából sok olyan hasznos tapasztalatot, élményt és érzelmi alapvetést hoz, amelyik megalapozza az alsó tagozat tudatosító, attitűdformáló, szokásalakító tevékenységét a környezettudatos és felelős **állampolgári magatartás** formálásához.

A kisiskolásoknak a természet értékei és problémái iránti fogékonyságának, környezetkímélő magatartásának továbbfejlesztésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk, válságjelenségek megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek.

A tanulás tanítása

Kisiskolás korban a hatékony önálló tanulási kompetencia leginkább az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőtt kori -

munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.), melyek az élethosszig tartó tanulás eredményességét is meghatározzák. Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók, s ismerjék meg és használják a tanulás korszerű eszközeit, iskolán kívüli színtereit és lehetőségeit (pl. könyvtári szolgáltatások, IKT, múzeum, színház, művelődési központ) is. Az önálló tanulás képességének megalapozásához eszközként szolgál az **anyanyelvi kompetencia és a digitális kompetencia** fejlettsége. Elengedhetetlen, hogy a gyerekek már ebben az életkorban elemi szintű tapasztalatokat szerezzenek arról, hogy hogyan lehet az IKT eszközöket az önálló ismeretszerzés szolgálatába állítani. A tanulás eredményességét befolyásoló gondolkodási műveletek és értelmi képességek fejlesztése mellett a tanító fontos feladata, hogy fejlessze a tanulás belső motívumait és teremtsen lehetőséget az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében az alapvető tanulási technikák tapasztalati megismerésére, kipróbálására és aktivizálására, valamint időben kezdje el a tanulási szokásrend alakítását (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) mind a tanórai, mind pedig az egész napos nevelésben.

Testi és lelki egészség

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek testi fejlődését és otthoni neveltetését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

A felvilágosító munkának ki kell terjednie az egészséges életmód, a helyes táplálkozás, az egészséges napirend, a test, a ruházat és a környezet ápolása iránti érdeklődés és igény felkeltésére, a kapcsolódó szokások alakítására és az ismeretek tudatosítására. A tanító modell szerepe ezen a területen megkülönböztetett jelentőségű.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítsége, indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), az attitűdformálás, a magatartási minták közvetítése a cél. A nevelés fontos, új területe a **kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia** összetevőinek fejlesztése. Olyan személyiségvonások formálása, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. érdekérvényesítés kockázatvállalás, kreativitás, probléma felismerés, a tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, precizitás, felelősségvállalás, kitartás, újrakezdés). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

6 AZ ALAPFOKÚ NEVELÉS 5–8. évfolyam

6.1 Célok és feladatok

A szakasz fejlesztési feladatainak megtervezésekor igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz - figyelembe veszi, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5-6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől a 7-8. évfolyamon (a fejlesztő szakaszban) viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli az anyanyelvi kommunikációt, az idegen nyelvi kommunikációt, az ezekhez szükséges képességek fejlesztését, valamint a matematikai gondolkodás, a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás alapképességeit, a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Az alapozó szakasz funkciójának megfelelően elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése jellemző az 5-6. évfolyamon, míg a 7-8. évfolyamban az egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, bővítése, hatékonyságának növelése válik hangsúlyossá.

Továbbfejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékeire.

Az alapozó és fejlesztő szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működését és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

6.2 Kiemelt fejlesztési feladatok

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Az Énkép és önismeret fejlesztésében fontos kihasználni azt az érzékenységet, amely az alapvető erkölcsi normák iránti fogékonyságból adódik.

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló **tanulási környezetet** szervezünk a tanulók számára. A Nemzeti alaptantervben megnevezett **nevelési értékek** abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak elsajátítása során a tanulók maguk is **aktív részeseivé** válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre **kompetensebbnek** érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az önmegismerés és önkontroll, a feladatokkal vállalt felelősség, magatartást irányító tevékenység. A kiskamaszok énképe a róluk alkotott vélemények ellenére, az önmagukkal szemben támasztott követelmények, elvárások hatására is formálódik.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, **nemzeti kultúránk** nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való

azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését, előzzük meg a sztereotípiák és előítéletek kialakulását. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. **Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.**

Tanulóink már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A fejlesztés kiemelt területei: a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelés, a nemzeti identitás, a történelmi és állampolgári tudat erősítése, a szociális érzékenység, az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránti nyitottság. A tanulók ismerjék meg az **egyetemes emberi civilizáció** legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Személyes tapasztalatok felhasználásával, a nemzetközi együttműködésről szerzett információkkal gazdagítjuk tudásukat. Fejlesztő feladat lehet az érvek gyűjtése meghatározott álláspontokhoz, melyek az EU híreihez kapcsolódnak. Fejlesztési cél, hogy növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés fejlesztési feladat, a civil életben fontos polgári lét alapjait segíti megteremteni. Az 5-8. évfolyamon a társadalmi együttélés közös

szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóknál. Olyan részképességek fejlesztésére kell gondolni, mint a konfliktuskezelés, az együttműködés, a közéleti szerep gyakorlása, a demokratizmus gyakorlatában elsajátítható felelősségvállalás, az előítéletek és rasszizmus elutasítása. A gazdasági nevelés a gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás-elemek beépítését kívánja a helyi tanterv tartalmaiba. Az egyszerű eszközök, szerszámok használatában is fontos a figyelem, az elővigyázatosság megtanulása. A hatékony munkavégzés érdekében a rend, az időbeosztás hatását érdemes megtapasztaltatni.

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy az élő természet és a társadalmak fenntartható fejlődését segítse megértetni a nevelésben.

A szemléletformálás pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. A tantárgyak lehetőségei szerint, minden évfolyamon lehetőség van a környezetkímélő magatartás felismertetésére, adott helyzetek kritikus megítélésére.

A tanulás tanítása

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát és szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a tapasztalás és kombináció, valamint a következtetés és problémamegoldás fejlesztésére. A tanulás az iskola alapfeladata, amely magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlesztését. Az elemi készségeknek az optimális kiépülése és optimális gyakorlottsága nélkül homokra épül a tanítás gyakorlata, a kutatások pedig azt mutatják, hogy ebben az életkorban az elemi készségek fejlettsége szorosan összefügg az intelligencia fejlettségével. Vagyis az elemi készségeknek az optimális szintű elsajátítása kulcsfontosságú feladat. Ennek az a feltétele, hogy ismerjük az optimális elsajátítás kritériumait és az azokhoz viszonyítva elért szinteket.

A gondolkodási kulcskompetencia négy alapképessége közül a rendszerező képességet (a Piaget-féle gondolkodási műveletrendszer írásbeli szintjét) és a kombinatív képességet (annak elemi írásbeli szintjét) mérhetjük fel.

Gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelési képesség. Minden műveltségi területen (illetve tantárgyban) gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az **elektronikus média** hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. **Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása**, gyakoroltatása főleg a következőket

foglalja magában: az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit - az önálló ismeretszerzés érdekében - a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a **pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak** a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szemlélet és magatartás formálása, az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatja.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az **iskolai környezet** is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása.

Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának - a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a **munka világáról**. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket. Kiemelt figyelmet érdemel a rugalmasság, az együttműködés képességének fejlesztése.

A pályaaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A hatékony társadalmi beilleszkedéshez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi-állampolgári kompetenciák körét is meghatározni, nevezetesen a jogokat érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A **szociális és társadalmi kompetenciák** fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztésével.

7 NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁS

A kisebbségi oktatás - a magyarországi közoktatás részeként - megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait, és e mellett biztosítja a kisebbség nyelvének tanulását, a kisebbség nyelvén való tanulást, a kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést és -teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

A kisebbségi oktatás segíti a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

A kisebbségi oktatást és nevelést folytató intézményekben arra kell törekedni,

- hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknál a reális nemzetkép és kisebbségkép,
- hogy a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi, illetve egyéb eszközeit.

A nyelvoktató kisebbségi oktatás

1. A nyelvoktató kisebbségi oktatás a nyelv tanításával, az irodalom és a kisebbségi népismeret témaköreinek elsajátíttatásával hozzájárul a kisebbségi oktatás céljainak megvalósításához.

2. A nyelvoktató kisebbségi oktatás formája iskolánkban:

- A hagyományos nyelvoktató kisebbségi oktatás, amelyben a tanítás nyelve a magyar nyelv, a kisebbségi nyelv és irodalom tantárgyat tanítási óra keretében az első évfolyamtól kell oktatni.

7.1 A nemzetiségi nyelv és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret oktatásához szükséges időkeret biztosítása

A nemzetiségi iskolai nevelés-oktatást az órarendbe építve, a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás Nkt. 6. melléklete szerinti többlet tanórai foglalkozásainak a felhasználásával kell megszervezni. A nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás időkeretének biztosítására a tanuló heti kötelező tanórai számának és az osztályok engedélyezett heti időkeretének a különbözete, a választható tanórai foglalkozások időkerete is felhasználható.

A nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási formában a heti kötelező órakeretből a nemzetiségi nyelv és irodalom oktatására a német nyelv oktatására legalább öt tanórát szükséges biztosítani.

A nemzetiségi népismeret tantárgy oktatására bármely nevelési-oktatási forma és évfolyam esetében heti egy tanórát, évi harminchét tanórát kell biztosítani.

7.2 A nemzetiségi oktatás fejlesztési feladatai

A nemzetiségi oktatás fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv fejlesztési feladatait veszik alapul, egészítik ki. E mellett a nemzetiségi oktatás felkészít a kisebbség anyanyelvi és irodalmi és népismereti (történelmi, földrajzi, kulturális) tananyagból is. Az iskola pedagógiai programja a nemzetiségi nevelési-oktatási formához igazodóan tartalmazza a nemzetiség nyelve, az irodalom és a népismeret oktatását.

Az anyanyelv (kisebbség nyelve) és irodalom, valamint a nemzetiségi népismeret tartalmát közös és kisebbségenként differenciált részletes fejlesztési feladatok határozzák meg.

7.3 A német nyelv és irodalom kapcsolata az európai nyelvi szintekkel

A szintek összhangban vannak az európai hatfokú skálán meghatározott szintekkel. A hagyományos nemzetiségi nyelvoktatás esetén a tankötelezettség végére a tanulónak magasabb szintű, önálló nyelvhasználóvá kell válnia (A2).

Az alaptantervi követelmények az általános iskola végére minden diák számára legalább A2 szint elérését tűzik ki célul.

Nemzetiségi nyelv	6. évfolyam	8. évfolyam
Hagyományos nyelvoktató forma	A1	A2

7.4 A nemzetiségi népismeret

A nemzetiségi népismeret a részletes fejlesztési feladatai a Nemzeti alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódnak (Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Földünk és környezetünk, Életvitel és gyakorlat, Művészetek), azok tartalmához és szerkezetéhez igazodnak.

A nemzetiségi népismeret általános témakörei:

A nemzetiség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája

- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjárásokat, nyelvváltozatokat,
- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),
- ének-, zenei és tánckultúra (zenei örökség, színház, tánc és játék),
- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,
- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

A nemzetiség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a nemzetiség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya) országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya) országok földrajza,
- nevelés-oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a nemzetiségek más országokban élő csoportjai.

Nemzetiségi és állampolgári jogok

- a nemzetiségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a nemzetiségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

A nemzetiségi népismeret önálló tantárgyként történő tanítása mellett szükséges, hogy tanórán kívüli tevékenységek formájában is - a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján rendelkezésre álló időkereten belül- (mint pl. a szakkörök, a táborok, a kirándulások, a népdal- és tánckörök, a játszóházak, a színjátszó körök, a zenekarok) megjelenjen. Pedagógiaiilag kiemelt értékű a tárgyi és szellemi (néprajzi, népdal stb.) gyűjtőmunka, az alkotó tevékenység, az egyéni, illetve csoportos kutatás, projektmunka.

7.5 A nemzetiségi oktatás helyi megvalósulása

Iskolánkban a hagyományos nyelvoktató nemzetiségi oktatás folyik. A nemzetiségi tantárgy neve: német nyelv és irodalom. A nemzetiségi népismeret tanítása önálló tantárgyként az adott nemzetiség nyelvén, azaz németül folyik. A német hon- és népismeret értékelése a félév és a tanév végén kiadott bizonyítványban érdemjeggyel történik.

Céljaink:

- A gyerekek szeressék meg a német nyelvet és érezzenek kedvet a nyelv tanulása iránt.
- Legyenek ismereteik a kisebbség életmódjáról, szokásairól, kultúrájáról.
- A nyelvtani ismeretek elsajátításával és szókincsük segítségével tudjanak a gyermekek idegen nyelvi környezetben kommunikálni.

A célok figyelembevételével határoztuk meg feladatainkat:

- Magas színvonalú pedagógiai munka: oktatás, nevelés biztosítása a tanórákon
- Hon- és népismeret oktatása
- Versenyeken való eredményes részvétel (Litteratum, OM által támogatott német nyelvi verseny, a kecskeméti Bolyai Gimnázium által hirdetett verseny, térségi szavaló-, felolvasó- és szövegértési versenyek, vármegyei szavalóverseny, levelezős versenyek)
- Német nyelvű újságok terjesztése (Spatzenpost, Kleines Volk, Der Neue Zeitung)
- Testvériskolai kapcsolat ápolása
- A németországi Bodelshausen a testvérvárosunk. Az iskolánk természetesen az ottani iskolával tart kapcsolatot. Kétévenkénti egyhetes külföldi úttal biztosítjuk a magyar gyerekeink számára a nyelvgyakorlást a célnyelvi országban. A partnerkapcsolat megszilárdítása érdekében kétévenként viszont fogadjuk a német partnerváros tanulóit.
- Igény szerint szervezünk az adventi időszakban bécsi tanulmánykirándulást.
- A nyári szünetben lehetőséget biztosítunk egyhetes célnyelvi országban (Németország, Svájc, Ausztria) eltöltendő nyelvi táborozásra, ahol nyelvi órákon anyanyelvi tanárok segítségével tanulják a német nyelvet és megismerkednek a hely nevezetességeivel.

7.6 Belső vizsga:

Belső vizsga német nyelv és irodalomból

A német belső szóbeli vizsga kérdései a következő témakörök köré csoportosulnak:

1. Ich und meine Familie, Zukunft
2. Unsere Schule, meine Klasse
3. Unser Haus, Hausarbeiten
4. Mein Zimmer, mein Haustier

5. Freizeit, Hobby, Unterhaltung
6. Unser Wohnort-Solttvadkert, Großstadt ↔ Dorf
7. Gesundheit, Ernährung, Sport, Bewegung
8. Feiertage (Advent, Weihnachten, Ostern, Geburtstage)
9. Umwelt-Umweltschutz
10. Tagesablauf
11. Ausland, Ferien, Fremdsprachenlernen – die Deutschstunden

A témákon belül kérdések vannak, melyek segítségével fejtik ki a tanulók a témával kapcsolatos tudásukat. A tanulók a vizsgán tételt húznak. Egy tételben 5 kérdés szerepel a fenti témakörökből . Így a szóbeli vizsga közben nem csak egy témáról kell a gyerekeknek kommunikációt folytatni, hanem legalább 5 témakörből. Értékeléskor a tanulók pontokat kapnak kérdésenként 1-5-ig. A felelet végén így összesen 25 pontjuk lehet. A kapott érdemjegy az öt pont átlagából születik.

Értékelés

Írásbeli szöveges értékelés történik 1. osztályban félévkor és év végén, ill. 2. osztályban félévkor. A többi évfolyamokon osztályzattal értékelünk.

Mondatbank a szöveges értékeléshez:

1. osztály

Aktivitás

- Az órákon mindig aktív és figyelmes. Mindig szorgalmasan dolgozik.
- Az órákon általában aktív és figyelmes.
- A tanult kiszámolókat, verseket és énekeket szívesen adja elő egyedül is.
- A tanult kiszámolókat, verseket és énekeket a csoporttal közösen adja elő.

Szókincs

- Szókincs gazdag és biztos
- Szókincs általában biztos.
- Szókincs bizonytalan.

Beszédértés

- Szavak, mondatok megértését mindig pontosan adja vissza rajzban.
- Szavak, mondatok megértését általában pontosan adja vissza rajzban.
- Szavak, mondatok megértését bizonytalanul adja vissza rajzban.

Beszédkésztség

- Képekhez, rajzokhoz (begyakorolt) mondatokat tud kapcsolni német nyelven.
- Többnyire tud német nyelven képekhez, rajzokhoz begyakorolt mondatokat kapcsolni.

2. osztály

Szókincs

- Szókincsre biztos.
- Szókincsre legtöbbször biztos.
- Szókincsre bizonytalan.

Írás - Helyesírás

Másolás

- Másolásnál leggyakrabban hibátlanul dolgozik, csak ritkán ejt 1, esetleg 2 hibát.
- Másolásnál néhány hibát elkövet.
- Másolásnál gyakran hibázik.

Tollbamondás

- Tollbamondásnál leggyakrabban hibátlanul dolgozik, csak ritkán ejt 1, esetleg 2 hibát.
- Tollbamondásnál ejt néhány hibát.
- Tollbamondásnál gyakran hibázik.

Olvasás

Hangos olvasás

- Képes arra, hogy egy szöveget felkészülés után folyékonyan, hibátlanul, vagy egész kevés hibával felolvasson.
- Olvasás közben ejt néhány hibát, de ezeket általában önállóan kijavítja.
- Olvasás közben többször hibázik és a hibákat általában nem veszi észre.

Írott szöveg értése

- Képes arra, hogy egy szöveget önállóan elolvasson és a szöveghez kapcsolódó feladatokat legtöbbször hibátlanul elvégezze.
- Egy szöveg elolvasása után a hozzá kapcsolódó feladatokat néhány hibával végzi el.
- Gyakran hibázik a szövegértési feladatok elvégzésekor.

Beszédkésztség

- Képekhez, rajzokhoz (begyakorolt) mondatokat tud kapcsolni német nyelven és előre begyakorolt párbeszédet el tud játszani.
- Többnyire tud német nyelven képekhez, rajzokhoz begyakorolt mondatokat kapcsolni, ill. kis segítséggel el tudja játszani az előre begyakorolt párbeszédet.

Nyelvtan

- A tanult nyelvtani ismereteket legtöbbször hibátlanul, vagy 1-2 hibával alkalmazza.
- Néha követ el hibákat a nyelvtani ismeretek alkalmazásánál.
- A nyelvtani ismeretek alkalmazásában bizonytalan, gyakran követ el hibákat.
- A német nemzeti kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a tanórán kívüli szabadidős tevékenységek, foglalkozások keretében biztosítunk lehetőséget a német nemzeti kisebbség hagyományainak, népszokásainak, kultúrájának, történelmének megismerésére, tanulmányozására.

7.7 Nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiségekhez nem tartozó tanulók tanórán kívüli foglalkozásokon, kulturális és szabadidős programokon ismerkedhetnek meg a településen élő német és cigány kisebbség életével, szokásaival, kultúrájával. A közös programok szervezésében nagy segítséget nyújt iskolánknak a Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Német Kisebbségi Önkormányzat. Iskolánkban a mindenkor 3. évfolyamosok valósítják meg a „Vadkert” projektet, mely keretében a Soltvadkert történetével, életével, gazdaságával, kultúrájával, hagyományaival foglalkoznak a tanulók. Így természetesen a helyi kisebbség életével is megismerkedhetnek a harmadikos diákok, valamint rajtuk, illetve az előadásokon, bemutatókon, kiállításokon keresztül az iskola valamennyi tanulója.

8 ANGOL NYELV OKTATÁSA AZ 2-8. ÉVFOLYAMON

Az óraszámok eloszlása

opcionális csoport	emelt óraszámú csoport	alapórás csoport
4. évfolyam		111 óra (3 óra/hét)
5. évfolyam	185 óra (5 óra/hét)	111 óra (3 óra/hét)
6. évfolyam	185 óra (5 óra/hét)	111 óra (3 óra/hét)
7. évfolyam	185 óra (5 óra/hét)	111 óra (3 óra/hét)
8. évfolyam	185 óra (5 óra/hét)	111 óra (3 óra/hét)

Az évi órakeret felhasználásának arányai

Új ismeretek elsajátítása	kb. 60%
Gyakorlásra, ismétlésre, írásbeliségre	kb. 25-30%
Év végi összegzésre, egyéb feladatokra	kb. 10-15%

A csoportbontás helyi elvei

Az angol nyelvet első, második és harmadik osztályban heti 2 óraszámban tanulhatják a diákok, szakköri órák keretében. A harmadik évfolyam végén az általános tanulmányi eredmény, a tanuláshoz való hozzáállás és egy szintmérő dolgozat eredménye szerint dől el, hogy negyedik osztályban nagyobb tempóban és 5. évfolyamtól emelt óraszámú csoportban vagy az alapórás számú csoportban újrakezdőként folytatja a nyelvtanulást a gyermek.

A nyelvoktatás kötelező jelleggel 4. évfolyamon kezdődik el.

Az idegen nyelvek oktatása 5-8. évfolyamokon felmenő rendszerben, ún. „nívócsoportos” oktatás keretében történik.

Eszközigény a kerettanterv szerinti nyelvoktatáshoz

Tankönyvek

Get To The Top 1-3(MM Publications)

Némethné: Társalgás, szituációk, képleírások- Angol alapfokú nyelvvizsga (Akadémiai kiadó)

Twenty-three topics for teenagers (Lexika kiadó)

Szótárak

Angol - magyar kézisótár

Magyar - angol kézisótár

Egyéb

Az Oxford University Press, MM Publications, Macmillan, a Longman, a Cambridge University Press és

magyar kiadók által forgalmazott tankönyvek, munkafüzetek, Cd-k, DVD-k, tanári kézikönyvek és CD-ROM-ok.

Magnó, számítógép, projektor és interaktív tábla

A négy alapkészséget fejlesztő tanári kézikönyvek

Fénymásolható feladatokat feldolgozó tanári kézikönyvek

2. évfolyam (szakkör)

Óraszám: 74 óra (2 óra/hét)

Nyelvi szint: A1

Témakör	Óraszám
Év eleji ismételés	6
Animals, Playroom Safari	10
School Time, How many, Colours	8
Food/ Present simple tense	12
Parts of the body/ have got	10
My House, Rooms/to be, Prepositions	12
Summer Time, Clothes/ Present continuous tense	10
Goodbye, Év végi ismételés	6

Kommunikációs szándékok

Beszédszándékok

Bemutakozás bővebben, a családtagok bemutatása, megnevezés, egészen egyszerű leírás.

Fogalomkörök

- A folyamatos jelen idő
- Kiegészítendő kérdés alkotása és megválaszolása
- A birtokos szerkezet
- A birtokos személyragok használata
- Néhány megszámmlálható és megszámmlálhatatlan főnév

Témakörök (szókincs)

Személyes adatok, család, az évszakok, időjárás, lakás: szobák, berendezés, ábécé.

Mondókák, dalok, versek.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

Az idegen nyelvű óravezetés és a tanári utasítások követése. A tananyag hallás utáni gyakorlatainak megoldása. Résztétel egyszerűbb kommunikációs helyzetekben.

Beszédképesség

A hallás után elsajátítható helyes hangsúly, hanglejtés és hangképzés megerősítése. Egészen egyszerű információk kérése és adása. Rövid jelenetek előadása. Dalok, mondókák, nyelvtörők.

Olvasott szöveg értése

Az ábécé betűzése, szóképes olvasás.

Írásbeli készség

Ismert szóképek másolása.

3. évfolyam (szakkör)

Óraszám: 74 óra (2 óra/hét)

Nyelvi szint: A1

Témakör	Óraszám
Hello, Év eleji ismétlés	5
My Room, Objects, Numbers, Colours	6
My classroom	6
Happy Birthday	7

My family	7
Professions	7
We are happy / to be, How many? Plurals	8
My body/ have got	8
Pets, Animals	8
Let's party	8
Év végi ismétlés	4

Kommunikációs szándékok

Beszédsszándékok

Köszöntés, üdvözlés, bemutatkozás, udvarias kérés, felszólítás, megköszönés, bocsánatkérés, nem tudás kifejezése, utasítás, lelkesedés, érzelmek, állapotok kifejezése, a dolgok azonosítása és leírása.

Fogalomkörök

- A be és have igék használata
- Felszólítás
- Az állító és kérdő mondat szórendje
- A határozott és a határozatlan névelő
- A főnevek többes száma
- Személyes névmások
- Mutató névmások
- A birtokos névmás
- Néhány alapvető melléknév használata

Témakörök (szókincs)

Családtagok, számok, iskolaszerek, színek, játékok, ételek, testrészek, ruhák, tárgyak, születésnap, állatok foglalkozások, hangszerek.

Mondókák, dalok, versek.

- A továbbhaladás feltételei
- Hallott szöveg értése

Az idegen nyelvű óravezetés és a tanári utasítások követése és alkalmazása diáktársaival. A tananyag hallás utáni gyakorlatainak megoldása. Részvétel egyszerű kommunikációs helyzetekben.

Beszédképesség

Elsősorban a helyes hangsúly, a hanglejtés és a hangképzés. Egyszerű információk kérése és adása. Rövid jelenetek előadása párban vagy csoportban. Rövid szövegek előadása. Dalok, mondókák, nyelvtörők.

Olvasott szöveg értése

Ismert szöveg hangos olvasása.

Írásbeli készség

Egyszerű szöveg másolása, ismert egyszerű szöveg hallás utáni leírása. Összekevert betűkből szóalkotás. Mondatból, szövegből kihagyott részek pótlása.

4. évfolyam: Haladó csoport

Óraszám: 111 óra (3 óra/hét)

Nyelvi szint: A1

Témakör	Óraszám
Év eleji ismételtes	5
Where's my pet? House / Prepositions of place	8
Toys, Adjectives / 's genitive	8
Transport Museum, Circus, Numbers/ There is/are	8
I can dance	9
What's the time?	10
On the farm, Animals	8
Transport, Instructions, Days	9
Clothes, Weather/ Present continuous tense	12
At the beach, Sports	10
At the restaurant, Food, Drink	8

I like..., Fruits/ Present simple tense	10
Év végi ismétlés	6

Általános fejlesztési célok és követelmények a 4. évfolyam végére

- A nyelvtanulás járuljon hozzá a gyermek intellektuális, érzelmi és közösségi fejlődéséhez.
- A tanulóban alakuljon ki pozitív hozzáállás a nyelvtanulás iránt.
- Alakuljon ki a további nyelvtanuláshoz szükséges munkakör a tanulók, illetve a tanulók és a tanár között (osztálynyelv, egyéni, páros és csoportmunka).
- Kezden tudatosulni a tanulóban, hogy az idegen nyelv a kommunikáció eszköze.

Kommunikációs szándékok

Beszédszándékok

Tetszés - nemtetszés kifejezése, kérés, engedélyezés, felajánlás, javaslat, indítvány, ajándékozás és jókívánságok, rendelés és kiszolgálás az étteremben, információkérés, információadás, a dolgok azonosítása és leírása, utasítások, útbaigazítás, késés kifejezése, egyetértés, egyet nem értés.

Fogalomkörök

- A like ige használata
- A felszólító mód
- Az egyszerű és a folyamatos jelen idő
- Birtoklás, birtokos névmások
- A legfontosabb kérdőszavak: Who?, What?, When?, Whose?, Where?
- A there is / there are szerkezet
- A can módbeli segédige
- A személyes, mutató és tárgyas névmások, a birtokos személyrag
- Néhány alapvető elöljárószó használata
- A many és a lots of
- Néhány rendhagyó többes szám
- Néhány megszámlálható és megszámlálhatatlan főnév
- Néhány alapvető határozószó: well, always, sometimes, never
- Időpontok

Témakörök (szókincs)

A család, idő: perc, óra, nap, hét, hónap, év, időpont; időjárás: évszakok; otthon: lakás, ruhák; szabadidő: hobbi, sport, gyűjtemények, állatkerti állatok; napirend, ünnepek, karácsony; étkezés: ételek, italok; vásárlás, üzletek; közlekedési eszközök.

Egy-két mese vagy történet, mondókák, dalok, versek.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

Az idegen nyelvű óravezetés követése. Tanulói utasítások. A tananyag hallás utáni gyakorlatainak megoldása. Részvétel egyszerű kommunikációs helyzetekben.

Beszédkésztség

A helyes hangsúly, a hanglejtés és a hangképzés. Egyszerű információk kérése és adása. Rövid jelenetek előadása párban vagy csoportban. Dalok, mondókák és nyelvtörő. Interakciók az osztályban, osztálynyelv. Rövid történetek mesék.

Olvasott szöveg értése

Rövid szöveg feldolgozása illusztrációk és tanári irányítás segítségével.

Írásbeli készség

Egyszerű szöveg hallás utáni leírása. Születésnap meghívó, köszöntőlap írása minta alapján. Mondatból, szövegből kihagyott részek pótlása.

4. évfolyam: Kezdő és újrakezdő csoport

Óraszám: 111 óra (3 óra/hét)

Nyelvi szint: A1

Témakör	Óraszám
Hello, Introduction	10
My Room, Objects, Numbers, Colours	12
My classroom	9
Happy Birthday	9
My family	10
Professions	9
We are happy / to be, How many? Plurals	15

My body/ have got	15
Pets, Animals	10
Let's party	8
Év végi ismétlés	4

Kommunikációs szándékok

Beszédsszándékok

Köszöntés, üdvözlés, bemutatkozás, udvarias kérés, felszólítás, megköszönés, bocsánatkérés, nem tudás kifejezése, utasítás, lelkesedés, érzelmek, állapotok kifejezése, a dolgok azonosítása és leírása.

Fogalomkörök

- A be és have igék használata
- Felszólítás
- Az állító és kérdő mondat szórendje
- A határozott és a határozatlan névelő
- A főnevek többes száma
- Személyes névmások
- Mutató névmások
- A birtokos névmás
- Néhány alapvető melléknév használata
- Témakörök (szókincs)
- Családtagok, számok, iskolaszerek, színek, játékok, ételek, testrészek, ruhák, tárgyak, születésnap, állatok foglalkozások, hangszerek, ABC.
- Mondókák, dalok, versek.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

Az idegen nyelvű óravezetés és a tanári utasítások követése és alkalmazása diáktársaival. A tananyag hallás utáni gyakorlatainak megoldása. Részvétel egyszerű kommunikációs helyzetekben.

Beszédkésztség

Elsősorban a helyes hangsúly, a hanglejtés és a hangképzés. Egyszerű információk kérése és adása. Rövid jelenetek előadása párban vagy csoportban. Rövid szövegek előadása. Dalok, mondókák, nyelvtörők.

Olvasott szöveg értése

Ismert szöveg hangos olvasása.

Írásbeli készség

Egyszerű szöveg másolása, ismert egyszerű szöveg hallás utáni leírása. Összekevert betűkből szóalkotás. Mondatból, szövegből kihagyott részek pótlása.

5-8. évfolyam

A nyelvoktatás „nívó csoportos” oktatás keretében emelt óraszámú és alap óraszámú csoportokban a kerettantervi követelmények szerint történik. (Részletesen: 196. o.)

9 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

9.1 Általános rendelkezések

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 16. § értelmében az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú művészeti iskolának legalább hat és legfeljebb tizenkettő évfolyama van, amelynek keretei között az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon, zeneművészet, képző- és iparművészet, báb- és színművészet, táncművészet ágakban folyhat. A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

Az állami fenntartású és az állami feladatellátásban részt vevő alapfokú művészeti iskolában heti hat tanórai foglalkozás biztosított térítési díj ellenében a főtárgy gyakorlatának és elméletének elsajátításához, valamint tanévenkénti egy meghallgatás és egy művészi előadás, továbbá e szolgáltatások körében az iskola létesítményeinek, felszereléseinek használata. Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű tanuló, a testi, érzékszervi, közép súlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá az autista tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.

Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában. Az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv a művelődési és közoktatási miniszter által – művészeti áganként – kiadott alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

9.2 Alapelvek, célok

Az alapfokú művészetoktatási intézmény a művészetek iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt

ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zeneművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

9.3 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, képző- és iparművészetben, a szín- és bábművészetben, valamint a táncművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

9.4 Az egyes tanszakok általános fejlesztési követelményei

9.4.1 Az alapfokú zeneművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei

- A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.
- A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).
- A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.
- A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
- A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

- A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.
- A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
- Tehetséggondozás.
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
- Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
- Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

9.4.2 A színművészet- bábművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi–bábszínházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet–bábművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

A színművészet területén a képzés lehetővé teszi:

- a minél változatosabb dramatikus tevékenységformában való részvételt;
- a színpadi megjelenés törvényszerűségeinek megismertetését;

- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
- minél több élő és felvett színházi előadás – köztük a társaik által készített produkciók – megtekintését;
- a színházi és drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását;
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozassanak , illetve a létrejött előadást bemutathassák;
- élvezhessék a közös alkotói munka örömteli érzését;
- az önkifejezés lehetőségét, kínját és örömét;
- tanulják meg az alkotó munka kritikus értékelését;
- váljanak képessé maguk és társaik eredményeinek és hibáinak felismerésére, annak szakszerű elmondására ; a tapasztalatok tanulmányaik során történő hasznosítására.
- az oktatás feladata, hogy a tanulók adottságainak és képességeinek figyelembevételével a képzés tartalmi, formai és minőségi követelményeinek magas szinten tartásával a színházi és színjátékos ismereteket a számukra a legérvényesebb és leghatékonyabb módon közvetítse.
- Készítse fel a tanulókat:
 - versek, prózai és drámai szövegek értő olvasására,
 - különböző technikák tudatos alkalmazására,
 - szituációk bemutatására, improvizációra
 - karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
 - egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékokra,
 - különféle szerepek megformálására,
 - rendezői instrukciók mentén végzett munkára,

- a más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi előadások elemzésére, értékelésére.
- Ismertesse meg a tanulókkal:
 - a színházi alapfogalmakat és szakkifejezéseket
 - a drámai – színházi konvenciókat, azok alkalmazását,
 - a legfontosabb történeti és kortárs színházi stílusokat,
 - a színházi műfajokat,
 - a szöveg- és előadás elemzés szempontjait,
 - a színészi játék alapvető iskoláit,
 - a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
 - a színház jelenkori közösségeit, társadalmi szerepét,
 - napjaink színházi struktúráját.

9.4.3 A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére. Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit. Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,

- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére, a műelemzési eljárások alkalmazására
- tegye lehetővé – a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.
- alakítsa ki a tanulóban – az esztétikum iránti igényt, az esztétikai élményképességet, az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
- fejlessze a teremtmény képzeletet és az improvizációs készséget.

9.4.4 A táncművészet oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A táncművészeti oktatás feladata:

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók

érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és a szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhettek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja:

A tehetséges tanulókat felkészíti a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

Az alapfokú táncművészeti oktatás fejlessze:

- a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- testi-lelki állóképességét,
- kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen:

- egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat,
- táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- a szakirányú továbbtanulásra.

Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

9.5 Az egyes művészeti ágak képzési struktúrája, tartalma

Az egyes művészeti ágakon az évfolyamokon tanított tantárgyakat, azok követelményeit, a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokat, az óraszámokat, a továbblépés feltételeit a 3. sz. melléklet tartalmazza.

10 A KÖZNEVELÉSI TÍPUSÚ SPORTISKOLAI KÉPZÉS

A köznevelési típusú sportiskolai program Soltvadkert város sportegyesületei számára olyan sportolói tehetségkutató program, amely hatékonyabb és szélesebb körű kiválasztást eredményez. A sportképesség felmérése alapján kiválogatott 6-14 éves tanulók számára biztosítja a helyi tantervben megfogalmazott követelmények elsajátítását, emellett tehetségük kibontakoztatását testnevelés, a sport területén.

A sportprogram feladata a város sportegyesületeivel együttműködve az utánpótlás nevelése, a tehetségek felkutatása és felkészítése a versenysportra az alábbiak szerint:

- az utánpótlás-nevelési rendszernek szigorú szakmai követelményeknek megfelel
- összhangban van a versenysport koncepciójával, annak kitűzött céljait kell szolgálnia
- a gyermekek túl korai specializációját megakadályozza, a sokoldalú fejlesztést biztosítva

A testnevelés és sport mindig is az iskolai tehetséggondozás kiemelt színtere volt. Alapvető célkitűzése a mozgás, mint életforma kialakítása, a sport megszerettetése. Emellett folyamatosan kerestük a tehetségeket a versenyszerű sportoláshoz úgy, hogy a megfelelő adottságokkal rendelkező gyermekek megtalálják azt a sportágat, melyben a legeredményesebben tudnak teljesíteni. A testnevelés magas szintű oktatása biztosíthatja, hogy a gyermekek megfelelő előképzettségre tegyenek szert az esetleges versenysport folytatására.

- A sport alapvetően teljesítménycentrikus. Az iskolában tanuló és egyúttal a városi sportiskolában versenyszerűen sportoló tanulók – akiből a kiválasztódási piramis miatt természetesen csak néhányan lesznek élsportolók (olimpikonok, válogatottak) – elé magas szintű, de életkoruknak és képességeiknek megfelelően differenciált teljesíthető követelményeket állítunk a sportban.
- Kialakítjuk diákjainkban azokat a sportolói személyiségjegyeket, melyek birtokában képesek a mindenkori sportszerű versenyzésre, a siker és a kudarc által kiváltott emberi érzelmek megfelelő kinyilvánítására, sportszerűsége.
- Biztosítjuk a szaktanári és osztályfőnöki munkában a sporttámogatói attitűd érvényesülését.

- Szervezeti és tartalmi integrációban végezzük a minőségi sportolói utánpótlás nevelését, kiválasztását és gondozását a város élsport egyesületei és szakosztályai részére.
- A sportolói felkészítés a sporttudományos ismeretek felhasználásával az élet és edzőskornak a funkcióérettségnek megfelelő edzésgyakorlatot követve történik a sportolói személyiségjegyek, az általános és speciális fizikai képességek, valamint a sportági technika és taktika kialakítása érdekében. Mindehhez szükséges a speciális tanterv szerinti testnevelés órák és edzések összhangjának megvalósítása.

Folyamatos célunk, hogy az iskola segítse a fiatalokat a tudatos sportolóvá válás folyamatában, figyelve arra, hogy a sportoló diákok műveltségképe ugyanolyan gazdag és komplex legyen, mint a nem sportoló társaiké.

Az iskolai programunk az asztalitenisz, atlétika, birkózás, kézilabda, labdarúgás, öttusa, sakk, szumó, tenisz és úszás sportágak előképzését, sportági felkészítését biztosítja. Ennek érdekében megállapodást köt az iskola a sportiskolai utánpótlás-nevelésben közreműködő sportegyesületekkel, valamint az adott sportág országos sportági szakszövetségével, és ezt minden tanév elején felülvizsgálja.

A képzés kiemelt nevelési-oktatási feladatként kezeli:

- a demokratizmus, a humanizmus, az esélyegyenlőség megvalósulását
- a szolidaritás és a tolerancia megvalósulását
- a kritikai gondolkodásmód fejlesztését
- a diákok felkészítését, az érvekkel alátámasztott, felelős döntések meghozatalára
- a reális önértékelésre, az önismeretre nevelést
- a tanuló aktív részvételét a tanulási folyamatban (cselekvő tanulás előtérbe helyezése),
- az eredményes tanulás módszereinek megismertetését,
- a tanulási technikák elsajátíttatását
- az önálló és társas tanulás élményének kipróbálására, az előnyök megtapasztalására.

A köznevelési típusú sportiskola program működésének speciális elemei:

- Közoktatás szempontjából, a közoktatási típusú sportiskola a sportoló, élsportoló gyerekek, fiatalok nevelését-oktatását vállalja fel. A helyi tantervünkben megjelennek olyan értékek, amelyek más tantervekben kevésbé.
- Fontos szempont, hogy a sportoló diákok műveltségképe ugyanolyan gazdag és komplex legyen, mint a nem sportoló társaiké. Ugyanakkor figyelembe véve és alkalmazkodva a sportoló, élsportoló diákok időbeli leterheltségéhez, segítve a fiatalokat a tudatos élsportolóvá válás folyamatában a megfelelő sportspecifikus tudáselemek közvetítése révén.
- A köznevelési típusú sportiskolai programban résztvevő tanulók nem alkotnak külön osztályt, hanem úgynevezett sávos testnevelés órák tartásával biztosítjuk az érintettek speciális képzését.
- Az alsó tagozat négy évfolyamán a gyerekek nagy része még nem választott tudatosan sportágat, ezért az általános képzés mellett fokozatosan megismerhetik a tanulók az egyes sportágakat.
- Ötödiktől nyolcadik osztályig különböző sportágakban, egyesületi keretek között sportolnak a tanulók.
- A sport miatti hiányzások pótlása (edzőtábor, több napos versenyek).

Ezen tanulók esetében, egyéni felzárkóztatással, differenciált oktatással, az IKT (információs és kommunikációs technológia) eszközeinek használatával segítjük sportági, és tanulmányi felzárkózásukat. A helyi tantervben valamennyi műveltségi területbe beépítésre került az IKT alkalmazása. A tanítási-tanulási folyamatokban előtérbe helyezzük a differenciálást, az egymástól tanulást, a kooperatív tanulás alkalmazását.

- A sportban valamiért nem eléggé eredményes, vagy sportpályafutását valamilyen okból (sérülés, kiégés, az eredmények elmaradása), befejezni kényszerülő tanulóink lemorzsolódása.
- Helyi tantervünket ezért úgy készítettük el, hogy az évfolyamon belüli átjárhatóság megvalósuljon. Ezzel lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanuló más tanulócsoportban fejezze be iskolai tanulmányait.
- Az edzésidők mennyiségének növekedése miatt csökkenhet a tanórákra és az otthoni tanulásra fordítható idő.

- Egyéni tanrend kialakítása

A köznevelési típusú sportprogramra jelentkező tanulók felvételének elvei

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 28.§(1) bekezdése szerint „a sportiskolába az a tanuló vehető fel, aki megfelel a sportegészségügyi alkalmassági és fizikai képesség felmérési vizsgálat követelményeinek.

Az első évfolyamra jelentkezőknek a felvétel alapja a speciális követelmények elsajátítására való alkalmasság. Ennek megállapítása érdekében minden évben a beiratkozáshoz igazodva március-április hónapokban a testnevelést tanítók szakmai munkacsoportja kiválasztó felméréseket végez, melyek elsősorban az atlétikus képességeken alapulnak. Minden esetben a háromból a legjobb teljesítmény az alapja a pontszámításnak. Annak érdekében, hogy kiszűrjük az óvodás korú gyerekek figyelméből fakadó teljesítményingadozásokat, a felvételit azonos körülmények között háromszor ismételtethet meg a gyerekek és csak a legjobb eredményt vesszük figyelembe. Az eredmények pontszámot kapnak és az összpontszám dönti el a helyet a rangsorban. Figyelembe vesszük a gyerekek korát is, így az idősebb (4 évig óvodába járó) gyerekek pontjából levonunk 10 pontot. Ha így is bekerül, a kora nem kizáró ok.

A kiválasztó felmérés próbái:

Próba Értékelés alapja

- 30 m síkfutás (sebesség, koordináció) másodperc
- helyből távolugrás (gyorserő) centiméter
- célbadobás – dobókészség találat
- labdapasszolás falra – labdásügyesség, koordináció db/másodperc

Pont	30 m síkfutás/s		helyből távolugrás/cm		labdapassz/db		célbadobás/találat	
	Fiú	Lány	Fiú	Lány	Fiú	Lány	Fiú	Lány
20	5,75	5,91	172	165	36		10	
19	5,80	5,95	169	162	35			
18	5,85	6,00	166	159	34		9	
17	5,90	6,05	163	156	33			
16	5,95	6,10	160	153	32		8	
15	6,00	6,15	157	150	31			

14	6,05	6,20	154	147	30	7
13	6,15	6,30	151	144	29	
12	6,25	6,40	148	141	28	6
11	6,35	6,50	145	138	27	
10	6,45	6,60	142	135	26	5
9	6,55	6,70	139	132	25	
8	6,65	6,80	136	129	24	4
7	6,75	6,90	133	126	23	
6	6,85	7,00	130	123	22	3
5	6,95	7,10	126	120	21	
4	7,05	7,20	122	116	20	2
3	7,20	7,30	118	112	18	
2	7,35	7,45	114	108	16	1
1	7,50	8,00	110	104	14	

A kiválasztó felmérés pontérték táblázata alapján készült összesített rangsor alapján vehetők fel a jelentkezők. Az alsó határ megállapítása függ a jelentkezők és a felvehető diákok számától. A kiválasztó felmérés alapján megfelelt tanulóknak iskolaorvosi alkalmassági vizsgálaton kell részt venni. Az alkalmassági vizsgálaton és a felmérésen is megfelelt tanulók alkalmasak arra, hogy a sportosztályban kezdjék meg tanulmányaikat az első évfolyamon. A képességmérés eredményéről a szülőt az iskola írásban tájékoztatja.

Átvétel a 2-8. évfolyamba

Magasabb évfolyamon átvételére csak akkor kerül sor, ha:

- magatartása és szorgalma legalább jó érdemjeggyel van értékelve,
- magyar és matematika felmérője (tanév végi vagy félévi) legalább négyes szintű,
- megfelel a testnevelő tanárok által elvégzett sportalkalmassági szintfelmérésen és a sportegészségügyi vizsgálaton.

11 EGÉSZ NAPOS ISKOLA

11.1 Az egész napos iskolai nevelés feltételei, értékei

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon egész napos iskolai nevelés-oktatás működik évfolyamonként egy osztályban. Szülői igény szerint több osztályban is bevezetésre kerülhet. Az egész napos iskolai nevelést és oktatást 8-16 óra közötti időtartamban, a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve szervezzük meg. Az intézmény biztosítja az ingyenes tankönyvellátást és étkezést mindazon tanulók számára, akik a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelnek. Továbbá biztosítottak a feltételeket a tankönyvek, füzetek és más tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához.

Az egész napos iskola jellemzői: egy osztálycsoportot két nevelő vezet, mindkét nevelő tanít bizonyos tantárgycsoportot, vezeti a gyerekek felkészülését (elsősorban az általa tanított tantárgyak tanítási óráira), s naponta szabadidő-tevékenységeket is irányít. Az egész napos iskolai nevelők tanórán kívüli tevékenységeket is vezetnek, és rendszeresen irányítják a feladatkészítést saját tantárgyaikból. A gyerekek speciális órarend szerint haladnak, melyben tanítási órák, önálló tanulási tevékenység és szabadidős programok váltják egymást. Egész nap az iskolában vannak, itt készítik a házi feladatokat, részt vesznek a felzárkóztatásban, tehetséggondozásban. Lehetőség van az önálló tanulási tevékenység kialakítására és szabadidős programok megszervezésére, és alkalmunk nyílik a differenciálásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra.

Az egész napos oktatás nevelési céljai:

A tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása. A tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységekhez. A szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátítása. A nevelőkkel való családias légkör kialakítása, társaikhoz való viszony mélyítése.

Az egész napos iskola előnyei:

- mivel mindkét nevelő tanítási órákat és tanórán kívüli tevékenységeket egyaránt vezet, többféle tevékenység közben ismerheti meg a gyerekeket, gyakorolhat rájuk hatást, nevelő és gyerek között kedvezőbb kapcsolat alakulhat ki;

- mivel a nevelők irányítják a saját tanítási óráikra való felkészülést is, rendszeresen szerezhettek tapasztalatokat saját tanítási óráik hatékonyságáról. Így nagyobb az esély arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat egységessé váljék.

Feltételei:

Az egész napos iskolai osztályokban határozottan különüljön el a tanórai és tanórán kívüli önálló munka, illetve a szabadidő nevelői irányításának módszerei: az önálló munka irányításában a gyermekek tanulási önállóságát fokozó módszerek érvényesítése, szabadidőben a gyermekek tevékenységének teret adó, a tervszerű nevelői kezdeményezés és a gyermekek választásának összehangolására törekedő eljárások alkalmazása domináljon.

A pedagógus feladatai

Segítse:

- a tantervi törzsanyag szilárd elsajátítását,
- esetenként a kiegészítő anyag feldolgozását,
- a tanult ismeretek önálló alkalmazását,
- a tanulmányi munka egészében az önállóság fokozását,
- a tanulás motívumainak és technikájának állandó fejlesztését,
- az egyéni érdeklődés és képességek formálását,
- az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek és képességeinek kialakítását, a művelődés igényének fejlesztését.

Az egész napos foglalkoztatás feladatai

- a tanulók és közösségeik tanórai és tanórán kívüli (közéleti, művelődési, munka, játék, sport, egyéb) tevékenysége egységes pedagógiai folyamatot képezzen;
- minden foglalkoztatási forma segítse a tanulók önálló tanulási- művelődési- önművelődési képességének fejlesztését, a tanítási-tanulási folyamat egységessé tételét;
- nagyobb teret kapjon a gyermekek öntevékenysége, mely az életkori sajátosságokhoz igazodik.
- az iskolai osztályközösségek – mint alapvető közösségek – mellett jobban érvényesüljön a funkcionális csoportok működése, gazdagodjék hálózata, a tanulók fejlődése-fejlettsége szintjéhez igazodó, választható tevékenységek kínálata

- a nevelő munka akkor válik hatékonyá, ha a szabadidő és a játékos foglalkozások gondosan tervezettek, szervezettek;
- fontos feladat a tanulás tanítása, a tanulási technikák megismertetése az ismeretszerzés hatékonyabbá tételében. Az egész napos munkában a tapasztalás, a láttatás, a cselekedtetés, az önálló ismeretszerzés, önálló véleménynyilvánítás kiemelt szerepet kap, ezek elősegítik a tanítási órákra való felkészülést.
- a tanuláshoz, környezethez, társakhoz, a felnőttekhez való pozitív hozzáállás erősítése;
- a tanulók egészségének védelme érdekében az időjárásnak megfelelő öltözködés, az önállóság, önkiszolgálás készségének kialakítása;
- az iskola külső és belső megjelenésének esztétikus formálása.

12 A NÍVÓCSOPORTOS MATEMATIKAOKTATÁS

Iskolánkban a 7-8. évfolyamon matematikából nívócsoporthoz tartozó oktatás folyik. Az adott évfolyamon működő osztályok számától függően szervezzük meg a csoportokat két-két illetve három osztálynak sávosan. A csoportba soroláshoz a tanulók hatodik osztályban matematikából nyújtott teljesítménye alapján a matematikát tanítók szakmai munkacsoportja dönt. A csoportok átjárhatóak, az áthelyezés szülői kérésre történhet. Az áthelyezésről a szakmai munkacsoport dönt, a magasabb nívócsoporthoz kerülés feltétele a matematikából nyújtott tanulói teljesítmény.

13 A NÍVÓCSOPORTOS IDEGEN NYELVI OKTATÁS

A világban való eligazodás képességének fejlesztésében fontos szerepet játszik az idegen nyelvek tanulása. Fő céljaink között szerepel a kommunikációs készség fejlesztése.

Az általános iskolában minden diáknak egy idegen nyelvet kell tanulnia. Jelenleg két élő idegen nyelv közül választhatnak tanulóink: angol és német.

Az idegen nyelvek oktatása 5-8. évfolyamokon felmenő rendszerben, ún. „nívócsoporthoz tartozó” oktatás keretében történik. Ez azt jelenti, hogy idegen nyelvi képességek, tudásszint szerint osztjuk csoportokba a tanulókat.

Az adott tanévben indított nívócsoporthoz tartozó csoportok száma az adott idegen nyelvet választók számától, felkészültségétől függ.

A nyelvi tehetséges gyerekek fejlesztésére, gyorsabb haladásuk érdekében emelt óraszámú nívócsoporthoz tartozó csoportokat hozunk létre. E csoportokban idegen nyelvet tanítók feladata,

hogy szakmailag segítsék a felkészülést versenyekre, a középiskolák idegen nyelvi szintfelmérőire, illetve az alapfokú nyelvvizsgára. A nyelvvizsga anyagi terhei a szülőkre hárulnak.

Az idegen nyelvet emelt óraszámában tanuló csoportokba a tanuló akkor nyerhet felvételt:

- ha a szülő ezt az adott tanév május 20-áig írásban kérvényezi az iskolavezetés által kiadott nyomtatványon,
- ha a tanuló felvételét az erre a célra létrehozott bizottság javasolja.

A bizottság tagjai: (5 fő)

- érintett osztályfőnök,
- az osztályban idegen nyelvet tanító pedagógus,
- - az idegen nyelvi munkaközösség vezetője,
- főigazgató,
- felső tagozat főigazgatóhelyettese.

A bizottság döntésének alapja:

- a tanuló korábbi tanulmányi eredményei,
- az idegen nyelvből 4. osztálytól nyújtott teljesítménye, év végi szintfelmérő dolgozat eredménye
- jellemfejlődése az adott osztályban.

Az a tanuló, aki negyedik osztály után másik idegen nyelvet szeretne emelt szinten tanulni, a tanév utolsó két hetében osztályozó vizsgát köteles tenni a választott nyelvből. Sikeres osztályozó vizsga esetén a bizottság a fent megadott szempontok szerint dönt a tanuló csoportba sorolásáról.

Kellő számú, alkalmas jelentkezés esetén több emelt szintű idegen nyelvi csoportot indítunk.

Az angol 1-es csoportban maradás feltétele a kiemelkedő teljesítmény, minimum 4-es érdemjegy félévkor és év végén. Az angol 2-es csoportban csak azok a tanulók maradhatnak, akik a csoport haladásának megfelelő tudással rendelkeznek és a haladási tempót is képesek tartani. Az angol 2-es csoportból a szaktanár döntése alapján kerül a tanuló az eggyel alacsonyabb szintű csoportba. A tanulóknak lehetősége van szintmérő dolgozat írására, a féléves/éves anyagból, amennyiben a szülő ezt írásbeli kérvényben jelzi az iskola vezetőségének 5 munkanapon belül a félévi vagy év végi bizonyítvány kiadása után.

Az idegen nyelvi csoportok átjárhatósága- eggyel magasabb szintű csoportba kerülés:

Az iskola Pedagógiai Programja szerint az adott nívócsoportban nyújtott kiemelkedő teljesítmény esetén év végén a szülő írásban kérheti gyermeke egy szinttel magasabb csoportba kerülését. A szintmérő anyaga a magasabb szintű csoport követelménye. A szülő írásbeli kérvényére lehetőséget adunk az alacsonyabb nívócsoportba való átkerülésre tanév közben is, ha ezt az iskolavezetés és a szaktanár indokoltnak látja.

ELJÁRÁSREND

Az idegen nyelvi csoportok átjárhatósága- félévi és év végi gyenge teljesítmény esetén

Határidő	Tevékenység	Felelős
novemberi szülői értekezlet előtt, de legkésőbb december 1. és/vagy áprilisi szülői értekezlet előtt, de legkésőbb május 15.	Ellenőrzőn keresztül a szülő értesítése: „Iskolánk Pedagógiai Programja szerint az angol 1-es csoportban maradás feltétele a kiemelkedő teljesítmény, minimum 4-es érdemjegy félévkor és év végén. Az angol 2-es csoportban csak azok a tanulók maradhatnak, akik a csoport haladásának megfelelő tudással rendelkeznek és a haladási tempót is képesek tartani. Az angol 2-es csoportból a szaktanár döntése alapján kerül a tanuló az eggyel alacsonyabb szintű csoportba. Gyermekeknek lehetősége van szintmérő dolgozat írására, a féléves/éves anyagból, amennyiben Ön ezt írásbeli kérvényen jelzi az iskola vezetőségének 5 munkanapon belül.”	szaktanár
félévi vagy év végi bizonyítvány kiadása után 5 munkanap	írásbeli kérvény	szülő
pótvizsga-szintmérő vizsga	szintmérő dolgozat megíratása és javítása a szülő és az iskola vezetőségének értesítése az eredményről	szaktanár

14 KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS

A "hogyan"-ra adott válasz napjaink egyik fő problémája. Az elsajátítandó ismeretek meghatározása mindig könnyebb, mint megtalálni azokat a módszereket, amelyek növelik az elsajátítás hatékonyságát. Különösen fontos napjainkban keresni azt az utat, amely a gyermekek számára könnyebbé teszi az ismeretelsajátítást, ugyanakkor segíti a szocializálódásukat.

A mai társadalmi viszonyok között erőteljesen megnövekedett a tudás társadalmi súlya. A fiatalok életpályájának sikeressége azon alapszik, hogy mennyire képesek az iskolában

olyan tudással és kompetenciákkal felvértezni magukat, amelyek birtokában képessé válnak a társadalom és a piacgazdaság jelen és jövőbeli igényeinek megfelelni, azokhoz folyamatosan alkalmazkodni.

Az az ismeretanyag, amit a tanulók az oktatás folyamatában el tudnak sajátítani, csak igen kis hányadát jelenti annak az információmennyiségnek, amelyet az egyetemes emberi ismeretek összességének tekinthetünk. S az információrobbanással még inkább igaz ez az állítás. Éppen ezért, a rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények miatt szükséges az **ismeretszerzés módjának** megváltoztatása. A központi tartalmi szabályozás (NAT, kerettantervek) az iskolai tantervek szervező részévé tette **a tanulási technikák, módszerek megtanítását. Ennek a változásnak való megfelelés egyik lépcsője a kompetencia-alapú oktatás elterjesztése.**

A hagyományos oktatási forma az ismeretek megtanulását, a tanulók által készen kapott, mechanikusan elsajátított ismereteket helyezi előtérbe, s a gondolkodás, ítéletalkotás készségeinek fejlesztésére kevés lehetőséget teremt. Ebben az esetben a tanulók tudását a memorizált ismeretek mennyisége jelzi. A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához azonban olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás stb. E képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván. Ennek érdekében szükséges a pedagógiai kultúra átalakulása.

14.1 A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek

elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázateértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a

helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alpműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetére gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan).

A természettudományos kompetencia birtokában az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja – különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati

eszközök) – a szabadidő, az információmegosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek,

elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására, saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kíváncsi a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának a megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátikusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök

vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való

beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatomunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása

A kompetencia alapú oktatás célja a sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, a mindennapi életben hasznosítható tudás kialakítása – nem lemondva az ismeretek elsajátításáról -, vagyis „ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés” megvalósítására való törekvés.

Ennek érdekében a kompetencia alapú oktatás elterjesztéséhez újszerű tanulásszervezési eljárásokat sajátítottunk el, vezettünk be, szegregációmentes, együttnevelési környezetet alakítottunk ki, a digitális technikákat széles körben alkalmazzuk, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességeket fejlesztjük.

Az élethosszig tartó tanulást megalapozó programfejlesztés az alábbi területekre vonatkozik:

- Szövegértés-szövegalkotás
- Matematikai-logikai
- Idegen nyelvi
- Info-kommunikációs technológiák

A nevezett kompetencia területeken a kompetencia alapú oktatás a magyar nyelv, a magyar irodalom, a matematika, az informatika, az angol nyelv, a német nyelv és testnevelés tantárgyak keretében zajlik. Mindegyik területen kiemelt hangsúlyt kapnak azok a tartalom független kompetenciák, amelyek nem köthetők tudományágakhoz, tantárgyakhoz, műveltségi területekhez. Ilyenek pl. a tanulás tanulása, az együttműködés képessége, a problémamegoldó képesség, a kreativitás és motiváció. Az egyes kompetenciaterületekhez olyan ajánlások, módszertani segédletek is készültek, amelyek elősegítik a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók együttnevelését is.

Tantárgy	anyanyelvi	matematikai	idegen nyelvi	digitális	hatékony önálló tanulás	kezdeményezőképeség és vállalkozói
magyar nyelv	X	X		X	X	X
magyar irodalom	X	X		X	X	X
történelem (hon- és népismeret)	X			X	X	X
idegen nyelv			X	X	X	X
matematika	X	X		X	X	X
informatika		X	X	X	X	X
természetismeret és földrajz				X	X	X
testnevelés	X				X	X

A kulcskompetenciák fejlesztése érdekében az iskola pedagógusai által alkalmazott

munkaformák és módszerek:

Módszertani elemek:

- óvoda-iskola átmenet
- hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás.
- habilitációs és rehabilitációs tevékenység
- az inkluzív nevelés
- attitűdváltást segítő programok pedagógusoknak
- multikulturális tartalmak
- tanórai differenciálás (heterogén csoport)
- kooperatív tanulás
- a drámapedagógia eszközei
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
- projektmunka (egyéni és csoportos)
- prezentációs technikák
- tanulói értékelési formák gazdagítása
- módszerek a korai iskolaelhagyás megelőzésére.

A tanulásszervezés módszerei

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer.

A tanulásszervezés alapelvei:

- differenciálás
 - egyéni különbségek figyelembevétele
 - tanítási tartalom, tanítási idő rugalmas kezelése
- szociális készségek fejlettsége-szociális kompetencia
 - divergens gondolkodás,
 - problémamegoldó képesség,
 - kreativitás
 - kommunikációs készségek (metakommunikáció)
 - önismeret
 - önkifejezés
 - társismeret
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív-, projekt módszer, drámapedagógia

Összegzés

A kompetencia alapú oktatás bevezetése jelentős változást hozott iskolánk életébe. A program alapkoncepciója, az alkalmazott módszerek és a technikai eszközök új lendületet adnak a változtatásra, megújulásra mindig fogékony tantestületeknek.

A rendelkezésünkre bocsátott anyagi források felhasználásával a nevelőtestületek jelentős része részesül egyidejű szakmai módszertani és technikai felkészítésben. A kollégák a korszerű szemlélettel azonosulva ismereteiket hatékonyan terjeszthetik a nevelőtestület, a szülők és a velünk együttműködő partnerek körében.

A pályázatnak köszönhetően jelentős technikai fejlesztésre is sor került a tanév során.

14.2 Kompetencia alapú oktatás során bevezetésre került új tanulásszervezési módszerek

Kompetencia alapú oktatás során bevezetésre került új tanulásszervezési módszerek lényeges eleme, hogy a tanulók közötti különbségeket elfogadja és három alapvető szükségletre összpontosít. Arra, hogy minden gyerek:

- Tartozzék valahová, legyen fontos, számítsanak rá: kapcsolat
- Legyen képes megtenni valamit, hihessen magában: kompetencia
- Legyen önálló, tudja szabályozni cselekedeteit: autonómia
- Az osztályterem berendezése különböző funkcióra alkalmas
- A gyerekek csoportmunkában dolgoznak

Kompetencia:

- A tanítás-tanulás folyamatában az utasítások differenciáltak, motiválóak.
- A különböző képességű diákok más-más feladatot kapnak
- A gyerekek saját tempójuk szerint dolgoznak

Autonómia:

- A segédeszközök a diákok számára könnyen elérhetőek és használják is azokat
- A gyerekek ellenőrzik saját munkájukat

Az élet közeli tanulási környezet kialakítására törekszünk, amelyben az informális tanulás meghatározó lehet, ennek intézményi célrendszere, eszközei:

- A valóság sokféle bemutatására törekvés és a web 2 alkalmazások iskolai tevékenységrendszerei
- Az új tudás megszerzésében a tanuló előzetes tudásának szerepe

- Sokszínű tanulói tevékenység biztosításának lehetőségei a kompetencia alapú oktatás kiterjesztésével
- Multimédiás oktatóprogramok kidolgozása, átvétele.
- Digitális tananyagok fejlesztése, alkalmazása

Témahét

A folyamatba épített ellenőrzés mellett tantestületünk átfogóan értékeli a témahét eredményeit. Az értékelés eredményeit a tárgyi és személyi feltételeket figyelembe véve döntünk a témahét további módjairól. Minden évben a munkaterv elfogadásakor döntünk arról, hogy az adott tanévben témahetet milyen tartalommal és milyen módon valósítjuk meg. A munkatervben rögzítjük továbbá a résztvevő tanulók és pedagógusok körét és megnevezzük a felelőst.

A megvalósítandó témahét tartalmát az alábbi témákból választjuk ki:

- „Ébred a tavasz”;
- „Merre tovább”;
- „Kossuth Lajos azt üzent...”

Három hetet meghaladó projekt

A folyamatba épített ellenőrzés mellett tantestületünk átfogóan értékeli a három hetet meghaladó projekt eredményeit. Az értékelés eredményeit a tárgyi és személyi feltételeket figyelembe véve döntünk a három hetet meghaladó projekt további módjairól. Minden évben a munkaterv elfogadásakor döntünk arról, hogy az adott tanévben a három hetet meghaladó projektet mely évfolyamok bevonásával, milyen tartalommal és milyen módon valósítjuk meg. A munkatervben rögzítjük továbbá a résztvevő tanulók és pedagógusok körét és megnevezzük a felelőst.

A megvalósítandó három hetet meghaladó iskolai projekt tartalmát az alábbi témákból választjuk ki:

- „Karácsony”;
- „Lakóhelyünk”;
- „Európa napok”.

Innováció

Iskolánkban a TÁMOP 3.1.4. pályázat keretében kidolgozott önálló iskolai innovációt a 2010/2011-es tanévtől megvalósítjuk és fenntartjuk:

- „Az életpálya –építést elősegítő pályaaorientációs programok az általános iskola felső tagozatán”;
- „Az óvoda – iskola átmenet megkönnyítését célzó fejlesztési program”;
- „Let’s communicate- angol szakkör 8. évfolyamon. Az angol nyelvtanulásának lehetőségét, minőségét és hozzáféréseinek javítását célzó fejlesztések.”
- „Lesen macht Spaß. Az olvasás szórakoztat – német szövegértési verseny”.

15 TANULMÁNYI KIRÁNDULÁS HETEDIKESEKNEK

A HATÁRTALANUL! program keretében a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. nyílt pályázati felhívást hirdet a határon túli magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítésére.

A pályázat célja a magyarországi köznevelési intézményekben 7. évfolyamon tanuló, nappali rendszerű oktatásban részesülő diákok Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia, vagy Horvátország magyarlakta területeire irányuló tanulmányi kirándulásának támogatása.

Iskolánk, ameddig ez a program lehetőség él, minden tanévben pályázni fog a tanulmányi kirándulások megvalósítására, hogy a nagyenyedi és sarmasági iskolákkal való kapcsolattartás szélesítésén keresztül ismertessük meg tanulóinkkal a határon kívüli magyarság történelmét, kultúráját, életét.

A pályázat minél eredményesebb megvalósítása érdekében a tényleges kirándulás mellett fakultatív tevékenységek megvalósítását is vállaljuk. Így az értékelő szakaszban az utazást követő 30 napon belül, szorgalmi időben 1 teljes tanítási nap témanapot szervezünk Nemzeti összetartozás – Határtalanul! címmel.

A fakultatívan vállalt témanap menete: A 7. és 8. osztályosok részére szervezzük meg a "Nemzeti összetartozás-Határtalanul!" című témanapot. Az adott napon a tanulóknak egy tablót és egy fogalmazást kell készíteni arról, hogy mit jelent számukra a "Nemzeti összetartozás - határtalanul" fogalomkör, majd komplex vetélkedőn vesznek részt Magyarországgal és a Kárpát medencével kapcsolatosan. Az elkészült tablókból és fogalmazásokból egy kiállítás is készül, majd rövidfilmek megnézése is sor kerül a határon túli magyarok életéről. A témanap része még az előadások tartása: a tanulók

osztályonként két olyan szabadon választott világhíres magyar személyiségről tarthatnak előadást (tudós, történelmi személyiség, író, költő, művész, sportoló), akik közül az egyik a jelenlegi Magyarországon él (élt), míg a másik határunkon kívül él (élt). A programmal a tanulók ismereteinek bővítése, a nemzeti öntudat, a pozitív életszemlélet megerősítése a célunk és elvárt eredményünk.

A témanap tartalmát, menetét - mely tanévenként változhat, módosulhat -, az éves munkaterv tartalmazza.

16 TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK 1-4. ÉVFOLYAMON

Tantárgy/évfolyam	1. évf.		2. évf.		3. évf.		4. évf.	
	Ált.	Német	Ált.	Német	Ált.	Német	Ált.	Német
Magyar nyelv	3	3	3	3	2	2	2	2
Magyar irodalom	4	4	4	4	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1	1	1
Angol nyelv							2	
Német nyelv és irodalom		5		5		5		5
Német népismeret		1		1		1		1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	1
Vizuális kultúra	2	1	2	1	2	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	27	22	27	22	27	23	26
Szabadon tervezhető órakeret	2		2		2		2	
Sakk képességfejlesztés*	1		1		1			
Angol nyelv							1	
Magyar nyelv	1		1		1		1	1
Egyházi jellegből fakadó plusz óra								
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen óra	25	28	25	28	25	28	26	28

*Az 1-3. évfolyamon kötelezően választandó tantárgy azoknak, akik nem választották a német nemzetiségi programot.

A törvényi rendelkezéseknek megfelelően dolgoztuk ki a helyi tantervünket 1-4. évfolyamon Magyar nyelv, Magyar irodalom, Környezetismeret, Ének-zene 1-4. évfolyam

Vizuális kultúra 1-4. évfolyam

Életvitel és gyakorlat 1-4. évfolyam

Testnevelés 1-4. évfolyam

Informatika 3-4. évfolyam

tantárgyakból, amely a mellékletben megtalálható.

17 TANTÁRGYI ÓRASZÁMOK 5-8. ÉVFOLYAM

Tantárgy/évfolyam	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	Ált.	Német	Ált.	Német	Ált.	Német	Ált.	Német
	heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám		heti óraszám	
Magyar nyelv	2	2	2	2	1	1	1	1
Magyar irodalom	2	2	2	2	2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek							1	1
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	2	2				
Kémia					1,5	1,5	1,5	1,5
Fizika					1,5	1,5	1,5	1,5
Biológia és egészségtan					1,5	1,5	1,5	1,5
Földrajz					1,5	1,5	1,5	1,5
Angol nyelv	3		3		3		3	
Német nyelv és irodalom		5		5		5		5
Német népismeret		1		1		1		1
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	4	5	4	5	4	5	4
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	29	26	28	28	30	28	30
Szabadon tervezhető órakeret	1		2		2		2	
Hon- és népismeret			1	1				
Dráma és színház					1	1		
Magyar nyelv							1	1
differentiált matematika*	0,5		0,5		0,5		0,5	
differentiált magyar*	0,5		0,5		0,5		0,5	
Emelt szintű oktatás	2		2		2		2	
angol nyelv	2		2		2		2	
Egyházi jellegből fakadó plusz óra								
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
összes óra:	29/30	30	29/30	30	31/32	32	31/32	32

*Kötelezően választandó tantárgy azoknak, akik nem választották a német nemzetiségi és az angol emelt szintű programot.

18 AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI, FIGYELEMBE VÉVE A TANKÖNYV INGYENES IGÉNYBEVÉTELE BIZTOSÍTÁSÁNAK KÖTELEZETTSÉGÉT

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatlapok, térkép, stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a Emberi Erőforrások Minisztériuma hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl.: tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.).

A művészeti iskolában kötelezően előírt tankönyvek nincsenek. Azonban, pl. zeneművészeti ágban a kották beszerzésénél a tanszaki tanárok konzultálnak egymással és azt követően a növendék szerzi be. Az iskola segít, ha van a kottatárában kölcsönözhető kotta.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A hivatalos tankönyvjegyzékből a szaktanárok, munkaközösségek kiválasztják az oktatásához szükséges könyveket évfolyamok, illetve osztályok szerint, majd a szükséges adatokkal kitöltik (ahol ezt a formát alkalmazzák) a tankönyvrendelési formanyomtatványt, melyet aláírásukkal hitelesítenek.

A szaktanárok, munkaközösség-vezetők az illetékes főigazgatóhelyetttel konzultálnak, aki jóváhagyja a tankönyvek rendelését és továbbítja azt az főigazgatónak.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek (szaktanárok) a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk, új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Lehetőség szerint tantárgyanként egységes, egymásra épülő tankönyvcsaládokat alkalmazunk (ne legyen évenkénti változás)

- A taneszközök ára lehetőleg ne haladja meg a normatívában meghatározott értéket. Törekedjünk arra, hogy fölösleges költségbe ne verjük a szülőket!
- Munkafüzet, feladatlap, témazáró feladatlap választás csak abban az esetben történjen, ha a nevelő használtatja a tanulókkal.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken tájékoztatjuk. A tankönyvek beszerzését az iskola tankönyvfelelőse végzi. Az erre vonatkozó szabályozást az iskolai SZMSZ tartalmazza. A tankönyvek megrendelését az főigazgatója intézi. Az egyéb szükséges taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

Az iskola törekszik arra, hogy saját költségvetési keretéből, a tartós könyvek beszerzésére rendelkezésre álló összegből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be a könyvtára számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják a tanítási év során, év végén pedig visszajuttatják a könyvtárba.

Az intézmény törekszik arra, hogy tartós tankönyvek használatával, újraosztásával csökkentse a szülők anyagi terheit.

Alapvető követelmény, hogy a tankönyvek szerkezete legyen egyszerű és világos, keltse fel a gyermek érdeklődését. Szövege az életkornak feleljen meg, kerülje az idegen kifejezéseket.

Ábrái, betűméretei segítsék az önálló ismeretszerzést. Ösztönözzön az ismételésre, a rendszerességre. Adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre, segítse az önálló feladatmegoldást.

Tankönyvek választásának kritériumai:

- tartós;
- korszerű;
- illeszkedik a helyi tantervi tantárgyi követelményekhez, a tanulók igényeihez;
- kompetencia alapú oktatás: a kompetencia alapú oktatásra alkalmas (akkreditált) tankönyvek, taneszközök.

19 AZ INTÉZMÉNYBE TÖRTÉNŐ FELVÉTEL ÉS A MAGASABB ÉVFOLYAMÁRA VALÓ LÉPÉS FELTÉTELEI

19.1 Az intézmény első évfolyamára történő felvétel

A beiskolázásra a törvényi előírások alapján kerül sor (életkor, iskolaérettséget igazoló óvodai szakvélemény). A nemzeti köznevelésről szóló törvény 45. §-a kimondja, hogy Magyarországon minden gyermek köteles az intézményes nevelés-oktatásban részt venni, tankötelezettségét teljesíteni. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, legkésőbb az azt követő évben tankötelessé válik. Az a gyermek, akinek esetében azt a szakértői bizottság javasolja, további egy nevelési évig az óvodában részesül ellátásban, és ezt követően válik tankötelessé. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kor előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A tankötelezettség kezdetéről

- az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján a szakszolgálat dönt.
- A tanköteles kort, vagyis a hatodik életévét legkésőbb augusztus 31-ig elérő gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról, szülői kérelem beadása után, az Oktatási Hivatal dönt.

Az iskolaérettség komplex jellegű, a fizikai és pszichikai alkalmasságon belül több tényezőtől tevődik össze.

Az iskolaérettség leglényegesebb összetevői:

- Megfelelő testi fejlettség és egészségügyi állapot. Magába foglalja a gyermek életkorának megfelelő fejlettséget – testsúly, magasság, ép látás, hallás, beszéd, idegrendszer. Az egészségi állapothoz tartozik még az iskolai munkához szükséges teherbíró képesség – az izmok kellő fejlettsége, az idegrendszer megfelelő feszültségbírása – is.
- Akaratlagos figyelemre (koncentrációra) való képesség a megfigyelőképesség. Ez legalább 5-15 percig tartó figyelemre, és a tárgyak, jelenségek jegyeinek megfigyelésére való képességet jelent.
- Emlékezet: hallott, tanult rövid mesék kérdések alapján történő felidézése.
- A gondolkodás életkornak megfelelő fejlettsége.

- A lényeglátás bizonyos fejlettsége.
- Az életkornak megfelelő szóbeli kifejezőképesség.
- A tanuláshoz szükséges tapasztalatok, gyakorlati készségek megfelelő szintje.
- Ábrázolókézség (utánzás útján önállóan).
- Megfelelő kezűgyesség és mozgásbeli fejlettség.
- A mozgások célnak megfelelő irányítása (vonalvezetés, munkaeszközök használata: olló, kés.)
- Mozgásigény kellő fékezésére való képesség.(tanítási óra alatt)
- Munkára érettség.
- Feladattudat.
- Átlagos munkatempó.
- Önálló munkavégzésre való képesség.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt,
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó javasolta),
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
- A szülőnek nyilatkoznia kell: napközi igényéről, választható foglalkozások, órák vállalásáról, hittanra való jelentkezésről, kedvezményekre való jogosultságról. Be kell nyújtania a diákigazolvány igényléséhez szükséges fényképet és az igénylés díját.

Az óvoda és az iskola együttműködésének területei a beiskolázást megelőzően:

- Írásbeli minősítést ad az óvónő a gyermekről a fejlődési napló alapján.
- A vizsgálati anyagról másolatot kap az iskola.
- Képességvizsgálat, melynek anyagát az óvónő állítja össze.
- Megfigyelés foglalkozáson (ezen a leendő első tanító is részt vesz).
- Beszélgetés e gyerekekkel.
- Az óvodában használt feladatlapok megismerése.

A leendő első osztályosok szüleinek tájékoztatási formái:

- Pedagógiai program – szülői értekezleten.

- Háziarend egy példányának átadása beiratkozáskor.
- Tanító szóbeli tájékoztatása minden egyéb ügyben.

19.2 Általános iskolai magasabb évfolyamára történő felvétel

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni a következőket:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító iskolai bizonyítványt,
- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

A belépést követően az esetleges hiányok pótlására fél év haladékot kap a tanuló. A felzárkóztatás a szaktanár irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon. A felzárkóztató időszak végén a tanulónak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokból a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján nem tanult.

Ha olyan körzeten kívüli tanuló jelentkezik, akinek magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az főigazgató döntése előtt kikéri a nevelőtestület véleményét.

19.3 A magasabb évfolyamra való lépés az 1-8 évfolyamon

A nemzeti köznevelési törvény 57. § (1) bekezdése szerint: „A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola főigazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.” A nemzeti köznevelési törvény 57. § (3) bekezdése szerint: „A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.”

19.4 Alapfokú művészeti iskolába történő felvétel és magasabb évfolyamra lépés

A szülő a jelentkezési lapon kérheti gyermeke felvételét intézményünk alapfokú művészetoktatási iskolájába. Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a

jelentkezőket a felvételi meghallgatás eredménye és az alkati megfelelés alapján kell rangsorolni. Az főigazgató által megbízott bizottság (felvételi vagy különbözeti vizsgabizottság) javaslata alapján az alapfokú művészetoktatásban való felvételtől, évfolyamba, csoportba sorolásról az iskola főigazgatója dönt.

Év közben tanuló felvételéről a felvételi-különbözeti vizsgabizottság döntése alapján az főigazgató dönt.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltétele az előző évfolyam helyi tantárgyi tantervben rögzített minimumkövetelményeknek való megfelelés.

20 AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI, FORMÁI

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen, érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Kivételt képeznek ez alól az 1. évfolyam tanulói félévkor és tanév végén, valamint a 2. évfolyam tanulói félévkor, akik a megadott időszakokban szöveges értékelést kapnak.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmező eszköz.”

Alapelveink

Az értékelés legyen:

- folyamatos,
- egyértelmű,
- konkrét,
- ösztönző hatású,
- tárgyilagos,
- személyre szóló,
- a fejlődésben megtett utat figyelembe vevő,

- feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak,
- nem lehet fegyelmező és megtorló jellegű.

Alapelveink megvalósulásához a tanév elején a tanuló és a szülők tudomására hozzuk minden tantárgy követelményét. Az egységes követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

20.1 A tanulók értékelése az általános iskola alsó tagozatán

Az értékelés, hatással van az egész oktatási és nevelési folyamatra, mert lezárását jelenti egy-egy időszaknak, de hogy az értékelés tartalmilag milyen lesz, milyennek kell lennie, azt tudatos tervezés és folyamat előzi meg. E folyamat több elemet foglal magába:

a) a tananyaggal kapcsolatban:

- mit tanítunk és miért
- mi a célunk vele
- milyen módszereket és tanulásszervezési technikákat alkalmazunk
- mi a követelmény
- mi az a minimum, amit mindenkinek tudni kell
- mit tekintünk optimumnak
- milyen készségeket és képességeket szeretnénk fejleszteni és ebben mi az elvárt szint

b) a diákokkal kapcsolatban:

- önmagához képest hogyan fejlődik a szaktárgyban
- milyen lehetőségei vannak a továbblépésre
- osztályfőnökként hogyan látjuk a helyzetét, viselkedését, közösségi együttműködésének, személyiségének alakulását.

Átgondolt, határozott elképzeléseken nyugvó tanítói munka nélkül nem születhet semmilyen megalapozott, hiteles értékelés.

Az értékelés koncepciójának lényege

Az érdemjeggyel, osztályzattal történő értékelés a szülő számára egy mérhető, egyszerű visszajelzést ad a gyermeke tudásszintjéről, de az 1. és 2. évfolyamon ezt helyettesítenie, illetve kiegészítenie kell a szöveges értékelésnek.

A szöveges értékelés kritériumai:

- az értékelés a gyerekért, s elsősorban a gyereknek szóljon,
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet,

- nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart,
- a gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének,
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze,
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat,
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés,
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni,
- konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját,
- nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.

Az értékelés alapjául az érvényben levő Nemzeti alaptanterv, illetve az adott kerettantervben, valamint a rá épülő iskolai programban megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak.

Ezek értelmében, iskolánkban az alsóban tanító pedagógusnak folyamatosan kell végeznie osztályában a személyre irányuló értékelést, illetve visszatérően az osztályt érintő, teljes körű értékelést is. Fontos, hogy az értékelés kritériumait ismerjék a tanulók, sőt ezeknek megfelelően ők maguk is végezzenek önértékelést, illetve folyamatosan sajátítsák el társaik értékelésének a tapintatos formáit.

a) A szöveges értékelési rendszer összetevői:

A szöveges értékeléssel kapcsolatos törvényi kötelezettség teljesítése, és saját intézményünk hatékony működése érdekében feladatunk, hogy kidolgozzuk a szöveges értékelés számunkra legmegfelelőbb helyi rendszerét. Iskolánkban a szöveges értékelés alapját az OM ajánlott mondatbankjai adják.

Szempontrendszer a szöveges értékeléshez (pedagógiai és módszertani szabályok):

- A szöveges értékelés elsősorban a gyerekeknek, és természetesen a szülőknek is szól. Ezért a szöveg megformálása egyes szám 2. személyben íródik.

- Mindig törekszünk arra, hogy az egyértelmű, pontos, nyelvi és stilisztikai szempontból igényesen megfogalmazott, érthető legyen.
- Megállapodtunk abban, hogy melyik időszak, teljesítmény milyen típusú, műfajú mennyiségű értékelést kíván, kialakítottuk az értékelési folyamat egyes lépéseit, metodikáját.
- Szöveges értékelésünk nem teljesítményelvű: miközben nem mond le a hagyományos ismeretszerzésben elért eredmények értékeléséről, a társas kapcsolatokat, az önismeret fejlődését és még számos szociális kompetenciát egyenrangúnak tekinti az intellektuális teljesítménnyel.
- Elvárjuk, hogy a gyerek legyen aktív részese fejlődésének, vállaljon felelősséget, szerepet saját tanulásában.
- Az értékelés legyen személyre szabott, differenciált, árnyalt, a diákok valódi figyelmet, odafordulást, segítőkészséget tapasztalhassanak a pedagógus részéről.
- Az értékelés döntően személyre szóló, fejlesztő legyen, vagyis a tanuló aktuális teljesítményét saját korábbi teljesítményéhez kell viszonyítani. Ne mondjunk ítéletet (különösen az egész személyiségre vonatkozót ne), ne vonjunk le sommás következtetéseket, ne adjunk önmagát beteljesítő jóslatokat, tartsuk fenn a tévedés jogát, vagy legalábbis kerüljük a tévedhetetlenség látszatát.
- Mindig vegyük figyelembe a gyerek önmagához mért fejlődését, képességeit, lehetőségeit, hogy reális és méltányos értékelést tudjunk adni!
- Értékelésünk legyen előremutató, az elérendő célhoz konkrétan utat mutató. Formáló-segítő értékelésre van szükség, vagyis megerősíteni, visszaigazolni, amit a tanuló már tud, amit sikeresen old meg, egyúttal útmutatást adni arra nézve: hogyan emelhetné tudását, teljesítményét még magasabb szintre. Minden jelentősebb tanulói megnyilatkozásra reagálni kell. Minél több pozitív visszajelzést kell adni!
- Törekszünk arra, hogy minél teljesebb kép, sokféle érték derüljön ki a gyerekekről.
- A kudarc okozta szégyen, feszültség kerülendő, de magával a kudarccal, szembe kell nézni, a szöveges értékelés kritikát, negatívumot is tartalmazhat. Ugyanakkor észre kell venni a gyerek próbálkozását, a nehézségekből való kilábalás szándékát is.

- Kidolgozzuk önmagunk számára azt a módszert, ahogy munkánk során rögzítjük az egyes diákok eredményeit, jellemzőit, erényeit és hiányosságait, vele kapcsolatos tapasztalatainkat.
- A szöveges értékelés írásakor tudatában vagyunk annak, hogy mintát adunk a gyerekeknek az értékelés, kritika, visszajelzés kommunikációjára, alapvetően járulunk hozzá saját önértékelésük, értékrendjük kialakulásához.

Az értékelési funkciók meghatározása (diagnózis, formatív, szummatív értékelés)

A tanulók értékelésének fajtáit tekintve szükség van év eleji diagnosztikus értékelésre, folyamatos formatív értékelésre, valamint szummatív értékelésre.

Diagnosztikus, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez. Az év eleji diagnosztikus értékelés azt mutatja meg: mi az, amit a tanuló tud, amire képes, honnan indítható a fejlesztés.

Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak. A formatív értékelés célja elsősorban a tudás, a teljesítmény változásának követése, visszaigazolása a megerősítés, a fejlesztés és a korrigálás érdekében.

Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulónak ad információkat. pl. a témazáró dolgozatok, év végi felmérések.

A szöveges értékelés mindhárom funkciót képes árnyaltan és differenciáltan ellátni.

Lehetővé válik és alapvető elvként a gyakorlatban érvényesíthető a gyerek érdeklődésének, adottságainak, tulajdonságainak, életkori sajátosságainak, saját fejlődési ütemének, otthoni körülményeinek, pillanatnyi állapotának stb. figyelembe vétele. A hangsúly az érés, fejlődés, tanulás folyamatjellegének elfogadásán van. A gyermek önmagához képest mért fejlődését állítja a középpontba. Természetesen a követelményekhez viszonyított előmenetele is értékelésre kerül. Az értékelés pillanatnyi állapotot rögzít, (s ez még a minősítéskor is igaz), nyitottságot mutat a gyermek problémái iránt, és a fejlődés lehetőségei iránti bizalmat fejezi ki.

Az értékelés módjai (szóbeliség, írásbeliség aránya):

- A pedagógiai értékelés lényege a viszonyítás, - viszonyítás a követelményekhez, teljesítményeihez, a társakhoz.

- Az értékelés információkat ad a célok megvalósulásának mértékéről és szintjéről.
- Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok és az adott aktuális állapot között.
- Fontos, hogy a tanító változatosan, árnyaltan értékelje a tanulók munkáját.
- Az értékelés számos módon kifejezhető. A tanítói értékelés formáját tekintve lehet metakommunikatív, illetve szóbeli vagy írásbeli visszajelzés (ez utóbbiak egy szótól a szövegig terjednek, alkalmazhatunk pontozást, %-os értékelést).
- Az ellenőrzés különféle formái harmonikusan jelenjenek meg a nevelési folyamatban, pl. szóbeli feladatmegoldás, írásbeli feladatmegoldás, cselekvés, vizuális megjelenítés, szóbeli felmérés, írásbeli felmérés, szóbeli felelet, írásbeli felelet, szóbeli beszámoló, szóbeli házi feladat, írásbeli házi feladat, dolgozat, feladatlap, stb. A feladatlapok tartalmazzanak feleletválasztó, feleletalkotó és képességjellegű tudást mérő feladatokat egyaránt.

Az értékelés, a szülői és tanulói tájékoztatás formái, időszakai

Év közben:

Iskolánkban az első évfolyam első félévében szövegesen, majd osztályzatokkal értékelik a pedagógusok a tanulók munkáját.

A 2-3-4. osztályban év közben jeggyel történik a tanulmányi munka értékelése.

Félév, év vége:

Félévkor az 1. és 2. osztályokban egységes mondatbankot alkalmazva szöveges értékeléssel történik a minősítés. Év végén az 1. osztályban szöveges értékelést alkalmaznak, míg a 2-3-4. osztályokban 1-5-ig terjedő jegyekkel történik a tanulmányi munka minősítése.

A készség tantárgyakat - ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel, testnevelés és sport - 2-3-4. osztályokban félévkor és év végén szövegesen értékeljük: „megfelelt”, „felzárkóztatásra szorul”, vagy „nem felelt meg” értékeléssel.

Ezen kívül minden évfolyamon alkalmazzuk az értékelés illetve tájékoztatás egyéb formáit.

Ezek a következők:

- Szóbeli, írásbeli számonkérések, melyet jeggyel, helyben meghatározott szimbólummal, %-kal értékel a pedagógus.

- Év közben tantárgyanként gyorsan, a tanuló által is ellenőrizhető feladatok, ami alkalmas egy-egy ismeret elsajátítását mérni. A tanuló önmagát méri, saját teljesítményét értékeli (jegy, % -os vagy pontozós megoldás). A mérésnek negatív vonzata nincs.
- Szummatív értékelés egy-egy lezárt témakör, tanítási egység végén. (jeggyel, % -kal, vagy más, helyben szokásos szimbólummal). Ez hosszabb időszakot átfogó értékelés.
- Írásbeli munkák, füzet értékelése (rövid üzenetek).
- Mindennap szóbeli értékelés a tanítás folyamatában.
- Szülői értekezletek, fogadóórák (rendszeres tájékoztatás az elért eredményekről, javítandó feladatokról, tanácsot adunk a gyakorlásra vonatkozóan). Igyekszünk minden gyermek értékeit kiemelni, és erősíteni a szülőt abban is, amiben gyermeke sikereket tud elérni.
- Egyéni beszélgetések, családlátogatások.
- Egy - egy lezárt időszak végén a gyerekek munkáit hazaküldjük (ezeket egyéni dossziékban gyűjtjük, a szülők aláírásukkal igazolják, hogy látták), ez visszakerül az iskolába.

Kik végzik az értékelést

Az értékelést a gyermeket tanító pedagógusok végzik, a félévi és év végi szöveges értékelést az osztályfőnök adja ki a tanulónak. Magatartás és szorgalomnál az összes pedagógus értékeli, aki a tanulót tanítja

A szöveges értékelés dokumentumai

A törvény 72.§ (2) bekezdésének ismerete fontos a szöveges értékelés szempontjából is. Az iskolában csak olyan bizonyítványnyomtatvány alkalmazható, amelyet az Oktatási Minisztérium jóváhagyott. Azonban az iskolai nyomtatványok (az év végi bizonyítvány kivételével) az OM által szabályozott rendszer alkalmazásával (személyiségi, adatvédelmi, biztonsági követelmények megtartásával) elektronikus úton is elkészíthetők és tárolhatók. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt nyomtatott formában is elő kell állítani, és meg kell őrizni (részletesen: köznevelési törvény 70.§ - 73.§).

A nevelési-oktatási intézmények ügyintézésének és iratkezelésének általános szabályait, és a tanügyi nyilvántartások kezelését a törvényi előírások tartalmazzák. A tanügyi

nyilvántartások közül a törzslap és a bizonyítvány vezetésében jelent változásokat a szöveges értékelési gyakorlat.

Az első - második évfolyamon félévkor, az első évfolyamon, év végén szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.

Intézményünkben a szöveges értékelés közös kereteit a melléklet tartalmazza.

Az első-harmadik évfolyamokról kiállított bizonyítványok "Záradék" rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

Az első évfolyamokon a tanuló szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

20.2 Kompetencia alapú oktatás: a nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere

A diagnosztikus és a formatív értékelésre helyezzük a hangsúlyt:

- **Formatív értékelés (fejlesztő, formáló)**

Funkciója: visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz; a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása céljából.

Az értékelés időpontja: az oktatás során

Az értékelés tárgya: kognitív területek

- **Diagnosztikus értékelés**

Funkciója: Az előzetes készségek és tudás felmérése, a tanulók jellemzői alapján a tanítási mód kiválasztása, tanulási problémák esetén az okok meghatározása.

Az értékelés időpontja: a szakasz elején/végén tanulási problémák esetén a probléma felmerülésekor.

Az értékelés tárgya: kognitív, affektív és pszichomotoros területek, fizikális pszichológiai és környezeti tényezők.

Egyiknek sem célja a minősítés-szelektálás, mind inkább **a formálás – motiválás – fejlesztés.**

Iskolánk belső ellenőrzési, értékelés rendszeréhez igazodva a tanulók tanulmányi munkájának értékelésében helyet kap a szummatív értékelés is.

Szummatív értékelés

Funkciója: a tanulók minősítése

Az értékelés időpontja: a szakasz végén

Az értékelés tárgya: általában kognitív, a műveltségterülettől függően.

A belső értékelési rendszerre javaslatot adnak a modulleírások, ezek adaptálása folyamatos a tanév során.

Mérések, mérési rendszer:

- Az iskola kezdő gyerekek alapkészségeinek, képességeinek megismerése, felmérése, legkésőbb első osztály első félévének végéig (DIFER fejlődésvizsgáló rendszer alkalmazása).

Funkciója: A felmérés eredményeire épülő egyéni fejlesztési tervek elkészítése. A fejlődés folyamatát vizsgáló értékelő-rendszer alkalmazása

Célja: A különbségek felmérése.

- A programcsomagokat bevezető osztályokban a tanév elején és végén diagnosztikus mérés alkalmazása.

Funkciója: bemenetkor a tervezés, az adaptáció segítése, a tanév végén pedig az innováció segítése. A felméréshez motivációs kérdőívet és képességmérő eszközöket alkalmazunk.

Célja a tanulási motiváció, a tanulási képességszint meghatározása.

Ezen túlmenően tanulóink képességfejlődésének nyomon követését szolgálja az SZTE Értékelési és Vizsgaközpontja által szervezett mérésben való részvételünk.

- A negyedik évfolyam végén a munkaközösségek által összeállított feladatok szerint készült mérőlapokon az alapkészségek mérése – magyar nyelv, magyar irodalom és matematika tantárgyból.
- A negyedik évfolyam végén szintfelmérő vizsgát írnak tanulóink a választott idegen nyelvből. Az elért eredmény alapján nyerhetnek felvételt az emelt szintű idegen nyelvi csoportba a tanulók.

A modulokon belül, kompetenciaterületnek megfelelően, az életkorhoz illeszkedően kiemelten az alábbiakat értékeljük:

- fogalomhasználatot,
- lényegkiemelést,

- frontális kérdésekre adandó rövid, szakmailag pontos válaszokat,
- szempontok alapján történő beszámolót,
- egy-egy téma összefüggő, szabatos kifejtését,
- ábra, kép elemzését, leírását,
- grafikonok, diagramok elemzését, értékelését,
- információk értelmezését és felhasználását,
- kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat)
- szóbeli magyarázat fűzését videofilm képanyagához,
- vázlat, feleletterv készítését,
- logikai okfejtést és érvelést, stb.

Az ellenőrzés lehetséges módzatai:

- Tesztlap (nyílt végű kérdések, egyszerű feleletválasztás, hibakutatás, többszörös választás, asszociációs típusú feladatok, mennyiségi összehasonlítás, relációanalízis, igaz-hamis állítások, rajzos feladatok, számítási-logikai feladatok, vegyes feladatok, esszé)
- Szóbeli felelet
- Írásbeli felelet
- Témazáró dolgozat (résztéma vagy témakör végén)
- Csoportmunka
- Egyszerű kísérlet
- Gyakorlat
- Otthoni munka (megfigyelés, gyűjtőmunka, házi feladatok)
- Verseny, vetélkedő szervezése, ill. azokon való részvétel.

20.3 Az 5-8. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái. A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje és korlátai

A tanulók szóbeli értékelése:

- A tanuló tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát az osztályban tanítók félévenként értékelik
- A tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szövegesen értékeljük szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor, stb.
- Félévi és év végi osztályozó értekezleten a magatartás és szorgalom megállapításakor.

- A gyerekekkel együtt töltött időben a tanár rendszeresen megerősíti, segíti tanítványait.

A tanulók szöveges értékelése írásban:

- Az főigazgató, osztályfőnök és a szaktanár dicséretei és elmarasztalásai.
- Az írásbeli munkához írt vélemény.
- ~~A heti 1 óránál kisebb óraszámú tárgyak (modulok) értékelése félévkor: megfelelt, nem felelt meg~~

A tanulói teljesítmények és eredmények értékelésének fórumai:

- nyílt napok
- iskolai rádió, újság
- versenyek, vetélkedők
- pályázatok, kiállítások
- belső vizsgák
- szaktárgyi mérések,
- kompetenciamérések
- tanévzáró értekezletek, ünnepségek

A tanulók érdemjegyekkel történő értékelése

A tanulókat felső tagozatban év közben érdemjegyekkel értékeljük. A modul tantárgyak esetében, ha integráltuk a modult, a tantárgyban jelenik meg a jeggyel történő évközi értékelés. A modul értékelésének beszámítása az év végi jegyben 15%-ban történik.

A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma heti 1 vagy 2 órás tantárgyakból félévenként minimum 4-5 legyen, heti 3 vagy annál nagyobb óraszámú tantárgyak esetében minimum havi 2 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

Elvárás az érdemjegyek adásánál:

- Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.
- Csak a követelményrendszerben és a tantervben előírtakat értékeljük.
- Fontos az érdemjegyek súlyozása – szóbeli, dolgozat, témazáró, belső vizsga, stb.
- Értékelésünkről a szülőket a KRÉTA rendszerben, év végi bizonyítványban, ill. értékelőlapokon tájékoztatjuk.

Az érdemjegy szerzésének módjai:

- Szóbeli felelet (tények, leírások, fogalmak, szabályok, törvények, vitakészség, kísérletek)

- Írásbeli munka (témaközi vagy témazáró dolgozat)
- Önálló kiselőadás
- Óraközi munka
- Gyakorlati órai munkavégzés
- Részvétel versenyeken
- Törekedni kell minden tantárgynál a szóbeli számonkérés növelésére, hogy a tanulók megfelelő, aktív szakszókincse kialakuljon.

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái:

- írásbeli felelés
- témazáró felmérés
- félévi felmérés
- év végi felmérés

Alapkészség-felmérő, minimum követelményeket mérő dolgozat esetén az elért pontszámok osztályzattá alakításánál a következő arányok figyelembe vétele ajánlott:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-50%	elégtelen (1)
51-60%	elégséges (2)
61-79%	közepes (3)
80-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

Az írásbeli felelés (röpdolgozat) érdemjegye azonos a szóbeli feleletével.

A témazáró felmérés időpontját, témáját meg kell előre határozni a tanárnak!

A témazáró felmérések a témakörök végén, összefoglalás és szükséges mennyiségű gyakorlás után készülnek. Ezek érdemjegyei hangsúlyozottabban kapnak szerepet a félévi és az év végi osztályzat kialakításánál. Egy tanítási napon 2-nél több témazáró felmérés (dolgozat) nem íratható! A felméréseket legkésőbb 2 héten belül ki kell javítani, és az eredményt a tanulókkal közölni.

A félévi és év végi felméréseket legkésőbb a félévi vagy év végi jegy lezárása előtt 2-3 héttel meg kell íratni, és az utána fennmaradó időben lehetőséget kell adni a tanulóknak a javításra. A témazáró dolgozatokat lehetőség szerint a munkaközösség tagjai közösen állítják össze.

Általánosan az írásbeli munkák (témazáró-, félévi- és év végi felmérések) értékelésekor az elért pontszámok osztályzattá alakításánál a következő arányok figyelembe vétele ajánlott:

<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-33%	elégtelen (1)
34-50%	elégséges (2)
51-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

A félévi tantárgyi érdemjegyet az ellenőrzőbe számmal kell beírni, tantárgyi dicséret esetén az 5-ös szám mellé „d” betűt kell írni.

A magatartás és szorgalom osztályzat szövegesen kerül beírásra.

Az év végi osztályzatokat a bizonyítványba, anyakönyvbe és a törzslapra szöveggel kell beírni.

Az 5-8. évfolyamon a KRÉTA rendszerben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre osztályzattal

5. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, természetismeret, informatika, nemzetiségi nyelvoktatásban részesülőknek: német nyelv és irodalom

6. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, természetismeret, földrajz, informatika, nemzetiségi nyelvoktatásban részesülőknek: német nyelv és irodalom

7. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, informatika, fizika, biológia és egészségтан, földrajz, kémia, nemzetiségi nyelvoktatásban részesülőknek: német nyelv és irodalom

8. évfolyamon: magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, idegen nyelv, informatika, fizika, biológia és egészségтан, földrajz, kémia, nemzetiségi nyelvoktatásban részesülőknek: német nyelv és irodalom

A készség tantárgyakat - ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel, testnevelés és sport – 5-8. osztályokban félévkor és év végén szövegesen értékeljük: „megfelelt”, „felzárkóztatásra szorul” vagy „nem felelt meg” értékeléssel. A középiskolai felvételi eljárásban a 7. év végi és 8. félévi jegyek pontszámításakor a

készség tantárgyak „felzárkóztatásra szorul” értékelése közepes (3), míg a „megfelelt” értékelése jeles (5) osztályzatnak tekintendő.

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél az érdemjegyek és az osztályzatok a következők:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen (1)

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciókat bemagol.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között.)

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy)

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokával nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 54.§-től eltérő értékelési formát intézményünk nem alkalmaz.

20.4 A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése, értékelése:

A tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél

példás (5)

jó (4)

változó (3)

rossz (2)

A tanuló szorgalmának értékelésekor és minősítésekor

példás (5)

jó (4)

változó (3)

hanyag (2)

A tanulók magatartásának minősítése

A magatartás minősítése igazodjon az életkori sajátosságokhoz. Minősítésének alapja a Házirend betartása, a közösséghez, annak tagjaihoz való viszony (önállóság, felelősségérzet, közösség érdekében végzett tevékenység, hangnem, viselkedés).

Tükrözze továbbá:

- a tanuló pozitív és negatív változásait;
- a tanuló fegyelmezettségét;
- az osztályközösség véleményét;
- az év végén az egész éves munkát.

Példás (5)

- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat tanórán és tanórán kívül is
- A házirend minden pontját tudatosan megtartja, társait is annak megtartására ösztönzi.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Fegyelmezett munkájával pozitív hatást gyakorol a közösség kialakulására.
- Szívesen vállal közösségi munkát.
- A felnőttekkel és társaival szemben tisztelettudó, udvarias.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét, másokat is erre ösztönöz.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

- A házirend pontjait betartja.

- A tanórán és tanítási órán kívül is rendesen viselkedik.
- Feladatokat önként ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- A közösségi munkában aktív, de nem kezdeményező.
- A felnőttekkel és társaival kapcsolatos hangneme megfelelő.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét.
- Nincs intője vagy megrovása.

Változó (3)

- Az iskolai házirendet nem mindig tartja be, az ellen alkalmanként vét.
- A tanórán vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, zavarja a tanítási órákat.
- Előfordul, hogy felnőttekkel szemben és társaival udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Osztályfőnöki, szaktanári intést kapott.

Rossz (2)

- Fegyelmezetlen magatartásával bomlasztja a közösséget, rendetlen.
- A házirend előírásait sorozatosan megsérti.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Felnőttekkel és társaival szemben rendszeresen udvariatlan, durva.
- Az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést, osztályfőnöki intést vagy ennél magasabb fokú büntetést kapott.

1. A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

2. A tanuló magatartását az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

3. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot a KRÉTA rendszerben, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

A tanulók szorgalmának minősítése

A szorgalom osztályozásának alapja a tanuláshoz, a szakmához, a munkához való viszony, gyakorlaton tanúsított munkaerkölcs, (kötelességteljesítés, cselekvőképesség, rendszeret, munkafegyelem, törekvés, pontosság). Az osztályozásnál nemcsak a jegyeket, hanem a képességeket is mérlegeljük.

Példás (5)

- Tanórákra való felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és pontosság jellemzi.
- Önművelése rendszeres és többirányú.
- Érdeklődése az iskolán kívüli tananyagra is kiterjed, ismereteit tanítási órákon is felhasználja.
- Tanórákon aktív, házi feladatát minden órára elkészíti.
- A tanórákon kívüli foglalkozásokon, tanulmányi versenyeken önként részt vesz.
- Taneszközei tiszták, rendesek, ezeket tanítási órákra mindig el is hozza.

Jó (4)

- A tanórákra való felkészülésében rendszeres.
- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- A tananyag iránt érdeklődik, önművelése érdeklődésének megfelelő.
- Tanórákon többnyire aktív.
- Többfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy csak ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatásokat teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek, ezeket tanítási órákra rendszerint el is hozza.

Változó (3)

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Önállóan, a tanultakat irányítás mellett is pontatlanul alkalmazza.
- Szétszórtság jellemzi, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.

Hanyag (2)

- Képességénél jóval gyengébb teljesítményt mutat tanulmányi munkájában.
- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan.
- Feladatait többnyire nem végzi el, a tanultakat nem tudja alkalmazni.
- Nem hajlandó munkavégzésre, nem törődik kötelességeivel.
- A tanuláshoz nyújtott tanulói vagy tanári segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Csoport és önálló munkában ösztönzésre sem vesz részt.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, órákra gyakran el sem hozza azokat.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

1. A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

2. A tanuló szorgalmát az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

3. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot a KRÉTA rendszerbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

20.5 Tanulmányok alatti vizsgák

A 22/2012 EMMI rendelet 64.§ (1) bekezdés alapján: „A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

20.5.1 Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

- a nemzeti köznevelési törvény 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga évfolyamokra és tantárgyakra lebontott tartalmi követelményét a 3. sz. melléklet tartalmazza.

20.5.2 Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát iskolánkba történő felvételnél, átvételnél egy diáknak csak akkor kell letennie, ha adott tantárgyából eltérő tanterv szerint folytatta tanulmányait az előző intézményben. Az adott tantárgyából a különbözeti vizsga tartalma megegyezik a tovább haladási évfolyamot megelőző évfolyam osztályozó vizsga követelményeivel.

20.5.3 Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha az osztályozó, vagy javítóvizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell. A pótló vizsga tartalmi követelménye megegyezik az osztályozó vizsga követelményeivel (3. sz. melléklet).

20.5.4 Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet. A javítóvizsga tartalmi követelményei megegyeznek az osztályozó vizsga követelményeivel (3. sz. melléklet).

20.5.5 Belső vizsga

A belső vizsga megszervezésével az a célunk, hogy tanítványainkat minél jobban felkészítsük a középiskolai tanulmányaikra. Az általános iskolai tanulmányok befejezéseként sorra kerülő vizsga lehetőséget ad a rendszerezésre, áttekintésre, bizonyos esetekben a megszerzett tudás magasabb szintre emelésére. A vizsga anyaga „iránytű” lehet a pedagógus és a tanuló, szülő számára is. Olyan kompetencia alapú feladatsorokat állítottunk össze, amelyek a felkészülési folyamatban is biztosítják a kompetenciák fejlesztését, s nem a lexikális tudást helyezik előtérbe. A felkészülési folyamatban szövegesen és osztályzattal is értékelünk, a belső vizsgán az írásbeli munkákat jeggyel és százalékkal, a szóbeli feleleteket szövegesen és/vagy jeggyel értékeljük. Az így kapott érdemjegyet az év végi osztályzat megállapításánál két témazáró dolgozat jegyének megfelelő súlyozással vesszük figyelembe.

Kötelező tantárgyak: magyar nyelv, magyar irodalom (írásbeli), matematika (írásbeli és szóbeli) történelem és állampolgári ismeretek (szóbeli).

Választható tantárgyak: idegen nyelv, biológia, földrajz, rajz és vizuális kultúra, testnevelés és sport, kémia, fizika, informatika, ének-zene.

A német kisebbségi nyelvoktató programban résztvevő tanulók és az angol nyelvet emelt szinten tanulók negyedik tárgyként kötelezően a német nyelv és irodalmat illetve az angol nyelvet választják.

A vizsgával kapcsolatos szervezési feladatokat és határidőket az éves munkatervben szabályozzuk az aktuális évre vonatkozóan. A szóbeli vizsgák nyilvánosak a szülők részére.

A vizsgán teljesített eredményért kapott érdemjegy két témazáró osztályzat értékeként kerül beszámításra az év végi osztályzat kialakításakor.

A vizsgák megtervezése és lebonyolítása a munkaközösségek és a szaktanárok feladata.

A vizsgák nyilvánosak, azokon a szülők is részt vehetnek.

Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

Írásbeli vizsga: szövegértési feladatsort oldanak meg a tanulók.

Szövegtípusok a vizsgán: elbeszélő típusú, magyarázó típusú, dokumentum típusú.

Minden évben új szöveget választunk. Feladat pontszáma összesen 20-22 pont a szöveg

hosszától és nehézségétől függően. Értékelés: a pedagógiai programunkban rögzített százalékoknak megfelelően érdemjeggyel történik.

Magyar nyelv

Írásbeli vizsga 2 részből álló feladatlap: tollbamondás, grammatikai ismeretek. A tollbamondásnál egy helyesírási jegyet kapnak és egy külalak jegyet. A helyesírásnál a hibák számát súlyozatlanul vesszük figyelembe. A helyesírás alól felmentett tanulók a tollbamondás alól mentesülnek. A grammatikai ismereteket mérő feladatlap 58 pontos. Egy jegyet kapnak rá. Értékelése a pedagógiai programunkban rögzített százalékoknak megfelelően történik.

Anyanyelvi feladatlapunk a következő ismeretekre tér ki: betűrend, hangrend, szóelemek, szófajok, összetett szavak, egyszerű és összetett mondat, nyelvhelyesség, szólások. Nem szabályokat kérünk, hanem azok alkalmazását mérjük fel a feladatlappal.

Matematika

Matematikából írásbeli és szóbeli vizsgákon mérjük le a tanulók tudását. Az írásbeli vizsga egy 8 feladatból álló feladatsor, amit 45 perc alatt írnak meg a tanulók.

Az írásbeli vizsga feladattípusai:

1. Műveletek egész számok körében
2. Műveletek törtekkel, tizedes törtekkel
3. Egyszerű kombinatorikai feladat
4. Százalékszámítás
5. Diagram leolvasás
6. Testek felszíne, térfogata
7. Törtes egyenletek, egyenlőtlenségek
8. Szöveges egyenlet

A dolgozat 58 pontos, értékelése a Pedagógiai Programban megállapított %-os rendszernek megfelelően történik.

A szóbeli vizsgán lehetőséget adunk az írásbeli munka értelmezésére, szükség esetén javítására, annak eredményét beszámítjuk a végleges érdemjegybe.

Történelem és állampolgári ismeretek

A tanulók előre kiadott kérdéssorok segítségével 15 témakörből készülnek fel. A témakörök kidolgozása több évfolyamon keresztül közös és egyéni munkával előzetesen megtörténik.

A vizsga keretében térkép és forrásanyagok, rávezető feladatok felhasználásával írásban felkészülnek a szóbeli feleletre, majd a vázlat alapján szóban kifejtik az adott témakört.

Témakörök:

- Magyarok eredete, honfoglalás
- Árpád-ház
- Hunyadi-kor
- Törökvilág Magyarországon
- Habsburg-ellenes mozgalmak hazánkban
- Habsburg abszolutizmus
- Reformkor
- 1848/49-es forradalom és szabadságharc
- Kiegyezés és a dualizmus gazdasága és társadalma
- I. világháború
- A fasizmus ideológiája és a holokauszt
- A Szovjetunió történelme 1917-től napjainkig
- II. világháború
- 1956-os forradalom és szabadságharc
- Állampolgári ismeretek

Minden tételre összesen 20 pont szerezhető. Az értékelés a pedagógiai programban meghatározott százalékok alapján történik..

Német nyelv és irodalom

A német belső szóbeli vizsga kérdései a következő témakörök köré csoportosulnak:

1. Ich und meine Familie, Zukunft
2. Unsere Schule, meine Klasse
3. Unser Haus, Hausarbeiten
4. Mein Zimmer, mein Haustier
5. Freizeit, Hobby, Unterhaltung

6. Unser Wohnort-Solttvadkert, Großstadt ↔ Dorf
7. Gesundheit, Ernährung, Sport, Bewegung
8. Feiertage (Advent, Weihnachten, Ostern, Geburtstage)
9. Umwelt-Umweltschutz
10. Tagesablauf
11. Ausland, Ferien, Fremdsprachenlernen – die Deutschstunden

A témákon belül kérdések vannak, melyek segítségével fejtik ki a tanulók a témával kapcsolatos tudásukat. A tanulók a vizsgán tételt húznak. Egy tételben 5 kérdés szerepel a fenti témakörökből. Így a szóbeli vizsga közben nem csak egy témáról kell a gyerekeknek kommunikációt folytatni, hanem legalább 5 témakörből. Értékeléskor a tanulók pontokat kapnak kérdésenként 1-5-ig. A felelet végén így összesen 25 pontjuk lehet. A kapott érdemjegy az öt pont átlagából születik.

Angol nyelv

Az angol nyelvet emelt szinten tanuló gyermekek nyolcadik év végén belső vizsgát tesznek. Az angol belső vizsga 15 tétele kérdéssorokat és képleírást tartalmaz a következő 10 témakörből:

1. Introduction
2. Family and religion
3. Daily routine
4. Housing
5. Hobbies and jobs
6. Meals and services
7. Health and sports
8. Weather and clothing
9. Traffic and travelling
10. Entertainment and communication

Azon tanulók, akik a belső vizsga időpontjáig alapfokú nyelvvizsga bizonyítvánnyal rendelkeznek, mentesülhetnek az angol belső vizsga alól.

Az angolt alap óraszámában tanulók választhatják az angol nyelvi belső vizsgát. A vizsga anyaga önálló témakifejtés és beszélgetés a következő 10 témakörből:

1. Introduction

2. Family and religion
3. Daily routine
4. School and language learning
5. Our house
6. Eating and meals
7. Holidays and celebrations
8. Shopping
9. Our town
10. Travelling

A szóbeli feleletet maximum 100 ponttal értékeljük, az érdemjegy megállapítása a Pedagógiai Programban meghatározott százalékok alapján történik.

Természettudományos tantárgyak

A természettudományos tantárgyak választható tantárgyként jelennek meg a belső vizsgarendszerünkben. A tanulók a NAT követelményeinek megfelelően összeállított tételekben adnak számot tudásukról, témakörönként 20 pontot érhetnek el. Az értékelés a Pedagógiai Programban megállapított %-os rendszernek megfelelően történik.

Témakörök biológiából:

1. téma: A sejt anyagai, tápanyagok, vitaminok
2. téma: Szövetek jellemzése
3. téma: Kültakarónk felépítése, működése, egészsége, betegségei
4. téma: Mozgás szervrendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei
5. téma: Emésztő szervrendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei
6. téma: Keringési rendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei
7. téma: Légző és kiválasztó szervrendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei
8. téma: Idegrendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei
9. téma: Érzékszerveink felépítése, működése, egészsége, betegségei
10. téma: Szaporodási szervrendszerünk felépítése, működése, egészsége, betegségei

Témakörök fizikából:

1. téma: Kölcsönhatások
2. téma: A tehetetlenség törvénye
3. téma: Arkhimédész törvénye
4. téma: Energia, munka
5. téma: Teljesítmény, hatásfok
6. téma: Halmazállapot-változások
7. téma: Elektromos áram
8. téma: Az elektromos ellenállás
9. téma: Az elektromágneses indukció
10. téma: Fény

Témakörök földrajzból:

1. téma: A trópusról a jégvilágig – az éghajlat kialakulása és jellemzői
2. téma: A kőzetburok kialakulása, az ásványok és kőzetek keletkezése
3. téma: Európa természeti és társadalmi képe
4. téma: Az Európai Unió
5. téma: Hazai tájakon: az Alföld földrajzi képe
6. téma: Hazai tájakon: a Kisalföld földrajzi képe
7. téma: Hazai tájakon: a Dunántúli-dombság földrajzi képe
8. téma: Hazai tájakon: a Dunántúli-középhegység földrajzi képe
9. téma: Hazai tájakon: a Nyugat-magyarországi peremvidék földrajzi képe
10. téma: Hazai tájakon: az Északi-középhegység földrajzi képe

Témakörök kémiából:

1. téma: Az anyagi halmazok, az anyagok csoportosítása: elem, vegyület, keverék, oldat
2. téma: Kémiai részecskék: atomok, molekulák, ionok
3. téma: Kémiai kötések: kovalens kötés, kovalens vegyületek
4. téma: Kémiai kötések: ionos kötés, ionvegyületek

5. téma: Az anyagok változásai: redoxi reakciók. Kémia az iparban
6. téma: Az anyagok változásai: sav-bázis reakciók, kémhatások. Kémia az iparban és a háztartásban
7. téma: Kémia a természetben: a levegő, összetétele, alkotórészeinek jellemzése, levegőszennyezés
8. téma: Kémia a természetben: a víz, alkotórészeinek jellemzése, vízszennyezés
9. téma: Kémia természetben: ásványok, kőzetek, ércek. A szén és oxidjai, a szénsav
10. téma: Kémia az iparban: fémek fizikai és kémiai tulajdonságai, előállításuk

Informatika (digitális kultúra)

Az informatika választható tantárgyként jelenik meg a belső vizsgarendszerünkben. Informatikából alkalmazói ismereteket kérünk számon a tanulóktól. Gyakorlati vizsga számítógép használatával. A témakörök a NAT követelményeinek megfelelőek, témakörönként az elérhető pontszám húsz.

A tanulók munkájának értékelése a Pedagógiai Programban megállapított %-os rendszernek megfelelően történik.

Témakörök:

- Szövegszerkesztés (Microsoft Word)

Egy adott feladat kapcsán önállóan hozzon létre szöveges dokumentumokat. Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket. A tartalomnak megfelelően alakítsa ki a szöveges dokumentum szerkezetét, illessze be, helyezze el és formázza meg a szükséges objektumokat.

- Táblázatkezelés (Microsoft Excel)

Tudja az adatokat táblázatos formába rendezni és formázni. Ismerje és alkalmazza a cellahivatkozásokat, a matematikai tudásának megfelelő képleteket, az egyszerű statisztikai függvényeket. Az adatok szemléltetéséhez tudjon diagramot készíteni.

- Prezentációkészítés (Microsoft PowerPoint)

Ismerje a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza. Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival. Tudjon a bemutató-készítő programban rajzeszközökkel ábrát készíteni.

- Hatékony, céltudatos információszerzés az internetről
- Operációs rendszerek önálló használata.

Tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét. Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait.

Ének-zene

A belső vizsga keretében az ének-zene választható tárgyként szerepel. A tanulókat egyénileg segítjük tanórai keretben és tanórán kívül is a felkészülésben.

Elvárt teljesítmény, követelmény:

„A” tétel: Népdaléneklés/ Éneklési készség:

10 választott népdal éneklése tiszta intonációval, kifejező előadásmóddal, kotta nélkül.

- helyes hangzóformálás,
- pontos szövegejtés,
- intonációs biztonság,
- stílusnak megfelelő, kifejező előadás

Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján:

- dallamvonal
- sorszerkezet,
- szótagszám,
- hangkészlet,
- hangsor megállapítása,
- besorolás az alapvető stílusrétegekbe.

„B” tétel: Zenetörténet/Zeneirodalom/Zeneelmélet

A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, a társművészeti kapcsolódások bemutatása.

(irodalom, képzőművészet, építészet)

A zenetörténeti korok főbb jellemzői, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismerete.

- ókor
- középkor
- reneszánsz
- barokk
- bécsi klasszicizmus
- romantika
- XX.század

Zeneelmélet:

- Tanult ritmusképletek felismerése, leírása (szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola)
- Ütemek (2/4, 3/4, 4/4)
- Relatív („szolmizációs hangok”) és abszolút („ábécés hangok”) rendszer használata
- Hangsorok megnevezése, felismerése (pentaton, dúr, moll)
- Hangközök megnevezés (prím, szekund, terc, kvart, kvint, szext, szeptim, oktáv)
- Módosítójelek ismerete (#, b)

A belső vizsga teljesítményét szövegesen értékeljük. Szóban kiemeljük az erősségeket és a fejlesztendő területeket, írásban megfelelt vagy nem felelt meg minősítést kaphatnak. A sikeres belső vizsgához, a témakörökben 33%-s teljesítmény elérése szükséges.

Testnevelés

A belső vizsga részeként a tanulók egyéni választása alapján testnevelésből belső vizsga tehető. A helyi belső vizsga kérdései a következő témakörök köré csoportosulnak:

1. Gimnasztika és rendgyakorlatok - prevenció, relaxáció: Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása. Az erősítés és nyújtás néhány ellenjavallt gyakorlatának ismerete. A kamaszkori személyi higiéniáról elemi tájékozottság.
2. Sportjátékok: A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása. Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban. A sportjátékok technikai gyakorlat anyagának ismerete. Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.
3. Atlétika jellegű feladatok: Futó-, ugró- és dobógyakorlatok képességeknek megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Az atlétikai alapmozgások mozgásmintához közelítő bemutatás. Az atlétikai szabályok ismerete.
4. Torna jellegű feladatok: Talajon önálló gyakorlat bemutatása a tanult talajtorna elemekből. A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon. Kötélmászás (mászó kulcs) teljes magasságon való bemutatása.
5. Alternatív környezetben űzhető sportok: Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek. Az évszakoknak megfelelő rekreációs célú sportágak és népi hagyományokra épülő sportolási formák főbb szabályainak ismerete.
6. Önvédelmi és küzdőfeladatok: A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal. Az önvédelmi sportok főbb szabályainak ismerete.

A belső vizsga teljesítményét szövegesen értékeljük. Szóban kiemeljük az erősségeket és a fejlesztendő területeket, írásban megfelelt vagy nem felelt meg minősítést kaphatnak. A sikeres belső vizsgához, a témakörökben 33%-s teljesítmény elérése szükséges.

Vizuális kultúra

1. Színtan: színek csoportosítása, szubsztraktív és additív színkeverés, színkontrasztok, színharmóniák, színek térhatása, színek érzelmi hatása.
2. Rajzolás és festés eszközei, technikái, műfajai:(textúra, faktúra) grafitceruza, szén, kréták, tustinta, vízfesték tempera, akril, olajfesték, textilfesték.
3. Szobrászat, építészet anyagai, technikái, műfajai: térplasztika, épületszobor, dombormű, féldombormű, kisplasztika, mobil, világi vagy egyházi épület, építmény.
4. Ábrázolási rendszerek felismerése, jellemzőik, felhasználási területük: vetületi, axonometrikus, perspektivikus ábrázolás.
5. Az emberi fej és test arányrendszere és ábrázolása különböző korokban

6. Digitális rajzolás lehetőségei: programok, eszközök, szűrők, effektusok, fóliák, kijelölés, rétegek, 2-3 db kép és animáció szerkesztő szoftver megnevezése rövid bemutatása.

+1 Otthon elkészített 3-5 db kedvenc alkotás bemutatása pár mondatban

A belső vizsgára elkészített alkotásokból kiállítást rendezünk, annak keretében társaiknak is prezentálják az alkotásaikat a tanulók. A szóbeli értékelés során kiemeljük az erősségeket és a fejlesztendő területeket, írásban megfelelt vagy nem felelt meg minősítést kaphatnak. A sikeres belső vizsgához minimum 33%-s teljesítmény elérése szükséges.

20.6 Tanulók értékelése az alapfokú művészeti iskolában

Művészeti iskolánkban a beszámoltatásra, az ismeretek számonkérésének követelményeire és formáira vonatkozóan irányadónak tekintjük az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjában leírtakat. Az egyes tanszakok helyi tantervükben konkrétan szabályozzák a kérdést. Általánosságban hangszeres tárgyak esetén kötelező jellegű beszámolóra a tanév végén kerül sor. A növendékeknek beszámoló keretében számot kell adniuk mind technikai felkészültségükről, mind előadási készségükről. A beszámoló bizottság előtt történik. Hangszeres előkészítő esetén a beszámoló nem kötelező, illetve a főtárgy tanár megítélése szerint a növendékkel való rövid foglalkozás keretében is meg lehet tartani. A bizottság tagja a hangszer tanító tanár, valamint az iskola vezetéséből legalább egy személy. Az év végi érdemjegyet a vizsgabizottság elnöke és a szaktanár együttesen állapítják meg. Az értékelés alapja a vizsgaprodukció, az éves munka, és a havi osztályzatok. A beszámolón nyújtott teljesítmény nem játszik közvetlen szerepet az érdemjegy kialakításában. Rendkívül indokolt esetben a főtárgy tanár javaslata alapján a beszámolót kiválthatja óraszerű foglalkozás a növendékkel a bizottság előtt. A beszámolónak ezt a formáját az főigazgató engedélyezi, a döntés alapja minden esetben az, hogy a növendéket ne érhesse olyan jellegű negatív élmény, ami beidegződésként az egész zenetanulás folyamatára gyakorolna rossz hatást.

Csoportos művészeti ágakon és zenei elméleti tárgyak esetén a beszámolás év végén összefoglaló óra keretében történik, melyen az adott tantárgy tanárán kívül legalább egy, azonos, vagy rokon tantárgyat tanító tanár, és lehetőség szerint az iskolavezetés egyik tagja is jelen van.

20.6.1 Beszámoltatás formái

Zeneművészeti ág:

- Hangszeres főtárgy: - tanszaki meghallgatás
 - tanszaki hangversenyek
 - vizsga
- Szolfézs kötelező tárgya: - szóbeli felelet
 - írásbeli felelet, dolgozat
 - vizsga

Képző- és iparművészeti ág, kerámia tanszak:

- Főtárgy: - tárgyi alkotás elkészítése
- Kötelező tárgya: - szóbeli felelet
 - írásbeli felelet, dolgozat

Szín- és bábművészeti ág, színjáték tanszak

- Főtárgy: - vizsga előadás
- Kötelező tárgya - szóbeli felelet

Táncművészeti ág, társastánc tanszak

- Főtárgy: - vizsga előadás
- Kötelező tárgya - szóbeli felelet
 - írásbeli felelet, dolgozat

20.6.2 A tanuló teljesítményének értékelése, minősítésének formái

Nevelőmunkánk fontos eszköze tanulóink rendszeres és tárgyilagos szembesítése saját munkájukkal, eredményességükkel. Ezt a helyes önismeretre nevelés szempontjából kulcsfontosságúnak tartjuk. A reális értékelés alapjának a folyamatos személyes kontaktust és az őszinte véleményalkotást tekintjük.

A növendékek minden hónap végén osztályzatot kapnak tárgyhavi munkájukra. Az osztályzat Főtárgyi/Kötelező tárgyi és szorgalmi jegyből áll.

A tanév folyamán, s félévkor a KRÉTA rendszeren keresztül kapnak tájékoztatást a szülők a látogatott foglalkozásokról, elért eredményekről. Az osztályzat alapja az egész félévben végzett munka.

A félévikor és a bizonyítványban kapott érdemjegyek egy osztályzattal eltérhetnek a havi jegyek átlagától. Az ennél nagyobb eltérést mind a vizsgabizottság, mind a növendék és szülője előtt részletesen indokolni kell.

Tanév végén minden növendék bizonyítványt kap, ebben a főtárgy és a kötelező tárgy értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Előkészítő évfolyam:

- kiválóan teljesítette
- jól teljesítette
- megfelelően teljesítette
- nem teljesítette

Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabálya:

- kiválóan teljesítette = (5)
- jól teljesítette = (4)
- megfelelően teljesítette = (3)
- nem teljesítette = (2) – (1)

1-10. évfolyamon a főtárgy és kötelező tárgyak osztályzatainak megfogalmazása és elvei a gyakorlatban a következők:

- Jeles (5) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki feltűnően érdeklődik a nevezett tárgyak iránt, rendszeresen gyakorol és képességeihez mérten a legjobb eredményt éri el. A technikai és mechanizmusbeli követelményeket biztosan oldja meg és azokat kiválóan alkalmazza. Szóbeli és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.
- Jó (4) osztályzatot érdemel az a tanuló, aki megpróbál eleget tenni a tantervi anyag elsajátításának, azt jól megértette, de nem mutat megkülönböztető érdeklődést nevezett tárgyak iránt. Munkájában kielégítő önállóságot mutat, mondanivalóját a korához mért fejlettséggel helyesen képes megfogalmazni, megmutatni és előadni.
- Közepes (3) osztályzatot kap az a tanuló, aki kevés érdeklődést mutat a nevezett tárgyak iránt, de nem tesz meg minden tőle elvárhatót az előrehaladás érdekében. A tantervi anyagát némi nehézségek mellett elfogadható eredménnyel tudja elsajátítani és alkalmazni. Munkája bizonytalanságot mutat, melyet csak a tanár állandó segítségével tud leküzdeni. Szóbeli és írásbeli munkáit nem hibátlanul, de elfogadhatóan adja elő.
- Elégséges (2) osztályzatot kap az a tanuló, aki a nevezett tárgyakban csupán az alapvető, minimális ismereteket sajátította el, s azokat még a tanár állandó segítségével is kezdetlegesen tudja csak alkalmazni. Elképzelései a művek zenei tartalmát illetően minimálisak és ez irányú érdektelenségét ki is mutatja (az elégséges osztályzatú tanuló eltanácsolható iskolánkból!)
- Elégtelen (1) osztályzatot kap az a tanuló, aki a nevezett tantárgyakban előírt, a tantervben megfogalmazott tananyag minimális követelményeit sem képes elsajátítani önhibájából.

- Elégtelen (1) osztályzatot kap az a tanuló, aki a nevezett tantárgyakban előírt, a tantervben megfogalmazott tananyag minimális követelményeit sem képes elsajátítani önhibájából.

Korrepetíció, kamarazene, zenekar, énekkar osztályokban az értékelés szóban megfogalmazva történik az alábbi módon:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- nem felelt meg

Zenetörténet, kamarazene, zenekar, énekkar, amennyiben a tárgyat a kötelező tárgy – szolféz 4. osztály - elvégzése után, mint kötelezően választható gyakorlati tárgyként végez a növendék, úgy az értékelés ötfokozatú érdemjeggyel történik.

Ebben az esetben a növendék tanulmányi eredménye: főtárgy + a kötelezően választható tárgy – valamelyike – átlagolható.

21 EGYSÉGES ELVEK A TANULÓK DICSÉRETÉNÉL, JUTALMAZÁSÁNÁL ÉS FEGYELMEZŐ, FEGYELMI BÜNTETÉSÉNÉL

A tanulót példamutató szorgalmáért, ill. magatartásáért a nevelőtestület dicséretben részesítheti a tanév végén. A bizonyítványba a következő záradék kerüljön: „Példamutató magatartásáért vagy/és szorgalmáért nevelőtestületi dicséretben részesül”.

A tanulók dicséretének, jutalmazásának és kitüntetésének az elvei, formái

Alapelv, hogy a tanulók, tanulói közösségek tanulmányi munkájában, magatartásában, szorgalmában, közéleti, közösségi és tanórán kívüli tevékenységében elért kimagasló eredményeit jutalmazzuk.

A dicséret, jutalmazás, valamint büntetés és fegyelmezés fokozatait az intézményi házirend tartalmazza.

Intézményünkben az eddigi hagyományok szerint, jutalmakat, kitüntető címeket kaphatnak tanulóink a tanév végén.

A tanulók számára adott fegyelmező és fegyelmi intézkedések fokozatait szintén az intézményi SZMSZ tartalmazza.

22 AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

Az első-második évfolyamon a tanulók hétféjére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak szóbeli házi feladatot, csak írásbeli gyakorlást.

A 3-8. évfolyamon a tanulók hétféjére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikkra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.

Nyári szünetben a következő évfolyamra előírt kötelező olvasmány elolvastatható.

23 TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 48.§ 1.b bekezdése kimondja, hogy a helyi tantervnek tartalmaznia kell „a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszereket.” Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetésére, a szükséges szint elérésére, megtartására.

A fenti kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére rendelkezésre álló tesztek közül iskolánkban **az alábbi fizikai képességeket mérjük:**

- 400 m-es futás 3-4. évfolyamon, 600 m-es futás 5-6. évfolyamon, 800 m-es futás 7-8. évfolyamon
- 30 m-es futás 1-4. évfolyamon, 60 m-es futás 5-6. évfolyamon, 100 m-es futás 7-8. évfolyamon
- 6 x 10 m ingafutás 1-8. évfolyamon
- helyből távolugrás 1-8. évfolyamon
- kislabdahajítás 1-8. évfolyamon

400-600-800 m-es futás

Az aerob, közép távú állóképesség műszerek nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere. Lényege, hogy az adott táv folyamatos futással minél rövidebb idő alatt teljesüljön.

30 – 60 -100 m-es futás

A rövidtávú gyorsaság felmérését szolgálja. Cél a táv minél gyorsabb megtétele.

6 x 10 m-es ingafutás

A gyorsasági állóképesség mérésére alkalmas, melynek pl. a labdajátékok űzésében van jelentősége. A feladatban a 60 m-es távot kell teljesíteni minél rövidebb idő alatt úgy, hogy 10 méterenkénti „kitámasztás – fordulás – ellentétes irányban futás tovább” irányváltoztatásokkal jut a tanuló a célba, ami egybe esik a rajtvonallal.

Helyből távolugrás

Az elugró vonal mögül a tanuló karlendítéssel páros lábról elugorva minél nagyobb távolságra érjen a talajra. A próba célja az alsó végtag dinamikus erejének felmérése.

Kislabdahajítás

A dobóvonal mögül a megismert technikával hajtják végre a hajítást. A próbánál a kar, a törzs, a lábizmok együttes dinamikus erejét is mérjük fel.

A mérés a testnevelőknek ad információt tanulói állóképességéről, fejlődéséről. Nagyon fontos, hogy a tanulókat a felmérések során ne csak az országos standard eredmények, hanem saját magukhoz mért fejlődésük, vagy romlásuk alapján értékeljük!

A különböző próbák, így pl. a rövid- és középtáv futás alapján készült lista lehetővé teszi, hogy a testnevelők kiválaszthassák a legjobb képességű tanulókat a különböző – atlétika, labdajátékok stb. –sportversenyeken való szereplésre.

24 AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETNEVELÉSI PROGRAMJA

24.1 Az egészségnevelés folyamata, célja

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt, és képessé teszi az embert arra, hogy egyre fokozódóbb kontrollt szerezzenek saját egészségi állapotuk felett, és ezáltal képessé váljanak annak javítására, alakítására. Az egészséget, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcélként kell értelmezni. Az egészségügyi ágazat önmagában nem tudja biztosítani a feltételeket: a stratégiákat és programokat az egyes országok és régiók helyi igényeihez és lehetőségeihez kell igazítani. Figyelembe kell venni az eltérő társadalmi, kulturális és gazdasági igényeket és lehetőségeket.

A világ, a nemzetek, a régiók és közösségek általános vezérelve az, hogy támogatni kell a kölcsönös gondolkodást, örködni kell egymás, közösségeink és természeti környezetünk felett. Természeti kincseink megőrzését, mint globális kötelezettséget kell hangsúlyozni az egész világon.

Az egészségfejlesztés támogatja az egyéni- és társadalmi fejlődést, az információval való ellátást, az egészség érdekében végzett nevelés és az életvezetéshez szükséges készségek és képességek fokozása révén. Ezáltal növeli az emberek előtt megnyíló lehetőségeket a saját egészségük és környezetük feletti fokozottabb ellenőrzés gyakorlása és az egészség szempontjából kedvező alternatívák választása terén.

Nagyon fontos lehetővé tenni az emberek számára az élethossz végéig való tanulást, hogy felkészüljenek az élet valamennyi szakaszára, és hogy megállják helyüket krónikus betegség vagy sérülés esetén is. Ezt mind iskolai, mind otthoni, mind munkahelyi, mind közösségi környezetben elő kell mozdítani az oktatási, szakmai, önkéntes és üzleti alapokon működő szervezeteken keresztül és magukban az intézményekben is.

Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi élete díszletei között, ott, ahol tanul, játszik, dolgozik. Az egészség azáltal keletkezik, hogy az ember törődik saját magával, másokkal, hogy képes döntéseket hozni és életkörülményeit kézben tartani, továbbá azáltal, hogy a társadalom, amelyben él, olyan feltételeket teremt, amelyek lehetővé teszik az egészség elérését valamennyi tagja számára. Fel kell lépni az erőforrásokkal való visszaélés, az egészségtelen életkörülmények és környezet, a nem megfelelő táplálkozás ellen. Rá kell irányítani a figyelmet az olyan népegészségügyi kérdésekre, mint a szennyeződés, a lakás- és foglalkozási ártalmak, lakás- és település-egészségügy.

Lehetővé kell tenni, hogy megőrizték maguk, családjuk, barátaik egészségét és elfogadják a közösséget, mint a jól-léttel kapcsolatos szószólót.

Magyar Törvényi előírások erre a területre folyamatosan változó és sokrétű szabályozást alkotnak, amelyeket munkánk során figyelembe kell vennünk.

24.2 Helyzetelemzés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével a holisztikus egészségfejlesztési modell szerint szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését

Az egészségnevelésben alapvető szemléletváltásra van szükség: az eddigi tiltó, figyelemirányító módszerek helyett – hiteles szavakkal – vonzónak taláztatni az egészséges állapotokat.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel

A cél: vonzó alternatívákat nyújtani és építeni a diákoknak az egészséges életstratégiák kialakításában.

Ehhez nagyon fontos a megfelelő iskolai mentális légkör kialakítása. Ennek tényezői:

- korszerűbb, újszerű megfogalmazások
- döntési képesség (nemet mondani tudás) kialakítása
- felelősség átéreztetése
- a család és iskola kapcsolatának megerősítése – megfelelő közös programokkal
- jó tanár – diák illetve diákok közötti viszony kialakítása

Iskolánk fontosnak tartja, hogy ezt a munkát továbbra is folyamatosan végezzük el és a pedagógiai program esedékes felülvizsgálata idején készítsünk új helyzetelemzést.

Kérdőíves módszerrel próbáljunk választ kapni [szülőktől (SZMK), iskolafőigazgatótól, egészségnevelésért felelős koordinátoroktól, iskolai védőnőktől, iskola és gyermekorvosoktól, ÁNTSZ munkatársaitól, iskolai dolgozóktól] az iskola kapcsolatairól, nevelés, oktatás milyenségéről az iskolai mentálhigiénés szempontból.

A kérdőív témakörei:

- Az iskolai közösség tagjainak önértékelése.
- Kapcsolatok alakulása az iskolában.

- A társas-szabályok kialakítása az iskolában.
- Oktatás – tanítás.
- Iskolai környezet.
- Otthon és az iskola kapcsolata.
- Egészségnevelési tanterv.
- Az iskola, mint egészségmegőrző munkahely.
- Az iskola pedagógiai programja és az egészségnevelési tanterv összhangja.
- Partneri viszony külső szervezetekkel és támogatókkal.

24.3 Az iskola egészségnevelési céljai

Az alapvető célként a tanuló egészséges fejlődését kell szem előtt tartani.

Céljaink:

- A rendelkezésre álló eszközeinkkel és kidolgozott módszereinkkel elősegítjük a tanulók, a tantestület és a technikai dolgozók egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Iskolánk egészséges környezetet, egészségnevelést és iskolai és munkahelyi egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, minden tanulójának, dolgozójának.
- A tanulók önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- Képesé váljanak egészséges életvitelt kialakítani.
- Képesek legyenek a konfliktusokat megoldani.
- Tisztában legyenek a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel.
- Alakuljon ki a tanulóknak a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás.
- Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Szerezzenek ismereteket az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira.
- Az intézmény együttműködik a térség és településeinek szakembereivel, bekapcsolódik a gyermekek egészségnevelését biztosító programjaiba.
- Kiemelt jelentőséget adunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének.

- Az iskola pedagógusai és körösségei teret adnak a társas támogatásnak, a lelki egészségfejlesztésnek és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan nevelési-oktatási gyakorlatot folytatunk, amely figyelembe veszi a gyermekek és a dolgozók jól-létét, méltóságát, lehetőséget teremt a siker eléréséhez.
- Törekszünk arra, hogy segítsük tanítványainkat, a velünk kapcsolatban álló családokat, foglalkoztatottjainkat az egészségük megőrzésében.

24.4 Egészségnevelési programunk

Tisztában vagyunk azzal, hogy az egészségi állapotot a genetikai tényezők, a környezeti tényezők, az életmód és az egészségügyi ellátórendszer működése határozza meg. Programunk azokon a területeken, ahol konkrét ráhatásunk van, konkrét feladatokat határoz meg.

- Az iskolát a szocializáció színtereként használjuk.
- Érdemi hatást kívánunk gyakorolni az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra.
- Megragadunk minden iskolai és iskolán kívüli lehetőséget céljaink megvalósítására.
- Felhasználjuk a tantervekben lévő lehetőségeket, a közösségi színtereket, a szabadidős programokat, a családdal bevonásával tartott rendezvényeinket az egészségnevelésre.
- Anyagi lehetőségeink függvényében, külső támogatók bevonásával, felnőtt és gyermek közösségeink mozgatásával éves program szerint fejlesztjük, alakítjuk az intézmény fizikai-tárgyi környezetét.
- A minőség-fejlesztési munka eredményeit felhasználva, hivatásunkat gyakorolva kedvezően alakítjuk az iskola pszichoszociális környezetét.
- Változatos kommunikációs formákat felhasználva (osztályfőnöki óra, fogadóóra, kirándulás, iskolaújság, rendezvények stb.) bővítjük az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket, és megadjuk az ez irányú tanulási lehetőségeket.

24.5 Intézményünk középtávú egészségnevelési programja

A program megvalósításáért az intézmény főigazgatója és az főigazgatóhelyettesek felelősök.

A) Az iskola pedagógiai rendszerébe az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges elemek beépüljenek:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,
- egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- alsó tagozatban a mindennapos testnevelésre készüljön tanterv,
- értékek ismerete,
- étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- személyes krízishelyzetek felismerése, és a kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás és technikái,
- idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

B) A pedagógusok a napi gyakorlatban kezeljék és közvetítsék a pedagógiai rendszerben foglaltakat. Mutassanak példát saját életvitelükben.

C) Az intézményi környezet, a tárgyi feltételek, az étkezés körülményei feleljenek meg az előírásoknak és a törvényeknek, biztonsági feltételeknek:

- osztálytermek berendezése,
- osztálytermek világítása,
- étkezés körülményei,
- élelmezés szakszerűsége,
- intézmény környezetének parlagfűtől való mentesítése.

D) A program megvalósulásának nyomon követése, részprogramok kidolgozása, kétfévente történő helyzetelemzés.

E) Az osztályfőnökök foglalkozzanak kiemelten a következő témákkal:

- egészséges táplálkozás,
- szenvedélybetegségek,
- szexuális felvilágosítás-nevelés,
- testi higiénia,
- betegség és a gyógyulást segítő magatartás, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat,
- környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés),
- személyes biztonság, balesetvédelmi rendszabályok megismerése és alkalmazása
- testedzés, a mozgás, a helyes tartás.

F) Pedagógusok a mindennapi munkában tartásuk fontosnak:

- az osztálytermek szellőztetését,
- a termék dekorálását és a hulladék gyűjtését,
- minden tanórán a mozgás lehetőségének biztosítását,
- a leterhelés fokozatosságát,
- az ülésrend átalakítását,
- az egyéni adottságokat (rövidlátás, hallási zavar, gyógyszerhasználat, hiperaktivitás, stb.)

G) Az intézmény technikai dolgozói nagy gondot fordítanak a tisztaságra, a fertőzések elkerülésére, a gondozott környezet kialakítására.

Az egészségnevelési program megjelenési formái az intézményben:

- Pedagógiai Program, helyi tanterv idevonatkozó részei
- Törekvés megfelelő partneri viszony kialakítása
 - Drog prevenció
 - Ifjúságvédelmi Tanácsadó
 - Védőnő
 - Iskolaorvos
 - Fogorvos
 - ÁNTSZ
- osztályfőnöki tanmenet keretében
- egészségnevelési modulok, tantárgyi koncentrációk, Diáksportköri foglalkozások
- Elsősegélynyújtó szakkörök
- Intézményi hagyományok ápolása (salátanap, madarak és fák napja, stb.)

- Környezettudatos magatartás kialakítása
 - osztálydekoráció – gyermekek számára fontos az osztályterem díszítése, mert maguk alakítják a saját munkahelyi légkörüket,
 - biztonságos, igényes iskolakörnyezet kialakítása,
 - rendszeres hulladékgyűjtés,
- A témához kapcsolódó pályázatokban való rendszeres részvétel
- Szaktárgyi órák témafeldolgozása
- Napközis foglalkozások
- Kirándulások, táborok, rendezvények, szabadidős programok.

24.6 Egészségnevelési részprogramok és a kidolgozás követelményei

Intézményünk a következő években több egészségnevelési részprogramot kíván megvalósítani:

- egészséges személyiségfejlődés elősegítése,
- egészséges táplálékozás,
- dohányzás, alkoholfogyasztás és kábítószer használat megelőzése,
- hátrányos helyzetűek és sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja,
- iskolán belüli bántalmazás, megalázás megelőzése,
- mindennapos testmozgás biztosítása.

A részprogramok kidolgozásának követelményei:

- konkrét és reális cél,
- életkori sajátosságok figyelembevétele,
- szakemberek által elfogadott legyen,
- vegye figyelembe az iskola lehetőségeit,
- a feladatokat tagoltan rögzítse,
- tartalmazza a módszertani elemeket,
- határozza meg a szükséges forrásokat,
- jelölje ki a határidőket és nevezze meg a felelősöket

Célunk, feladataink

Cél:

- az egészségfejlesztés folyamatában tanulónk képessé váljanak arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák,

- pedagógusaink számára meghatározó legyen az egészségfejlesztő gondolkodás és ennek továbbadása,
- a tanulók legyenek tisztában döntéseiknek és tevékenységüknek milyen következményei vannak az egészségre nézve.

Feladataink:

- egészségfejlesztő iskolai környezet megteremtése,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenység megvalósítása,
- szemléletváltás kialakítás az egészségügyi szolgáltatásokban,
- az iskola egészségfejlesztési programjának működtetése,
- az egészségfejlesztés folyamatát ez együttműködésre építjük,
- az egyén bevonásával megvalósítani céljainkat

24.7 Egészség, egészségfejlesztés

Az **EGÉSZSÉG** a fizikai, szellemi, szociális, érzelmi, értelmi, egyéni (szakmai) jóllét állapota.

Az egészség:

- alapvető emberi jog,
- biztosítása és fenntartása egyéni és társadalmi cél,
- megléte: a hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődés egyik döntő feltétele.

A magyar lakosság egészségi állapotának mutatói (pl. demográfiai trendek, halálozási okok, drogfogyasztás stb.) egyértelműen jelzik, hogy ezzel a jogunkkal nem élünk, nem vagyunk egészségesek. A negatív irányú változások okai különböző tényezőkben rejlenek (genetikai, környezeti). A környezeti nevelés része az egészségnevelés. Az ember külső- és belső környezete közötti harmónia alakítása, helyreállítása az egészségnevelés központi feladatává vált.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

Országos helyzetkép

1997. Nemzeti Környezet Egészségügyi Akcióprogram átfogóan vizsgálta a lakosság egészségi állapotának összefüggő kérdéseit, és egészségnevelési feladatokat is megfogalmaz. Az utóbbi években széleskörű egészségnevelési prevenciós tevékenység

indult meg. A magyar emberek életvitelének alakulásában az ismeretanyag nem meghatározó tényező. Ennek egyik oka, hogy az egészség nem kapja meg a megfelelő rangot. Az egészséggel kapcsolatos információ szükséges, de nem elégséges feltétele az egészséges életvitel, életmód alakulásának.

Világosabb a helyzet az iskolai egészségnevelés területén. A NAT-ban az egészségnevelést – kerettantervi jellege miatt – egyetlen műveltségi terület sem sajátíthatja ki, ugyanakkor eredményes megvalósításához számtalan problémát kell megoldani.

24.8 Egészségfejlesztés területei

Intézményünkben felhasználjuk a hazai kidolgozott programokat. Tisztában vagyunk azzal, hogy az iskola az egészségfejlesztés legfontosabb színtere. A nyolc év alatt érdemi hatást tudunk a tanulókra, személyiségeikre gyakorolni és ezt meg is tesszük! Kedvezően kívánjuk kialakítani a nevelés folyamatában az életmódjukat, szokásaikat, életideáljaikat, preferenciáikat.

- Hiteles, közérthető tájékoztatást adunk az egészséget érintő törvényekről, rendelkezésekről. A nevelők elősegítik az egészséggel, egészségneveléssel kapcsolatos alapvető információk terjesztését. Használjuk a többrétegű és komplex kommunikáció eszközét. A helyi tanterv lehetőségeit, a sajátos nevelő hatások együttesét, az iskola tárgyi környezetét, a pozitív emberi viszonyok rendszerét felhasználjuk az egészségfejlesztés eredményessége érdekében.
- Világosítsuk meg az egészség komplex fogalmát. Tegyük közzismertté a környezeti ártalmak és az egészségkárosodás közötti összefüggéseket. Legyen tudományosan megalapozott tájékoztatás az ember egészségi állapotát meghatározó tényezőkről.
- Teremtsünk lehetőséget az egészséges állapot pozitív élményként történő megélésére és bizonyítsuk, hogy az egészséges élet nem keserű lemondások sorozata.
- Biztosítani kell az egészségnevelés különböző színtereinek (orvosi rendelők, bölcsőde, óvoda, iskola) együttes, azonos pozitív értékrenden alapuló működését. Különösen fontos ez helyileg, az adott körülményeknek megfelelően.
- Meg kell teremteni a feltételeket az egészségnevelési feladatok megoldásához:
 - az óvodában elkezdett testi és mentálhigiénés nevelés folytatása életkornak megfelelően;

- a szenvedélybetegségek megelőzése pl. mentálhigiénés neveléssel (pozitív értékrend, önbizalom, konfliktuskezelői képességek fejlesztése);
 - a mindennapos testnevelés biztosítása, a test- és mozgáskultúra fejlesztése, és a testedzés lehetőségének biztosítása;
 - egészséges táplálkozási szokások kialakítása, egészséges élelmiszerek iránti igény felkeltése, a közétkeztetésbe való bevezetése;
 - az egészséges napi, heti, évszakos ritmus kialakítása;
 - szexuális felvilágosítás (fertőző betegségek, nemi úton terjedő betegségek megelőzése);
 - beteg társaik elfogadása és segítése;
 - kisállattartási, állatgondozási alapismeretek, egészségügyi vonatkozásaik;
 - növényfaj ismeret bővítése gyógyhatású, mérgező, allergiát kiváltó fajok megismertetésével.
- Össze kell gyűjteni a korszerű, hatékony egészségnevelési módszereket (interaktív, személyiségközpontú oktatási, nevelési módszerek alkalmazása, drámapedagógiai elemek beépítése stb.)
 - Segítsük a tájékozódást a médiatermékek, reklámok világában. Szorgalmazni kell az egészségre káros szokások és anyagok reklámozásának betiltását.
 - Segítsük a mindennapi élet döntései során az egészségesebb lehetőség kiválasztását. Közismertté kell tenni, hogy mindenkinek alapvető emberi (gyermeki) joga, hogy egészséges legyen.
 - Nagy gondot fordítunk a lelki egészség védelmére. Tisztában vagyunk azzal, hogy az alternatív örömszerzési formákkal (dohányzás, alkohol, drog) szemben a valós boldogság igényét kell állítanunk. Iskolánk tantestületében jelentős helyet kap a mentálhigiénés szemlélet, amelynek kialakításában képzett kollega segít.

24.9 Segítő kapcsolatok az egészségfejlesztésben

- **Szülők (család).** Fontos a folyamatos információ-átadás, megfelelő tájékoztatás. Jelentős szerepe van az aktív bevonásuknak a munkák hatékonyságában.
- SZMK. Szükséges a támogatásuk megnyerése, mivel jogosítványaik alapján nagy szerepet töltenek be az egészségnevelési program kidolgozásában és megvalósításában.

- **Iskolaorvosok és védőnők.** Iskolánknak van jogszabályok által meghatározott iskolaorvosa, fogorvosa, védőnői, akik a szűrést és az ellátást az életkorhoz kötődően intézményünkben megvalósítják. Vizsgálatok során követik a testi, érzelmi és intellektuális fejlődést az érzékszervek állapotát. Szűrések során felismerik a krónikus betegségeket, kóros elváltozásokat. Amennyiben helyben nem tudjuk a tanulót elsősegélyben részesíteni, úgy a megfelelő ellátást elvégzik. Közreműködnek a közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve. Az iskola egészségügyi ellátástól várjuk a segítségnyújtást a következő területeken: életmód és betegségek összefüggései, „iskolai diagnózis” a felmérések alapján, megoldási javaslatok adása, segítség a serdülőkori érzelmi, magatartás és életmód, valamint szexuális problémák és krízisek megoldásában, környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálékozás egészségügyi kérdésekben.
- **Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő.**
- **ÁNTSZ**
- **Rendvédelmi szervek**
- **Önkormányzat Hivatala**

24.10 Egészségnevelés és egészségfejlesztési kommunikáció területei

- tanóra, napközi,
- szabadidős foglalkozás, sportprogram, szakkör, sportkör, kirándulás, tábor,
- szülői értekezlet,
- szakmai tanácskozás, tréning,
- iskola rádió, tv, újság,
- kortárscsoportos képzés,
- más intézmény, civil szervezet programjához való kapcsolódás,
- prevenciót végző partnerek bekapcsolása iskolai programba,
- írásos tájékoztató szülők felé.

24.11 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenységek 1-4 évfolyamokon

1. évfolyam

Életvitel és gyakorlat; Környezetismeret

Tisztaság és rend a környezetünkben. Az otthon tisztasága, munka- és a taneszközök épen és rendben tartása. Alapvető takarító eszközök használata. Személyes higiéné, tisztálkodás szabályainak ismerete. Környezetünk tisztán tartása. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) . A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük. Helyes magatartás a baleseti helyszínen.

2. évfolyam

Életvitel és gyakorlat; Környezetismeret

Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek. Veszélyt jelző piktogramok megismerése. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai. A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása.

3. évfolyam

Életvitel és gyakorlat; Környezetismeret

Egészség és betegség fogalma. Betegségek tünetei. Betegségek elleni védekezés módjai. Betegápolás (egyszerű gondozási műveletek).

Segélyhívószámok (mentők, tűzoltók, rendőrség). A telefonos segélyhívás szabályai. A háztartásban használt vegyszerek (pl. tisztítószerek, kozmetikumok, festékek, ragasztók) használati utasításainak tanulmányozása. Balesetmentes, fegyelmezett viselkedés a helyi közlekedési járműveken. A gyógyítók munkájának elismerése, tisztelete. A mentők munkájának értékelése, tisztelete. Teendők, segítségkérés módjainak megismerése baleset esetén.

4. évfolyam

Életvitel és gyakorlat; Környezetismeret

Baleset-megelőzés. Kéziszerszámok biztonságos alkalmazása, tárolása, veszélyforrások felismerése tárgykészítés közben, segítségnyújtás. Közlekedési környezetünk veszélyforrásai: levegőszennyezés. Egészségünk és a gyalogos, ill. kerékpáros közlekedés közötti kapcsolat. Az egészségünket károsító és védő szokások csoportosítása. A

betegség tünetek felismerésének gyakorlása esettanulmányokon keresztül. A fertőzés megelőzési módjainak gyakorlása. Az egyes egészségügyi intézmények használatának megismerése. A megelőzés szerepének felismerés.

Egyéb

Az 5 tanítás nélküli munkanap egyikére („DÖK” nap) szeretnénk „Egészségnap” címen egész napos programot szervezni védőnők, esetleg orvosok bevonásával.

(A kompetenciamérés és a Madarak és fák napja továbbra is azonos napon zajlana.)

24.12 Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tevékenységek 5-8 évfolyamokon

Természetismeret

5. évfolyam

- Élet a kertben: Az őszi kert
- A tavaszi kert
- A vegyszerhasználat következményei
- Állatok a házban és a ház körül témakörben
- Az állatok szerepe a betegségek elterjesztésében
- A megelőzés fontossága és lehetőségei
- Állandóság és változás környezetünkben, kölcsönhatások
- Az elektromossággal kapcsolatos veszélyek közös megbeszélése
- A tűzveszélyes anyagokkal való bánásmód és a tűz esetén szükséges teendők elsajátítása, gyakorlása
- A Föld és a világegyetem
- Veszélyes időjárási jelenségek: villámlás, szélvihar, hóvihar, hőség

6. évfolyam

- Az ember szervezete és egészsége
- Az elsősegélynyújtás elemi ismeretei - mentőhívás gyakorlása
- Elsősegélynyújtás egyszerű anyagainak, eszközeinek használata
- A környezet és az ember egészsége - Az elsősegélynyújtó feladatának megismerése és betartása
- Sebellátási, vérzéscsillapítási gyakorlatok végzése

- Fertőzés, betegség, járvány. A leggyakoribb fertőző betegségek tünetei és megelőzésük módjai
- Lázcsillapítás és diéta - lázcsillapítás, betegellátás gyakorlatának megbeszélése
- Orvosi ellátással kapcsolatos ismeretek - a betegápolás alapismereteinek elsajátítása
- Káros szenvedélyek - az alkohol, a dohányzás és a kábítószeres hatások az ember szervezetére, személyiségére

Biológia

7. évfolyam

- Az élőlények változatossága II.
- Az élővilág alkalmazkodása a négy évszakhhoz
- Gyógy- és allergén növények megismerése. Gyógynövények felhasználásának, az allergén növények ellen való védekezés formáinak ismerete és jelentőségének felismerése
- A balesetmentes kísérletezés szabályainak betartása

8. évfolyam

- Szépség, erő, egészség
- A bőr- és szépségápolás
- A bőr védelme; bőrsérülések és ellátásuk
- Bőrbetegségek (bőrrallergia, fejtetvesség, rüh, gombásodás)
- Környezetkímélő tisztálkodási és tisztítószeres megismerése, kipróbálása
- Öngyógyítás és az orvosi ellátás szükségessége
- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén
- Mozgássérülések (ficam, rándulás, törés) ellátása, mozgásszervi betegségek (csípőficam, gerincferdülés, lúdtalp) és megelőzésük
- Elsősegélynyújtás mozgássérülések esetén
- A mozgássérült és mozgáskorlátozott emberek segítése
- A szervezet anyag- és energiaforgalma
- Vérzéstípusok - vérzéscsillapítások
- Vénás és artériás vérzés felismerése, fedő- és nyomókötés készítése
- A belső környezet állandóságának biztosítása
- Az alkohol egészségkárosító hatásai

- A lágy és kemény drogok legismertebb fajtái, hatásuk az ember idegrendszerére, szervezetre, személyiségére
- A megelőzés módjai
- A kockázatos, veszélyes élethelyzetek megoldási lehetőségeinek bemutatása

Kémia

7. évfolyam

- A kémia tárgya, kémiai kísérletek
- A kísérletezés közben betartandó szabályok. Azonnali tennivalók baleset esetén
- A kémiai reakciók típusai
- A kísérletek szabályos és biztonságos végrehajtása
- A CO-mérgezés és elkerülhetősége, a CO-jelzők fontossága. Tűzoltás, felelős viselkedés tűz esetén

8. évfolyam

- Élelmiszerek és az egészséges életmód
- A glikol, a denaturált szesz és a metanol erősen mérgező hatása
- Kémia a természetben
- O₃, SO₂, NO, NO₂, CO₂, CO, szálló por (PM₁₀). Tulajdonságaik. Forrásaik. Megelőzés, védekezés
- Kémia az iparban
- A vegyületek tulajdonságai. Balesetvédelem
- Kémia a háztartásban
- A vízkőoldó és a klórtartalmú fehérítők, illetve fertőtlenítőszeresek együttes használatának tilalma

Fizika

7. évfolyam

- Természettudományos vizsgálati módszerek, kölcsönhatások
- Tanulói kísérleti munka szabályai. Veszélyforrások (hő, vegyi, elektromos, fény, hang stb.) az iskolai és otthoni tevékenységek során

8. évfolyam

- Elektromosság, mágnesség
- A balesetvédelem fontosságának felismerése

Osztályfőnöki óra

5. évfolyam

- Az egészség érték
- Kísértésnek kitéve (dohányzás)
- Életünk szakaszai
- Szabadidő

6. évfolyam

- Az egészséges életmód
- Kísértésnek kitéve (dohányzás, alkohol)
- Építem önmagam I., II.
- Az egészség érték

7. évfolyam

- A serdülőkor biológiai és higiéniai problémái
- Testkultúra a serdülőkorban
- Az egészség érté
- Kísértésnek kitéve I., II. (drog)

8. évfolyam

- Az egészség érték
- Kísértésnek kitéve (dohányzás, drog, nemi úton terjedő betegségek)

Egyéb

Az 5 tanítás nélküli munkanap egyikére („DÖK” nap) szeretnénk „Egészségnap” címen egész napos programot szervezni védőnők, esetleg orvosok bevonásával.

(A kompetenciamérés és a Madarak és fák napja továbbra is azonos napon zajlana.)

24.13 Étkezés az iskolában

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek, fiatalok megfelelő helyen, megfelelő ételeket fogyasszanak az iskolában. Hazánkban kiemelkedően magas a cardiovasculáris és daganatos betegségek halálozási száma. Ennek nagyfokú javulását tudjuk elérni a helyes táplálékozással. A gyermek étkezése, a fejlődő szervezet igényei miatt, különös gondot követelnek. Magas a túlsúlyosok aránya.

Iskolai menza és napközi

Iskolánkban a jelenlegi jogszabályoknak és előírásoknak megfelelő konyha biztosítja a gyermekek ebédtetetését, melyet egy vállalkozó bérbeadási szerződés alapján működtet.

Intézményi feladatok:

- Folyamatosan ellenőrizzük az ételek mennyiségét és minőségét, és probléma esetén azonnali jelzéssel élünk a konyha üzemeltetője felé.
- A heti étrend összeállításával kapcsolatosan véleményt alkotunk.
- Arra törekszünk, hogy a gyerekek nagy része, de leginkább a veszélyeztetettek az iskolában étkezzenek.

Iskolai büfé

Intézményünkben működik iskola büfé. Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó eleme annak kínálata. Fontos, hogy ez az ellátás továbbra is megmaradjon. Kíváncsi, hogy kínálata bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék és gyümölcskínálattal. Fel kell mérnünk, hogy az egészséges táplálkozás érdekében milyen termékeket áruljon. Figyelembe kell venni a minisztérium ajánlásait.

Tízórai

A tanulóknak lehetőséget adunk, hogy tanári felügyelettel nyugodt körülmények között elfogyasszák az otthonról hozott ételeket. Szülői értekezleteken felhívjuk a családok figyelmét a reggeli fontosságára és a tízórai szerepére

24.14 Egészségnevelés tantárgyi programokban

Az egészségnevelés színterei:

- Az élő szervezet működését tekintve fontos tanóra a **biológia**, ahol az emberi test részeiről, feladatairól illetve a betegségek okairól szerezhetnek információkat.
- A **földünk és környezetünk** tantárgy keretében az ember környezete, annak alakítása, a környezetvédelem és annak emberre gyakorolt hatása jelenik meg. A természettel harmóniában élő ember test-lelki egészsége közötti összefüggés ma már vitathatatlan.
- A **magyar nyelv, magyar irodalom**, valamint a művészetekkel foglalkozó tantárgyak (éneke-zene, tánc, rajz- és vizuális kultúra) főként az esztétika csatornáján, a művészet élményszerző hatásán keresztül hat az emberi szellemre és lélekre. Ezáltal segít egy magasabb, emberhez méltó életminőség, kreativitás kialakításában.

- A **testnevelés és sport** tanórákon az életkornak, fizikai fejlettségnek megfelelő program összeállításával egyrészt a fizikum felépítését, megerősödését szolgálhatják. Másrészt – és ez legalább annyira fontos – igényt alakítanak ki az iránt, hogy a testmozgás az élet állandó és szerves része legyen. Az általános iskola első-negyedik évfolyamán biztosítjuk a mindennapos testmozgást. A mindennapos testmozgás a helyi tantervben meghatározott legalább három testnevelési óra és a játékos testmozgás keretében valósul meg. A játékos testmozgást minden olyan tanítási napon megszervezzük, amikor nincs testnevelési óra. A játékos, egészségfejlesztő testmozgás ideje naponként legalább harminc perc, amelyet több, legalább tizenöt perces foglalkozás keretében is meg lehet tartani.
- **Kémia** órákon elsősorban az egészségkárosító anyagokkal, vegyszerekkel ismerkednek meg, különös hangsúllyal a káros szenvedélyeket okozó szerek hatóanyagaina, és hatásmechanizmusára (nikotin, alkohol), drogok).
- Legmarkánsabban azonban a komplex egészségnevelés az **osztályfőnöki** órákon jelenik meg. Ebben az órakeretben ismertetett témák:
 - egészség, életmód szerepe, serdülőkor jellemzői, társas kapcsolatok, káros szenvedélyek;
 - társadalom, csoportok, család, kortársak – mindezek hatása az életmódra;
 - a média szerepe, reklámok, „okos” fogyasztás, társadalmi elvárások, devianciák, megfelelés az elvárásoknak;
 - társadalmi együttélés szabályai, normák, eltérés az elfogadottól (táplálkozás, életmód, szexualitás, bűnözés), önismeret, pozitív gondolkodás;
 - felnőtté válás, pályaválasztás, döntési helyzetek, jövőkép, tervezés.

Évfolyam/ témakör	Egészségnevelés-tartalmú tantárgy: biológia, természetismeret, emberismeret, testnevelés	Nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthető: informatika, történelem, kémia, fizika	Egészségnevelést csak nyomokban közvetítő tantárgy: magyar és idegen nyelv, matematika, rajz, ének	Egyéb megoldás: egészségnap - egészség hét
1. osztály	Mozgás és higiéné Szűkebb és tágabb lakóterem Mozgás és mosdás Ne csak együnk, táplálkozzunk! Kézmosás: mikor? Cipőpurolás: csak ha jön a Mikulás?	-	Rajzoljuk le a Családot! Rajzolunk gyümölcsöket és zöldségeket! Számoljunk gyümölcsökkel!	Szájhigiéné: fogmosás Táplálkozás: gyümölcs, zöldség minden nap Napirend Évszaknak megfelelő gyümölcsök gyűjtése
2. osztály	Háziállat: tartás és gondoskodás Az utca ahol lakom: tisztaság és környezetvédelem (névadó megismerése) Tisztelet a szülőknek és nagyszülőknek Mozogj minden nap	-	Lerajzolom a lakásunkat (házunkat, szobámat) Zene és sport Keressünk az olvasókönyvben: háziállatok és vadon élő állatok Dalok az állatokról	Állatkert és növénykert-látogatás Sportdélutánok a családdal Időjárás-megfigyelés A növények élete őszi – tél – tavasz
3. osztály	Az élőlények táplálkozása A mozgáshiány veszélyei A barátom és én Az osztályközösség élete A nap: napfény – napmeleg Öltözködés: évszakok	-	Változó korok és kultúrák Sportágak lerajzolása Állatok neve idegen nyelven Sportolókra szóló könyvek	Az egészség mint érték: rajzkiállítás Gyűjts képeket az egészséges táplálékokról Sportnapló: mennyit fejlődtem szeptember óta
4. osztály	Ember és lakóhely Állat és lakóhely Szüleim és barátaim Születésnap, névnap: adni jó! Kiprobálom önmagam egy új sportágban Reggeli – ebéd – vacsora Nyári sportok Téli sportok Hova megy a kukásautó?	-	Fogalmazás írása az egészségről Sportágak különböző nyelveken Gyümölcsök és zöldségek neve idegen nyelven Sport az irodalomban és a képzőművészetben	Ismered a játékszabályokat? – vetélkedő Nem szemét, hulladék!! Járj utána: környezetszennyező anyagok a környezetemben Természettudományi és a Mezőgazdasági Múzeum meglátogatása Híres sportemberek Élen a sportban – élen a tanulásban
5. osztály	Az osztályközösség és én Ünnepek és az étkezés Evés vagy nassolás Lányok – fiúk Egyéni és csapatsportágak	Olimpiai játékok története Kenyeret és cirkuszt Főzünk vagy pároljunk?	Olimpiai és világsportok zenéje Híres sportolók szobrai a világban Percek és másodpercek a futásban és az úszásban	Tűzszekerek és a Küldetés c. film megtekintése Kirándulás egy víztározóhoz A víz útja
6. osztály	Növények szaporodása Szennyvíztisztítók Autóval vagy gyalog Kirándulás vagy bevásárlóközpont Hétköznapi társalgás Helyem az osztályközösségben	Gyógyszerek – házipatika Az egészségmegőrzéssel kapcsolatos WEB lap keresése A tisztítószerek hatásmechanizmusa Tisztítószerek és környezetszennyezés	Különböző országok ételei A fűszerek eredete és használata	Sportbemutató: próbáld ki! Fittség mérés Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan: mit teszünk a környezetünk érdekében?
7. osztály	Állatok szaporodása Gyorséttermek kínálata Elégtelen táplálkozás – hiánybetegségek Barátság vagy párkapcsolat Aerobiológiai állomások jelentősége	Fizikai törvényszerűségek a sportban Reklámok és hatásuk Szerves anyagok bomlása A passzív dohányzás kémiai összetevői	A zene szerepe a mindennapokban Eleink ételei a magyar irodalomból (Krúdy?)	Csodák palotája Leszoktatom szüleimet a dohányzásról! Tervezz „egészséges” étlapot! Egészségterv készítése: táplálkozás, mozgás, környezetvédelem

	Mindennapos testmozgás			
8. osztály	Az alkohol, a drog és a dohányzás hatása a szervezetre Táplálkozás – energiaforrás Hogy nézek ki? Testépítés korlátokkal, szerek nélkül Szemétegetés Tolerancia Szeretet vagy szerelem Legyen időd sportolni!	A Berlii Olimpiai Játékok (antiszemitizmus a XX. században) Milyen anyagok vannak a cigaretta füstjében Figyelemfelkeltő szórólap készítése (szövegszerkesztővel) az egészségmegőrzés érdekében Élelmiszerek – adalékanyagok Aludni jó! (az alvás fontossága)	Közös ünnepeink és ünneplésük A zene, mint az öröm és a bánat kifejező eszköze A lelkiállapot tükröződése a festészetben	Fogyatékosok sportja A másság elfogadása Egészséges ételek bemutatója és kóstoló Kortárs képzők előadása a veszélyes anyagokról Mindig van alternatíva! Stresszoldás sporttal

Témakör/évfolyam	5. osztály: Egészséges életmódok	6. osztály: A változások kézbentartása	7. osztály: Találjunk egyensúlyt!	8. osztály: Egészséges jövőnk
A biztonság megőrzése	A bizonytalanság és a veszély jelei Veszélyek – érzések, viselkedés Veszély – veszélyes, kockázat – kockázatos A baleset fogalma Érzéseink sérülése	A kockázat tudatos csökkentésének lehetőségei A viselkedés és a veszély kapcsolata Az érzelmek és a viselkedés kapcsolata Veszélyes foglalkozások	A kockázat és a veszély fogalma Értelmi és érzelmi reakciók a kockázatra A veszély és a kockázat közötti különbség felismerése	A veszteségérzés és gyász különböző fázisai A halál mint visszafordíthatatlan veszteség Az ítélőképességet befolyásoló hatások Az egyén és a csoport viszonya a kockázatok felmérésében
Egészséges táplálkozás	A kiegyensúlyozott, egészséges étkezés jellemzői Táplálékok osztályozása Rendszeres étkezés és a nassolás kapcsolata Ünnepek és az étkezés	Az étrend fontossága, változtatások az étrenden A média szerepe az egészségesebb ételek választásában Javaslatok az étrend megváltoztatására A nyilvánosság szerepe	Az étkezések és társas kapcsolatok összefüggései Az elfogyasztott ételek kiválasztása és a tudatosság kapcsolata Értékes és kevésbé értékes tápanyagok	Az étrend az életmód egyik fontos eleme Mediterrán étrend megismerése Az életmódban, így az étrendben tervezett változtatások fontossága
Fizikai aktivitás és személyes higiéné	Mozgásformák, amit tudunk és amit gyakorolni kell A mozgás testi és lelki következményei Döntési kompetenciák a mozgás és személyes higiéné területén	A mozgás mennyisége és az egészség A mozgás intenzitása és az egészség Az intenzív mozgás azonnali és hosszú távú előnyei A testkép megerősítése A külső megjelenés fontossága	A mozgással összefüggő szélsőségek áttekintése A test higiéné fontos része a fogápolás A fogszuvasodás jelei és következményei Médiahatások elemzése Kulcsszemélyek szerepe	Rendszeres testmozgás szükségessége, az egészség magtartásához A mozgásukban korlátozottak vagy sérültek is megőrizhetik egészségüket A rendszeres testmozgás megtervezése
Veszélyes anyagok (dohányzás, alkohol, drog)	A gyerekek értelmezése a drogokról, fogalmak tisztázása Különbségtétel a drogok és a gyógyszerek között A rásmokás fogalma Helyzetek, amelyekben nemet kell mondani Tények a dohányzásról „Nem dohányzási szerződés”	Az alkohol és szerepe közvetlen környezetünkben Azonoságok és különbségek a dohányzás és alkoholfogyasztás között Az alkohol szerepe a gyerekek életében Az alkoholfogyasztással járó kockázatok	Az osztály dohányzási szokásai A gyógyszerek és a drogok közötti különbségek A gyógyszerek szerepe az egészség fenntartásában Legális és illegális drogok A nagy vita: be kell-e tiltani a dohányzást?	A dohányzás káros hatásai A dohányipar és a társadalom „Ha dohányzol, hagyd abba, ha nem, ne szokj rá!” a függőség fogalma különbség dohány, alkohol és az illegális kábítószer között
Az emberi szexualitás	Az életszakaszok jelentősége A felnőtté válás folyamata	Kamaszkor: a testi és érzelmi változások kora A hagyományos társadalmi szerepek	A kamaszkori változások jelei és jelentése A változásokkal járó felelőségek	Tudni, hogyan legyünk úrrá a zavar érzésén Tájékozódás szexuális kérdésekben

	Különbségek a két nem között – a serdülőkori változások kezdete Az érzések kifejezése: szerelem	Sztereotípiák a nemi szerepekben Az első randevú Döntések és azok következményei	Mi tetszik a lányoknak a fiúkban és viszont?	A biológiai nem és a kultúra Az abortusz erkölcsi, kulturális és vallási vonatkozásai
Családi élet és társas kapcsolatok	A családi kapcsolatrendszer jelentősége Különböző típusú kapcsolatrendszerek A harmónia szerepe Feszültségek kezelése	A kapcsolati háló fontossága A barátság a kapcsolati rendszer egyik alapja Az önismeret jelentése, szerepe, fontossága Konfliktusok a kapcsolati rendszerben	Az önismeret fontossága A döntések következményei A döntések és a kapcsolatok viszonya Empátia szerepe A mérlegelés és döntés viszonya, a következmények vállalása	Ismerni kell önmagunkat, hogyan látnak minket mások Eltérő technikák a problémák megoldásában Készségek és a személyiség kapcsolata Mások szemszögéből látni a dolgokat (empátia) Kommunikáció szerepe a konfliktusok kezelésében
Egészséges környezet	A környezet fogalma A környezet és a mindennapi élet kapcsolata A környezet és az egészség kapcsolata A környezet hatása az érzelmekre A környezet aktív védelme	A jelen hatása a jövőre Az ipari áramtermelés hatása A technológiai fejlődésnek lehetnek káros hatásai A természet védelmében az emberiség összefogása szükséges	Az egyensúly fontosságának felismerése Reális célkitűzések fontossága Hatásvizsgálat	„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!” marketing és környezetvédelem, kritikai vizsgálat

25 A MINDENNAPOS TESTEDZÉS PROGRAMJA

A nemzeti köznevelésről szóló törvényben foglalt kivételekkel az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy - az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően - különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy - a tanuló kérelme alapján - sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

Az iskolában minden tanuló részére biztosított a mindennapos testedzés lehetősége.

Az általános iskola 1-4. évfolyamán az azt igénylők részére egész napos iskolai oktatást, valamint napközis foglalkozásokat biztosítunk. Mind az egész napos iskolai oktatás, mind a napközis foglalkozások rendje kötelezően tartalmazza a mindennapos testnevelést, játékos testmozgást.

Napközis és egész napos iskolai foglalkozásokon kötelező a mozgás, az udvari játék, egészségfejlesztő testmozgás biztosítása a helyi tantervben előírt időbeosztásban.

A mindennapos testnevelés biztosításának része még a gyógytestnevelési órák megtartása, melyet utazó pedagógusok látnak el az 1-4. évfolyamon és 5-8. évfolyam heti kétszer 2 órában.

A tanulók mindennapi testedzésének, mozgásigényének kielégítésére, a mozgás és a sport megszerettetése érdekében iskolánk lehetőséget nyújt tanulóinak a különböző sportági foglalkozásokon és versenyeken való részvételre. Iskolánkban az iskolai sportkör feladatait a Soltvadkerti Kossuth Diáksport Egyesület (SKDSE) látja el az iskolával kötött kölcsönös együttműködési megállapodás keretében. Az SKDSE-nek az iskola minden tanulója önkéntesen a tagja lehet. Az SKDSE saját működési rendje alapján biztosítja, hogy minden tanítási napon van sportegyesületi foglalkozás labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, atlétika, játékos sportvetélkedő sportágakban. Ezeken a foglalkozásokon az iskola bármely tanulója részt vehet, így azokon a tanítási napokon is lehetősége van a diáknak a mozgásra, amelyeken éppen nincsen testnevelés órája. A sportági foglalkozások mellett

természetjáró túrákat is szervez az SKDSE annak érdekében, hogy tényleg minden tanuló megtalálja a maga számára legkedvezőbb mozgásformát.

Az SKDSE valamint az iskola vezetése közötti kapcsolattartás formái és rendje:

Az SKDSE és az iskola vezetése között a kapcsolat folyamatos. A sportegyesület vezetőjének a versenyek, rendezvények időpontjait, az érintett tanulók körét be kell jelenteni az érintett osztályfőnököknek a versenyt megelőző napon. Versenyre tanulókat kikérni csak az főigazgató vagy az főigazgatóhelyettes által aláírt „kikérő lapon” lehet.

Az iskola és az SKDSE lehetőséget biztosít a tanulók számára az úszásoktatáson való részvételre, ha a szülő a költség egy részét vállalja. A program megvalósításában az iskola számít még a Soltvadkert Gyermekéért Alapítvány, a Soltvadkert Városért Alapítvány és Soltvadkert Város Önkormányzata külön támogatására.

26 ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAMJA

26.1 Jogi háttér

A Nemzeti Alaptanterv (Nat) értelmében a környezettudatosságra nevelés a közoktatás kiemelt fejlesztési feladata, melynek az iskolai oktatás valamennyi elemét át kell hatnia, elő kell segítenie a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését. A jogszabályok lehetőséget kínálnak arra, hogy az iskolák megtervezzék környezeti nevelési tevékenységüket.

26.2 A környezeti nevelés céljai:

- Olyan tudatformálás, amely a tanulót megtanítja a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre,
- a diákoknál alakuljon ki az életmód, a környezet okos és mértéktartó felhasználása, a környezetkultúra,
- a tanítványok teljes személyiségére kell hatni, amelyhez a tanulás átfogóan széles körben való értelmezése szükséges,
- a környezet iránti felelősség, minden élő iránti tisztelet, a mindennapi életvitel értékrendjében az ökológiai szemlélet megalapozása és fokozatos kialakítása.
- Ökoiskola cím elnyerése, megtartása

Célok eléréséhez szükséges készségek:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,

- szintetizálás és analízis,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

26.3 A környezeti nevelés általános pedagógiai szempontjai:

- A tanulók maguk éljék át a megtapasztalást, a megismerés élményét. Váljon személyessé a megszerzett tudás.
- A környezeti nevelés áthatja az összes tárgyat, viszont megjelenik önálló tantárgyként is.
- Átszővi az iskola mindennapjait, megjelenik a tárgyi és személyi kapcsolatokban.
- A helyi adottságokra épül, emellett a Föld átfogó problémáira is választ keres.
- Bevonja a családokat, polgárokat is a nevelési folyamatba.
- Felébreszti a segíteni akarást, az együttműködés szándékát. Empátiára, megértésre és szeretetre serkent.
- A természetet is tanteremnek tekinti.
- Az iskolai élet mindennapjait beemeli a tananyagba.

26.4 Környezeti nevelési program keretei

Osztályfőnöki órák idevonatkozó témái:

- Környezetvédelem
- Október 4. - Assisi Szent Ferencnek, a környezetvédők védőszentjének a napja
- Április 22. - a Föld Napja
- Május 28. - Madarak és Fák Napja
- Június 5. - Környezetvédelmi világnap

Működési szabályzat rendelkezései pl:

- parkosítás
- udvarrendezés
- levél összeszedése

- munkahelyi balesetek megelőzése
- balesetvédelem
- tűzvédelem
- tábor, tanulmányi kirándulások, napközi, előadások, kiállítások
- energiatakarékoskodás
- túraszakkör, természetjárás

Papír-, hulladékgyűjtés:

- őszi és tavaszi iskolai program

Minőségbiztosítási program

- elégedettségi mutató a környezettel kapcsolatosan (ki, hogyan elégedett)

Munkahelyi-, osztálykörnyezet kialakítása

- ideális légkör megteremtése
- tisztaság, higiénia
- igény a berendezési tárgyak megóvására
- osztályok versenye kéthavonta az aktualitás jegyében
- nyári tábor
- anyag- és energiatakarékos munkavégzés.

26.5 A programok erőforrásai

Az intézmény vezetésének szándéka az, hogy programjaihoz pályázati támogatásokat szerezzen.

A nem anyagi jellegű erőforrások:

- **Pedagógusok.** Az iskola minden pedagógusának feladata hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy a környezeti nevelés közös célok alapján, közös szemléletben valósuljon meg, együtt kell dolgozniuk a munkaközösségeknek. A közös munka áttekintésének feladata a nevelési-oktatási főigazgatóhelyettesé.
- **Tanulók.** Feladatuk, hogy vigyázzanak környezetükre, az iskola felszerelési tárgyaira, tárasaik épségére és figyelmeztessék diáktársaikat a kulturált magatartásra. A DÖK ebben a munkában kiemelt szerepet kap. A DÖK tevékenységét a segítő pedagógus koordinálja.

- **Diák** - Pedagógus együttműködésben lehet a legtöbb ismeretet elsajátítani. Intézményünkben nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a táborozásnak, a hulladékgyűjtési akcióknak, túrázásnak és a kirándulásoknak. A diákok és a pedagógusok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg. A tanórán kívüli környezeti nevelés tevékenységét a nevelési-oktatási főigazgatóhelyettes tekinti át.
- **Pedagógusok – szülők:** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. A tanulók az elsajátított viselkedési formákat otthon is alkalmazzák. Az egyes környezeti nevelési programjaink fedezetét (kertépítés, játszótér, kirándulások, tábor) – a lehetőségeket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják. Az együttműködést az intézmény vezetői szervezik.
- **Technikai dolgozók.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programnak. Az iskolai adminisztráció területén csökkenteni kell a papírfelhasználást. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása alapos munkát igényel, a felhasznált tisztítószeres környezet kímélő és egészségre nem ártalmasak. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtésben a takarítók aktív közreműködése szükséges. A munka koordinátora a gazdasági vezető.

26.6 A környezetnevelés tantárgyi programjai

Magyar nyelv, magyar irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását,
- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket),
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását,
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre,

- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük,
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére,
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit.

A tanulóknban

- alakuljon igényné a hatékony kommunikációra való törekvés, a jó problémafelvetés, vitakészség, véleményalkotási képesség,
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelemi témájú könyvek feldolgozásával,
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,
- legyenek képesek a globális problémákra megoldásokat keresni a természeti népek példáján keresztül,
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Hon és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit,
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök).

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,

- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit és ismerjék az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit,
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni,
- állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön.

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben,
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával,
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni,
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön,
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait.
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- Legyenek képesek reális becslésekre,
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás,
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal,
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében,
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit.

Természettudomány

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére,
- a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll),
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése,
- ökológiai szemlélet fejlesztése,
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése,
- magatartás fejlesztése,
- értékrend alakítása,
- környezettudat fejlesztése,
- felelősségérzet fejlesztése,
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- ismerjék meg az élő szervezetekre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit,
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni,

- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá,
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére,
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről,
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit,
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket,
- értsék meg, hogy a társadalom - földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet,
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit.

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény,
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére,

- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit,
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket,
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően,
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat,
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére,
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknban

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód,
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség.

Egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait,
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat,
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében.

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására,
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában,
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,

- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban,
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét,
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek,
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

Vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát,
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak,
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

Hittan, Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák,
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknban

- alakuljon ki az a szemlélet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek,
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban,
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Technika és tervezés

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket,
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait,
- értsék meg a fenntartható fejlődés összefüggéseit és követelményeit,
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást,
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket,
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit,
- sajátítsák el a gyógynövények alapvető ismeretét és felhasználási módjait,
- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát,
- ismerjék meg a környezetbarát technikákat és technológiákat,
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit,
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit.

A tanulóknban

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény,

- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság,
- alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

Digitális kultúra (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni,
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására,
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket,
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre,
- futtassanak környezeti elemek megváltozását figyelembevevő szimulációkat és statisztikai teszteket,
- rendezzenek környezeti kérdésekről virtuális fórumot máshová járó diákokkal közösen,
- szerkesszenek és nyomtassanak környezetvédelmi újságokat és poszttereket,
- ismerjék meg a távközlési-informatikai berendezések környezetkárosító hatásait,
- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket informatikai módszerekkel demonstrálják (számítástechnika alkalmazása, könyvtárhasználat, irodalmi hivatkozások),
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére a különféle szoftverek (adatok táblázatos tárolása, kiértékelése, összefüggések vizsgálata, statisztikai módszerek alkalmazása) segítségével,
- a számítástechnikai eszközök használata során valósítsák meg az anyag- és energiatakarékos alkalmazás feltételeit.

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket,
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve,
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében,
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek,
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat.

A tanulóknak

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását,
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására,
- segítse az egészséges napi – heti - évszakos életritmus kialakulását.

27 ÖKOISKOLAI PROGRAM

Az alábbi területek kapnak nagyobb hangsúlyt a magas színvonalú, hatékony szakmai munka érdekében:

1. A fenntartható fejlődés pedagógiájának követése a környezeti és a szociális, életviteli kompetenciák fejlesztésével, az ökoiskolai követelmények teljesítésével.
2. A digitális és a fenntarthatóság-környezettudatosság témahét programjának kidolgozása, megvalósítása.
3. Iskolakerti foglalkozások integrálása a tantárgyi oktatásba a komplex fejlesztés szellemében.

I. Céljaink:

1. Az ÖKOISKOLA címnek megfelelően folytatjuk a fenntartható fejlődésre, a környezettudatos magatartásra nevelést, a szakmai és civilszervezetekkel való együttműködést.
2. Környezettudatosságra nevelés:
 - szelektív hulladékgyűjtés osztálytermekbe való bevezetése
 - kulacshasználat népszerűsítése

- csomagolásmentes uzsonna az alsó tagozaton
- kerékpár-és rollertároló kialakítása, bővítése
- az iskolai adminisztráció digitalizálása (a papírhulladék minimalizálása)

3. Fenntarthatósági témahét előkészítése

4. Iskola épületének, udvarának zöldítése (fák ültetése, iskolakert kinézetének formálása, korszerűsítése)

II. Oktatási feladataink:

- A természettudományok iránti érdeklődés fenntartása érdekében hatékonyan éljünk a szakköri, iskolai és városi programokon, akciókon, pályázatokon való részvétel motiváló erejével, a természettudományos szaktanterem adta lehetőségek fokozott kihasználásával (nyílt tanulókísérleti foglalkozások, bemutatóórák, tananyagok projektformában történő feldolgozása).
- Az iskolakertben, tevékenykedtető foglalkozások révén megszerezhető gyakorlati tapasztalatok beépítése a szaktárgyi oktatás tanulási folyamatába

III. Nevelési feladataink

A környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását iskolánk környezeti nevelését segítő programjának következetes végrehajtásával valósítjuk meg. Az "Ökoiskola" címből adódó feladataink:

- Együttműködés a fenntarthatóság pedagógiáját követő iskolákkal, óvodákkal szakmai civil szervezetekkel.
- Közvetlen környezetünk értékeinek megőrzése, az iskolaépület állagának, rendjének, tisztaságának védelme, minden gyermek – és felnőtt közösség feladata.
- A tantermeket a tanítás végén az osztályok tisztán hagyják el, az ellenőrzés a hetesek feladata az ott tanító nevelő segítségével.
- Az intézmény minden dolgozója erősítse a gyermekekben a szelektív hulladékgyűjtés szükségességét, személyes példaadással alakítsa szokásaikat. A gyermekközösség feladata az udvari sövény, növényzet illetve sport- és játszóudvar védelme.
- A tanulás – tanítás folyamatában valamennyi tantárgy oktatása tartalmazza a környezeti nevelés feladatait, amelyeket a tanmenetek is megjelenítenek.

IV. A fenntartható fejlődés pedagógiájának követését és az ökoiskolai vállalások megvalósítását segíti:

- A „Zöld” munkacsoport működése, amely összetételében képviselje az iskolahasználók teljes körét, éves munkatervet készít és nyilvánossá teszi;
- A nyári környezetvédő-természetismereti tábor szervezése;
- Zöld faliújság működtetése
- Környezetbarát, tradicionális növények ültetése, nevelése az iskolakertben

- Öko-percek az iskolarádióban.
- A „jeles napokról” (Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Környezetvédelmi Világnap, Madarak és fák napja) szervezett programokkal, versenyek-, kiállítások szervezésével emlékezünk meg.
- Az újrahasznosítható hulladékok közül egész évben szelektíven gyűjtjük apapírt és a műanyagot. A kupakot játékos célra felajánljuk.
- Részt veszünk környezettel, természettel kapcsolatos vetélkedőkön, helyi és országos környezetvédelmi programokon, tevékenységekben.
- Támogatjuk tanulóink és kollégáink kerékpárral való iskolába járását.
- Víz projektnap megszervezése
- Fenntarthatósági témahét megrendezése

28 JELES NAPOK JEGYZÉKE

Február 2.	Vizes Élőhelyek
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Nap
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 11.	Költészet Napja
Április 18.	Műemlékvédelmi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növény szeretet napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen

Június 21. A Nap Napja
 Június 25. Barlangok Világnapja
 Július 1. Építészeti Világnap
 Július 11. Népesedési Világnap
 Augusztus 9. Állatkertek Napja
 Szeptember 16. Ózon Világnapja
 Szeptember 22. Autómentes Nap
 Szeptember 23. Takarítási Világnap
 Október 1. Zenei Világnap
 Október 1. Habitat Világnap
 Október 4. Állatok Világnapja
 Október 8. Madárfigyelő Világnap
 Október 8. Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
 Október 10. Lelki Egészség Napja
 Október 15-16. Világ Gyaloglónap október 15-16.
 Október 16. Élelmezési Világnap
 Október 21. Földünkért Világnap
 Október 31. vagy a hónap utolsó munkanapja Takarékosági Világnap
 November 8. Városok Napja
 November 17. Füstmentes Nap
 November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap
 December 1. AIDS elleni világnap
 December 29. Biodiverzitás Védelmének Napja

29 FOGYASZTÓVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS ISKOLAI FELADATOK

29.1 Jogi háttér

Az Egyesült Nemzetek Szervezete 1985-ös Fogyasztóvédelmi Irányelveiben leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga,
- a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga,
- a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga,
- a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog,
- az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog,
- a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga,
- a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról. E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Az EU 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a Kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe.

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A helyi tantervnek biztosítania kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a Nat-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

29.2 A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogait érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett. A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság

irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése,
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag

tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

29.3 A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Technika: áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései.

Matematika: banki, biztosítási vagy üzemanyag - fogyasztási számítások.

Fizika: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák).

Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások.

Magyar: reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái.

Biológia: génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás.

Kémia: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk.

Informatika: elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia.

Történelem: EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.

Médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai.

Tantárgyközi projektek: pl. Hogyan készül a reklám? A zsebpénz.

Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények).

Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása) .

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

29.4 Módszertani elemek

Feladatunk a készségek kialakítása: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.

- Szimulációs játék, esettanulmány.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

29.5 A bűnmegelőzés, kábítószeres és a káros szenvedélyek elleni küzdelem

A bűnmegelőzés olyan társadalmi együttműködés, közösségi védelmi rendszer, amely az állam és intézményei irányításával, a polgárok önszerveződésének támogatásával, az adott jogrendszer keretein belül biztosítja a jogkövető többség életviszonyainak óvását a törvénytörő magatartások bekövetkezése ellen.

A bűn, mint társadalmi tömegjelenség megelőzése ebben az értelemben a társadalmi, gazdasági, szociális, kulturális stb. viszonyok olyan fejlesztését feltételezi, amely megszünteti, korlátozza azokat az ellentmondásokat, hátrányos helyzeteket, mindazokat a körülményeket, amelyek társadalmi méretekben kriminogén hatást fejtenek ki. Itt figyelembe kell venni, hogy a kriminogén körülmények újratermelődése, új kriminogén hatású társadalmi mozgások létrejötte állandó társadalmi realitás.

A megelőzés fő irányainak kijelölése lényegében azon társadalmi- és életviszonyok meghatározása, amelyek tekintetében reális eséllyel tervezhetők a bűnözés okainak érvényesülése, illetve új okok létrejöttét gátló intézkedések.

A megelőzés eszközeinek tekintjük mindazokat a társadalmi és jogi eszközöket, amelyek összhatásukban közvetve vagy közvetlenül alkalmasak a bűnözés okainak korlátozására, a sértetté vagy elkövetővé válás akadályozására.

30 A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES NEVELŐ - OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Általános követelmények:

Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést és a tanulók tevékenykedtetését a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják (tantermenként egy-egy): írásvetítő, fali vetítővászon, televízió, videó lejátszó, kazettás magnetofon, CD lejátszó.

1-4. osztály

Az alsó tagozatos magyar nyelv, magyar irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- ABC tábla kis- és nagybetűs
- betűsín
- betűtartó
- hívóképek ABC ház sorozat
- hívókép sorozat Meixner
- kép és szókártya tanulói
- kisbetűk mágnesfóliából
- nagybetűk mágnesfóliából
- mágnesfóliás szekrény
- mozaik hangutánzó
- nyelvtani táblák
- hangok felismerése
- bábkészlet
- paraván

Az alsó tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- játékpénz sorozat
- logikai lapok készlet
- számegyenes 25-ig
- színesrúd készlet
- méterrúd
- kétkarú mérleg
- mérlegsúly készlet
- űrmértékek
- számkártya
- óralapok
- Szorobán
- Szorobán tankönyv
- körző
- számkártya, műveleti jelek, relációs jelek

- szorzókártya
- interaktív tábla

Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- évszak tábla
- ásvány- és kőzetgyűjtemény
- földgömb
- állatok világa
- emberek világa
- környezeti mérőeszközök
- közlekedés világa
- növények világa
- életközösség I-II.
- Térképek: Magyarország domborzata és vizei

Az alsó tagozatos ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- ritmus és betűkotta olvasó készlet
- dallamkirakó
- cintányér
- kotta filctábla
- metronóm

Az alsó tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- táblarajz szemléltető
- Az alsó tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- technikai fémépítő
- faépítőkockák

Az alsó tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- 3 és 4 részes ugrószekrény
- ugrószőnyeg
- dobantó
- csukló súlyzó
- fekete tömör maroklabda
- futball labda
- húzókötel

- kézi súlyzó
- kézilabda natúr gyerek
- magasugró lécs
- mászókötel
- medicinlabda 1 kg.
- medicin labda 2 kg.
- mérőszalag 10 m-es
- műanyaglabda
- szőr maroklabda
- ugrálókötél 2,5 m-es
- váltóbot
- zsámoly
- karika
- hajítólabda
- bója
- szivacs labda
- stopperóra
- síp
- tornapadok
- bordásfal

Az alsó tagozatos német nemzetiségi oktatást segítő felszerelések és taneszközök:

- német ABC
- nemzeti hívóképek
- legfontosabb német szavak

5-8. évfolyam

A felső tagozatos magyar nyelv, magyar irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- irodalomtörténeti térkép
- irodalmi arcképcsarnok sorozat
- nyelvelmékek
- nyelvtani faliképek

A történelem tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- történelmi térképek
- földgömb

Az angol nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- memória lap

A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- német szókartyák

A felső tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- körzőkészlet fali
- vonalzókészlet
- fából készült testkészlet 8 db-os
- köbcentiméter modell
- négyzetméter modell
- mérőedények
- síkmértani modell
- applikációs tábla
- számtani applikáció
- lyukas tábla készlet kicsi
- lyukas tábla készlet nagy
- mérleg
- műanyag átlátszó gúla
- műanyag átlátszó háromszög alapú hasáb
- műanyag átlátszó henger
- műanyag átlátszó kocka
- négyzetméter modell
- sárga négyzetes oszlop
- síkmértani modell
- színes rudak készlete
- szögmérő – műanyag
- LÉNÁRT gömb
- interaktív tábla

Az informatika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- interaktív tábla
- nyomtató
- laptop
- multimédiás számítógép
- Hawlet lapolvasó
- projektion interaktív rendszer
- szünetmentes tápegység
- számítógép videó vetítő
- számítógép asztalok

A természetismeret és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- térképek
- vaktérkép
- földgömb
- fa közetdoboz
- transzparens készlet
- táblarajz személtető

A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- RSK borszesz hőmérő
- demonstrációs mérőeszköz (ampermérő)
- elektrovaria
- folyadékáramlás fatalpon
- gázok tágulása hő hatására
- geometriai optikai készlet
- Newton golyók
- üvegrúd
- metronóm

A biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Bab csírázása
- binokuláris távcső
- bonckészlet
- borszeszegő

- cserebogár fejlődése
- cserebogár felépítése
- csöves csont metszet
- dankasirály
- dolmányos varjú
- dörzstál
- egerészölyv
- egyszikű szármodell
- emberi agymodell
- emberi bőrmodell
- emberi csontváz
- emberi koponya
- emberi nyelvmodell
- emberi torzó
- emberi vesemodell
- emberi zápfog modell
- emlősök légzőszervei
- erdő életközössége – applikációs készlet
- folyóvíz és mező - applikációs készlet
- fa felépítése
- fácán
- fóliasorozat
- fül modell négy részes
- geológiai gyűjtemény
- gerincesek agytípusai
- gerincesek szívtípusai
- gégemodell három részes
- gombamodell
- gyökér hosszmetset
- gyökér keresztmetset
- hal csontváz
- iránytű műanyagházban

- kecskebéka belső szervei
- kémcső
- kémcsőállvány
- kétivarú virág
- kétszikű szármodell
- kézi nagyító
- kőzetgyűjtemény
- levél metszetmodell
- lókoponya
- lólábsont
- madárcsontváz
- madár szárnya
- majomkoponya
- mikrometszet sorozat
- mikroszkóp
- Magyarországi Nemzeti park képekben
- növénytábla sorozat
- orvosi pióca
- patkány belső szervei
- pisztráng fejlődése
- sejtmodell
- sün
- szajkó
- szemmodell hat részes háromszoros nagyítás
- szívmodell nagyítás
- tőkésréce
- ürge
- vadkacsa
- vetési varjú
- virágmodell
- zöldike
- túhal

- tanári mikroszkóp

A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- alumíniumgyártás
- vasállvány
- borszeszegő
- cukorgyártás – demonstrációs eszköz
- gázfelfogó henger kémiai kislabor
- kőolaj - demonstrációs eszköz
- pálcika modell
- periódusos rendszer
- üvegkád
- vas- és acélgyártás - demonstrációs eszköz
- vasháromláb
- mérészekrény
- vízbontó készülék

Az ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- dallamjátzó ütőhangok
- metronóm
- feltekerhető vonalrendszeres tábla
- pianínó
- zongoraszék
- kottatartó állvány

A felső tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- apró műanyagtestek
- égetőkemence
- fémvázaz polcrendszer
- kerámiai gépkorong
- kézikorong
- modellállvány
- kiállítási szekrény
- színes építőkocka
- diafilmek

- agyagnyújtó
- háromlábú székek
- rajzbak

A felső tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

Leány technika

- citromfacsaró
- fagyikehely
- fakanál
- fémszűrő
- fűszertartó
- gáztűzhely
- gőzölős vasaló
- grillsütő
- gyalu
- gyorskelesztő
- habszifon
- habverő kézi
- ventilátor
- húsfogó
- hústű
- hűtőszekrény
- jénai edények
- evőeszközök
- kávéscsésze
- kisedő készlet
- klopfoló
- konyharuhák
- konzervnyitó
- kenyérkosár
- kuglófsütő
- kukta
- főzőedények

- darálók
- tálalókészlet
- mérleg
- mikrohullámú sütő
- műanyag edények
- nokedli szaggató
- olló
- pecsenyéstál
- ivóedények
- robotgép
- serpenyők
- szita
- tálcák
- tejforraló
- tepsik
- tojásszeletelő
- tortaforma
- tölcsér
- Tupper mixer
- tálak
- kancsók
- varrógép
- vágódeszka
- villanytűzhely

Fiú technika

- alumínium létra
- gyalupad

Felső tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- gerely
- dobantó
- hullahopp karika
- kézisúlyzó 2 kg.

- kézilabda
- kézilabda kapu
- kézisúlyzó 1 kg
- kosárlabda
- labdatartó fém
- magasugró állvány
- magasugró lécs
- medicinlabda 1 kg, 2 kg, 3 kg, 4 kg, 5 kg.
- rajtgép
- röplabda
- röplabda állvány
- sportmezek
- tornaszekrény
- tornaszőnyeg
- ugródomb
- ugrókötel
- focilabda
- mérőszalag 50 m-es
- jelzőtrikó
- súlygolyó
- labdatartó polc
- stukkilabda
- bordásfal
- mászókötel

SNI-s tanulók habilitációs és rehabilitációs foglalkozási segédeszközei:

1-4. évfolyam

- A nagy építőmester
- dominó
- fa halacska
- fa memória
- fa puzzle
- Figurix Rainsburg

- Haly-galy
- Játszva megtanuljuk a számokat
- Ki kicsoda
- kockás képkirakó
- Közlekedj biztonságosan
- Logicó rész és egész
- Logicó számolás 20-ig
- Logicó – számolás 10-ig
- Logicó – szem és kéz koordináció
- Logicó – szorzás I-II. rész
- Logicó – alaplap
- Logicó 100-as számkör
- Megfelelő betűt a megfelelő helyre
- Mi a különbség?
- Mi ez?
- Mókus a fán
- Polyfon betűkirakó
- Puzzle - Rainsburg
- Tik-Tak-Bumm-Piatnik
- logopédiai tükör
- időtérkép
- komplett számítógép
- Tambajáték
- Olvasójáték 4-5. osztályig
- CD lejátszós magnó
- Agytorna
- Twister
- Vakondos társasjáték
- Ascó kirakó

5-8. évfolyam

- ABC
- ABC hívóképes falikép

- falkép:
 - Himnusz
 - Szózat
 - Árpád-házi királyok
- Német szókértá
- komplett számítógé
- CD lejátszó magnó
- Logicó tábla
- Logicó füzet
- Haly-galy társasjáték
- Figurix társasjáték
- Memória társasjáték
- színesrúd készlet
- dominó
- Legkedveltebb szójáték
- Játékos kis 1x1
- A Föld – puzzle
- Schubitrix (törtek)
- Schubitrix (idő)
- Egyforma – nem egyforma megfigyelő társasjáték
- Mozaik kirakó
- Memória kártya
- szorzókártya
- Könnyű ellentétek - kártya
- Problémás viselkedés - kártya
- Rumikub számolójáték
- kockakirakó
- puzzlek

Mozgásfejlesztés

- Ayres háló
- billenő rácshinta
- csiga kötéllal Ayres háló

- csipesz rúdhoz
- egyensúlyozó deszka
- ejtőernyő
- félgömb lépegető
- függő billenőhinta
- füles ugrólabda
- golyós lépegető
- gólyaláb
- henger
- hullahopp karika
- karikakészlet
- köregyensúlyozó korong
- köregyensúlyozó tölcser
- körlaphinta
- kötélletra
- lépegető
- műanyag henger
- nyári sí
- rugós deszka
- rúdkészlet
- szék
- tenyér egyensúlyozó korong
- testhenger
- téglakészlet
- térhágcsó
- tornapad
- tornaszőnyeg
- trambulin
- tüskelabda
- ugrókötél
- ugráló kötél

Alapfokú művészetoktatás:

A helyiségek (főigazgatói iroda, főigazgatóhelyettesi szoba, nevelőtestületi szoba, iskolatitkári iroda, tantermek, adattár, könyvtár, kiszolgáló helyiségek), valamint a helyiségek bútorzata (tanulói asztalok, székek, szekrények, táblák, számítógép, internet hozzáférés) egyrészt az általános iskolai oktatás infrastrukturális hátteréből, másrészt külön a művészetoktatás számára fenntartva biztosítottak. Állagmegóvásuk és fejlesztésük folyamatos.

Nevelő munkát segítő eszközök művészeti áganként:

Zeneművészeti ág:

<i>Egyéni órák, kiscsoportos órák, tanterme</i>	
zongora vagy pianínó	tantermenként 1
zongoraszék	tantermenként 1
lábzsámoly	tantermenként 2
kottatartó állvány	tantermenként 2
metronóm	tantermenként 1
CD lejátszó	100 tanulónként 1
álló tükör	tantermenként 1
tanított hangszer, tanulói használatra	az adott hangszert tanulók 30%-ának megfelelő számban
tanított hangszer	hangszerfajtánként 1
hangszertartozékok	tanárok létszáma szerint 1 garnitúra évente
Hangfelvevő eszköz	1
párologtató	tantermenként 1
<i>Csoportos órák, együttesek tanterme</i>	
DVD lejátszó, televízió	1
számítógép, perifériákkal	elméleti órák helyiségeibe 1.
nyomtató	1
szekrény	tantermenként 1
zongora vagy pianínó	tantermenként 1
zongoraszék	tantermenként 1
lábzsámoly	tantermenként 1
zenekari pultok	iskolánként (székhelyen és telephelyen) az együttesek
metronom	tantermenként 1
párologtató	tantermenként 1
<i>hangversenyterem (csatlakozó helyiségekkel)</i>	
zongora	1
zongoraszék	1
zenekari pultok	az együttesek létszámának figyelembevételével
énekkari dobogó	1
alapvető színpadi világítástechnikai és akusztikai berendezések	1
hangológép	1

Képző- és iparművészeti ág:

Projektor vagy diavetítő	1
Tanári laptop	1
Videó-felvevő	1
Fényképezőgép	1
Fénymásoló	1
Szkenner	1
Égetőkemence	2
Grafikai prés	1
Mobilizálható installáció	1
Archívum	iskolánként székhelyen az éves munkát bemutató
Zárható tároló szekrény	termenként 1
Szárító-tároló polc	1
Mobil lámpa	2
Rajztábla A/2 – A/3 méretben	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Elektromos főzőlap	1
Festékfőző-keverő edények	3
Vasaló	1
Varrógép	1
Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell vagy zsírkréta, tus, karctű	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Gumihenger	2
Festő eszközök: ecsetek, vizes edény, vízfesték, tempera, spaklik, kések	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Mintázó eszközök, mintázó fák	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók
Konstruáló eszközök: olló, snitzer, ragasztószalag, rögzítőeszközök	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Mérőeszközök: vonalzó vagy szalagmérce	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók
Gyűjtött tárgyak, modellek, drapériák	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok
Szemléltető anyag: képek, könyvek, CD, DVD)	foglalkozások szükséglete szerint
<i>Grafika és festészet tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein)</i>	
Rajztábla	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Festőállvány	a helyi tantervnek megfelelően az egyidejűleg
Festőalapok: farost táblák, vásznak, kartonok	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Linómetsző készlet	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Kormozó eszköz	1
Lemezfogó	1
Grafikai lapok: kartonok, papírok, linó, fém vagy műanyaglap	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
Grafikai anyagok: linó festék, szitafesték	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
Zárható vegyszertároló	1
<i>Szobrászat és kerámia tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein)</i>	
Mintázó állvány	a helyi tantervnek megfelelően az egyidejűleg
Mintázó eszközök, segédeszközök: mintázófa, mintázó gyűrű, ecset, edény, fólia	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Gipszező kéziszerszámok, gipszkeverő, gipszvéso	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók
Gipszforma készítő alap- és segédanyagok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben

Kéziszerszámok: különböző kalapácsok, fűrészek, ráspolyok, reszelők, kézi szaluk, vésők, fűrészek, villanatszorítók	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Mérőeszközök: vonalzó, derékszögű vonalzó, tolómérce	a helyi tantervnek megfelelően a csoportlétszámok
Szobrászati alapanyagok:	a helyi tanterv alapján a tanulólétszámnak megfelelő
Fazekaskorong	két tanulónként 1
Agyagnyújtó prés-agyagnyújtó eszköz	iskolánként (székhelyen és
Mázázó eszközök: merőkanál, mázszűrő, műanyag edények	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben
Kézikorong-forgókorong	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Díszítő eszközök: írka, kaparó-véső fémkés, festőecset, festékszóró, polírozó eszköz	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben
Korongolási segédeszközök: fa- és gumiprofilok bőrszalag	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának
Különböző kerámia alapanyagok, mázak, kerámia festékek, engehek	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben

Színművészeti ág: színjáték

próbatere	1
jelmez-, kellék- és díszlettár	1
mozgatható dobogók	1
tábla, vagy flipchart	1
CD-lejátszó	1
televízió, projektor vagy DVD-, illetve video lejátszó	1
paravánok	1
egészalakos tükör	1
videokamera	1
egyszerű ritmus és dallamhangszerek,	1 készlet

TÁNCMŰVÉSZET

telephelyenként

	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Tényleges (db)</i>
Helyiségek			
tanterem	a csoport, illetve az együttesek létszámának figyelembevételével,	más művészeti ágakkal, tanszakokkal közös helyiségként is kialakítható	1
tánc terem (balett-terem)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	, a többcélú hasznosítás szempontjai szerint kialakított nagyméretű terem is megfelel	1
tanári öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1		1
tanulói öltöző, tusoló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1		1
kellék- és jelmeztár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1		1

Helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei			
Tanterem			
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével		20
tanári asztal, szék	tantermenként 1		1
eszköztároló szekrény	tantermenként 1		
tábla	tantermenként 1	elméleti órák helyiségébe	1
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	folyosóra is elhelyezhető	1
magnetofon, CD vagy lemezjátszó	tantermenként 1		1
televízió, videokamera, videolejátszó	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1		1
szeméttároló	helyiségenként 1		1
Táncterem, balett-terem		megfelelő faburkolatú padlózattal	1
zongora vagy pianínó	1		1
zongoraszék	1		1
tükörrel borított falfelület		a terem egyik oldalán	1
audio készülék, erősítő berendezés tartozékokkal	1		1

31 ZÁRADÉK

31.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2013. szeptember 1. napjától szervezi meg a nevelő és oktató munkáját e program alapján.

Ezen pedagógiai program visszavonásig érvényes.

31.2 A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

Az iskolavezetés, a nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Amennyiben a pedagógiai program módosítása szükségessé válik:

- az intézmény főigazgatója;
- az főigazgatóhelyettesek;
- a nevelőtestület;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diákönkormányzat képviselői útján javasolják.

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

31.3 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál;
- az intézmény irattárában;
- az iskolai könyvtárban (elektronikus formában);
- az intézmény főigazgatójánál és vezetőinél (elektronikus formában);

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2013. 03. 31.

Udvarhelyi Attila
igazgató

Az alapfokú művészetoktatás feladataival bővített pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2014. 03. 31.

Udvarhelyi Attila
igazgató

Az alapfokú művészetoktatás telephelyeivel bővített pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2015. 05. 20.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A köznevelési típusú sportiskolai programmal bővített pedagógiai program módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2016. 05. 20.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2018. 04. 16.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2020. 05. 25.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2021. 05. 05.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2023. 05. 22.

Udvarhelyi Attila
igazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület, szülői munkaközösség, és a diákönkormányzat és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2024. 04. 22.

Udvarhelyi Attila
főigazgató

A pedagógiai program aktualizált módosításának elfogadása

A pedagógiai programot a nevelőtestület és az igazgatótanács véleményezését, egyetértését követően a fenntartó elfogadta.

Kelt: Soltvadkert, 2026. 05. 31.

Udvarhelyi Attila
főigazgató